

Morlin Imre

AZ ARANYKERESZT

KORDA KIADÓ

MORLIN IMRE
AZ ARANYKERESZT

MORLIN IMRE

AZ ARANYKERESZT

IFJÚSÁGI REGÉNY

I. RÉSZ

1.

Tizennyolc éves vagyok, ami már magában véve sem kis dolog. És érettségiztem. Mégpedig nem is olyan régen. Sohasem voltam még szerelmes, amit mindenkinek el kell hinnie, mert Ági tanúsítja. Ági csuda jó pofa, egy évvel fiatalabb nálam, ebből bárki könnyen kiszámíthatja, hogy jövőre fog érettségizni. Píszé orra van és szeplős a képe, azonkívül szalmaszőke a haja. Úgy is áll mindig, mint a viharban megtépett szalmakazal.

Ági egyébként a szomszédunk, mióta az eszemet bírom és sohasem szokott hazudni. Én legalábbis még sohasem kaptam rajta, pedig minden nap találkozom vele. Bocsánat, majdnem minden nap. Ha a leckét megtanultuk kimegyünk a kertbe. Kertünk végén van egy nagy öreg tölgyfa. Fogalmam sincs, hogy hogyan került ide, vagy mióta van itt, de itt van, éspedig éppen Ágiék és a mi kertünk mezsgyéjén, úgy, hogy a kerítés ott meg is szakad. A tölgy fele tehát Ágiéké, fele a mienk. Ott szoktunk találkozni.

Ági azonkívül eszes nő, – ami véleményem szerint ritka dolog – és éppen ezért igen jó barátok vagyunk. Éspedig már régóta. A papája művezető, az enyém mérnök. Soha sincsenek otthon, annyi a dolguk, Áginak az anyja is dolgozik az enyém nem. Azért a mi lakásunk mindig

sokkal rendesebb, mint az övék. Ezt Áginak meg is mondtam. Azt felelte, hogy ő ezt tudja, és azért, ha férjhez megy, csak olyanhoz megy, aki annyit keres, hogy neki ne kelljen dolgozni. Hogy az ő lakásuk rendetlen, arról igazán nem tehet. Mert utóvégre egy fiatal, aki érettségire készül, nem töltheti az időt portörléssel.

Áginak nincs testvére. Nekem sincs. Lehet, hogy azért is vagyunk jóbarátok. Hiszen nem lehet az ember mindig egyedül. A felnőttek meg rém unalmasak. Vagy nevelik az embert, vagy panaszkodnak. Vagy azt mondják, hogy „bezzeg mikor mi fiatalok voltunk...”

A barátságunk akkor mélyült el, amikor Ági egy tavaszi délután a tölgyfa alatt egyik nagy felfedezését elárulta nekem. Ez öt, vagy hat éve lehetett. A mi kertünkben nyílt a tulipán, náluk meg a korai futórózsa és az öreg tölgy is friss zöld hajtásokat eresztett. Bevallom, aznap nem voltam becsületes, becsaptam a könyvet, mielőtt megtanultam volna a leckét és a nyitott ablakhoz léptem. Nyújtóztam egyet és úgy határoztam, hogy kinézek a kertbe. Mármint nem így messziről az ablakból, hanem... Szóval felültem az ablakpárkányra, háttal a kertnek, aztán fordítottam egyet magamon és két lábam már is kint kalimpált a kerti pad fölött. Egy ugrás és lent voltam. Végigsétáltam a hosszú kerti úton, a bogarak zsongtak, bizonyára madarak is csiviteltek, – úgy tudom tavasszal szoktak – meg hasonló tavaszi dolgok is lehettek körülöttem, meg fölöttem, – kék ég meg ilyesfélék – de egy tizenhárom éves srác igazán nem törődik ilyesmivel. Zsebre dugtam a kezemet, madzag, bicska, meg golyók akadtak bele és elfütyentettem az egyezményes jelt,

azaz dallamot, ami nem volt más, mint a „Tiszán innen, Dunán túl” népdal első akkordjai, Kodály nyomán.

Az iskolával ugyanis megnéztük egyszer a Hány Jánost az Operában, és akkor határoztuk el Ágival, hogy ezentúl ez lesz az egyezményes jelünk. Mert eddig a: „Boci, boci tarka” volt. Megvallom, hogy amint múltak az évek többször csereberélődött az egyezményes jelünk. Egy éve, mióta Wagner rajongók lettünk a Lohengrin nászindulóját választottuk. Ági kifogástalanul is fújja. Én egy kicsit hamisan, mert úgy látszik az egyik hangnak megfelelő Corti-szál hiányzik a fülemben. De ez nem nagy baj, mert Ági hamisan is meghallja és jön, ha ő is úgy akarja. Mert olykor makacs és nem jön. Nem volt kész a leckém – mondja másnap. Éppen azért annál meglepőbb volt, hogy ezúttal, amikor a Tiszán innent füttyültem, a Dunánt túl már a tölgyfa alól felelt vissza.

– Már kész a leckéd? – kérdeztem és leültem a kerítés mellett.

Ági a tölgynek támasztotta a hátát és nagyon komoly volt.

– Nincs kész, de valamit el kell mondanom. Gertrúd néni becsap minket.

Gertrúd néni, Ági osztályfőnöke és veszedelmes perszóna hírében áll.

– Hogy hogy becsap benneteket? – kérdeztem.

– Múltkor családlátogatást jelentett be. És el is jött hozzánk.

– Na és? Mi van abban?

– Az, hogy Gertrúd néniről kiderült valami. Tudod, van nálunk egy olyan kereszt a falon, amit anya tisztelet-

ben tart. És én azt találtam mondani: Anyu, holnap jön Gertrúd néni, vegyük le ezt a falról. Gertrúd néni nem szereti az ilyeneket.

– Milyeneket? – kérdezte anya tágra nyílt szemmel.

– Hát az ilyen vallásos dolgokat.

Anya először nagyon szomorú arcot csinált, aztán egészen kemény lett a szája széle és röviden ezt mondta:

– Gertrúd néni jöhet, a kereszt marad.

Én vállat vontam, mert igazán nem értem, hogy a felnőttek milyen nagy dolgot csinálnak folyton ilyenekből. Van Isten, nincs Isten? Jársz templomba, nem jársz? Hiszel, nem hiszel? Én csak jót akartam. Gondoltam, ne mérgelődjék Gertrúd néni, ha hozzánk jön, mert engem igazán szeret és jól bánt velem.

Szóval másnap jött Gertrúd néni, a kereszt a falon maradt és – és nem történt semmi. Illetve dehogyisnem. Képzeld anya mindent elmondott Gertrúd néninek.

– Mi az, hogy mindent elmondott? – szoltam közbe.

– Hát, hogy én miatta le akartam vetetni a keresztet a falról.

– Na és mi lett ebből?

– Mi? Majd mindjárt meglátod. Egy hét múlva Gertrúd néninek névnapja volt. Az osztály vett neki valami vacakot. Valami Gorka kerámiát. Egy kis vacak, de irtó drága, mert most ez a divat.

Meg akartam kérdezni, hogy mi az a Gorka kerámia, de röstelltem, hogy nem tudom azért inkább azt mondtam?

– Na és?

– Na és... tudod, hogy a tanerőknek nem szabad semmit sem elfogadniuk az iskolában, ezért azt eszelték ki,

hogy küldöttség vigye el az ajándékát a lakására. A küldöttség én voltam, meg Zsóka. Ismered, Fekete Zsófi.

– És elvittétek?

– El.

– És milyen volt? Szigorú?

– Á! Cseppet sem. nagyon helyes volt. Bevezetett a lakásba, leültetett, bonbonnal kínált és mindenféléről beszélgettünk. Már amikről nők szoktak beszélgetni. Divatról, meg ilyesmikről... tudod. Aztán egyszerre csak felállt odament a szomszéd szoba ajtajához és kinyitotta:

– Gyertek csak, mondta. Ez az én hálószobám. Lássátok ezt is.

Persze, hogy kíváncsiak voltunk. Odapipiskedtünk Zsókával, és majd leesett az állunk. Képzeld a rekamié felett ugyanolyan kereszt lógott, mint otthon. És még egy Mária szobor is állt a sarokban.

– Szép, ugye? – kérdezte mosolyogva és leste a hatást.

– I... igen – mondtam meglepetten, és úgy éreztem, hogy valami összzetört bennem.

– Milyen szép – kiáltotta Zsóka és hízelegve odasi-
mult Gertrúd nénihez.

Ezen egyáltalán nem csodálkoztam, mert Zsóka nem egy jellem. De, hogy Gertrúd néni ilyen? Mit szólsz ehhez?

– Ti nők, mind ilyenek vagytok – mondtam megvetően.

– Talán egyedül te vagy kivétel Ági. De ez sem biztos.

Ági pipacsvörös lett és felugrott.

– Pukkadj meg! – kiáltotta és szaladni kezdett a házuk felé. Néhány lépés után megállt. Lassan megfordult és lehajtott fejjel visszakullogott a tölgyfához.

Odajött a kerítéshez, két keze ujjaival belekapaszkodott a rácsba és rám emelte bánatos szemét.

– Kamasz – mondta és potyogott a könnye – most még ne pukkadj meg, és ne hidd, hogy mi nők mind ilyenek vagyunk.

Hirtelen megfordult és nagyon gyorsan elszaladt.

Majd elfelejtettem elmondani, hogy engem Kamasznak becéznek errefelé. És ezen még érettségizett voltom sem segített. Apám vigasztalni akart, beletúrt a hajamba és azt mondta:

– Egyet se búsulj emiatt. Most már érett kamasz vagy! Ez is valami! Nem igaz?

2.

Ági közlését nagy horderejű dolognak tartottam. Nahát! Ez a Gertrúd néni!?! A mi osztályunkban is tanított és ki nem állhattuk. Matematikával gyötört. És volt-e valaha, valahol a föld hátán matematika tanár, akit ki lehetett állni? De ez nem tartozik ide, hanem csak az, hogy nagyon megtisztelőnek vettem, hogy Ági ezt az esetet velem közölte. Erre akkor döbbsenem rá, amikor Ági könnyes szemével és szalmakazal hajával a házuk sarkán eltűnt.

Tulajdonképpen nyomban vissza is akartam hívni, hogy ezt előtte kifejezzem, de a férfigóg – mert ez már akkor is meg volt bennem – azt sugallta, hogy hagyjam. Hadd menjen. Egy darabig még ültem az öreg tölgy alatt, de akkor felbúgott a házunk előtt Zsóka bátyjának a mo-

torja és azt nekem okvetlenül látnom kellett. Mármint az új motort. Tegnap vette.

Este aztán mégis piszkált a dolog. A lovagiasság azt diktálta ugyanis, hogy Ági bizalmas közlését nekem valamivel viszonznom kell. Sokáig törtem a fejem, de semmi okos dolog nem jutott az eszembe. Utóvégre azal csak nem állhatok elő, hogy én voltam az aki a macskájuknak mind a négy lábára dióhéjat kötözött, s ettől a Cirnos majd megőrült. Ez különben is régi trükk és Gertrúd néni esetéhez képest egyenesen nevetséges. Más ilyesféle is jutott eszembe. Mint például a gombok levágása a lányok télikabátjáról az iskolában. De pechemre akkor Gertrúd néni a rossz közlekedés miatt késett és mert nagyon sietett, nem ment be a tanári szobába hanem egyenesen az osztályba és kabátját a folyósón a gyerekek kabátjai közé akasztotta. Éppen a szélső fogasra... Igazán nem tehettem róla, hogy olyan rövid télikabátot hord és olyan vacakot... Ezt már viszonzásul méltóbbnak találtam és elalvás előtt úgy döntöttem, hogy holnap délután kifütyentem Ágit a kertbe és elmondom neki.

Reggelre azonban megváltozott minden. Azzal ébredtem, hogy a fejemben volt, hogy mit mondjak el Áginak. Azokat az előbbi eseteket mind szégyenletesen gyerekes dolgoknak tartottam, s szinte elpirultam a gondolatra, hogy Áginak eldicsekedjem velük. Különben is Ági sem azért mondta el Gertrúd néni esetét, hogy kérkedjék vele, hanem azért, – és erre iskolába loholás közben jöttem rá, – hogy lássam, hogy milyenek a felnőttek és az ember hogyan jár velük, ha nem vigyáz.

Délután hamar összezsáptam a leckét.

– Már kész vagy? – kérdezte meglepetten anyám, mikor fél óra tanulás után becsuktam a könyvet.

– Holnap könnyű napunk lesz, tudod, anyu... Torna, meg rajz...

Kisiettem a kertbe. Anya csóválta a fejét, de nem szólt. Csakhogy azon a délutánon hiába fűtyültem a Tiszán innent, a Dunán túl csak nem felelt rá. És ez így tartott három napig.

– Jó. Hát ha haragszik, többet nem hívom. Kiültem a tölgyfa alá és néma voltam, mint a sír.

Egyszerre csak ott állt a rács másik oldalán.

– Szia, Kamasz.

Mosolygott.

Úgy tettem, mintha nem vettem volna észre.

– Haragszol?

– Ül le – mondtam faarccal.

Letelepedett a kerítés túlsó oldalán, egy magasságban velem.

– Ági.

– Tessék.

– Akarod, hogy én is elmondjak neked egy titkot?

– Tudod, Kamasz, a titkokat nem jó magunkban tartani, mert megnyomják az ember gyomrát. Én azt hiszem, jobb ha elmondod.

– Elmondom. De figyelmeztetlek, hogy életem nagy titkáról van szó.

Elpirult és megrázta a szalmakazlat.

Kis idő múlva kibökte:

– Mondd el.

Nem egészen tudtam, hogy hogyan fogjak hozzá. Letéptem egy fűszálat és a számba dugtam.

– Tudod – kezdtem végre – ez régi eset. Nem mai.

Olyan furcsán jött a hangom, mert közben rágtam a fűszálat.

– Azt hiszem nyolcéves lehettem... Igen, akkor voltam másodikos... Feküdtem az ágyban és aludtam. Illetve úgy tettem, mintha aludtam volna. Sőt azt hiszem el is aludtam, csak fölébredtem mert apuék beszélgettek. Anyu azt mondta apunak:

– Jövő héten kezdődik az elsőáldozási oktatás. Kamaszt beíratjuk, jó?

Én erre nagyon kezdtem fülelni, mert, hogy oktatásról, meg beíratásról volt szó. És tanulni akkor még nem nagyon szerettem. Hiszen tudod Ági?

Apu nem felelt mindjárt. De amikor megszólalt a hangja nagyon komoly volt.

– Nézd Klára – mondta anyámnak – ne írasd be.

– De hiszen már nyolcéves a gyerek – ellenkezett anyám –, és... és még imádkozni sem tud.

– A te dolgod lett volna, hogy tudjon. De talán jobb, hogy elmaradt. Nőjjön ő csak fel szabadon. Ne kényyszerítsük semmi lelkiismereti dologra. Majd ha megjön az esze, már úgy értem, ha érett lesz az ítélete, túl lesz a tanulmányain, döntsön maga: akarja-e a vallást vagy nem?

Anyu nem felelt és a szobában teljes csönd volt.

– De hát mégis – próbálkozott később anyám – nem nőhet fel mint valami pogány?

– A régi rómaiak is pogányok voltak és volt közöttük példaadó jellem. Nagyszerű dolgokat is műveltek... Hiszen te történelem szakos vagy, nem...?

– De volt vallásuk...

– Az nevetséges vallás volt...

– És a mienk az?

– Ugyan Klára. Nem vagyunk mi olyan vallásosak. Miért kényszerítsük a gyereket olyanra, amit magunk sem veszünk komolyan... Na feküdjünk le. Holnap vidékre utazom. A rakamazi Tsz építkezéséhez. Hiszen tudod...

– Igen – sóhajtott mélyen anyám és sóhajával a szemem is lecsukódott. Mikor reggel felébredtem, apu már nem volt otthon. Nem íratlak be sehova és nem kellett tanulnom semmit. Illetve semmi újat. Júniusban aztán egy reggel látom ám, hogy Zsóka szép fehér ruhában és fehér fátyollal meg koszorúval a fején siet valahova a szüleivel. A szülei is nagyon szépen ki voltak öltözve.

– Hová mész Zsóka? – kérdeztem kíváncsian.

– Elsőáldozásra – felelte és elpirult. Nagyon szép volt és én is szerettem volna vele menni, de apu kiszólt a kertbe: Gyere Kamasz, vedd a hátizsákosdat és indulunk. Elmentünk kirándulni a Pilisbe.

* * *

Elhallgattam, kiköptem az agyonrágott fűszálat és újat téptem. Ági is hallgatott és így csend támadt. Kis idő múlva felállt és megkérdezte:

– Te bánod, hogy nem voltál elsőáldozó?

– Nem tudom... Nem egészen tudom, hogy mi az az elsőáldozó...

– Én sem... mondta Ági elgondolkozva.

Megint hallgattunk.

– Te szoktál imádkozni? – kérdezte aztán Ági.

– Nem szoktam.

– Én sem. A nagyí tanított, de az nagyon unalmas dolog. Tudod, mikor a TV-ben jön este a mese és Bruncsi megmossa a fogát az olyan muris. Mese után meg bebújik az ágyba és mindjárt el is alszik. Ő sem imádkozik. Nagyí azt mondta, hogy neki nem is kell, mert a Bruncsi állat. Mackó. Közönséges mackó. De én nem hiszem, hogy közönséges mackó volna, mert akkor nem mosna fogat.

– Én sem hiszem, hogy közönséges mackó – feleltem tompán.

– A nagyí azt akarta, hogy mese után imádkozzam, és én a fejemre húztam a takarót és magamban azt gondoltam: Buta nagyí! Apám aztán egyszer rászólt: Hagyd békén azt a gyereket. Hadd aludjon. Attól fogva békén is hagyott, amit én egyáltalán nem bántam. De nagyí attól fogva nagyon szótlán lett.

Megint elhallgattunk.

– Ági, ülj le. Akarok valamit tőled kérdezni – mondtam fontoskodva. – Valami komolyat.

Leült és félrebillent fejjel figyelt rám.

– Ági, igaz az, hogy van Isten? Te mit gondolsz?

– Nem tudom... De a felnőttek olyan furcsák ebben a dologban. Az egyik azt mondja: van. A másik: nincs.

– A Zoli papája azt mondta, hogy ő ezzel nem törődik. Ha van, ha nincs, neki mindenképpen dolgozni kell, hogy eltartsa a családját.

– Hát nincs igaza, Kamasz? Akár van, akár nincs, nekünk mindenképpen tanulni kell, meg engedelmeskedni, meg ilyeneket, amiket mi gyerekek nem szeretünk.

– De Zsóka bátyja azt mondja, hogy van. Pedig ő nem szokott csak úgy a levegőbe beszélni. Neki van ám vadonat új Pannóniája, tudod?

Ez nyomós érv volt és Ági egyelőre nem válaszolt.

– De sokan mondják, hogy nincs Isten. És ha nincs, akkor miért mennek a felnőttek mégis templomba? Azt mondják ott a jó Isten. Te, Kamasz, én egyszer bementem egy olyan nagy kéttornyú templomba. De nem láttam semmi olyat, ami olyan lenne, mint az Isten.

– Miért? Hát milyennek gondolod az Istent?

– Nem tudom...

Megint elhallgattunk.

– Te, Ágica – mondtam kis idő múlva, és nem tagadom, volt valami hízalgés a hangomban – te is elmondta nekem az életedből egy nagy titkot. Én is. Legyünk ezen túl jó barátok, jó?

– Az én titkom sokkal igazibb volt – felelte ajkbigygyesztve. – Az enyémben Gertrúd néni is benne volt. A tied meg akárkivel megtörténhetett volna.

Elöntött a méreg.

– Szerencséd Ági, hogy közöttünk a kerítés – sziszegtem indulatosan és talpra ugrottam. – És különben sem hiszem el, hogy veled ez megtörtént! Gertrúd néni nem is olyan! Pukkadj meg!

Elrohantam.

A következő napokban hiába szólt Ágiék kertjéből a Tiszán innen, meg sem mozdultam. Nem én! Engem ugyan várhat az a... az a... szalmakazal!

A hadiállapot azért nem tartott nagyon sokáig, mert egyet-mást mégiscsak meg kellett Ágival tárgyalnom. Tudtam, hogy ő nem bírja sokáig a magányt. De azért egyszerűen csak úgy kihívni – mármint az egyezményes jelünkkel – mégsem akartam. Ezért úgy döntöttem, hogy kimegyek én ugyan a tölgyfához, de nem ülök le a kerítés mellett, mintha őt várnám, hanem felmászok a fára és majd onnan jól megijesztem.

Az elhatározást tett követte, éspedig harmad, vagy negyednapra a viharos szakítást követően.

Egy langyos délután tehát kilestem a kertbe, s miután úgy láttam, hogy sehol senki, végiglopózkodtam az orgonabokorsor mellett egészen a kertünk végébe, majd onnan az öreg tölgy törzsének védelme alatt előre jöttem a kerítés mellett. Az volt a szándékom, hogy hátulról mászkok fel a fára. Minden nagyon simán ment, senki sem vett észre. A fa mögül még előre lestem, hogy nem jön-e valaki – esetleg Ági maga –, aztán fölpillantottam arra a lenyúló ágra, amely máskor is segítségemre volt az első fellendüléshez. Mondom, felpillantottam, és... és... De minek folytassam? A magasban felettem kinyúló ágon Ági lógott, kétrét hajtva, mint valami szárításra kiakasztott kezes-lábas. Az ág egyik oldalán két lába, a másikon a feje lógott lefelé a két keze között.

– Mit csinálsz itt, Ági? – kérdeztem teljesen megfélelvezve a köztünk levő hadiállapotról.

– A hajamat szárítom – felelte és vigyorgott. – Állati, mi?

Most vettem csak észre, hogy a haja szertezilálva lóg a fejéről.

– Fejet mostam – magyarázta és megrázta a kobakját, úgyhogy a szalmaszőke hajzat össze-vissza lobogott.

Amint így fejfelé lógott, kétrét hajtva az ágon, egészen eredeti jelenség volt. Persze a vére mind a fejébe tolt és arca olyan piros volt, mint a pipacs.

– Ági, gyere le.

– Nem megyek.

– Miért nem?

– Azért.

Ez makacsság volt és nyomban az a gondolatom támadt, hogy addig dobálom görönggyel, míg le nem mászik. Már le is hajoltam, amikor úgy látszik megsejtette szándékomat és fuvolázó hangon azt mondta:

– Kamasz, gyere inkább te fel.

– Nem megyek.

– Miért nem?

– Azért.

A diplomáciai tárgyalások ezzel teljesen holtpontra jutottak. Ezt Ági is belátta és taktikát változtatott.

– Ha rendesen felülök, akkor feljössz? – kérdezte.

– Nem bánom, akkor fel.

– Jó.

Két kezével megkapta az ágot és felhúzódkodott, aztán az egyikkel átölelte a fa törzsét és lábát áthúzva, ráült az ágra amelyen az imént lógott.

– Most már jöhetsz.

Egy-kettőre felmásztram és egy szomszédos ágra telepedtem.

– Ági.

– Na?

– Fontos dolog történt nálunk az osztályban.

– Micsoda?

– Gertrúd néni tegnap a számtan órán azt mondta, hogy honnan gondoljuk, hogy van Isten? Mert az egyik srác azt mondta, hogy Newton szerint az Isten nagy matematikus volt. Tudod, ki az a Newton?

– Hát persze, hogy tudom!

Erre Gertrúd néni nagy jelenetet rendezett és megmagyarázta, hogy Newton így, meg Newton úgy. De én tudtam, hogy neki is ott van a szobában a feszület, meg a Mária szobor és azért kuncogni kezdtem. Erre egészen dühös lett és kiáltozott és a végén kimondta, hogy a tudomány mai állása szerint nincs Isten. Vegyük tudomásul. Tudod, hogy velem ilyesmiről otthon nem tárgyalnak. Neked mi a véleményed a dologról?

– Én sem szoktam ilyesmiről otthon tárgyalni. A nagygyan néha akar, de én leintem: Ugyan Nagy! A huszadik században!

– Dehát mégis, Ági, ha Gertrúd néni azt mondja, hogy a tudomány szerint nincs, akkor... akkor talán tényleg úgy is lehet?

– Akkor minek van a kereszt, meg a szobor a szobájában?

– Azért, mert bigott. Tudod, ez olyan kispolgári csökevény...

– Hát, Kamasz ide figyelj. Nekem az a furcsa, hogy a felnőttek soha sem tiltakoznak a vasorrú bába, meg az üveghegy, meg a varázsfuvola, meg más ilyen mesebeli dolgok ellen, ami a mi meséinkben benne van. Miért? Mert mindenki tudja, hogy az mese. És akkor azt mondják, hogy Isten az is csak mesebeszéd. És közben folyton, mindig bizonyítják, hogy nincs. Meg nem is volt. Meg nem is lesz. Meg nem is lehet. Csak úgy kitalálták. Meg satöbbi. Hát, ha Isten is csak mesebeli alak, mint a vasorrú bába, akkor miért kell annyira bizonygatni, hogy nincs? Ez mégiscsak gyanús? Vagy legalábbis furcsa. Dehát a felnőttek olyan furcsák...

Megrázta a fejét, a haja ide-oda lobogott.

– Én azt hiszem – feleltem –, hogy a felnőttek nekünk sokszor hazudnak. Csak nem tudom, hogy miért?

– Én nem hiszem, hogy hazudnak, hanem buták.

Ez forradalmi állítás volt és még engem is megdöbentett.

– Talán mégsem egészen, Ági...

Édesapámra gondoltam, aki nagyszerű épületeket tervez és sok pénzt keres vele. Jövőre már autót is vehetünk. A buta embereknek nem szokott autójuk lenni.

– Hát ide figyelj, Kamasz. A nagy, mikor kisebb voltam, illetve... nem is tudom, mikor, elhitette velem, hogy Karácsonykor a Jézuska hozza a karácsonyfát, meg az ajándékokat. Én irtó szerettem ezt és izgalommal és örömmel vártam a Karácsonyt. Akkor Zsóka nekem egyszer elárulta, hogy nem is a Jézuska hozza, hanem a szüleink, csak nézzem meg karácsony előtt a szekrényünket. Meg is néztem. Zsókanak igaza volt. Akkor először na-

gyon sajnáltam a dolgot, hogy nem igaz, utána meg is mondtam a nagyinak, hogy hazudik.

– Na, látod Ági, most te is azt mondod, hogy a felnőttek nekünk, gyerekeknek hazudnak.

– Várd ki a végét, Kamasz. Szóval elmondtam a nagyinak. És a nagyfi akkor elmagyarázta, hogy bizony a Jézuska hozza, de a szüleinken keresztül. Mert a Jézuska csinálja azt, hogy a szüleink szeretnek bennünket és az ő születésnapján minket megajándékoznak. Ez így rendben is volt. Pfuj, egy utálatos hernyó van itt, Kamasz vedd le gyorsan! – szakította meg előadását Ági.

Elcsíptem ökelmét és Ági orra elé tartottam:

– Szép, mi?

– Pfuj! Vidd el innét!

Lehajtottam a szőrös jószágot és Ági arcáról eltűnt az undor.

– Na és hol van itt a butaság? – érdeklődtem a hernyó után lesve, amely karikára görnyedt a kopasz földön.

– A butaság ott van, hogy Lujzi néni – tudod, akkor még ő volt az osztályfőnökünk – egy szép napon megmagyarázta nekünk, amit akkor ugyanis mindnyájan tudtunk már, hogy az ajándékot nem a Jézuska hozza, hanem a szülők, és hogy Jézuska nincs is, csak azért találták ki a felnőttek, hogy nekünk szép mesét mondjanak.

– Én ebben még semmi butaságot nem látok.

– Várj, Kamasz, a butaság csak most jön. Néhány nap múlva meg azzal állt elő Lujzi néni, hogy jön a télapó és hozza az ajándékot. Persze a télapó a portás bácsi volt. Én rögtön felismertem. Ez nekem mindjárt gyanús lett. Hogyhogy? Jézuska nem hozhatja Karácsonykor az aján-

dékot, mert nincs, télapó hozhatja Mikuláskor, pedig télapó sem létezik? Na, mit szólsz ehhez Kamasz? Hát nem butaság ez? Azt hiszik a felnőttek, hogy nekünk minden butaságot bebeszélhetnek?

Hallgattam, mert magamban igazat adtam Áginak. Úgy látszik a felnőttek sem értenek mindenhez.

– De várj, Kamasz! Most jön a java! Emlékszel tavaly még azt mondták, hogy fenyőfa ünnepe. Nem Karácsony, hanem fenyőfa ünnepe. Erre elmentek az erdőbe, kivágták azt a sok aranyos pici fenyőt, meg a nagyobbakat is, aztán mi meg megvásároltuk, feldíszítettük szaloncukorral, meg csokoládéval, meg dióval, meg mindenfélével. Aztán amit így fölraktunk rá, azt két hét alatt leettük róla. Akkor kezdett hullani a tűlevele és anyu kiadta a jelszót: el kell tüzelni, mert csak szemetel itt a lakásban. Hát most mondd meg nekem, Kamasz: hol van itt ünnepe a fenyőfának? Köszönöm szépen az ilyen ünneplést! Tudod, mi jutott nekem eszembe?

– Mi jutott eszedbe, Ági?

– Az jutott eszembe, hogy ha a fenyőfa ünnepén így csinálnak, hogy kivagdossák a fenyőfákat, akkor a májusi gyereknapon, amikor bennünket ünnepelnek, sorra le kellene vágdosni a gyerekek fejét. Hm... te mit szólsz ehhez?

– Ági, ez túlzás...

– Látom, hogy te is a felnőttekhez húzol... Pedig világos, hogy ez így van, és mind butaságok!

Évekkel később ez a téma újra szőnyegre került közöttünk. Talán két éve? Ági már tizenöt éves nagylány volt én meg tizenhat éves igazi kamasz. Persze akkor már

egészen mások voltunk, mint annak idején, amikor az iménti beszélgetés a tölgyfa tetején lezajlott. Tél volt, Karácsonyra készültünk, csendesen hullott a hó, együtt díszítettük Ágiék karácsonyfáját. Szép nagy fa volt, egészen a mennyezetig ért. Nagyon illatos volt. Fenyőillat töltötte be az egész szobát. A rádió halkán szólt, valami Bach lehetett – Ági újabban imádja Bachot – mi meg aggattuk a fára a szaloncukrot.

– Ha kész vagyunk, Kamasz, átmegyünk hozzátok és feldíszítjuk a titeket – mondta.

– Van néhány új karácsonyi lemezünk, majd felteszszük, jó?

– Persze, hogy jó. És tudod, Kamasz, én addig fogom szekálni apust, amíg eljön velünk az éjféli misére.

Legyintettem:

– Nálunk ez kilátástalan dolog Ági. Apu különben sem tudja, hogy...

Egészen más hangon folytattam:

– Ági, te mit kapsz Karácsonyra? Milyen ajándékot? Elnevette magát.

– Az idén nem Karácsonyt ünnepelünk, hanem az Ajándékozás Ünnepe! Hát nem tudod?

– Persze, hogy tudom. Hát te milyen ajándékot fogsz ünnepelni? Vagy inkább milyen ajándékkal ünnepled az Ajándékozás ünnepe?

Felágaskodva valamelyik felső ágon motoszkált éppen mind a két kezével. Elengedte az ágat és felém fordult:

– Kamasz, emlékszel? A felnőttek olyan... olyan bu-ták!

Hamiskásan mosolygott és jobb keze öt ujjával belekavart a szalmakazalba.

– Ez most, hogy jutott eszedbe?

– Hát úgy, hogy ez megint olyan jellemző... jellemző... szóval tudod. Nem akarok senkit sem megbántani. De mit gondolsz: azért ajándékozunk, mert ünneplünk valamit, vagy azért ünneplünk, mert ajándékozunk?

Megráztam a fejem:

– Hogy van ez Ági?

Hangosan felkacagott:

– Kamasz, ez tiszta filozófia! Mi volt előbb: a tyúk, vagy a tojás? Avagy: mi volt előbb: az ajándék, vagy az ünnep?

– Helyes, filozófáljunk. Mi van előbb: az ajándékozás, vagy az öröm?

– Az attól függ!

– Persze! Annál, aki kapja előbb van az ajándék, és csak azután örül annak, amit kapott – ha ugyan örül. Annál pedig, aki adja, előbb van az öröm és azután örömeben az ajándékozás.

– Jól van Kamasz! Egészen világos vagy, mint Gert-rúd néni sinus-tétele.

– Tehát: Előbb van Jézus születése, aztán ennek nyomán az emberek öröme, aztán ennek nyomán az ajándékozás! Ez csak logikus?

– Ajjé, de milyen!

Ági hirtelen elkomolyodott, odahajolt a fülemhez és súgott valamit. Én is elkomolyodtam. De nem akarom most elmondani, hogy mit súgott Ági, mert hiszen már

így is több esztendő t átugrottam. Márpedig ezekben az esztendőkb n k s dolgok történtek kettőnk életében.

Mielőtt leírtam volna őket, megbeszéltem Ágival a dolgot. Utóvégre az ő titkairól is szó van itt, erre vonatkozó kérdésekre azonban nem felelt mindjárt. Sőt aznap egyáltalán nem kaptam választ.

Másnap azt mondta:

– Nézd, Kamasz, te most érettségire készülsz, úgysem érsz rá ilyeneket megírni.

– Nem is most akarom, Ági, hanem majd a nyáron.

Megint nem adott végleges választ. Azt mondta, majd gondolkodik a dologról.

Egy hétig nem találkoztunk, mert komolyan készültem az érettségire.

Vasárnap a mise után hazajövet könyökével szelíden oldalba bökött:

– Kamasz!

– Tessék.

– Megbeszéltem a dolgot az illetékesekkel.

– Milyen dolgot, Ági?

– Hát azt az írást...

Gyengéden elpirult.

– Kik ebben az illetékesek?

Nem szólt semmit, csak fejével a templom felé intett és kacsintott is egyet.

– Na és mit szóltak az illetékesek?

– Lehet, Kamasz, lehet... De egy kikötésem van.

– És mi volna az?

– A neveket, a körülményeket, teljesen meg kell változtatnod, hogy senki se sejtthesse, hogy kikről van szó.

– Ó, te csacsi, én ezt nem másoknak szánom! Csak a magunk szórakoztatására!

– Mi már egyszer végigszórakoztunk az egészet, nem szabad halmozni az élvezeteket!

Huncutul mosolygott.

– Hát akkor?

– De talán másokat is érdekel az az út amit végigjár... végigjártunk...

Elhallgatott és kis szünet után hozzátette:

– Nem furcsa, hogy kettesben jártuk végig?

Hallatlanba vettem a kérdést, sőt én kérdeztem:

– Azt se jegyezzem föl, hogy mindez Ördög völgyön zajlott le?

– Ó Kamasz, hiszen rögtön ránk ismernének! És Gert-rúd nénit megütné a guta. Azt pedig igazán nem szeretném!

– De jó szíved van!

– Ez már azzal jár, ha az ember ilyen lett, mint...

Elmosolyodott.

– Kamasz, hidd el, nem akarok kérkedni. Nincs is mivel, nincs is miért... De... é... de én így olyan boldog vagyok!

Megállt és felém fordult:

– Te nem?

Nevettem:

– Én is jól érzem magam. Illetve... jól fogom magam érezni, ha már túl leszek az érettségin.

– Olyan jó tisztának lenni... olyan jó! Ezt meg kell írnod! Ezt meg kell értetned az ilyen fruskákkal és kamaszokkal, mint amilyenek mi vagyunk!

– Ági, mi történt veled?

– Ó, Kamasz, hát nem érted?! Egész mise alatt az illetékesekkel beszélgettem erről. Onnan tudom, hogy jó ha megírod. De úgy írd meg, amint mondtam. És érdekesen, izgalmasan. Mint azt a novellát, amellyel pályázatot nyertél. De azért ez ne legyen novella, mese, hanem igaz történet, mint ahogyan igaz is. Csak meg ne tudják, hogy kikről szól!

– Nem bánom. Dehát akkor téged milyennek írjalak le?

– Milyennek...? Várj csak. Egy ilyen szemtelen senkiházinak biztos, hogy pisze orra van, aztán szalmaszőke haja és... és szeplős is. Irtó szeplős. Különösen az orra körül. Csupa szeplő!

Nagyot kacagott.

– Nem is bánám, ha tényleg ilyen volnék! És te magadat milyennek írod majd le?

– Semmilyennek. Csak azt, hogy mi történt.

– Fiam azt nem lehet.

Megállt és szavalni kezdett: – Szélesvállú, bikaerős, bokszoló. Mindig rikító sált visel. Apró összehúzott szemek. Állandóan zsebredugott, ökölbeszoruló kezek, ütésre mindig készen – már amint az a bokszolóknál szokás... Ilyeneket írjál. Ez imponál errefelé...

– Ági, úgy látom, a mi történetünket, inkább neked kellene megírod.

– Meg is írnám, de két okból nem lehet, Kamasz.

– És mi az a két ok?

– Az egyik az, hogy magyarból csak négyesem van. Ez magában véve is elegendő. Nem? Hát még a másik! Képzeld elromlott a töltőtollam!

Furcsa grimaszt vágott, én meg nagyot nevettem és beláttam:

– Tényleg nem marad más hátra, mint hogy magam járjak a végére ennek a kényes ügynek.

3.

Szóval leérettségiztem. Hogy hogyan? Nem írom meg, mert ebből esetleg a kíváncsiskodók sok mindent kikövetkeztethetnének. Pedig elárulhatom, hogy abban is, amit eddig írtam egyetlen komoly támpont, hogy Ági is, én is ördögvölgyiek vagyunk. Persze ez majdnem a semmivel egyenlő, mert ilyen Ági-félék is ilyen hozzám hasonló kamasz nem egy akad errefelé. Bevallom azt is, hogy a tölgyfa se igaz. Illetve nem egészen igaz. Meg, hogy nem is vagyunk szomszédok. De azért a kertjeink mégis érintkeznek, közös kerítésünk van, és fa is áll a két telek között, éppen a határon. De ilyet errefelé másutt is láttam már.

Ezek után térjünk a tárgyra.

Amint az érettségi bankett és a házi ünneplések zaja elcsitult, úgy határoztam, hogy kirándulok a Pilisbe, egész napra, hogy a fejemet jól kiszellőztessem. A kirándulásra Ágit is meghívtam, ő azonban egy szép napon összehapokolt és a mamájával leutazott a Balatonra. Így hát magam mentem. Úgy határoztam, hogy a kirándulást követő napon íráshoz fogok. Nos, hozzá is fogtam. S mint-hogy az előzőkben túlestem a bevezetőn, itt az ideje, hogy komolyan a tárgyra térjek. Mert amiről eddig szó

volt, csak előjátéka annak, amiről ezután lesz szó. Az a különös ugyanis, hogy nyolcadikos koromban velem is, Ágival is történt valami, ami új irányt adott életünknek, de igaz korántse változtatta meg a felnőttekről kialakult eddigi nézeteinket. Csak közbevetőleg jegyzem meg, hogy nem udvariatságból említettem magamat előbb, s csak aztán Ágit, hanem a történeti hitelesség kedvéért.

Ági ugyanis csak egy évvel később lett nyolcadikos, hiszen egy évvel fiatalabb nálam, amint erre mindenki emlékezhet, aki csak néni figyelemmel is olvasta az eddig elmondottakat. Így tehát vele egy évvel később történt az a valami, amit az előbb említettem.

Szóval ott tartunk, hogy nyolcadikos vagyok, úgy a tanév közepe táján. Egy szép napon fölpakolták az egész osztályt és elvitték a pályaválasztási tanácsadóba képességvizsgálatra. Mindenféle gyakorlatot, meg próbát végeztek ott velünk, színeket kellett választanunk, hogy melyik tetszik legjobban, idomokat összeilleszteni, találos kérdésekre felelni, megmutattak egy csomó ronda pófát, fényképről, hogy melyik tetszik a legjobban, meg melyik a legrondább és még egy csomó butaságot, amiket azelőtt sohasem kívántak tőlem. Egyébként ilyen lecsújtó volt a többi srác véleménye is, de azért nem nagyon haragudtunk érte, mert utóvégre elmaradt egy egész tanítási nap, többek között Gertrúd néni számtan órája is – és azonkívül sokat lehetett hülyéskedni, ami önmagában sem rossz dolog, ha az ember tizennégy éves.

Ennek a képességvizsgálatnak azonban folytatása lett. Néhányunkat újból becitáltak abba az intézetbe, és

egyenként foglalkoztak velünk. Egy ajtóhoz küldtek bennünket, amelyen ez a név állt:

DR. CSISZÁR JÁNOS

Külön-külön hívtak be. Nem voltunk sokan, talán négyen, mégis sokáig tartott az egész, mert Dr. Csiszár János alaposan kifaggatott bennünket. Úgy látszik sok ideje lehetett, hogy ráért ilyesmire. Persze nekünk sem volt sürgős a dolog, mert megint a tanításról lógtunk el.

Talán harmadiknak szólítottak. Bementem. Az a nő, aki szólított, mosolygott és azt mondta:

– Tessék bemenni a doktor úrhoz.

Tovább mosolygott és rámutatott a csukott ajtóra.

Kicsit izgultam, mert olyan ünnepélyes volt az egész, vagy inkább titokzatos. Mindenféle képek, meg grafikonok lógtak a falon, a polcokon tudományos könyvek. A sarokban nagy pálma zöldellt, előttem meg párnázott ajtó fehérlett. Megnyomtam a kilincset és beléptem Dr. Csiszár Jánoshoz. Ez jóval nagyobb szoba volt, mint az előbbi, benne csak egy íróasztal, amely mögött kopasz alacsony ember ült. Amikor beléptem fölállt és elém jött. Mosolygott, bemutatkozott, megrázta a kezemet.

– Foglalj helyet – mondta és íróasztala melletti székre mutatott. Maga is letelepedett előbbi helyére.

Egy darabig a papírajimat nézte, azután rám mosolygott.

– Hm – gondoltam – ez valami vidám társulat lehet, hogy mind mosolyognak, de, bár a szorongásom elmúlt, komoly maradtam. Nem kell mindjárt tudnia, hogy milyen alak vagyok. De – tudta! Azokból a papírokból tudta. Az én gyakorlataim eredményéből! Olyan dolgokat

mondott, meg kérdezett, ami nem tartozik most ide, de láttam belőle, hogy sok mindent tud rólam. Már vagy jó negyedórája tereferéltünk, amikor egyszerre csak lesütötte a szemét és a papírokat nézte, majd kis szünet után megkérdezte:

– Szokott templomba jámi?

– Nem – feleltem ajkbiggyesztve, s igazán nem tudtam, hogy ez most káderezés akar lenni, vagy mi?

– Vallásos? – következett az újabb kérdés.

– Mondtam már, hogy nem járok templomba.

Kissé indulatos lehetett a hangom, mert nyugodtan rám nézett és nem mosolygott, amikor megállapította:

– Vannak, akik templomba járnak, de nem vallásosak.

És vannak akik nem járnak templomba, de vallásosak.

– És vannak, akik nem is vallásosak és nem is járnak templomba! – vágtam vissza.

Egy kicsit hallgatott és elgondolkozva a papírvágókéssel játszott. Aztán rám pillantott.

– És tulajdonképpen miért nem?

– Nem úgy neveltek.

– Nézze, ne értsen félre. Én nem vagyok pap, de pszichológus vagyok. A felvételében bizonyos nyugtalanító tünetek vannak. Kezét rátette, a rólam szóló papírcsomóra.

Vállat vontam.

– A szülei nem vallásosak?

– Nem tudom...

– Nem is tanították magát soha semmi ilyesfélére?

– Milyesfélére?

– Hát imádkozni... meg hittanra...

- Nem tanítottak.
- Nem is akarták?
- Összeráncoltam a homlokomat.
- De... egyszer, mintha beszélgettek volna egymás-
közt ilyesmiről.
- És...?
- Anyám akarta, apám ellenezte. Azt mondta, hogy
majd ha megjön az esze, döntsön a fiú maga.
- Na és megjött már az esze?
- Dr. Csiszár mosolyogva nézett rám.
- Visszamosolyogtam:
- Nem hiszem.
- Kis szünet után folytatta csak.
- Valamit nem értek. Azt mondta az édesapja, hogy
majd válasszon... Helyes. De mi között kell választania?
- Érdeklődve pillantott rám.
- Hát, hogy akarom-e a vallást, vagy sem?
- Dehát tudja-e, hogy mit jelent az a vallást választani? A vallás szerint élni?

Hallgattam, mert rögtön észrevettem, hogy apám...
apám ebben a kérdésben teljesen logikátlanul járt el...
Érdekes, hogy erre eddig nem is gondoltam.

– Hiszen az életben ha döntenünk kell, valami mellett,
vagy ellen, akkor meg is kell azt ismernünk, amiről dön-
tésünk szólni fog. Ismeretlenről, hogyan döntsünk helye-
sen? Aki több pálya közül akar választani, annak ismer-
nie kell azokat a pályákat, hivatásokat, munkaköröket,
feladatokat, hogy helyes legyen a döntése. Hiszen tudat-
lansága miatt esetleg rosszul dönt és egész életére sze-
rencsétlenné lehet.

Megint elhallgatott.

– Én azt hiszem –, folytatta aztán – hogy a vallás kérdésében sem lehetünk könnyelműek!? Ismétlem, nem vagyok pap, hanem pszichiáter. Hallott már valamit Jungról?

Fejemmel csendesen nemet intettem.

– A modern mélylélektan egyik nagymestere. Igen sok lelkibeteget kezelt. Ő tette azt a kijelentést, hogy páciensei közül, akik az emberi élet közepén, tehát harmincötödik életévükön túl vannak, egyet sem talált, akinek problémája végső fokon, ne vallási probléma lett volna. Megbetegedtek, mert elvetették azt a kincset, azt az erőt, amit a vallásos hit jelent a lélek számára. Ezt mondta Jung. És hogyan járhat az, aki nem vethette el, mert sohasem volt az övé? Csak ezt akartam mondani fiam.

Felállt. Én is felálltam.

Felém jött és a kezét nyújtotta:

– Sok sikert az életben. A pályaválasztásra vonatkozó javaslatainkat, majd írásban megkapjátok.

Föl sem tűnt, hogy megint tegez. Csak este gondoltam vissza arra, hogy az elején és a végén tegezett, de egész beszélgetésünk közben magázott. Talán azért, mert úgy akart beszélni, mint egy felnőttel? Vagy mert komoly dologról beszélt?

– Te, neked mit mondott a kopasz Csiszár? – kiáltott rám másnap az iskolafolyosón az egyik srác, aki szintén be volt rendelve.

– Mi közöd hozzá – válaszoltam kelletlenül.

És harmadnap kihívtam Ágit a tölgyfához.

- Te, Ági – mondtam neki röviden – szerezz nekem nagytól egy vallásos könyvet.
- Miiiit? – bámult rám Ági megdöbbenően.
- Egy olyan hittankönyvet, vagy minek híjják. Nem mertem a szemébe nézni.
- Ha akarod, szerezhetek – rántott egyet a vállán. – De mondd: Kamasz, bediliztél?
- Még nem... De attól félek, hogy esetleg...

4.

„Hallod-e Kamasz!

Itt az írás, amit kértél. Bár nem ebben egyeztünk meg. De még hogy a töltőtolladat is átküldted? Pedig azt nagyon félted. Persze, idegen kéz félreírja. Lehet, hogy ez a gesztusod hatott meg és indított arra, hogy kérésedet teljesítsem.

Bár nem tudom, hogy miért van erre szükség, hiszen nem egyszer elmondtam már neked ezt az esetet. – Dehát, hogy így hitelesebb, meg a saját szavaim, meg a saját érzéseim, meg stb. Jó. Nem bánom. De tudod, hogy magyarból csak négyesem van. Ezért felhatalmazlak, úgy alakíts ezen a beszámolón, ahogyan neked tetszik. Bocsánat. Ahogyan Neked tetszik.”

Semmit sem változtattam rajta. Ági levelét teljesen eredetiben írtam le. Egyébként az a véleményem, hogy a magyar tanára igazságtalan vele szemben. Bocsánat. Vele szemben. Ezt akárki megítélheti. De az is lehet, hogy a verseket nem tanulja meg, vagy nem tudja, hogy Petőfi

mikor született. Esetleg, hogy szemtelen volt. Ez Nála előfordulhatott. Az ilyenek persze itt most nem derülnek ki. Tehát:

„Van nekem egy unokatestvérem. Szép, fiatal nő és van egy gyermeke, Gabi. Lehet vagy nyolcéves. A férje igen rendes ember és sokat keres. Maszek. A nyáron nagy túrát tettek külföldön saját autójukon. Gabit nem vitték magukkal. A nagymama vigyázott rá.

Nagyon szerettem Magdit – így hívják az unokatestvéremet – mert nagyon kedves hozzám és úgy látom, hogy ő is szeret. Azért írom, hogy szerettem, mert már nem szeretem. Illetve nem szeretem úgy, mint azelőtt. Egyszerűen nem tudom úgy szeretni. Persze ennek oka van.

Az ok pedig a következő.

Gabi nagyon szeretné, ha kistestvére lenne. És minden jel arra mutatott, hogy lesz is. Sőt Magdi nekem meg is súgta ezt a titkot, de hozzá tette, hogy nem nagyon akarja. Én akkor nyolcadikos voltam, tehát tizennégy éves és – nem szégyenlem bevallani – nagyon szerettem babával játszani. Éppen ezért nem ment a fejembe, hogy Magdi nem örül egy igazi babának, pláne amikor Gabi is úgy várja a testvérkét. Azt mondta Magdi, hogy nem akarja a nyarat elrontani. Anyu, is, apu is, nagyi is súgtak-búgtak ebben az ügyben és éreztem, hogy Magdi körül valami nincs rendben. Nagyon is tudtam – hiszen a biológiában tanultuk, hogy a magzatot ki lehet operálni és akkor „nincs semmi baj”. De bennem mindig olyan rossz érzés támadt, ha erről hallottam. Egyszer vitatkoztunk is a lányokkal az iskolában és én nagyon hevesen azt mondtam, hogy ez aljasság!

– Ugyan miért? – kérdezte az egyik.

– Miért?! – feleltem indulatosan – Miért? Mert egy magzatot nem lehet csak úgy kioperálni egy anyából, mint egy ártalmas daganatot. Mert abból kisbaba lesz, érted, te fajnő!?

Egészen dühös voltam és magam is megdöbbsentem ezen.

Megvallom, senkivel sem beszéltem még eddig erről és azért csodálkoztam el azon, hogy honnan van nekem ez a meggyőződésem mikor a legtöbben, vagy legalábbis nagyon sokan másként vélekednek ebben a dologban.

Sajnos Magdi is. A szerencsétlen!

A félévi bizonyítványosztás után meglátogattam. Ágyban feküdt. Már átesett rajta. Gabi csak annyit értett meg az egészből, hogy anyu beteg. Tele részvétellel ott sündörögött az anyja ágya mellett és lelógó kezét csókolgatta. Rémes gondolat ötlött agyamba. Ez a fiú azt a kezet csókolja, amely megölte a testvérkáját. Tudtam, hogy ez nincs így – legalábbis szó szerint – mégsem szabadulhattam ettől a gondolattól.

Aztán a férje!... Éppen akkor jött haza. És – akár hiszed, Kamasz, akár nem – nagy fehér szegfűcsokrot hozott a kedves feleségének. Ez olyan buta dolognak tűnt a szememben, hogy majdnem elnevettem magam. Én úgy tudtam, hogy a férjek olyankor szoktak kedveskedni feleségüknek virággal, amikor gyereket hoznak a világra, nem pedig amikor elteszik láb alól. Rögtön az jutott az eszembe, ami egyébként még akkor is véleményem volt a felnőttekről, hogy buták. Hát, ha ilyeneket csinálnak!?

Mikor elmentem tőlük, nagyon furcsa érzések kavartak bennem. Keserűség, megvetés, szegény, fájdalom, undor meg ilyesfélék. Sími is szerettem volna, de nem ment. Dühös is voltam, de nem tudtam, hogy kire? Nem értettem saját magamat. Hiszen még csak tizennégy éves voltam. Azóta már tudom, hogy az egészséges női természet lázadozott és tiltakozott bennem.

Haza rohantam,. Kabátomat az egyik sarokba, sapkámat a másik sarokba vágтам és könnyek közt fuldokolva kiáltottam:

– A Magdi... a Magdi... elvette a gyerekét!

– Talán köszönnél előbb kislányom. – szólalt meg egy szigorú hang a sarokban terpeszkedő karosszékből.

Janka néni volt, a nagynéném.

– De Ágikám – hallok egy másik hangot egy másik sarokból – mi történt veled?

– Itt van Janka néni és Flóra néni – hallom anyu tompa hangját.

– Igen... Kezit csókolom.

Összeszedtem a kabátomat és a sapkámat és illedelmesen megcsókoltam a néniket.

– Ülj le kislányom és meséld el, hogy mi történt. Hiszen egészen ki vagy kelve magadból!

– Igen...

Addig faggatok, amíg végre is mindent elmondtam. A fejüket ingatták és szörnyülködtek.

– Hová vezet ez az istentelen, vallástalan élet!

Nem tudtam, hogy mi köze van ehhez az istentelenségnek és vallástalanságnak és ezt kissé szemtelenül meg is kérdeztem. A két néni jelentőségteljes pillantást váltott

egymással. Tudtam, hogy most kezdődik a prédikáció. ellenséges magatartást vettem fel és vártam a szózuhatagot. Ehelyett azonban Janka néni röviden csak azt mondta:

– A katolikus vallás tiltja az ilyen.

Flóra néni még hozzátette:

– Igazán vallásos asszony ilyen soha nem követ el.

Ez már célzás volt és ezért nem hagyhattam szó nélkül:

– Én soha nem tennék ilyen.

Anyu csendben kiosont a szobából.

– Most azt hiszed. De majd ha neked is el lesz rontva a nyarad a kis jövevény miatt, mint ahogyan Magdiról mesélted, akkor te sem fogsz sokat töprengeni... Az emberek vallás nélkül önzők.

Tudtam, hogy most jön a nevelés és térítés, amit én ki nem állhatok. Különbben sem becsültem sokra a két nénit. Janka néni csak úgy szerepelt nálam, mint „az örült Janka” – mert, hogy a történelemben is volt egy ilyen. Azt hiszem Spanyolországban. De az is lehet, hogy az örült Johanna volt. Mindegy. Flóra néniről meg mindig a nagymosás jutott eszembe, mert akkortájt még nem volt mosógépünk, hanem Flóra-szappannal mostunk, amit én ki nem állhattam. Mármint nem a Flóra-szappant, hanem a nagymosást.

Most itt ültem tehát az örült Jankával és a Flóra-szappannal szemben és vártam, hogy mi lesz.

Hát lett is. Hogy a mai lányok, meg a mai fiatalok így meg úgy, de bezzeg a „mi korunkban”. És a mai anyák, meg a mai fiatalemberek. És, hogy különben is már az is botrány, hogy naponta találkozom azzal a... Kamasszal.

– Utóvégre már nem vagy kislány! – És, hogy az iskola, meg a kirándulások, meg a TV és a mozi és... és...

Itt Janka néni végképp kifulladt. Átvette tehát a szót a jószágos Flóra néni.

– Nézd, Ági, hiszen én nem mondom, hogy Janka nének mindenben igaza van – ez csak szemforgató hízeltetés volt, de nem dőltem be neki –, dehát te is ma-holnap már nagylány leszel, sőt már nagylány is vagy és hát másképpen kell gondolkoznod, mint...

Mikor ideért nem bírtam tovább.

– Éppen mert már nagylány vagyok, úgy gondolkozom, ahogyan akarok, és azt teszem, amit akarok. Ezt egyébként Gertrúd néni is mondta nekünk.

– Jesszusom! – sipánkodott Janka néni – az osztályfőnököd ilyet mondott?! Ez nem is igaz! Most már hazudsz is!?

– Nem szoktam hazudni – toppantottam indulatosan a lábammal. – Ha nem hiszi, kérdezze meg Gertrúdtól.

– Mi az, hogy Gertrúdtól? – ájuldozott Flóra néni – Talán Gertrúd nénitől.

– Én már nagylány vagyok és Gertrúd néni nekem Gertrúd és pont. Különben az is olyan kétszínű alak, mint...

– Ki ne mondd, Ági ki ne mondd!! – rikoltozott Flóra néni és befogta Janka fülét.

Hát nem mondtam ki.

Erre csend lett.

Janka néni szigorúan nézett rám és Flóra néni bánatosan ingatta a fejét. Végül is azt mondta:

– Hát látod...

De én nem láttam semmit. Illetve nem láttam be semmit.

– Hát látod – ismételte meg a néni – te magad is elítélted Magdit, azért a... azért a...

Kicsit elhallgatott és félénken Janka nénire nézett. De mert Janka se nem szólt, se nem mozdult, folytatta:

– Szóval elítéled. Sőt meg is botránkoztál. Mi is elítéljük. Mert az nagy bűn. Ha Magdi igazán vallásos lenne, soha ilyet el nem merne követni. Mert Isten tiltja a... tiltja a gyilkosságot!

– De Flóra! – döbönt meg még Janka néni is.

– Igazat mondtam vagy nem mondtam igazat?

Még sohasem láttam Flóra nénit ilyen határozottnak.

– És vedd tudomásul, hogy te sem leszel különb. Értetted?! Te sem leszel különb!

Mind a ketten fölkeltek és faképnél hagytak. Még meg sem csókoltak, ami ugyan sohasem hiányzott nekem, de most valahogyan mintha hiányzott volna. Köszönni is elfelejtettem. Egy darabig tétován álltam, hogy utánuk menjek-e, vagy sem, de egyszerre csak nyílt az ajtó és nagy lépett be. Kosár volt a karján, a városban bevásárolt.

– Kezicsókolom, Nagyi!

Nagyi nem válaszolt, hanem tett-vett. Segíteni akartam neki, de gyengéden és mégis határozottan félretolt. Ez nem esett jól.

– Most ment el Janka néni, meg Flóra néni... próbáltam megindítani a beszélgetést.

De nagyi csak bólintott.

Kezdttem magamat bizonytalanul érezni.

– Nagyi...

Nem válaszolt.

– Nagyi, kérem...

Csend.

– Nagyi, kérem szépen, üljön le – a hangom most már könnyörgés volt. – Szeretnék valamit kérdezni.

Rámnézett.

– Ott álltam esetlenül, a serdülő lány nagyranőtt kezével és nagyranőtt lábával, zavart arckifejezéssel és könnyörgő pillantással. Megsejtette, hogy valami komoly dolgot akarok. Leült. Oda álltam elé.

– Mondd, nagyi, igaz, hogy... hogy a vallás... a vallás... tiltja azt a... azt... amit Magdi tett?

Elpirultam.

Nagyi hosszasan a szemem közé nézett, aztán komolyan bólintott, de nem szólt.

Egy darabig némán álltam. Lassan előntöttek a könnyek. Hirtelen megfordultam és kiszaladtam a kertbe. A tölgyfához.

De minek folytassam? A többi már Te is tudod, Kamasz. Hiszen ott voltál a kertben.

A visszontlításig sokszor üdvözl:

Ági''

5.

Tényleg kint voltam a kertben. A tölgy alatt ültem és unakoztam. Füttyültem én néhányszor, de nem jött senki. Kora tavasz volt, langyos idő. Téli álmukból ébredt bogarak sűrögtek-forogtak, vagy buksi módon ide-oda né-

zegettek, ismerkedtek a frissen sarjadó fűszálakkal és fejcsóválva mustrálgatták a tavalyról itt maradt zörgő tölgylevelet. Én meg őket lestem. A harmadik, vagy negyedik kertből madárcsivitelés köszöntötte a tavaszt és a közeli pályaudvaron életvidáman pöfögtek a mozdonyok. Valahol ablakot nyitottak és a szellő néhány akkord foszlányát hozta ide hozzám a tölgy alá. A rádió szólt. Tulajdonképpen tele volt zajjal minden és mégis olyan csend volt. Langyos, napsugaras tavaszi csend. Mit is játszik a rádió? Olyan ismert dallamok ezek. Ági biztosan tudná... Most egy katicabogárra tévedt a pillantásom. Sebes rohammal mászott meg egy lengő fűszálat, s már éppen a hegyén volt és szárnyát bontogatta a napsugárban, amikor hirtelen árnyék vetődött rá.

Fölpillantottam, Ági állt a kerítés túlsó oldalán. A szeme tele volt könnyel, két kezével belemarkolt a rácsba, homlokát nekiszorította a drótnak, úgy hogy pisze orocskája már a mi kertünk térségében fitoskodott. Akkor még nem volt a szalmakazal, hanem lófark. Nos, a lófark ide-oda borzolódtott a langyos tavaszi szellőben.

– Ági...!

Nem felelt, hanem bőgött. Folytak a könnyei.

– Kikaptál?

Megrázta a fejét.

– Valami baj történt?

Nemet intett. Aztán gyorsan, mint aki tévedését akarja helyesbíteni, többször föl-le mozgatta a fejét. Igen. Baj történt.

Elálltak a könnyei, de nagyon bánatosan nézett.

– Mi baj van, Ági?

– Ka... Kamasz... – hüppögte – képzeld, nekem... nekem... vallásosnak kell lennem.

Az utolsó szavaknál újból kitört a bőgés és könnyei mindent elárasztó árvízként omlottak. Teljesen kétségbe volt esve.

Egyszerre csak eleresztette a kerítést, keze fejével szétmaszatozta a könnyeit az arcán, nagyot nyelt és egészen tárgyilagos hangon, ami engem teljesen meglepett, azt kérdezte:

– Meg van még a hittankönyv, amit a nagytől hoztam neked?

– De hát mi történt Ági? – bújt elő belőlem a kíváncsiság.

– Azt nem lehet neked elmondani.

Kicsit gondolkozott, aztán hozzátette:

– Fiúknak ilyet nem lehet elmondani.

Most én gondolkoztam egy sort. Végül megkérdeztem:

– Meg akarsz változni?

– Nem akarok! – kiáltotta és újból bőgni kezdett.

– Hát akkor miért akarsz vallásos lenni?

– Ezt nem mondhatom meg. Hát nem érted? És ez olyan borzasztó! Mert én is olyan leszek, mint Janka, meg Flóra!

Irtózatosan sírt.

– Dehát miért akarsz olyan lenni?

– Mert aki vallásos, az mind olyan! És én is olyan leszek. Sohase megyek férjhez, hanem egyenesen özvegy-asszony leszek! Olyan kibírhatatlan, mint Janka!

Muszáj volt a szeme közé néznom.

A könnyein keresztül valami huncut mosoly jelentkezett a szeme sarkán. Ez a huncutság aztán egyre jobban tért hódított az egész maszatos arcocskán. Végül is leért a szája szögletéhez. Hirtelen megrázta a lófarkát és elnevette magát:

– Na látod! – mondta és széttárta a két kezét.

– Ági, te most egészen úgy viselkedtél, mint a felnőtt. Semmi okos dolog nem volt abban, amit tettél.

Míntha nem hallotta volna, hogy mit mondtam, megkérdezte:

– Valld be, Kamasz, hogy bele se néztél abba a könyvbe, amit a nagytól loptam.

– Hát nem mondtad meg neki?

– Csak nem képzeled!

Kis szünet után feltettem a kérdést:

– Te, Ági, Janka néni, meg Flóra néni tényleg olyan vallásosak?

– Mi az hogy? Folyton a templomban vannak, meg vastag könyvből imádkoznak, meg nekem prédikálnak. Aztán meg nagyokat sóhajtoznak, fejüket csóválják és sajnálkozva néznek anyura. Persze miattam.

– Dehát a nagyi is vallásos és mégse ilyen.

– Nagyi, az más! Ő már nem felnőtt.

– Hogyhogy nem felnőtt?

– Ő már túl van azon.

– Hm... – És most elhatároztad, hogy vallásos leszel?

– El.

– És olyan leszel, mint Janka, meg Flóra néni?!

Megint könnybe lábadt a szeme.

– Hát persze... tört ki rajta újból a sírás. – Inkább leszek olyan, mint Janka, meg Flóra, mint olyan... olyan... mint a... mint Magdi!

Teljes erővel bőgött.

Aztán abbahagyta a sírást, lesütötte a szemét és halkán azt mondta:

– Most legalább tudsz mindent.

Sarkon fordult és elszaladt.

6.

Mit mondjak? A fenti eset után már nem egyedül bön-gészttem a hittankönyvet, hanem kettesben Ágival. Persze egészen más okból. Ági azért, mert nem akart olyan lenni, mint Magdi. Én azért mert ... mert nem akarta be-di... Szóval nem akartam pszichopatológikus eset lenni, az ördög vigye el azt a Dr. Csiszárt!

A különös csak az volt, hogy míg én szerettem a rendszeres előrehaladást, Ági szabad gondolkozó volt és folyton össze-vissza csapongott. Meg kell azonban adni, hogy eredeti ötletei voltak. Olyasfélék, mint amikről már írtam, hogy Isten azért van, mert a felnőttek egy mesebe-li alak léte ellen sem tiltakoznak, éppen csak az Isten léte ellen. Teszik ezt azért, mert van. Csak azt nem értette és megvallom: én sem, hogy miért kell akkor letagadni?

Később aztán rájött, hogy ezt azért csinálják a felnőt-tek, hogy annál biztosabban tudjuk, hogy van.

– Ez is olyan butaság – mondta Ági – ami csak tőlük telik ki. És nézd, Kamasz, Gertrúd nénit, ha megkérdezik

az iskolában: van-e Isten, azt feleli rá, hogy nincs. Ott-hon meg úgy él, mintha lenne. Nádori tanár urat –, tudod a fizika tanárunkat – meg egyszer kifaggattuk, hogy van-e Isten? És mit felelt rá?

– Jaj, csibókáim, hát hogyan lenne! Hogyan lenne! Hiszen tanultuk, ugyebár, hogy a világmindenség tágul. Mégpedig rettenetes sebességgel tágul. És képzeljétek a sűrűsége mégis constans. Azaz állandó.

Kérdem én miért? Nos, miért? Mert sok új molekula keletkezik. Hát lehet az csibókáim? Hogy lehet? Hogyan keletkezhethet?

– Magától! – kiáltott közbe Zsóka, nagy okosan.

– Én tőlem? – mosolyodott el finoman Nádori – Én tőlem? Hát tudok én teremteni?

Óriási röhely tört ki az osztályban gondolhatod. De látod Kamasz, Nádori mégis úgy él mint egy pogány. Mindenki tudja róla. Hát lehet itt eligazodni?

A szüleinkről nem írok. Erre Ági is megkért. Bár annak idején sokat beszélgettünk arról, hogy ők is sokszor milyen különösek. Ági még sírt is emiatt.

Azóta másokat is megkérdeztem – srácokat, lányokat, szinte mind ezt mondták:

– Óh, apu? Mindig lőt-fut, otthon meg fáradt. Sohase lehet vele komolyan elbeszélgetni.

És anyu?

– Anyu? Ideges. De ezt nem is csodálom. Olyan sokat dolgozik szegény...

– Hát látod – összegezte Ági a véleményeket – ennyi jut nekünk a papáinkból, meg a mamáinkból.

Ez a közös kalózkodás a vallás vízein azonban csak néhány hétig tartott. Szakítottam ugyanis Ágival. Vagyis inkább ő szakított velem. A nagy az oka mindennek. Nem azzal, hogy közénk állt, hanem éppen ellenkezőleg azzal, hogy elment közülünk.

A nagyfi ugyanis meghalt.

Meghalt és Ágira hagyta a szobáját, teljes berendezésével együtt. Ági nagymamája ugyanis náluk lakott és a szoba az övé volt. Sőt a ház is felesbe az övé. De ez most itt nem fontos. Fontos az örökölt szobaberendezés.

Mikor már a temetés, meg a gyász első hullámain túl voltunk, továbbá túl az iskolaéven, sőt a nyári szünet felén is, egy tikkasztó nyári délutánon Ági lejött a kertbe és azt mondta:

– Kamasz, gyere át. Mássz fel a fára és ugorj át hozzánk.

Ezt még eddig sohasem tettem, sőt Ági ilyesmire sohasem szólított fel, azért gyanúsna tartottam a dolgot.

– Mit akarsz?

– Csak gyere át. Nincs itthon senki.

Ezt még furcsábbnak találtam.

– Van hozzátok rendes bejárat, majd ott beengedsz.

– Nem, nem! Azt nem akarom! – tiltakozott hevesen.

– Éppen az a fontos, hogy ne lássanak.

– Ági, mire jó ez?

Rám pillantott.

– Kamasz, számár vagy. Valamit akarok mutatni. Valami nagyon fontosat.

– Akkor hozd ki.

– Hát nem cipelhetem ki az íróasztalt a hátamon!

Nevetett.

Fellendítettem magam a fára és leugrottam a kerítés túlsó oldalán.

– Gyere gyorsan – suttogta, óvatosan körülnézett és a házuk felé sietett.

Követtem.

Bevezetett a nagyfi szobájába, ami most az ő szobája. Sőt az ő tulajdona.

Még sohasem voltam ebben a szobában. Világos, kedves szoba volt ez, régi bútorokkal tele.

– Szép szoba – mondtam.

– Igen...

Ott motozott már a régimódi íróasztal bonyolult fiókrendszere körül.

– Idenézz!

Kihúzott egy kis fiókot. Egészen kihúzta és letette az asztalra. Azután mélyen benyúlt a fiók helyére és egyszerre csak egy másik kis fiók került elő. Rejtett fiók volt. Odatolta a orrom alá.

– Bontsd ki, Kamasz. Gyorsan.

Papírcsomag volt a kis fiókocskában. Utánakaptam és kíváncsian göngyöltem ki a selyempapírt. Egy feszület volt benne. De nem ám akármilyen! Valami régi, művészidarab. Azóta már tudom, hogy aranyból volt és néhány drágakő ékesítette.

– Ejha!?

– Szép, mi?

– És... és ezt te nem tudtad?

– De, mondta a Nagyi, de csak most bukkantam rá. Nem tudta már jól elmagyarázni... A drága nagyi...

Két könnyet törült ki a szeméből.

– És ezt azért mutattam meg neked, hogy tudjál róla. Senki más nem tudja, csak én és most már te is. Ha valami történnék velem...

– Ugyan Ági, mi történnék veled?

– Azt sohase lehet tudni. Látod, a nagyi is milyen hamar elment. Két nap és kész!

Kivette a kezemből a felszületet, visszagöngyölte a selyempapírba.

– Nyúljál be ide, Kamasz... Érzed? Itt van az oldalnyílás. Ide kell a kis fiókot betolni... Úgy. És most helyére a nagy fiókot. Nem is sejteni semmit. Klassz, mi?

Őszintén szólva nagyon irigyeltem Ágit. Nem a feszületért, hanem a titkos fiókért. Nekem nincs titkos fiókom és, ha el akarok valamit dugnit, akkor a padlásra viszem a kémény mögé.

Nyikordult a kert ajtó.

– Jaj, anyu jön. Siess, Kamasz!

Gyorsan kilógtam a kertbe és eltüntem a bokrok között. Már a tölgyfa tetején voltam, amikor Ági mamája felért a verandára.

Ágiék aztán levonultak a Balatonra a vityillójukba én meg kerékpáron nekivágtam a Mátrának. No nem egyedül. Még két ördögölgyi fiú is velem jött.

Két hét után megint otthon voltam és untam magam. De nem sokáig. Néhány nap múlva megjöttek Ágiék. És persze megjött Ági is. De hogyan!

Kint ültem a kertben a fa alatt az árnyékban és a mátrai túrán készült fényképeket nézegettem. Jól sikerültek.

Ez itt Ágasvár... Laja tele pofával zabál... Totyó lábát mossa a patakban... Én a Gallyatetőn... stb.

Valami meglibbent a kerítésen túl. Felpillantottam. Egy nő állt ott. Egy... nagylány. Nem ismertem meg azonnal.

– Szia, Kamasz!

Negédesen nézett rám. Persze Ági volt. Csakhogy egészen megváltozott. A lófark eltűnt és helyet adott a szalmakazalnak. Egy kis rúzs is került az ajkakra. Igaz nem sok, de mégis... Amint a rácsba kapaszkodott, látnom kellett, hogy a körme lakkozott. Valószínűleg azért is fogta úgy a kerítést, hogy észrevegyem. Hegyes orrú, tűsarkú cipő a lábán. Pedig ilyen melegben minden rendes ember szandálban járt. Short. Ezen nevetnem kellett. Úgy látszik mindent egyszerre akar bemutatni. Olyan tekintettel nézett rám, ahogyan eddig még soha. Szempilláit félig lebocsátotta, és kicsit oldalról és észrevehetően fölülről is, a hódításnak és hatáslesés kíváncsiságának keverékével pillantott, Ő a nagylány, a zöldfülű kamaszra.

Persze én ezt akkor nem tudtam így kielemezni – hiszen tizenhat éves voltam mindössze –, de egyrészt bántott, hogy ilyen lett és főként bántott az, hogy – nem kétséges – lenéz engem, mint valami kisfiút. Ezt tehát meg kellett torolni.

– Elment az eszed? – kérdeztem hanyagul. Ez nem esett jól neki. Láttam rajta.

– Olyan klassz volt a Balatonon, Kamasz. Anyu azt mondta, hogy most már nagylány vagyok és felnőttek közé vitt és táncoltam is velük. Olyan helyesek voltak. Írtó jól mulattam közöttük. Különösen egy keszthelyi

srác volt csuda rendes. Gazdász... Motorja is van és meg fog látogatni...

Mit mondjak?

Ezek után csak ritkán találkoztunk és a közös hittan is elmaradt. Hiába, Ági nagylány lett és többé nem lehetett vele mit kezdeni. Semmi okos dologra nem volt már kapható. Egyre többet járt moziba, gyűjtötte a híres filmszínészek képeit, és unni kezdte a nagy ősdi bútorait.

Megkezdődött az iskolaév és öntudatát még növelte, hogy most már gimnazista.

Egy langyos szeptember végi napon a nyitott ablakban ültem és tanultam. Illetve próbáltam tanulni. Mert ilyenkor ősszel sok olyan dolog zajlik a kertben, ami messze érdekesebb mint a szögfüggvénytan. Hát először is a szőlő pirosodik. Már amelyik. Azután itt-ott hangos pottyánással hullik egy-egy fán rekedt szilva az asztalra, ami a fa alatt van. Darazsak dézsmálják az így szétmállott szilvaszemet. Most egy cinke röppen a szemközti csemetére és érdeklődve pillant az ablak felé: Vajjon lesz a télen megint szalonnadarab az ágra kötve? – Suszterbogarak napoznak mozdulatlanul feketemintás piros ködmönükben a langyos falon. Valamikor gyerekkoromban azt hittem, hogy a suszterbogár megeszi a katicabogarat. Ezért nagyon haragudtam rájuk és széttapostam őket, ahol értem. Önkéntelenül is elmosolyodom, amikor az eszembe jut. Most nem bántom a sütkérező bogárkákat... Na jó. Dehát tanulni is kellene. Lássuk csak! Kinyitom a lábam közé lógatott füzetet. Valaki füttyörészik a szomszéd kertben. Mit is füttyöl? Ja, persze! Az Ági! Mit akarhat? Visszafüttyülök és kiugrom az ablakon.

Mire leérek a fához, már ott van. Füzet a kezében. Úgy látszik ő is tanul.

– Kamasz, segíts nekem. Nem tudom ezt a példát...

Most olyan, mint a régi Ági. Még az ujjá is tintás. Csak a szalmakazal jelzi nagylányságát.

– Mutasd.

Átnyújtja a füzetét a kerítés felett. Tekintetem végigszalad a példán.

– Add ide a ceruzádat!

Átnyújtja azt is.

Hamar leírom a levezetést.

– Most helyettesítsd be az értékeket és számítsd ki.

– Igazán megtehetnéd...

– Csak csináld meg magad, hogy megértsed, hogy miről van szó.

Némán vette a füzetet, de láttam rajta, hogy nem tetszik neki ez a megoldás. Amikor megfogta az irkát, észrevette, hogy tintás az ujjá. A háta mögé dugja. Egy darabig állt, aztán rám emelte a szemét, de tekintete nem volt az a tiszta egyszerű tekintet, mint a régi Ágié.

– Haragszol? – kérdezte.

– Miért haragudnék, Ági?

Megint hallgatott, és én sem szóltam semmit.

– Te, Kamasz – kezdte újból és egészen felélénkült – képzeled milyen nagy újság van.

– Milyen újság van Ági?

– Eladjuk a nagy bútorait. Anyu új bútorokkal akarja berendezni a szobát. Új modern bútorokkal. Már ki is néztük, hogy milyen lesz.

– Tényleg, Ági elég ósdi bútorok azok...

– Ugye? De egyet azért nem engedek eladni. Azt a nagy zöld fotelt, tudod? Azt, ami az ablaknál állt. A nagy abban szeretett üldögni. És én is szeretek benne ülni. Azt megtartjuk. Anyu ugyan csóválta a fejét, hogy ez nem illik a modern bútorok közé, de én mégis megtartom. Márcsak a nagy miatt is.

– Az íróasztalt is eladjátok? – kérdeztem óvatosan.

Felkapta a fejét. Rögtön megértette, hogy miért kértem.

– Azt is Kamasz. De persze a keresztről nem tud anyu... De az igazat megvallva... neked elárulom, Kamasz, hogy azt is eladom...

Mit is kezdenék vele? Sokat ígérnek érte. Már megmutattam egy ékszerésznek. Az árát meg beteszem az OTP-be. Azon veszem majd meg a stafírungot, ha esedékes. Addig had kamatozzon. Érted ugye?

– Hogyne.

– Igaz, hogy a nagy azt mondta, ha férjhez megyek, majd arra a fészületre esküdjünk a templomban. dehát persze... a stafírun g fontosabb, hiszen... És különben is anyu mindig példálódzik, hogy az ő idejében a lányok mind stafírun ggal mentek férjhez, de ma ez nem szokás. Keressék meg a fiatalok maguk, amire szükségük van... Hát én már kezdem keresni...

– Te, Ági, én azt hiszem, hogy az még messze van...

– Micsoda?

– Hát a férjhez menés... Hiszen még közben van négy év gimnázium, meg az érettségi, esetleg egyetem...

Összeráncolta a homlokát és kedvetlenül nézett rám.

– Azért mégis eladom a feszületet. Utóvégre az enyém!

Sarkon fordult és faképnél hagyott.

7.

Irtó dühös voltam Ágira. Na megállj, te taknyos! Majd adok én neked nagylányosdit, meg stafírungot, meg férjhez menést!

Két napig töprengtem azon, hogy mit tegyek. Harmadnap reggelre megvolt a haditerv. Ellopom a keresztet. El én! De nem ám úgy, hogy magamnál tartom, mert ez legjobb szándékaim ellenére is bajba keverhet. Hanem úgy lopom el, hogy otthagynom neki. De nem fog róla tudni. Hadd egye a penész!

Most már csak alkalmas időpontot kellett kiszemelnem, mikor egyikük sincs otthon. Sokáig persze nem lehet várni, mert ez a nőszemély képes közben túladni a nagy hagyatékán.

Szerencsére az anyja ezen a héten délutános. Az apja úgyis későn jár haza. Ági meg ma edzésen van. Vívni jár. Legfeljebb fél nyolcra érhet haza. Tehát itt az alkalom.

Amikor besötétedett, kilógtam a kertünkbe.

– Sokat tanultam ma, – szóltam anyámnak – kicsit kiszellőztetem magam.

– Hát csak eredj – mondtam anyám.

Kimenet benyúltam az előszoba szekrénybe, és zsebre vágtam apám álkulcskészletét.

Őszi köd terpeszkedett mindenfelé, s ez még fokozta a sötétséget. Az idő tehát nekem kedvezett. Azonkívül

hűvös is volt, a szomszéd kertekben sem motoszkált senki. Annál jobb! Hátra osontam a tölgyfához. Kicsit körülnéztem. Sehol egy lélek. Elkaptam az alsó ágat és fellen-dítettem magamat. A túlsó oldalon óvatosan csúsztam le. Nem akatam ugrani, hogy zajt ne csapjak. Ágiék kertjében kissé erősebben dobogott a szívem. Füleltem. Csend ölelt körül, csak a pályaudvarról szűrődtek ide a megszo-kott vasúti hangok. Végig osontam a kerti úton, s máris ott álltam a hátsó ajtónál. Elővettem a kulcsokat. Beis-merem, kissé remegett a kezem. Ebben a mesterségben ugyanis nem volt gyakorlatom. És, ha a rádiószereléshez értettem is valamelyest, úgy látszik az álkulcs használat-hoz nem volt különös tehetségem. Többet végig kellett próbálnom, s már szinte ideges lettem, amikor végre az egyiknek engedett a zár.

Most valami huppant mögöttem a kertben. Rémülten fordultam hátra. Egy szempár villogott a homályból. Né-mán meredtünk egymásra. Szempillantás alatt dermesztő gondolatok rohantak meg: betörésen rajtacsíptek – mit mondjak, mit akarok itt? – anyuék mit szólnak majd? – és Ági? – lógjak meg, vagy üssek?

Mintha elszégyelltem volna magam. Na, hadd lássuk, kivel van dolgunk? Összehúztam izmaimat és ugrásra készen egy lépést tettem a szempár felé, és... és majd-nem hangosan felkacagtam. A szempár diszkrét nyávo-gás közben eltűnt. Óh, hát a Cirmos! Ágiék cicája! No, te nem fogsz elárulni, az biztos! – nevettem magamban. Pláne, ha megtudnád, hogy milyen gazdád van. Hamar elő a zseblámpát és gyerünk beljebb. Egy-kettőre Ági szobájában voltam. Hó, itt nincs leeresztve a redőny. Te-

hát kilátszik a világosság. Hamar eloltottam a zseblámpát. Az utcáról beszűrődő fénynél tájékozódtam. Ahá, ott az íróasztal. Gyerünk csak, ki a fiókot... aztán a másikat. Beletapogattam. Kezem alatt zörgött a papír. Kivettem a csomagot, kigöngyöltem a feszületet és a papírost zsebre gyűrtem. Hol a zöld karszék? Ági azt mondta az ablak mellett. Persze, ott húzodik a sötétben. A függöny egészen beárnyékolja. Megtapogattam. Igen, itt határozottan jó helye lesz.

A keresztet lesüllyesztettem a fotel ülőrésze és támaszkodó része közötti részbe. No, itt aztán keresheted. Nesze neked stafíring!

Hamar visszatettem a fiókokat.

Valami megpendült a szomszéd szobában. Mozdulatlanná merevedtem. Aztán fellelegzettem. Csak az órájuk ütött.

Nincs vesztegetni való perc. Fél nyolc, kezdjük meg a visszavonulást. A külső ajtóval bíbelődtem már, amikor megnyikordult a kertajtó. Ki lehet? Ági? Vagy az apja? Lépések közeledtek. Fordítottam egyet a kulcson és aztán nesztelenül eltűntem a sötét, sűrű kerti ködben. Valaki a torkát köszörülte mögöttem. Férfihang. Igen, Ági apja.

Elértem a tölgyet, óvasosan fellendítettem magam és puhán ereszkedtem le a mi oldalunkon.

8.

Úgy gondoltuk, hogy mielőtt megkezdjük idén az iskolaévet búcsúzóul kirándulunk egyet a Pilisbe. Ági meg én, Zsóka meg a bátyja Géza. Úgy beszéltek meg, hogy

mi Ágival buszon megyünk Pilisszentkeresztre. Zsóka meg Géza motorral jönnek. A motort aztán otthagyják a nagynéninél a faluban és gyalog felmászunk Dobogókőre. Találkozó nyolckor a falu fölött, ahol a zölddel jelzett út az erdőbe torkollik.

Amikor Ágival odaértünk, Zsókáék még sehol sem voltak. Leültünk hát az erdő szélén és csodáltuk a nyárvégi Pilist. Lábunk alatt szelíd párák úsztak a völgyben, sőt fölkapaszkodtak átellenben a Pilistető oldalára. Az előttünk elterülő rét meglehetősen aszott volt. Az éjszakai eső hiába locsolgatta. Igaz, hogy nem volt az valami nagy eső, de arra mégis hasznos, hogy leverje a port. Persze a patak se duzzadt meg tőle, ami jobb kézre a mélyben igyekezett távoli, szabadabb hazába. Szűk medre volt, szegénynek, nagyon. De azért kedves volt. Csacsogott, csobogott, hívogatott.

– Gyere, nézzük meg – indítványozta Ági.

– Nem bánom, menjünk.

Lebaktattunk a patakhoz, megálltuk a partján és némán bámultuk a játékát. Néhány szál virágot sodort most a habja előttünk.

– Elbúcsúznak a nyártól – mondta Ági csendesen és félrebillentette a fejét.

Kis szünet után hozzátette:

– Mehetünk iskolába. Nem félsz az egyetemtől, Kamasz?

– Hát, te nem félsz az érettségitől?

Mind ketten nevtünk.

– Nem jönnek ezek a Zsókáék. Úgy látszik baj lett a motorral – állapította meg Ági. – Ülve is várhatjuk őket.

Letelepedtünk. Bemártotta az ujját, de hamar kikapta:
– Hideg...

Nem is szólt többet. Én sem. Olyan szép volt minden ezen a nyárvégi reggelen. Nem is bántam, hogy Gézák nem értek még ide. Öröm és erő volt bennem. Felvettek az egyetemre. Tegnap hozták meg az írást és reggel a Héven közöltem Ágival. Ő is örült.

– Te, Kamasz... szólalt meg és egy keze ügyébe eső vesszővel a vizet kezdte csapkodni – olyan furcsa gondolat jutott most eszembe...

– Mi jutott eszedbe, Ági?

Tovább csapkodta a vizet.

– Ha..., ha most azt mondanám neked, Kamasz, hogy... á, butaság!

– Mit akartál mondani? Ki vele bátran!

– Jó, nem bánom. De ne neved ki... Szóval, ha most azt mondanám, hogy... hogy csókolj meg, meg mernéd tenni?

Ez tényleg furcsa kérdés volt, s mint hogy egész mászon járt az imént az eszem, eléggé váratlanul is ért. Mit akarhat ez az Ági? Komolyan gondolja, hogy...

– Ági... – feleltem kitérően, és ha én most meg akarnálak csókolni, te megengednél?

A vessző megállt a kezében.

– Azt hiszem nem.

– Látod! Én sem tenném meg. Még ha fel is szólítanál rá...

A hangom keményen csengett.

– És miért nem? – kérdezte és a vesszővel tölcseért kavart a vízbe.

– Ági, mi túl jó barátok vagyunk ahhoz, hogy megcsókolhatnánk egymást. Érted ugye? Ha meg nem volnánk ilyen jó barátok, akkor meg éppen azért.

Elnevette magát.

– Értelek, nagyon is értelek. És csak azért kérdeztem, mert kíváncsi voltam a véleményedre. Illetve kíváncsi vagyok a véleményedre. Mert hiszen még nem mondtál semmit. Vagy alig valamit. Szóval, Kamasz, – bedobta a vesszőt a patakba és felém fordult –, mi a véleményed erről a dologról?

– Hogy mi a véleményem?

Egy vörösbegy ült le velünk szemközt a partra kis csőrébe vizet vett és hátrahajtott nyakkal lenyelte. Kétszer megismételte a műveletet, ránknézett és amilyen gyorsan jött, olyan gyorsan el is tűnt.

– Hogy mi a véleményem?

– Úgy gondolom, hogy a csók a tiszteletnek és a szeretetnek a kifejezése. Nem? Megcsókoljuk a szüleinket, megcsókoljuk a testvéreinket, a nagyszülőket, rokonokat...

– És a barátnőnket. Még akkor is, ha esetleg utáljuk...

Ági szívből kacagott.

Ti nők így szoktátok. De ez olyan... olyan áruló csók, mint Júdásé. Emlékszel...

– Igen...

Elkomolyodott.

– Elárulja, azt amit a csók jelent. A tiszteletet, szeretetet. Hazudik a csókjával... És szerintem ilyen áruló csók, ha fiúk, lányok megcsókolják egymást. Már úgy

értem, hogy nem azok, akik férj és feleség akarnak lenni.
Érted ugye?

– Miért gondolod ezt, Kamasz?

– Miért Ági, hát ezt nem nehéz kitalálni.

– De úgy látszik érettségi feltétlen kell hozzá...

Fölhúzta a fitos orrát és huncutul rám vigyorgott.

– Akkor minek mondjam? Most úgy sem értenéd meg.

Majd jövőre ilyenkor...

– De azért engem most is érdekel. Utóvégre ez a júdasi áruló csók ez nem gyerekjáték. Nahát!

– Nahát!?

Mindketten neveltünk.

Az erdő széléről harsány hangot hozott hozzánk a szellő.

– Hahóóóó!

A bükkös a patak túlsó oldaláról elmosódottan visszhangozta:

– Hahóóóó!

– Itt vannak Zsókáék – sóhajtott Ági. – Most mindjárt láthatsz egy csókot. Találd ki, hogy milyent?

Felmásztunk hozzájuk.

– Szia, Géza. Jól jöttetek?

– Nem volt semmi baj, Kamasz. Csak Zsóka soká készült el.

– Szervusz, Ági – lelkesedett Zsóka. Összeölelekeztek és megcsókolták egymást.

– Csuda jó időnk van. Induljunk.

– Induljunk.

* * *

Este, mikor leérkeztünk a faluba, Géza azt indítványozta, hogy menjen vele Ági motorral, Zsóka meg jön velem buszon. Mert, hogy így változatosabb.

– Jaj, de jó, – lelkesedett Ági, még sohasem ültem motoron. – Szia, Kamasz – és már fel is pattant a nyeregbe.

– És te mit szólnsz hozzá Zsóka?

– Szívesen megyek veled – mondta és lesütötte a szemét.

– Hát akkor várjuk meg a buszt, ti meg induljatok.

Géza berúgta a motort és elfüstöltek. Mi pedig leültünk az út árkába, hogy megvárjuk az autóbust.

* * *

Másnap reggel kifütyültem Ágit.

– Jól értetek haza?

– Jól. Csuda klassz volt motorozni. És ti?

– Mi is. De ez a Zsóka olyan fura lány.

– Hogy érted ezt?

– Olyan butákat beszélt akár... akár a felnőttek, tudod? Olyan összevisszaság van benne... Igazi mai lány... Téged nagyon dicsért...

– És ez olyan nagy butaság? – vágott a szavamba Ági és nagyott nevetett hozzá.

– Azt te tudod...

– Meg sem védesz?

– A dicséret ellen?

– Nahát! Azonnal írok a művelődésügyi miniszternek, hogy az egyetemen vezessék be az illetant, illetve a lányokkal való udvarias társalgás módozatairól való tant.

Egyenesen kibírhatatlan, hogy a fiúk hogyan beszélnek velünk.

Viccnek szánta, de Zsókéra kellett gondolnom és elkomolyodtam.

– Minden lánnyal úgy beszélnek, ahogy megérdemli.

Egy picit ingadozott, hogy tovább tréfáljon, vagy komolyra vegye a dolgot, aztán az utóbbi mellett döntött és azt mondta:

– Igazad van, Kamasz. És, ha már itt tartunk, fejezzük be a tegnapi témát.

– Melyiket?

– A Júdás csókot. Tényleg azt gondolod, hogy fiú és lány sohase csókolhatják meg egymást? Ez a véleményed, Kamasz?

– Ez. Illetve nem egészen ez. Ha igazán társak akarnak lenni, akkor nyilván tisztelik és szeretik egymást, és akkor a csókjuk ezt fejezi ki. És akkor nem is lesz más, mint ennek a kifejezése. Mert ha szeretik egymást, akkor nyilván féltik is egymást. És akkor féltik egymást a legnagyobb rossztól, a bűntől is. A csókjuk tehát teljesen tiszta lesz és ártatlan. És sohasem fog csókolódzássá fajulni. Érted, Ági, ugye?

– Értem. De hol itt a Júdás csók?

– A Júdás csók ott van, ha nem olyanok csókolják meg egymást, akik nincsenek egymásnak teremtvé, szóval nem akarnak majd házasságra lépni. Mert az ilyenek mit keresnek a csókban? A másik megbecsülését, a másik iránti tisztelet és szeretet kinyilvánítását? Egyáltalán nem. Hanem csak a maguk élvezetét. És ezzel lealacsonyítják a másik felet, mert nem látnak mást benne, csak

élvezeti cikket. Ezért Júdás csók az ilyen csók. Mert hazudik. És ezért az ilyen csók sohasem tiszta és csókolódzás lesz a vége.

– Kamasz, neked tulajdonképpen a papneveldébe kellett volna menned, nem a műegyetemre. Még lehet változtatni a dolgon. Írjak a miniszternek?

Halálosan komoly volt, csak a szeme sarkában fénylett az a jellegzetes Ági féle huncutság.

Felém fordult, a huncut mosoly eltűnt a szeméből és egészen komolyan nézett rám:

– Pedig ma általában nem így gondolkozunk mi fiatalok erről a dologról.

– Ezt mondta Zsóka is...

– Ilyesmikről beszélgettetek?

– Hát persze... Miről beszélget manapság két fiatal? A szerelemről vagy Istenről. Már úgy értem, ha életbevágó dolgokról akarnak beszélni.

– Miért van ez így...? – kérdezte Ági. A hangja elgondolkozó és bizonytalan volt.

– Azt hiszem azért, mert ezeken fordul az ember boldogulása. És ki nem akar közülünk boldog lenni?

– Lehet, hogy igazad van... És olyan furcsa, hogy a felnőttek ebben nem jó példát adnak nekünk. Hiszen boldogtalanok! Majdnem mind boldogtalan!

– Gondolom, azért, mert elvették a dolgot a szerelemmel is, meg az Istennel is...

Csend támadt közöttünk, aztán Ági szólalt meg:

– Nem furcsa, hogy ilyenekről beszélgetünk, Kamasz? Hiszen mit értünk mi még az élethez?

– Látod, hogy Zsóka mennyire ért hozzá. Mindenre azt mondja: hát manapság ez már nem így van! Ma ezt mindenki megengedettnek tartja!

– Ó, Kamasz, én azt hiszem nagyon gonosz dolog illet mondani, hiszen manapság a... szabad szerelem és... és az, amit a Magdi csinált... és a házastársnak csereberélése, elhagyása... ez ma általában mind elfogadott dolog. Hát hova jutunk így? Fejét lehajtotta, arcát kezébe temette és elhallgatott. Kis szünet után halkan hozzátette:

– Szégyellem magam, Kamasz, az egész női nem nevében, rettenetesen szégyellem magam...

Megdöbbenten néztem rá. Az ujjai között is látszott, hogy az arca lángol.

– Ilyeneket a naplódba is szoktál följegyezni?

Fölkapta a fejét.

– Honnan tudod, hogy naplót vezetek?

– Hát, hogy most vezetsz-e azt nem tudom, de néhány éve még vezettél. Akkor, amikor a nagyfiú feszületével az a baj történt...

– És akkor honnan tudtad?

– Ott volt a rejtett fiókban a feszület alatt.

– Elolvastad?

– Hogyan olvastam volna el, Ági? Hiszen először is sietnem kell...

– Ne folytasd, Kamasz. Ha azt mondtad, hogy nem olvastad, nekem ez elég. Elhiszem.

– Ági, kellene nekem az a napló.

– Minek kell az neked?

– Nézd, a mi történetünknek vannak olyan részei, amiről csak te tudsz. Igaz, hogy sok mindent elmeséltél ne-

kem, de hát az részben ki is ment a fejemből, meg nem is tudom úgy visszaadni, ahogyan te elmondtad. Azért azt gondoltam, hogy legjobb lesz a naplód-ból kivenni azokat a részeket.

– Hm... például milyen részeket?

– Például azt, hogy hogyan volt, amikor észrevetted, hogy a feszület eltűnt... Most az írásban éppen ott tartok.

– Hm... várj, Kamasz, hadd gondolkozzam...

Jobb keze öt ujjával felülről többször belemarkolt a szalmakazalba.

– Hm... Kamasz, én most egy irtó dolgot teszek. Nem bánom, odaadom a naplót. De ez tényleg irtó dolog. Egy nő rábízta a naplóját egy férfire... De ismerlek, Kamasz. Nem fogsz visszaélni vele...

Felállt.

– Rémes lenne, ha csalódnék benned. Rémes...

Elszaladt a házuk felé.

Zsó-kára kellett gondolnom és a butaságaira. Mondta, hogy vezet naplót, és hogy nem érdekel-e? Egyáltalán nem érdekelt. De az Ági naplója érdekel. Határozottan érdekel. És be kellett vallanom magam előtt, hogy nemcsak a történet megfelelő folytatása miatt érdekel.

Ági alakja tűnt fel a kerti úton. A kezében tartott valamit.

Gyorsan elhatároztam magamban, hogy naplójával a legbecsületesebben fogok bánni... A legbecsületesebben...

– Itt van, Kamasz, elhoztam... Ne haragudj, – én bízom benned – de azt mégis olyan nagy dolognak tartom, hogy inkább azonnal elhoztam. Félttem, ha még tovább

gondolkozom, esetleg megváltozik az elhatározásom... Tessék, odaadom...

– Köszönöm, Ági. És én megígérem neked, hogy semmi olyan dolgot, ami személyes természetű és ezt a törvényt nem érinti, el nem olvasok. Sőt...

Kicsit elgondolkoztam.

– Sőt visszaadom neked és jelöld ki, hogy mit nem szabad elolvasnom, hogy kíváncsiságból el ne kalandozzon a szemem...

Ági visszavette a könyvecskét, magához szorította és összeráncolta a homlokát. Most ő gondolkozott. Aztán átnyújtotta a kerítés felett.

– Vedd vissza, Kamasz. Mindent elolvashatsz benne és mindent felhasználhatsz belőle. Nem tettem olyat, amiért szégyenkeznem kellene. Kivéve azt, amikor nagylány voltam... Tizenöt éves koromban..., de azt te úgyis tudod...

Hirtelen megfordult és elkezdett futni a házuk felé. Futásban visszafordult:

– Azért ne hidd, hogy olyan jó vagyok! Tele vagyok ám gyengeséggel, gyarlósággal... Isten a megmondhatója...

Eltűnt.

Ott álltam a kerítés mellett, kezemben Ági naplója. Felűtöttem. Az utolsó bejegyzés tegnap este. Tovább akartam lapozgatni benne, de meggondoltam magam. És lassan becsuktam a könyvet.

– Két napig nem nézek bele – határoztam el erősen.

„Rettenetes felfedezésre jutottam ma. A nagyfi fészülete eltűnt. Holnap jönnek a BÁV-tól, hogy elvigyék a bútorokat és én biztonságba akartam helyezni. Amikor hazajöttem az iskolából, bár senki sem volt otthon, mégis bezárkóztam, aztán bizonyos izgalommal hozzáláttam, hogy előszedjem a keresztet a titkos fiókból. És... és majd sóbálvánnyá váltam, mert a kereszt nem volt sehol.

Ó, kedves Naplóm, te tudod, hogy mit éltem át akkor! Megszentségtelenítve a nagyfi áldott emléke! És oda a stafíring! Ó mekkora gonoszság!

Dehát ki vihette el?! Hiszen nem tudott róla senki vagy talán a nagyfi mégis beavatta a titokba anyut is? Vagy ami mégiszörnyűbb lenne: Jankát, vagy Flórát?

Egész éjjel nem aludtam... Azaz egy picit mégis aludtam, úgy este tíztől reggel hatig. Ne neved ki, drága Naplóm, de ez nekem nagyon kevés és reggel irtó álmos és dühös voltam.

Azonkívül más baj is volt az éjjel, mert úgy látszik álomban beszéltem és anyu meghallotta.

– Miféle fészületet emlegettél te álmodban? – kérdezte gyanakvó pillantással.

– Azt álmodtam – feleltem mogorván, hogy a nagyfi adott neked egy fészületet az én számomra és te nem akarod nekem ideadni.

Pfúj! Most már hazudtam is!

De anyu olyan őszintén meglepődött, hogy biztos voltam benne, nem tud a dolgról. Persze, mert akkor már

régen eladta volna. A nagyj ismerte a leányát! Mármint az anyámat!

Hát akkor Janka, vagy Flóra!

Elmentem hozzájuk.

Egy hazugsággal több, vagy kevesebb, gondoltam, úgysem számít. Azt mondtam nekik:

– A nagyj egyszer, amikor már nagyon beteg volt, odahívott magához. Senki sem volt a szobában és azt mondta, hogy örökségül rám hagy egy szép aranyfeszületet és, hogy a drága Janka, meg a (még drágább) Flóra néninél van és tőlük megkaphatom.

Irtó gyanakodva néztek rám.

– Lányom, te hazudsz! – mondta a Janka és olyan szűros szemmel szegezett keresztül, hogy kénytelen voltam megjegyezni:

– Ne tessék így rám nézni.

Ez persze nem tetszett Jankának és Flórára nézett, aki viszont rám nézett és jóságosan azt fuvolázta:

– De Ági!

– Flóra szappan – gondoltam magamban, de hangosan csak azt mondtam:

– Hát nem tudnak róla semmit?

– De Ági! – ismételte meg önmagát a jóságos Flóra.

– És mi az a rúzs a szádon? – kérdezte váratlanul és élesen Janka.

– Az a rúzs, rúzs. És csak nagyon diszkrét. Anyu megengedi.

– Nahát! – csapta össze a kezét Janka.

– Nahát! – visszhangozta szörnyülködve Flóra.

– Nahát! – mondtam nagyon természetes hangon és csípőre tettem a kezem. De hamar rájöttem, hogy ezt tényleg nem illik és lassan lecsúsztottam mindkét kezemet a hátam mögé. Ezen mégjobban megbotránkoztak, de én igazán nem tehettem arról, mert én jót akartam, de ők nem értettek meg engem.

– Hát ülj le, kislányom – mondta kis idő múlva békítően Flóra.

– Nem ülök le – feleltem szárazon –, mert sok a tanulni való, csak azt szeretném tudni, hogy megkaphatom-e most a keresztet?

– Semmiféle kereszt nincs nálunk – csattant fel Janka és csupa piros lett az arca –, és most takarodj innen, te szemtelen! Nem szégyenled magad?! Ne is lássunk többet!

– Nekem úgy is jó – feleltem és igazán helyes pukkedlit kanyarítottam, ami óriási teljesítmény volt tőlem, hiszen ez nem a huszadik századba való dolog. De a rend kedvéért hozzátettem, hogy „csókolom”, elhúzza az első ó-t és elharapva a harmadikat már amint ez manapság szokás és ahogyan a drága nénik ki nem állhatják. De én erről igazán nem tehetek, hogy nem értik meg az idők szavát és a mai fiatalságot.

Különben sem bántam, hogy kitessékeltek. Minek is nyújtani az ilyen látogatást, ami a végén úgyis csak prédikációba fullad. Így legalább hamarabb szabadultam, megtudtam azt amit akartam és a prédikáció is elmaradt.

Hát kedves Naplóm, nem vagyok én egy ügyes lány?!

De hátra volt még a fekete leves. Ezt Mikes Kelemen mondta, amikor a leveleit írta, amiből én beszedtem. De

lehet, hogy nem is ő volt és nem is így történt – hiszen éppen ezért szedtem be belőle.

Szóval a fekete leves egy szörnyű gyanú volt, ami a néniktől hazamenet kúszott elő, valami sötét oduból a szívem mélyéről. Ez rettenetes felfedezés volt. Éspedig az, hogy a feszületet nem vihette el senki más csak... csak a – reszket a kezem, ahogyan leírom – a KAMASZ!

Rémes, de így van! Hiszen csak ő tudott róla!

Ez tényleg rettenetes felfedezés volt és egészen meg-rázott. Mert, hogy én újabban hazudok – a cél kedvéért – ez még megengedhető, mint a pici rizs is.

De hogy Kamasz tolvaj!?!?

Ó, kedves Naplóm, hogyan élem én ezt túl?!

Mit tegyek? Kinek szóljak?

Hiszen nem szólhatok senkinek, akkor minden kiderül!

Kamasznak sem merem a szemébe mondani. Hiszen mindjárt letagadná és így sohasem jutnék az igazságra!

Ó, IGAZSÁG! Mily olcsó a te árfolyamod a mai világban!

De azért résen leszek. Megfigyelem Kamaszt. Cigaret-tázik-e újabban? Jár-e moziba? Cukrászdába? Mert hon-nan lenne ehhez pénze? Honnan? Hát eladta a nagyi fe-születét. Ó, de borzalmas!

Ó, csalfa világ!

Hát már senkiben sem lehet bízni?

Szóba sem állok vele többet!’’

Ágiéknak van egy kis szőlőjük falun. Most, hogy Ági nagylány lett, a szülei rendeztek a tiszteletére – első alkalommal – szüreti mulatságot – Pesten. Engem is kénytelen volt meghívni. Hát persze! A szülei előtt nem akart leleplezni sem engem, sem saját magát. Hiába rafinált nő ez az Ági.

Szóval meghívott és én pléh pofával el is mentem a bulira. Egy csomó srác, meg lány nyüzsgött már az Ági modernizált szobájában, amikor beléptem. Főleg az osztálytársai voltak. Úgy tett, mintha észre sem vett volna, mert, hogy a háziasszonyi teendők nagyon lekötik. Nagy műanyag tálcán harapnivalóval kínálta a vendégeit. Más nem nagyon vett észre, mert csendben jöttem be és a szobában nagy volt a zaj. Nagyokat nevettek és közben a gramofon is szólt. Nekitámaszkodtam a cserépkályhának és végignézttem az Ági együttesét. A kályha közelében is ült egy csoport és Ági éppen hozzájuk érkezett a tálcával. Amint lehajolt, hogy kínáljon, a szeme sarkából megreszkírozott egy pillantást felém, aztán anélkül, hogy valamire is méltatott volna, odébb libbent a tálcájával kínálás nélkül.

Rendben van, nekem így is jó – gondoltam.

Körülnéztem, hogy kivel lehetne szót váltani. Ekkor figyeltem meg tulajdonképpen az új bútorokat. Modern csőbútorok, halványzöld huzattal. Kis modern íróasztal. Állólámpa. Az ablak előtt virágállvány kaktuszokkal. De... de hol van a nagy karszéke? Meglepetten és kissé izgatottan néztem körül. Nincs. A szobában nincs. Bizto-

san kitették erre az alkalomra. Persze, hiszen mit is keresne ez az öreg darab ebben a környezetben.

Ezzel megnyugtattam magam és éppen indulni akartam Gézáék asztalához, amikor valaki mellém jött:

– Ó, hát rólad megfeledkeztek, Kamasz?

Zsóka volt. Kistányért tartott a kezében, rajta sütemény. Odatolta az orrom alá:

– Egyél. Ezt én sütöttem.

A sütemény ízlett, Zsóka igazán helyes és figyelmes volt, azonkívül magamra maradt zavaromból is kisegített. Továbbá Ágit is bosszantotta a dolog, hogy Zsóka felkapott – elkaptam egy felénk vetett pillantását –, úgy döntöttem tehát, hogy Zsókéval fogok ezen az estén foglalkozni.

Mindenféle számárságról beszélgettünk, már amiről Zsókéval beszélgetni lehet. Persze fogalmam sincs már hogy miről, de jólesett, mert Ágit izgatta a mi barátkozásunk. Nem is állhatta soká. Amikor ugyanis a mustot kezdte kínálni, felkapott három poharat és odatette elénk a kis asztalkára, majd töltött és odanyújtotta az egyiket nekem, a másikat Zsókénak – ebbe jóval kevesebbet töltött – és a harmadikat maga vette kézbe: a körme ki volt lakkozva, az ajkán rúzs, az arcán bizonyos ellenséges, továbbá féltékeny és ugyanakkor lefitymáló kifejezés, leöntve az egész az udvariasság mesterkéltséggel mosolyával.

– Isten éltesen bennünket!

Megkoccintotta poharainkat és egyhajtásra megitta a mustot.

– Most pedig táncoljunk! J6?

– Jaj, de finom ez a must – lelkesedett Zsóka –, ugye milyen finom, Kamasz? És velem fogsz táncolni először, ugye?

Ági dühösen elpirult és a szeme sarkából rámsandított.

– Nem táncolok, Zsóka – feleltem röviden. – Ma este nem táncolok.

– De kár – sajnálkozott a kis szerencsétlen és amikor Ági hirtelen odébbállt odasúgta:

– Milyen furcsa ez az Ági! Azt mondta: Isten éltesen, pedig nem is hisz az Istenben.

– Ez szólásmondás, Zsóka. Így szokták mondani.

Vállat rántott.

– Különbén sem érdekes az egész. A must finom és mindjárt kezdődik a tánc. Kár hogy nem táncolsz...

A zajongó, kipirult fiúk és lányok közt odatekergődött a lemezjátszóhoz.

– Twistet! – kiáltotta – Twistelni akarok!

– Tudsz is te twistelni! – incselkedett egy hórihorgas kamasz.

– Hát ha akad jó partner!

Feltette a lemezt, tapsolt egyet, mire elcsendesedett a zajgás.

– Kezdjük srácok!

Egy pillanatig kényszeredett csend támadt. De Zsóka nem jött zavarba:

– A házi kisasszonyé az elsőség! Tessék Ági!

Minden szem részegeződött.

– Igen, Ági kezdjed... Hadd lássuk!... Kivel kezdje?... Rajta, rajta!

Össze-vissza kiabáltak. A zene már vadul szólt, a lábak a térdek megmozdultak. A hórihorgas nyegle mozdulatokkal odament Ágihoz:

– Szabad?

– Nem bánom.

És megkezdődött az ugrabugrálás. Ez persze így lenézően hangzik és én akkor korántsem tartottam annak. Sőt, ma sem. Bár sohasem tudtam egészen megérteni, hogy mi jó, és szép van abban, hogy egy szűk szobában, egymás, hegyén-hátán zeneszó mellett lökdösődnek az emberek. Dehát persze, az ízlésekről nem lehet vitatkozni. Node nem is erről akarok én beszámolni. Mert az est nagy eseménye nem a finom must volt, sem a véget érni nem akaró táncolás, hanem valami egészen más. Amikor ugyanis Ági mamájának is úgy tűnt, hogy elég volt már a táncból – mert ami sok, az sok –, akkor elkezdtünk játszani. Azt játszottuk, hogy „ki, mit tud?”

Nos, elhangzott itt mindenféle ravasz kérdés. „Ha Londonból Bombaybe repülök, milyen országokon halad át a repülőgép?” „Hol van a K-2 csúcs, milyen expedíció mászta meg először, és mikor?” „Mondjál olasz operaszerzőket!” „Mondjál Wagner-operákat” – stb.

A kérdezőt válogatták és a feleleteket pontozták. Aki a legtöbb pontot kapta jutalomban részesült.

Egy darabig ment a játék, nagyokat kacagtak, de ahogyan az lenni szokott, végül mégiscsak ellaposodott a dolog.

– Új kérdezőt! – kiáltották –, unjuk már ezeket az iskolás kérdéseket. Ilyeneket Gertrúd néni is tud kérdezni!

– Ki nem kérdezett még?

Körülnéztek.

– Halló, Kamasz! Mit gubbasztasz a kályha sarkában. Nincs tél! Gyere hamar elő, téged még nem hallottunk!

– Igen! Igen! Gyere, Kamasz!

– Halljuk Kamaszt!

– Éljen! Most lesznek a kamaszos kérdések! Olyan nekünk valók!

Megint össze-vissza kiabált mindenki.

– Szólj neki, Ági – unszolták a lányok –, te vagy a házikisasszony!

– Ha nem akar! – biggyesztette el az ajkát a házikisasszony, és még a vállát is megrándította.

Csakhogynem akartam. Nagyonis akartam. Lassan felálltam és középre jöttem.

– Halljuk, halljuk! – kiáltottak kíváncsian körülöttem.

– Hát jó, nem bánom.

Úgy tettem, mint aki töprengve gondolkodik. Pedig nagyon is tudtam, hogy mit akarok kérdezni. A szobában csend lett.

– Ki tudja – kezdtem kissé vontatottan, ki tudja, hogy hova lett az a nagy zöld fotel – itt Ági elsápadt –, amit Ági a nagyjától örökölt, – erre minden szem rászegeződött, ő pedig elpirult – és ami ott állt az ablak mellett? – mutattam a jelzett irányba.

– Mi közöd hozzá? – pattant fel Ági idegesen –, örökölttem és azt tettem vele amit akartam.

Magam is megdöbbenem erre a feleletre. Mi történhetett azzal a karszékkal?

– Öt pont – kiáltotta közbe egy fiú. Utóvégre jól felelt!

– Hát persze. Amit örökölt az övé. Azt tesz vele, amit akar.

– Kellett ez neked, Kamasz!? – vigyorgott egy vöröshajú srác.

– Azt hittük okosabbat kérdesz!

– Igen, igen, csalódtunk benned!

Ági megrázta a fejét és mosolygott. Mosolya fölényes volt. Na megállj, Ági!

– Második kérdés! – kiáltottam túl a zshivajt és csendet intettem a kezemmel. Mikor elhallgattak leültem a közelben üresen hagyott alacsony székre, két könyökömet a combomra támasztottam, államot meg összekulcsolt kezemre. Nem néztem senkire csak úgy magam elé és halkán megkérdeztem:

– Mi teszi a lányt, nagylánnyá? A rúzs, a körömlakk, vagy micsoda?

Egy pillanatig néma csend volt a szobában, aztán Ági indulatosan felugrott.

– Ez buta kérdés. Nyilván nem a rúzs meg a lakk, mert azt egy csecsemőre is rákenhetem. Hanem a kor. Ehhez nem kell nagy ész.

Nem néztem fel, hanem halkán és tagoltan tovább kérdeztem:

– Hány éves kor?

Erre nem lehetett azt mondania, hogy tizenöt, mert akkor mindenki kineveti.

– Az attól függ. Nem egyforma – válaszolta kitérően.

– Mitől függ?

Nem felelt azonnal.

– Ugyanattól, mint a fiúknál, hogy magukat nagyfiúknak tartásák. Mitől függ tehát a fiúknál?

– Bocsanat – vágtam közbe –, most én vagyok a kérdező. Majd ha helyet cserélünk kérdezhetsz. A játékszabályokat be kell tartani.

Nos mitől függ, hogy valaki nagylány-e már?

– Az érettségtől – szólalt meg egy öblös hang valahonnan hátulról.

– Szóval az a nagylány, aki érettségizett? – Ezt Ili kérdezte, a kövérkés kislány, aki olyan butuska dolgokat tudott mondani.

– Na és, aki sohase érettségizik? – tromfolta le Zsóka?

– Nem is úgy értettem én – szólalt meg ismét az öblös hang –, hanem, hogy a gondolkodásmódja érett.

– Srácok, váltsuk le a Kamaszt! – kiáltott közbe a hórihorgas éltwísztelő – itt most szüreti mulatság van, nem osztályfőnöki óra.

– Igazad van, Sanyó! Hagyjuk abba az egészet. Indítványoztam magam is. A must csak must, még akkor is ha címkés borospalackba töltjük. Meg kell azt vámi, míg kiforr. Dehát hol lehet a nagy fotelje?

Ez váratlan fordulat volt és mindenki nevetni kezdett, csak Ági nem.

– Hagyd azt a fotelt, Kamasz! – Nem elég kényelmes neked a szék, amin most ülsz? És egyáltalán miért akarsz te az öreg székén ülni? – ezt Géza kérdezte. Zsóka bátyja.

– Hát ami azt illeti, kényelmesnek nem valami kényelmes. Igazi modern darab. De azért ülni lehet rajta. Ha nem is sokáig.

– Minek akarsz te manapság sokáig ülni. Nem is érünk rá arra! Gyerünk egy twistlemezre!

A hórühorgas fölugrott és a lemeztáncszóhoz ment.

– Várj egy pillanatig – állította meg az öblös hang. – Csak azt akarom mondani, hogy az éréshez idő kell. Nem lehet folyton ugrabugrálni. A must is pihen, míg borrá lesz. Tyúkanyó is nyugodtan ül tojásain, hogy kikeljenek a csibék.

– Hol élsz, te kolhozparaszt?! A huszadik században géppel keltetik a csibét.

– De ahhoz is kell idő!

– Persze, hogy kell, de közben tyúkanyó mindenfelé csavaroghat.

– Majd nem csavarog, ha kikeltek a csibéi! Azokat már maga neveli, gondolja.

– Tyúkanyónak könnyű, mert megkapja a kosztját. De nekünk anyáknak dolgoznunk is kell ám. – Ezt egy kis szőszke mondta az öblös hang mellett.

– Hol vagy te még anya, te csitri?!

– Látszik, hogy nem értesz hozzá. Ebben a kérdésben mi nők mind összetartozunk. Mi már úgy érzünk, mintha volna gyermekünk.

– No én ugyan nem érzek úgy – rándított vállán Zsóka –, számár beszéd!

– Állj! – kiáltottam közbe és fölugrottam. – Erzsike, hány éves vagy?! De nem szabad letagadni!

– Miért tagadnám le? Tizennégy vagyok. Mindenki tudja.

– És te Zsóka?

– Én már szeretnék többet mondani, de úgyis tudjátok, hogy tizenöt vagyok.

– Remek.

– Mi ebben a remek.

– Az, hogy Erzsike még csak tizennégy éves, de már nagylány. Te meg tizenöt vagy, de még gyerek.

A bomba robbant – Zsóka elpirult:

– Kikérem magamnak!

– Mit kérsz ki magadnak?

– Hogy engem lecsitrizzél!

– Igazán nem mondtam, hogy csitri vagy!

– Nem mondtad, nem mondtad! De azt mondtad, hogy nem vagyok nagylány. Sőt, hogy gyerek vagyok. Ez a... ez az Erzsike meg nagylány... Persze, hozzám képest!!

– Nem, Zsóka, te vagy kislány őhozzá képest!

Kitört az általános nevetés.

Az öblös hang túlharsogta a zajt:

– Az öt pontot a Kamasz érdemli meg. Megfelelt, hogy mikor lesz a kislányból nagylány. De fogadok, hogy az elején még maga sem tudta.

Csendet intettem.

– Nem én érdemlem meg azt az öt pontot, hanem az Erzsike. Ő az egyetlen közöttünk, aki kimondta az igazságot. És ezt azért tudta, mert ő már valóban nagylány.

Elmosolyodtam.

– Nem érettségizett még, de már érett...

Most mindenki a kis szöszkére nézett.

Egyáltalán nem jött zavarba.

– Én azt hittem – mondta egyszerűen –, hogy ez minden lánynál így van.

Lopva Ágira pillantottam. Zavart volt az arca. Lassan felemelte a jobb kezét és kezefejeével végigtörülte a rúzsos ajkát. Önkéntelen mozdulat volt ez, nem is tudta, hogy mit tesz.

11.

Amikor éjjel Ágiéktól hazaindultam, előbb jól széjjelnéztem a lakásukban. Hova tették a nagy karszékét? De nem láttam sehol. Emiatt egyszerűen nem tudtam aludni. Mi történhetett ezzel a fotellel? Össze-vissza kavarogtak bennem a lehetőségek, míg beláttam, hogy így nem jutok a végére a dolognak. Vegyük csak számba az eshetőségeket.

Tehát: a buli tartamára ideiglenesen kitették valahová. Igenám, de a másik szobában nem volt. És a tágas előszobában sem. Erről meggyőződtem magam.

Akkor talán feltették a padlásra? Vagy a kamrába?

Ez lehetséges és még a legszerencsésebb megoldás lenne.

De, ha ezt is eladták a BÁV-nak?

Hideg szaladt végig a hátamon. Ez borzalmas volna...

Vagy... Igen, igen, ez lehetséges... odaadták valamilyen kárpitosnak, hogy szedje rendbe.

Persze ez is veszedelmes helyzet, de mert nem történhetett régen, gyors akcióval még rendbe hozható minden.

Esetleg odaajándékozták valakinek. Teszem azt Janának, meg Flórának, hiszen nagyon tisztelték a nagyit... Ez sem volna még túl nagy baj...

Ezek a lehetőségek. Másra igazán nem lehet gondolni. Bár ettől az Ágitól sok minden kitelik. Pl. begyújtott vele a fürdőszobába, vagy odaadta egy koldusnak, följánlotta egy színházi kelléktárnak, vagy mit tudom én?!

De egyet tudok. Itt gyorsan kell cselekedni! Tehát reggel, mindjárt reggel, amint föltűnés nélkül lehet...

* * *

Csakhogy reggel megelőztek.

Vasárnap volt – hiszen a bulikat szombaton szokás rendezni –, és nálunk mindenki aludt még – én is –, amikor arra lettem figyelmes, hogy Ági néz be az ablakomon és fűtyüli a Lohengrint.

Fölnyitottam a szememet. Az ablakban ugyan nem állt senki, de a Lohengrint tényleg hallottam. Szóval álmodtam, de nem egészen. Azon kezdtem tűnődni, hogy ki fűtyülheti korán reggel kertünkben a Lohengrint, amikor némi habozás után arra a meggyőződésre jutottam, hogy az nem lehet más, mint Ági.

Hm... Kimenjek?

A Lohengrin kis pauzákkal állhatatosan ismétlődött.

Úgy látszik nagyon akar valamit. Hát nem bánom, ki-megyek. Legalább megtudom a karszékét is. Gyorsan belebújtam a ruhámba és kiléptem az ablakon. Visszafűtyültem a Lohengrint és lassan elindultam a tölgy felé. Lassan. Ne higgye azt, hogy nekem olyan sürgős.

Az őszi reggel kissé csípős volt, de nem kellemetlen. A bokrok, fák már sárgállottak, a kajsziparackfa alatt sárga szőnyeg. A salvia még piroslott az út mentén és a petúnia virágjában várta, hogy az első hó betakarja. Lassan

bandukoltam, s mindezt megfigyelhettem. A Lohengrin a túloldalról elhallgatott. Mit akarhat ez az Ági? Még-hozzá ilyen korán? Fejemben az éjszakai események képei kergetőztek és közöttük a zöld fotel ugrált ide, oda. Hol a B Á V raktárában láttam, hol valamelyik kárpitosnál darabokra szedve, vagy füstté válva, az Ágiék kéményén száll ki. Aztán Janka és Flóra jutott eszembe és megint a B Á V...

Végighúztam kezemet a homlokomon. Ostobaság. Hiszen Ágitól mindjárt megtudok mindent. Ha ugyan megmondja... De ha olyan utálatos lesz mint tegnap...

Odaértem. Ott állt a kerítés túlsó oldalán és didergett. Sötétkéék mackó volt rajta és ez élesen kiemelte arca sápadtságát.

– Csak, hogy jössz, Kamasz!

Gyűrött volt és kócos.

– Jó reggelt, kisasszony. Nem tud aludni? A gúnyos hangról egyszerűen nem vett tudomást.

– Nem tudok aludni, Kamasz.

– És miért nem?

– Miért...? Ezt nem olyan egyszerű elmondani.

– És éppen most akarod elmondani? Hajnalban és ebben a hidegben?

– Hiszen már hét óra van! És nem is fázom.

– Látom...

Nem felelt és én is hallgattam.

– Kamasz...

– Tessék?

– Én ma el akarok menni a templomba...

– Hova? – esett le az állam.

– Templomba. Elkísérsz?

Föl-alá kezdtem járni a kerítéssel párhuzamosan, mert magam is fázni kezdtem. Ági csak állt, didergett és tekintetével kísért engem. A második forduló után megálltam vele szemben:

– Mire jó az, Ági?

– Micsoda?

– Hát, hogy templomba akarsz menni?

– Nem tudom... De el kell mennem...

– És pont velem?

– Hát kivel menjek?

Othagytam és tovább jártam föl-le. A fordulóban megálltam.

– Velem kirándulni szoktál Ági. A templomba meg menj a papáddal meg a mamáddal.

– Ők úgysem jönnek. Hiszen tudod...

– Akkor menj egyedül. Hiszen már nagylány vagy. Tizenöt éves.

Rápillantottam a kezére. Úgy tett, mintha a hideg miatt bújtatná körmeit a mackó ujjába.

– Már nem vagyok nagylány – szólt és elpityeredett.

– Mikor akarsz menni?

– Most mindjárt. Mielőtt apuék felébrednek.

– Így?

– Ó, hamar felöltözőm.

– Negyedóra múlva találkozunk a sarkon? Jó?

– Jó... És nem leszek kirúszozva...

A könnyein át is mosolyogni próbált.

* * *

A mise után azt mondta:

- Ne menjünk mindjárt haza.
- Hová akarsz menni?
- Sétáljunk egyet.
- Nem bánom.

És tényleg nem is bántam, mert a nagy karszékét mindenáron meg kellett tudnom, míg nem késő. Egy darabig némán bandukoltunk egymás mellett. Ő törte meg a csendet:

- Most megfelelek az esti kérdésedre.

Hegyezni kezdtem a fülemet, de kifelé adtam a flegmát:

- Milyen kérdésre akarsz megfelelni?
- Arra, amit a „ki mit tud”-ban tettél fel.
- És miért akarsz erre most választ adni?
- Azért... azért, mert nagyon bánt... A nagy olyan jó volt mindig hozzám és én... és én...

Megrázta a fejét és elhallgatott.

- Hát mit csináltál azzal a fotellel?
- Odaadtam borravalónak.
- Minek??!!
- Borravalónak.
- És kinek adtad oda?
- A BÁV embereinek.

Hideg szaladt végig a hátamon.

- És hogyan adtad oda?
- Hogyan? Amikor jöttek a nagy bútoraiért, nem volt otthon senki, csak én. Lista szerint átvették a holmit és a kocsijukra rakták. Amikor készen voltak ott álldogáltak és én – a nagylány –, tudtam, hogy ilyenkor a felnőttek

borravalót szoktak adni... De fogalmam sem volt, hogy mennyit és különben sem volt nálam pénz. Azt mondtam nekik, hogy akarják a fáradságukért ezt az öreg karszék-
ket? Csak úgy ráadásul? Hát hogyne akarták volna?! Így
aztán fölrakták a kocsira azt is és elpöfögtek. És én is
örültem, mert az az öreg... öreg... drága karszék úgysem
illett az én modern szobámba...

Az utolsó szavakat már bőgve mondta.

– Tudod, hogy hova vitték?

– Apu intézte. Ő biztosan tudja.

– Légy szíves kérdezd meg az aput.

Majdnem meglepetten nézett rám:

– Utána akarsz járni?

– Miért ne? Ezt a hibát még igazán jóvá lehet tenni.

Sőt jóvá is kell!

Ezt őszinte meggyőződéssel mondtam.

– Gondolod? – kérdezte bizonytalanul.

– Természetesen. De beszéljünk másról.

12.

Tehát beszéljünk másról.

Egy darabig szóltanul bandukoltunk egymás mellett,
aztán Ági rákezdté. De minek írjak erről? Illetve: minek
írjak én erről? Ági saját maga elmesél mindent a napló-
jában. Majd a következő fejezetben leközlöm.

Különben sem tudnám úgy igazán elmondani, mert
Ági még nem jutott a végére, amikor a tegnapi öblös
hang tulajdonosa és a tizennégy éves nagylány belénk
botlottak.

– Szervusztok.

– Szervusztok.

Az öblös hang tulajdonosa Zsóka unokatestvére és Bandinak hívják. Kész villanyszerelő, de még nem olyan régen. A nyár elején szabadult. Erzsike meg hát tizen-négy éves. Ebből mindenki tudhatja, hogy nyolcadikos általános iskolás. Amint már jeleztem szőke haja van és copfja, ami egyáltalán nem nagylányos. Megjegyzem Bandin sem nagyon látszik, hogy maga keresi a kenyerét. Csakhát persze az öblös, férfias hang...

– Hol voltatok? – kérdezte Erzsike.

– Templomban – felelte Ági minden zavar nélkül.

A szőszke ránézett Bandira:

– Mi is. – Elnevették magukat.

– Persze – toldotta meg Bandi –, vasárnap van.

– De ilyen buli után? – próbáltam elűni a témát.

– Miért? Buli előtt jobb lett volna? – kérdezte a szőke talpraesetten. – És különben is a jól sikerült bulit meg kell köszönni.

Ezt nem egészen értettem, tehát inkább hallgattam.

– Tényleg jól éreztétek magatokat?

– Csuda jó volt! – lelkesedett Bandi – ahogy a Kamasz leégette Zsókat!

– Nem én égettem le, hanem Erzsike.

A szőszke egy kicsit elpirult.

– Én nem tudom, miért vagy olyan nagyra ezzel? Hát az csak természetes, hogy mi lányok így gondolkozunk, nem? Ági?

Ági összeráncolta a homlokát és kissé félrehajtotta a fejét.

– Azt hiszem, igen. De tegnap még másként gondolkoztam erről. Illetve nem is gondolkoztam róla, csak... csak... olyan voltam, mint általában a többiek...

– Ugyan Ági – szólt közbe Bandi –, te sohasem voltál olyan mint a többi. Hiszen éppen az benned a pláne, hogy mindig más vagy mint a többi.

Ez a Bandi, mindig fején találja a szöveget, gondoltam magamban, de hallgattam.

– Nem tehetek róla – állapította meg csendesen Ági.

– Miért, a többi milyen? – kérdezte naivul Erzsike.

– Közöttük élsz és még te kérded?

– Tényleg, milyen? Én nem látok semmi különöset rajtuk.

– Hiszen éppen ez az. Nincs is rajtuk semmi különös. Tucatlények.

– Micsodák??

– Tucatlények.

– Hát az mi?

Bandi nevetett.

– Tudod, Erzsike, kérdezd inkább Kamaszt. Legalább megtudjuk az ő véleményét is.

– Hogy mi az én véleményem?

– Mi a véleményed, Kamasz?

– Az, hogy Bandinak igaza van. Mind egyformák, mert mind nagyok akarnak lenni. Olyanok, mint a nagyok. Pedig...

– Ojjé! – kiáltott közbe Ági – témánál vagyunk! Mert, tudjátok – szavalta –, a felnőttek mind olyan bu... bocsánat: olyan furcsák... De milyen furcsák! Kamasszal ezt már rég leszögeztük!

– Például...?

– Na hallod? Ott van a csibekeltetés is. Emlékszel? Tegnap szó volt róla.

– Mi abban a furcsa?

– Na hallod? Kikeltük géppel a tojásokat. Ez rendben van. Gazdaságosabb, gyorsabb stb., stb. Tanultuk a természetrajzban és aztán jön a tyúkanyó. Ha ugyan jön. És nevelgeti a csibéit. A csibéit? Ugyan ki tudja, hogy melyik az övé? Na, érted már?

– Ne haragudj, Ági, semmit sem értek.

– Pedig ez igen egyszerű! A felnőtteknél ugyanígy van. Mindenki a más gyereket neveli. Hát nem? Szemben lakik velünk Kati. Óvónő. Mellettük laknak Bankókék. A Bankóné gyereket Kati neveli az óvódában. Bankóné meg elmegy villamost vezetni. Mondanom sem kell, hogy Kati még lány és a más babájával játszik kismamát, Bankóné meg mama és villamosvezetősdit játszik – baba nélkül. Jó, mi? Nem mondom két éve még én is szerettem játszani babával is, meg vezetősdit is. De hát ha saját babám volna...?!

– Hu, Ági ezt jól megmondtad! – lelkendezett öblös hangján Bandi. Egyenesen a szívének közepéből szóltál. És a tanulság: kár sietni olyan nagyon azzal a nagylányosdival.

– De a nagyfiúsdival is!

– Hát erre mi jót tudsz? – Mármint a nagyfiúsdira?

– Semmit jót – nevetett Ági.

– Ez sértés akar lenni? Vigyázz, két nagyfiú is van a közeledben.

– Szerencsére egyik sem nagyfiú.

- Udvarolsz, Ági? – szóltam közbe.
- Nem szoktam hazudni...
- Hő! Az udvarlás hazugság?
- Egy kicsit mindig az.
- Honnan tudod ezt?
- Csak úgy gondolom..., de lehet, hogy tévedek... A nagyfiúk, ha udvarolnak, mindenesetre hazudnak.
- Miféle nagyfiúkat emlegetsz te mindig?
- Olyanokat, amilyeneket ti emlegettek a nagylányokban.
- Vagy úgy?! Akkor rendben van a dolog. Mind a négyen nevettünk.
- A kis szőke szólalt most meg:
- Miért, hogy nektek a nagyokkal van bajotok? Nagyfiúkkal, nagylányokkal, felnőttekkel... Ha akarjuk, ha nem, egyszer mi is nagyok leszünk!
- Elkomolyodtunk.
- Igazad van, Erzsike... De mi is úgy leszünk majd nagyok, mint..., mint..., ahogy az általában szokás?
- Nem hiszem, hogy ebbe nekünk fiataloknak a szokást kellene követnünk.
- Hűha! Mit akarsz ezzel mondani, Erzsike?! – kiáltott közbe Bandi.
- Én sejtem – avatkozott a vitába most Ági. – Nem kell nekünk a kitaposott, bocsánat, inkább félretaposott csapáson haladnunk. Kereshetünk mi új utat is magunknak. Nem?
- Akkor azt mondják rólunk, hogy forradalmárok vagyunk, vagy legjobb esetben: „Butuskák vagytok. Majd megismeritek az életet!”

– Eh, Ági, úgysem lehet az ár ellen úszni! Egy darabig megy, aztán mi is olyanok leszünk mint a többi.

– Ezt a bölcsességet én mondtam.

– Te lehetsz, bár nagyon sajnálnám, Kamasz, de én nem akarok olyan lenni. A tegnapi éjszaka után nem akarok. Ezt erősen elhatároztam. És éppen ennél tartottunk, amikor Erzsikéék ránk köszöntek. De úgy látom, nekik is ilyesmiben forr a fejük.

– Nekem nem forr a fejem – mondta csendben Erzsike –, de igazat adok neked.

Útkereszteződéshez értünk. A villanyrendőr pirosat jelzett. Meg kellett állnunk.

– Egyébként tovább csak akkor indulhatunk – ha szabad az út –, lendítette kezét a tilos jelre a kis szőke.

13.

Amikor kijöttem a vállalati irodából, annyit tudtam, hogy Pocok elvtársat kell keresnem és, hogy nevezett Pocok elvtárs minden bizonnyal a raktárban van, a raktár pedig hátul az udvar végében. Nos, ez már nagy eredmény volt és izgalommal vártam, hogy Pocok elvtárral találkozzam, aki egyedül volt képes fényt deríteni arra, hogy mi történhetett a nagy zöld karszékével. Mert a zöld karszék a BÁV szőben forgó fiókjának semmiféle kimutatásában sem szerepelt.

Szóval kijöttem a BÁV jelzett fiókjának irodájából és Pocok elvtárs keresésére indultam. Néhány lépcsőn jókora udvarra jutottam. Szanaszét mindenféle ócska és ke-

vésbé ócska bútorok várták, hogy sorsukat valamiképpen eligazítsák. Tanácstalanul néztem széjjel a zűrzavarban: hol lehet a raktár? A hátam mögött ekkor megszólalt egy hang:

– Kit keresel?

Hátrafordultam. Jókorai láda tetején egy srác ült hajadonfótt és almát rágott.

– Pocok elvtársat keresem – válaszoltam végigmustrálva a havert.

Kék munkaruha volt rajta és pepita vörös sál a nyakában. Nem hagyta abba az almarágást, úgy válaszolt:

– Itt van.

– Hol? – kérdeztem és körülnéztem, mert senkit sem láttam a közelben. A srác leugrott a ládáról, az almacsutkát áttette a bal kezébe, jobb tenyerét pedig beletörölte a nadrágjába.

– Én vagyok – mondta. – Mit akarsz?

– A bútorok ügyében jöttem, amit néhány napja a Csutor utcából hoztatok el.

– Vagy úgy!?

Rágott egyet még az almacsutkán, aztán a száránál fogva maga elé tartotta és elengedte. Már majdnem földet ért, amikor belerúgott. A csutka a fülem mellett sivített el.

– Bocsnát – mondta, újból végighúzta jobb tenyerét nadrágja hátsó felén, aztán kezet nyújtott:

– Én vagyok a Pocok. Röviden Poci. Te vagy annak a lánynak a testvére?

Megszorítottam a kezét.

– Én annak a lánynak nem a testvére vagyok, hanem a szomszédja. Egyébként arrafelé Kamasz a nevem. Szévasz.

Néhány pillanatig barátságosan mustrálgattuk egymást.

- Hát mit akarsz? – kérdezte kis idő múlva.
- Ági adott nektek egy zöld karszéket. Ráadásul. Igaz?
- Igaz. Valami baj van?
- Vissza akarjuk váltani a karszéket.
- Hű, fiam, azt nem lehet.
- Hogyhogy nem lehet.
- Eladtuk.
- Eladtátok?!
- El.
- Kinek?
- Fogalmam sincs.

Gyanakodva néztem a srácre. Ezek megtalálták az aranykeresztet és most mindent letagadnak.

– Nem hiszed? – kérdezte, és nyugodt, tiszta pillantással emelte rám a szemét.

– Hogy lehet, hogy nem tudjátok, hogy kinek adtátok el?

– Az eset, fiam, nagyon egyszerű. Szállítás közben megálltunk egy KÖZÉRT előtt. Bementem és vettem egy darab kenyeret meg szalonnát. Amikor jövök ki, kezemben a kajával, ott áll egy nyanya a kocsi mellett és mustrálgatja. Mondom neki: tetszik? Tessék eljönni a BÁV-hoz a Rezeda utcába – ott alkudhat rá. Végigmért. Honnan hozzuk? Megmondtam. Mennyibe kerülhet ez? – kérdezte. Fogalmam sincs – válaszoltam. De ez a zöld

karszék, helyben kétszázért eladó. Ingyen átrakom a taxira. Ott volt ugyanis a taxiállomás és két kocsi is állt a standon. A nő ideges lett. Előkotarászt a pénztárcáját és össze-vissza számolt benne. Nincs nálam csak száznyolcvan... a többit majd beviszem. – Sose vigye, ide a gubát és máris rakodom.

Az üzletet megkötöttük a bútort átraktam neki a taxira, ő izgatottan elautókázott az öreg székkal. Mi meg megosztottunk a gubán és kész. Ilyen osztályon felüli üzletet még sohase csináltam, mióta a szakmában dolgozom.

Nagyot nyeltem.

– Hogy nézett ki az a nő?

– Mit tudom én? Minden öregasszony egyforma.

– Te Pocok, azt a széket muszáj megkeríteni.

– Zűr volt odahaza, hogy az a... az az... Ági ideadta?

– Poci, a széket muszáj megkeríteni! Értsd meg: muszáj! Többet nem mondhatok.

– Ej, de titokzatos vagy!

– Ha meglesz, majd megtudod, hogy miért.

– Jó úgyről van szó?

– Biztosíthatlak, hogy a lehető legjobbról! Elgondolkozott. Aztán vállat rándított.

– Te, Kamasz, elég becsületes pofikád van, nem bánom elhiszem, amit mondasz. Gyerünk a rendőrségre. Az majd kinyomozza.

– Nem, nem! Azt nem lehet! – tiltakoztam nagyon is hevesen.

– No?!

– Értsd meg hogy nem lehet. Nekünk kell kinyomozni.

– Csak a tiszta ügyeket szeretem, fiam. Ha a rendőrségre nem mehetünk, akkor valami mégisincs egészen rendben.

– De hidd el, hogy minden nagyon is rendben van. Túl rendben! Megköszörültem a torkomat.

– Azon a lányon segítenél, ha sikerülne megkeríteni...

Pocok egy ugrással fent termett ismét a láda tetején. Onnan nézett le rám, félig lebocsátott szempillái alól. Kis idő múlva megszólalt:

– Nem bánom! Ha nagyon akarsz, megpróbálhatjuk. Megkeressük azt a taxist. Okosabbat nem tudok.

– Mikor?

– Négyig melózunk. Várj meg. Most fél négy. Le kell mennem a raktárba. Itt megvárhatsz.

Újból leugrott a ládáról, barátságos pillantást vetett rám, és eltűnt az udvart ellepő bútorhalmaz útvesztőjében.

14.

Megtértem, hogy közlök Ági naplójából néhány részletet a buliról, meg, hogy miért akart utána templomba menni. De ha már belekezdtem a zöld karszék történetébe, hát nem akarom megszakítani az elbeszélést, mert az ilyen csak az izgalom fokozására való regényírói fogás lenne, én pedig nem akarok sem regényt írni, sem pedig az izgalmat fokozni. Elég izgalom volt az önmagában is. Úgy ahogy történt. Mert hát hiába mentünk ki a jelzett taxiállomáshoz Pocival és hiába vártunk ott este

nyolcig, a mi taxisunk nem jelent meg. Pedig volt ám ott forgalom, éppen elég. Jöttek, mentek a kocsik, csak az nem jött, amelyiket mi vártuk.

– Hátha szabadnapos – vélekedtem csüggedten úgy fél nyolc körül.

– Lehet – válaszolta Poci.

– Biztos, hogy megismernéd? Jól megnézted?

– Persze, hogy megismerném. Hiszen együtt kötöztük a széket a kocsija tetejére. Középtermetű köpcös alak volt. És állandóan mosolygós a képe.

– Te Poci, kérdezzük meg a kollégáját, hátha meg tudja mondani, hogy ki volt az, és hogy hol találhatjuk meg?

– Megpróbálhatjuk.

Poci odament és megkocogtatta az egyetlen bent álló kocsi ablakát. A taxis újságot olvasott. A kocogtatásra felpillantott.

– Mit akarsz? – dörögte kelletlenül.

Poci előadta a mondókáját.

– Hát mit tudom én, hogy ki lehetett? Van Pesten épp elég köpcös kollega. Különben, hagyj békén ilyen hülyeségekkel mert abból nem élünk meg.

Újból beletemetkezett az olvasásba.

– Na, mi van? – érdeklődtem kíváncsian, amikor Poci visszajött a kapu alá, ahol ácsorogtunk.

– Timsót ebédelt az ipse – felelte röviden Poci. – Na fiam, gyerünk haza. Honap is lesz nap.

– Megint ki akarsz állni ide négy után?

– Nem négy után akarok kiállni, hanem hét után.

– Este hétig dolgoztok?

– Holnap nem dolgozom. Szabadnapos vagyok. Vasárnap egész nap azokat a bútorokat kellett rámolni féltek, hogy megered az eső. És reggel hétre itt leszek. Szia!

Éppen befutott egy villamos, átszaladt a járdán, elshant a taxi mellett, de hirtelen gondolt egyet, visszafordult és megkocogtatta a kocsi ablakát. A taxis még mindig az újságját bújta. Most dühösen pillantott fel Pocira.

– Csak jó éjszakát akartam köszönni! – kiáltott a srác, aztán néhány ugrással utólérte az induló villamost, fellendült a hátsó peronra és jó kedéllyel integetett előbb a sofőrnek, aztán nekem. Vissza akartam integetni, de ebben a pillanatban üres kocsi kanyarodott a standra. És... és izgatottan láttam, hogy az aki a volán mellett ül köpcös és... és igen mosolyog. Határozottan mosolyog! Latoltgattam a tennivalókat. Hogyan közeledjem, mit mondjak? Hogy úgy ne járjak, mint Poci azzal a másikkal. Különben is most egy kövér férfi lépett az első kocsihoz. Az újságolvasást abba kellett hagyni. A kövér férfi beült. Elindultak. A másik kocsinak előre kellett jönnie az előző helyére. Be is indította a motort és én is elindultam. Ekkor egy fiatalember, meg egy nő szaladtak a kocsi felé izgatottan. Felrántották az ajtaját, valamit odakiáltottak a köpcösnek. Rohanni kezdtem. A motor felbűgött, a sofőr kapcsolt. Most értem oda én is és izgatottan kocogtattam meg az ablakát. Mosolyogva pillantott rám, fejével hátra intett, az utasaira, aztán vállat vont. Felengedte a kuplungot és a kocsi elindult.

– Halló – kiáltottam, de már nem hallotta. Tehetetlenül néztem utána. Ott álltam a járda szélén mindaddig, amíg az esti homály és az úttest forgataga el nem nyelte előttem a köpcös, mosolygós sofőr kocsiját.

15.

Poci olyan srác, akit első látásra megkedvel az ember. Nem tehet róla, hogy ilyen. Így született. Ő is tudja magáról, hogy ez így van, s ezért mindenkivel nyomban meg is barátkozik. Pontosabban szólva barátságot köt. Ági is így járt vele.

Pocival történt megismerkedésünket követő napon, amikor az iskolából hazajöttem, az volt a szándékom, hogy közlöm Ágival az eddigi nyomozás eredményét. Tudtam, hogy nincs náluk otthon senki és becsöngettem. Ági hamarosan jött.

– Szia, Kamasz. Baj van?

Ezt azért kérdezte, mert sohase szoktam hozzájuk becsöngetni.

– Nincs baj, Ági, de szemerkél az eső és ilyenkor nem jó a kertben.

– Mit akarsz?

– Majd bent megmondom.

Bementünk a konyhába. A rezsón lábas rotyogott.

– Melegíttem az ebédet, mondta magyarázólag és elzárta a gázt.

– Nem akarlak sokáig zavarni, csak elmondom a tegnapi nyomozás eredményét.

- Leültem a hokkedlira.
- Mondjad, Kamasz. Csupa fül vagyok.
 - A karszék – kezdtem lassan –, egy öregasszonyhoz került.
 - Hohogy?
 - Úgy, hogy szállítás közben meglátta, megtetszett és az a srác eladta neki. Csak úgy a kocsiról.
 - Miféle srác?
 - Hát a Poci! Te adtad neki a fotelt borraavalóul, nem? Ági kissé elpirult és belekavart a lábába.
 - Hova vitte? – kérdezte kis szünet után.
 - Éppen ezt nem tudjuk. Taxira rakta és elfüstölt.
 - Na és az a Poci, vagy hogy hívják, nem hallotta, hogy milyen címet mond be az öregasszony a taxinak?
 - Bizonyára nem hallotta, mert különben megmondta volna.
 - Nem biztos... Az ilyen szállítók sokszor... de hagyjuk ezt.
 - És milyen volt azaz öregasszony?
 - Nem figyelte meg. Azt mondta, hogy minden öregasszony egyforma.
 - A korlátolt!! Hát a Janka, meg Flóra egyforma?... Elharapta a mondatot és összeráncolta a homlokát.
 - Te, Kamasz! Irtó ötletem támadt!
 - Ki vele, Ági! De hamar!
 - Fiam, azt a karszéket senki más nem vette meg, mint Janka! Fogadni mernék, hogy így van. Kinek jutna eszébe egy ócska fotelért száznyolcvanat adni nyílt utcán!? Úgyis annyit prédikált, hogy ne adjuk el a nagy bútorait, mert hát az ősök tisztelete, meg a családi hagyomány,

meg a bidermáyer, meg mit tudom én mi! Már ahogy ő szokta. Persze a Flóra is fuvolázott hozzá, de ő ilyet nyílt utcán nem merne megtenni. Csak Janka lehetett! Meglátod, hogy ő volt!

– Hát ez elég merész állítás, Ági, de persze, ha igazad volna, nagyon egyszerűsödnék a helyzet.

– Ha esetleg elmennék hozzájuk?

– Annyira azért ne siess. Poci ma egész nap kint strázsál a te kedvedért a standon, hogy meglesse a köpcös, mosolygós sofőrt, aki a bútort szállította.

– Ne beszélj!? Egész nap kint lesz?

– Azt mondta.

– Hát nem dolgozik?

– Szabad napos...

Ági nem felelt azonnal. Teríteni kezdett.

– Rendes srác lehet – mondta kis idő múlva és a lábast leemelte a tűzhelyről.

Ekkor csöngettek.

– Kamasz, menj be a szobába – rendelkezett Ági és kisetett ajtót nyitni.

A szobából kipillantottam az utcára. Poci állt ott. Hátal nekitámaszkodott a kertkapu egyik oszlopának és füttyörészett. Ági odaért a kiskapuhoz.

– Kit keres? – kérdezte gyanakodva.

Poci megfordult, elbiggyesztette az ajkát és azt mondta:

– Téged.

Ági dühös lett.

– Kaphatsz egy pofont! Szemtelen!

– Rendben van, de ehhez ki kell nyitni az ajtót.

– Nem nyitom és eredj a pokolba.
Poci finoman elmosolyodott és taktikát változtatott:
– Ismered Kamaszt?
– Mit szólsz hozzá, ismerem!
– Akkor mégiscsak jó helyen járok.
– Egyáltalán nem jársz jó helyen.
– Nagyon is jó helyen járok. Te vagy az Ági... és tőled kaptuk a karszék-borralalót.

Ági nyelt egyet, Poci meg nagyon megnyerően mosolygott.

– Nem bánom, bejöhetsz, de ne szemtelenkedj – mondta kissé engedékenyebben Ági és kinyitotta az ajtót.

Szótlanul jöttek a kerti úton, elől Ági, mögötte Poci. Amikor a konyhába értek, a leány elkiállotta magát:

– Kamasz, gyere ki!

Kijöttem a szobából.

– Szia, Kamasz – lelkendezett Poci és a kezét nyújtotta. – Te talán barátságosabb leszel, mint Ági.

– Miért? Nem tudtam, hogy ki vagy! – védekezett Ági.

– Persze, nem ismertél meg, ugye? Hiszen nem ilyen ruhában szoktuk a bútort rakni.

Poci tényleg elegánsan volt öltözve, kezét ráztunk.

– Mi újság van? – kérdeztem izgatottan.

– Meg van a Bonifác!

– Kicsoda?

– Bonifác.

– Hát az ki?

– A taxisofőr.

– Tényleg?! Megtaláltad?

– Meg, fiam. És azt is tudom, hogy hova vitte a karszéket.

– Én megmondom – kiáltott közbe Ági.

– Mondjad, gyönyörűm. Igazán kíváncsi vagyok, hogy valódi telepátkus fenemén vagy-e.

– Fenomén – igazítottam helyre, mert ilyesmire kínosan pedáns vagyok.

– Nem mindegy az? – kacintott huncutul Poci. Akár fenemén, akár fenomén, de mondjad.

Ági elnevette magát:

– Fogadni memék, hogy a nagynéném vette meg. Kozma Janka. Tövis utca 29. harmadik emelet 2.

– Brávó! – kiáltotta Poci. – Eltaláltad! Akkor én már fölösleges is vagyok itt. Szevasztok!

Felállt és indult kifelé.

Nagy kő esett le a szívemről. Hát megvan a karszék és megvan a feszület is. Micsoda mázlisták vagyunk mi ketten! Ági is, meg én is. Persze Áginak fogalma sem volt, hogy miért buzgólkodom én annyira, az ócska fotel körül. Azt hitte, hogy segíték neki jóvátenni a kegyeletsértést. Egyetlen gyanús körülmény csak az volt, hogy nem mondta el nekem, hogy eltűnt a nagyfi feszülete. Pedig eddig, élete minden fontosabb eseményéről beszámolt. Még arról is, amikor nagylány lett. Persze mialatt nagylány volt, akkor nem. De azóta, hogy megjött az esze, megint közlékenyebb lett. Természetesen én sem említettem a keresztet.

Szóval Poci elindult az ajtó felé, de Ági elkapta a frakkját.

– Hó! Várjál, Poci. Ül le hamar ide. A dolog nem olyan egyszerű amint gondolod.

Poci hagyta, hogy leültessék.

– Mi nem egyszerű benne?

– Az, hogy én mégsem megyek a tantikhoz. Múltkor összevesztem velük. Mindig prédikálnak...

– Hm... majd Kamasz elmegy.

– Á, fiam, a Kamasz a begyűkben van, miattam. De... nézd Poci, te mehetnél el még a legkönnyebben. Igazán megfizetem... Poci érdeklődve körülnézett:

– Melyik karszékkal?

– Ne hülyéskedj. Ezt most komolyan mondtam. A fiú ide-oda ingatta a fejét:

– Kamasz, te mit szólsz ehhez?

– Rád fér egy kis prédikáció!

– Gondolod, hogy részem lesz benne?

– Ha elég szemtelen vagy biztos.

– Rendben van. Szeretem a prédikációt. Elmegyek.

– Igazán rendes srác vagy – ismerte el Ági.

– Aztán mi legyen ott?

– Hát elhozod a fotelt.

– Hogyhogy elhozom? Hiszen kifizették.

– Megmondod, hogy tévedés az egész. Tévedésből került a többi bútor közé. Ez nem lett eladva és a jogos tulajdonos visszaköveteli. Meglátod, még örülni is fognak neki...

– Nem hiszem – szóltam közbe.

– Miért?

– Hát a száznyolcvan forint?

– Ó, az még megvan egészben..., illetve vissza tudom kérni a haveroktól. Arra ne legyen gondotok.

– Különös srác vagy te, Poci!

– Mi van ebben különös? A különös az, hogy ilyen sokat lefetyeltünk, itt, ahelyett, hogy...

Hirtelen felugrott:

– Na szevasztok. Hozom a fotelt. De a taxit ti fizetitek! Amikor eltűnt, Ági megvakarta a feje búbját.

– Igazán meghívhattuk volna ebédre.

– Majd ha hozza... – feleltem és én is felálltam – ezt jól megúsztad, Ági – tettem hozzá könnyedén és csendben magamnak gratuláltam.

16.

Következik Poci eredeti elbeszélése Jankáéknál tett látogatásáról.

Nem lesz könnyű dolog, de megpróbálom, hűen visszaadni. Poci ugyanis nagyon egyénies előadó és nem biztos, hogy sikerül előadása minden ízét-bűzét jól érzékeltetnem. De ha már én egyszer élveztem elbeszélését, miért ne élvezze más is?

Szóval másnap este Poci beállított hozzám, (Ági vívni volt) és közölte, hogy járt Jankánál.

– Nahát, tudod! Az egy derék hölgy. Igazán. Akár ki is lehetne tömetni. Egészen eredeti.

Amikor becsöngettem és ajtót nyitott, mindjárt mondtam neki, hogy én vagyok a Pocok elvtárs a BÁV-tól. Rögtön harcias lett és azt mondta:

- Mit akar?
- Ó, semmit – feleltem –, igazán semmit. Csak érdeklődni jöttem, hogy jó ülés esik-e a zöld fotelben?
- Mi köze hozzá? – szólt és elállta a bejárást.
- Tényleg, mi közöm is volna hozzá? Igaza van, néni, mi közöm hozzá? De mégis...
- Mi az, hogy mégis? Talán azért a rongyos húszforintért jött?
- A világért sem – tiltakoztam hevesen –, csak érdeklődöm, hogy sikeresen hazaértek-e és, hogy baj nélkül felhozták azt a drága bútort?
- Honnan tudja, hogy drága? – gyanakodott a néni.
- Na hallja? Száznyolcvanat fizetett érte!
- Erre megnyugodott:
- A nővérem beteges, jól fog majd pihenni benne.
- Persze, a családi karszékekben.
- Újra gyanakodni kezdett:
- Miféle családi karszékről beszél?
- Csak úgy mondtam, biztosan az lehetett. Talán a nagymama karszéke...
- Ideges lett:
- Hát, ha tudni akarja: éppen az.
- A néni nagymamájának a karszéke? – érdeklődtem kedvesen.
- Számár – felelte szigorúan –, hol van nekem nagymamám?
- Magának nincs nagymamája? – kérdeztem ártatlanul. – Én azt hittem, minden embernek van.
- Szermtelen... – sziszegte, és megrázta kezében a kulcscsomót, értésemre adva, hogy itt a záróra.

– Nem akartam megbántani – mondtam hízolgően –, hiszen szoktam én templomba is járni!

– Igazán?

A kulcszörgés elhallgatott.

– Igazán. Minden vasárnap.

Kicsit félreállt az ajtóból.

– Az ember nem is hinné.

Ezt engedékenyebb hangnemben mondta, és alaposan végigmustrált. Most, hogy az imént félreállt az útból, a nyitott ajtón át bepillantottam a szobába. Meg is tettem. Hol a frányában lehet az a karszék?

– Tetszik itt magának? – kérdezte a néni teljesen engedékeny hangon.

– Azt hiszem, szép lakás lehet. Biztosan van szép szentképük is.

– Hogyne volna! Jőjjon be, megmutatom.

A csatát megnyertem. Beléphettem.

Tényleg szép volt a szoba és a képek is szépek voltak. Különösen az tetszett nekem, amelyik a Szentcsaládot ábrázolta. De...

De a fotel nem volt sehol.

Tekergettem a nyakam mindenfelé, átnéztem a másik szobába, de a fotel sehol.

– Ó, a karszéket keresi? – kérdezte a néni és lám, már mosolygott is. – Elvittük egy kis renoválásra a kárpitoshoz. De látja, itt lesz majd a helye. Itt a kályha mellett. Hiába, már hűvösödnek a napok...

– Igen, ez nagyon jó hely lesz... És... és jó kárpitosuk van a néniéknek?

– Hogyne! Kitűnően dolgozik.

- Mert nekem is kellene az a kárpitos...
- Az édesanyja javíttatni akar valamit? Igazán ajánlhatom. Bár nem dolgozik valami túl olcsón.
- Tulajdonképpen, nem az édesanyám akar javíttatni, hanem valami bonyolult bútörügyről van szó.
- Nyugodtan hozzá fordulhatnak. Igazi mestere a szakmájának. Antik és stílbútorokhoz is remekül ért.
- Nagyon jó. És hol van a műhelye?
- Nincs messze. Két sarokkal följebb. Pincehelyiség, de nagy tábla van fölötte: Kárpitosműhely. Könnyen meg fogja találni.
- Köszönöm szépen. Majd megtalálom. Hát akkor megyek is.
- Csak menjen, a második sarok. Isten vele!
- Keziticsókolom.

Az ajtóban gondolkodóba estem, és lassan visszafordultam.

Valami ittmaradt? – kérdezte a néni.

– Elmaradt a prédikáció – suttogtam sajnálkozva. Nekilódultam és kettessével szedve a lépcsőt lerohantam. A kapuban majdnem összeütköztem egy idős hölgygel. Pillanatra megtorpantam, aztán igyekeztem mellette elhúzni az utcára. De ő fuvolázó hangon utánamszólt:

– Ej, ej, fiatalember, hát nem tud egy kissé jobban vigyázni? Hiszen az ilyen magamfajta idős nők már ijedősek és nincsenek hozzászokva a mai felelőtlen fiatalság viselkedéséhez. Látszik, hogy istentelenül nevelkednek a mai fiatalok... stb. stb.

Fogadjunk, hogy ez Janka testvére – gondoltam és kiugrottam az utcára.

Mit mondjak, Kamasz? Teljes volt a siker. Megtudtam, hogy hol a karszék és még prédikációban is részesültem.

– Na és elmentél ahhoz a kárpitoshoz? – kérdeztem izgatottan.

– Persze, hogy elmentem.

– És ott volt a karszék?

– Ott.

– Na és?

– Semmi na és. Ott volt és pont.

– És... és már szétszedte?

– Nem. Holnap akarja.

– Most mit tegyünk?

– Mit? A pénzt visszaviszem a néniknek a széket meg elhozzuk.

– Poci, ebből kavarodás lesz. Inkább elmegyek ahhoz a kárpitoshoz, aztán meg majd a nénikhez... Ha ugyan szükség lesz rá...

– Te tudod... Ebben az ügyben te vagy a góré.

– Eljönnél velem?

– Ha akarod...

– Akkor holnap négykor várlak a BÁV-nál.

– Nem bánom.

– Éhes vagy?

– Ebédeltem.

– Hol van már az az ebéd?

Bementem a kamrába és leemeltem egy baracklekváros üveget.

– Ezt most megesszük. Itt a kanál. Markába nyomtam és magam elé is tettem egyet. Aztán két jókora karéj kenyeret szeltem és nekiláttunk.

Mire anyu megjött, a fodráasztól, az üveg kimosva ott állt a többi üres üveg között a polcon. A kanalak tisztán a fiókban, sehol egy szem morzsa, sehol egy csöpöpetet lekvár. És Pocinak sem volt nyoma, hogy itt járt.

17.

– Mit izegsz-mozogsz folyton Péteri? – kérdezte a földrajztanár és rosszállóan csóválta a fejét.

– Hát bizony én izegtem is, mozogtam is. Utolsó óra volt és türelmetlenül lestem, hogy lecsöngessék. Nem várhatom én meg a négy órát! Azonnal el kell mennem ahhoz a kárpitoshoz. Sőt, hátha már el is késtem! Hátha már hozzá is fogott a munkához! Leszedte a huzatot és megtalálta a... Nem is mertem erre gondolni. Csak már lenne vége az órának! Ólomlábakon járt az idő és a mutató nem akart előbbre menni a karórán. Talán meg is állt... Fülelhez igazítottam, de bizony ketyegett az! Na végre! Most csöngetnek. Máris pakolni kezdtem és alighogy a tanár kilépett az ajtón, kirohantam én is. Majdhogy neki nem ütköztem.

– Mi baja van? – hallottam kutya-futtában a hátam mögött meglepett hangját, de most igazán nem értem rá magyarázkodni. Le az utcára, fel a villamosra és gyerünk a kárpitoshoz!

Dobogó szívvel és kapkodó lélegzettel álltam meg a műhely előtt. Szóval ez az. Remélem nem jöttem későn. Mély lélegzetet vettem és lenyomtam a kilincset. Csilingelő hang fogadott. Az ajtóhoz kis harang volt szerelve, hogy jelezze, ha valaki belép. A helyiségben nem volt senki, de hátulról a függöny mögül megszólalt egy hang:

– Tessék ide befáradni. Nem engedhetem el a tűt.

Beléptem a függöny mögé. Ez a helyiség volt a tulajdonképpeni műhely, tágas, bolthajtásos térség. A mester egy rekamién dolgozott, valamit varrt rajta. Tű egyik kezében, a másikkal a huzatot feszítette. Futólag rám pillantott:

– Azonnal kész leszek. Kis türelmet kérek.

– Tessék csak – mondtam és gyorsan körülnéztem.

A szívem nagyot dobbant. Ott van! Igen, ott van. És még nem vette munkába! Hála Istennek!

A mester az utolsó öltés után beszúrta a tűt a párnába és szakértő szemmel végigmustrálta a munkáját. Simított egyet rajta és rámnézett:

– Tessék.

Ebben a pillanatban megint megszólalt a kinti kis harang.

– Bocsanat – mondta és a függönyt félrehajtva kilépett az előhelyiségbe.

Egyedül maradtam. Most itt az alkalom! Hamar a feszületet, a fotellel meg történjék, amit Jankáék akarnak. Bánom is én!

Nesztelenül odasiettem és mint aki a bútorokat nézegeti, végigsimítottam a kezemet a zöld, foszladozó ülésrészen. Körülnéztem. A mester még egyre tárgyalt vala-

kivel a függönyön túl, behallatszott a hangjuk. Tehát rajta. Kigomboltam a kabátomat, hogy nyomban a belső zsebébe süllyeszthessem a keresztet, aztán gyors elhatározással mélyen belenyúltam az ülőrész mögé.

No? Nincs itt? Talán lejjebb csúszott... Ide-oda kotorásztam, de... de nem találtam amit kerestem.

– Talán félretolódott?

Most jobbra-balra keresgéltem, végigtapogatva a karszék egész belvilágát.

– Nincs... itt nincs...

Előntött a meleg. De nem tehettem már semmit. Csilingelés hallatszott az előhelyiségből, aztán léptek közeledtek és a függöny meglibbent.

– Bocsánat, hogy megvárakoztattam. Tessék kis kolléga, mit óhajt?

– Ér... érdeklődöm csak, hogy... hogy mennyiért húznak át egy karszéket?

– Ó, hát az nagyon különböző – látni kellene, hogy miről van szó.

– Igen... persze... – feleltem még mindig zavartan. – Talán..., talán majd elhozzuk és meg tetszik nézni...

– Az lesz a legjobb. Biztosíthatom az anyukáját, hogy nem lesz drága.

– Igen, igen. A viszontlátásra...

– Viszontlátásra!

Az ajtó csilingelt és én kint voltam az utcán. Kutyául éreztem magamat. Most mi lesz?

Valaki nevetve rámköszönt:

– Szia, Kamasz! Mit csinálsz itt? Fölpillantottam. Erzsike állt előttem, karján kosár, tiszta ruhával letakarva.

Legjobb védelem a támadás, gyorsan megkérdeztem tehát:

– Te mit csinálsz itt, Erzsike? Hogy kerültél ide?

– Apunak hqzok ebédet. De most sietek, mert kihűl. Szia!

Gyengéden meglóbálta a kosarat, biccentett egyet a fejével és lenyomta a kilincset, amelyet csak az imént engedtem el. Az ajtónyitás nyomán csilingelő hang kihallatszott az utcára. Úgy hangzott, mintha valaki gyúnyosan kacagott volna rajtam.

* * *

– Poci, most el kell mondanom mindent.

– Mi az, hogy mindent?

– Hát a karszék körül...

– Nem vagyok kíváncsi rá. Ha nem akarod...

– De most muszáj elmondanom.

– Miért muszáj? Úgyis gyanítottam, hogy ez a kettőtök titka... Ágié, meg a tied. Miért tudjak én is róla? Eggyel több felelősség, amiről az utolsó ítéleten számot kell adni.

– Hát még nekem miről kell számot adnom?!

Lassan elindultunk a BÁV elől a villamosmegálló felé. Négy óra elmúlt, mindenfelől rajzottak az emberek és a villamos- és buszmegállóknál sűrűsödtek össze.

– Ne menjünk villamoson – ajánlottam –, rengetegen vannak, egy értelmes szót sem tudnánk váltani.

– Gyalog akarsz?

– Csak egy darabon. Nincs már értelme, hogy a kárpitost zaklassuk.

– Te tudod – vont vállat Poci.

– De most azt akarom, hogy te is tudjad. Mert..., mert hátha támad valami jó ötleted.

– Na, mondd, fiam. Látom már nagyon kikívánczik belőled.

Nem feleltem azonnal és néhány lépést némán bandukoltunk egymás mellett.

– Én elloptam egy keresztet – buggyant ki belőlem a lelkiismeret. – Egy aranykeresztet.

Poci hallgatott.

– Illetve nem egészen loptam el... szóval nem magamnak... hanem az Ági számára...

Poci továbbra is komoly maradt és hallgatott.

– Tudod... az a feszület az Ágié volt és én az ő számára loptam el...

– Hát akkor mit izgulsz miatta? – kérdezte most Poci, de azért nem nézett rám, hanem zsebre sülyesztett kézzel maga elé bámult az aszfaltra.

– Azért izgulok, mert azt a feszületet én az Ági karszékébe rejtettem, amit ő nagy könnyelműen nektek borralvalóul adott.

– Ejha? – figyelt föl most Poci és megállt. – És miért volt erre szükség? – kérdezte aztán csendesebben.

– A nagyanyjától örökölte. És a nagyinak az volt a kívánsága, ha férjhez megy, a templomi esküvőn arra a feszületre esküdjenek.

– Rendes dolog...

– Igen, de az Ági közben nagylány lett – tudod, olyan mai tizenöt éves nagylány –, és el akarta adni, hogy majd stafíringot vesz rajta. Hát azért tettem...

– Rendes dolog...

– De Poci, a feszület nincs a karszékekben! Érted?!
Nincs ott!! Ma sulis után, rögtön odamentem, nem tudtam megvárni a négy órát, attól féltem, hátha közben munkába veszi és megtalálja, eldugja, letagadja és fuccsba megy minden! Alig voltam néhány percig a műhelyben, kihívták és én egyedül maradtam a karszékekkel. Ott állt a sarokban, még nem fogott hozzá. Hamar odamentem és belenyúltam, de nem találtam. Érted? Nem találtam!

Poci lassan felelt csak:

– Jól megnézted? Hiszen sietned kellett. Biztosan ideges is voltál, kapkodtál...

– Nem, Poci, igazán nem... Volt időm, alaposan átkutattam...

– Hm...

– Most mit csináljunk?

– Gondoljuk végig: mi történhetett a kereszttel...
Esetleg Ági észrevette már otthon és kiemelte...

– Akkor elmesélte volna...

– Vagy talán a szülei találták meg?

– A szülei nem is tudták, hogy az a feszület létezik.

– Rendben van. Tegyük fel, hogy a karszékekkel kikerült a lakásból. Szállítás közben esetleg kiesett. De amíg fölraktuk az utcán biztosan nem. Hiszen én raktam fel. A kocsin sem maradt. Amikor átraktuk... átrakás alatt sem esett ki, hiszen ott voltam... Akkor talán a taxin?

Poci elhallgatott és gondolataiba merült. Kis szünet után határozott hangon megszólalt:

– Megkeressük Bonifácot. Elég nagy kópének látom ahhoz, hogy borraivalónak egy aranykeresztet elfogadjon...

Poci hosszan elgondolkodott. Látszott, hogy erősen töpreng valamin.

– Mire gondolsz most? – kérdeztem néhány percnyi hallgatás után?

Nem felelt azonnal. Az eső is szemerkélni kezdett, nyakát a válla közé húzta. Most vettem csak észre, hogy nincs rajta kabát. Pedig már jól bent jártunk az őszben.

– Nincs kabátod? – kérdeztem.

– Igazán nem ez jár most az eszemben.

– Hanem?

– Hanem az, hogy talán a szállítás közben mégis kiesett az a feszület és én magamhoz vettem...

– Poci, ez igazán nem jutott eszembe.

– Eddig nem. De eszedbe juthatott volna azután. Hát ennek akarom én elejét venni. Nem tudom, hogy hogyan állsz a vallással, vagy, hogy mit tartasz felőle... Én a magam részéről tartom, azt, amit a szüleimtől tanultam. Templomba is járok... És... és kijelentem neked, hogy teljesen tiszta a kezem ebben a dologban.

Kis szünet után elnevette magát:

– De hát persze, szívesen segíték nektek az előkerítésében, ha... ha igényt tarttok rá...

– Mi az, hogy igényt tartunk rá? És eszedbe se jusson többé ilyesmikkel előhozakodni! Ami pedig a vallást, meg az Istent illeti, arról majd máskor. Hiszen lassacskán bőrig ázunk!

Tényleg az eső egyre erősödött. Már egészen besötétedett, kigyúltak az utcai lámpák, a kirakatok szertehintették fényüket a csatakos aszfaltra.

Egy bódé állt a járda szélén, teteje hátrafelé védelmet nyújtott az eső ellen. Alá álltunk.

– Várj! – mondta Poci.

Megkerülte a bódét, s néhány perc múlva papírstancilival a kezében tért vissza. Pattogatott kukorica volt benne. Megkínált. Esett az eső, csurgott a bódé tetejéről, az utca lassan kiürült. Mások is odahúzódtak mellénk. Ha arra jött egy villamos egyik-másik szomszédunk nekilódult, hogy fölkapaszkodják, a neki alkalmas járatra. Majszoltuk a pattogatottat és lestük mi is a villamost.

– Ez jó nekem – kiáltotta egyszerre csak Poci –, mar-komba nyomta a zacskót:

– Vidd haza a testvéreidnek! – és a villamos után eredt.

– Nincs testvérem – szóltam utána és ő futtában, sajnálkozó pillantással nézett vissza rám.

Ott álltam a csurgó eresz alatt, kezemben a csemegével, amit Poci rendelése szerint a testvéreimnek kellett volna elvinnem. Olyan furcsa érzés vett rajtam erőt. Nekem nincs testvérem... Néhány szemet kicsíptem még a stanciliból, de nem ízlett. Kilestem a megálló felé. Éppen jókor. Az én villamosom jött. Fölhajtottam a galléromat, összefogtam elől a kabátomat és kifutottam a megállóhoz. Két gyerek szállt le a villamosról... Hirtelen mozdulattal markukba nyomtam a pattogatott kukoricát és fellendítettem magamat a kocsira.

Később tudtam meg, hogy Pocinak öt testvére van.

Statikából baromi anyagot kell bemagolni, nem is tudom, hogyan leszek kész vele a vizsgáig. Természetesen az írást most abba kell hagynom. Fő, hogy a vizsgáim sikerüljenek. Az első egyetemi szemeszternek, jól kell zárulnia. Az alapvetés jó legyen! Ezt mindenképpen elhatároztam. Tehát félre az írka-firkával és neki a tanulásnak!

Viszont... viszont igaz, hogy az Ági naplóját most leközlöhetem. Itt van, készen van, semmi gondom vele. Csak az idevágó részeket kell kijelölnöm. Persze, ez is időt vesz igénybe... De talán nem olyan sokat... És utóvégre tanulni sem lehet mindig. Még a végén bedilizik az ember.

Meg aztán meg is ígértem, hogy leközlöm, hogy miért hívtam engem Ági a buli után templomba. Mert ez elég különös dolog volt és egyszerűen nem tudtam rájönni, hogy mit akart tulajdonképpen. Persze a naplója sokmindent elárul erről. De minek is fecsegek én itt? Átadom a szót Áginak. Illetve a naplójának.

Tehát...

„Ó, kedves Naplóm, hogyan írjam le mindazt, ami tegnap óta a lelkemben végbement? – Tanultuk az irodalomban, hogy az eposzok elején, a nagy költők segítségével hívták a múzsákat. Hát én kit hívlak segítségül? És különben is, én nem vagyok, nem hogy nagy költő, de egyáltalán semmilyen költő, a múzsák tehát úgysem hallgatnak meg engem.

Ott kezdem, hogy tulajdonképpen azt sem tudom, hogy hol kezdjem... De azért megpróbálom... Képzeld,

drága Naplóm, ma reggel templomban voltam. És elcsaltam magammal Kamaszt is. Én nem szoktam jární templomba és csak akkor mentem, ha a drága nagyí elvonszolt – de akkor még kislány voltam –, meg amikor a Magdi esküvője volt. És, igen, egyszer Kamasszal, amikor együtt tanultuk a hittant. Ez minden. Szóval mindig más kedvéért mentem el, magamtól soha. Hát akkor hogyan jutott ez most eszembe? – kérded, kedves Naplóm. És méltán.

Ó, női ravaszság! Milyen nagyok a te mélységeid!

Mert bevallom, neked, hogy ez van az egész mögött. Én Kamaszt akartam színvallásra kényszeríteni. Mert Kamasz – ahogyan mondani szokás –, megtért. Ő igazán szokott templomba jární és ő komolyan tanulja a drága nagyí könyvéből a hittant. Márpedig azt már én is tudom, hogy a katolikusoknak szokott lelkiismeretfurdalásuk lenni, ha rosszat tesznek. A nagyí is beszélt nekem erről, meg újabban Kamasz is, amíg nem szakítottunk.

No megállj, Kamasz, ha te vitted el a keresztet – s ugyan ki más vihette volna el? – akkor hadd fúrjon a lelkiismeret! Hadd gyötörjön! Egészen addig, amíg nem bírod ki, és színt vallasz. Vagy legalábbis meggyónsz. Igen, gondoltam, ha bemegy a gyóntatószékbe, akkor biztos, hogy ő a tolvaj!

Ó, mily rettenetes is lenne ez!!!

De meg kell tudnom. Minden áron. És, ha így is lenne, nem akarok összetörni, hanem bátran szembe akarok nézni az élettel. Az élet első nagy csalódásával és csapásával. Csalódás, mert Kamaszról ezt sohase hittem volna. Csapás: mert oda a stafíring!

Nem is beszélve a drága nagy emlékéről! Ez tulajdonképpen az igazi ok, ami miatt fáj az egész... De azért a stafíringot is sajnálom... meg a legjobbnak hitt barátomat is...

Ó, női ravaszság!

Megjátszottam Kamasznak, hogy megtértem, csak azért, hogy eljöjjön velem templomba. Hogy rajta kapjam! Azt mondtam, hogy nem tudok aludni, pedig irtó jól aludtam, hiszen egész éjjel táncoltunk és a vekkerre is alig ébredtem fel. De muszáj volt felkelnem, hogy megtudjam az igazságot.

Milyen áldozatokra is kész az ember az igazság kedvéért! De minek is folytassam? Minden kitűnően sikerült. Kamasz bekapta a horgot, mert úgy is tudom, hogy az ellenkezése csak mű ellenkezés volt – és eljött. De... de mekkora csalódást okozott nekem! Mert egész mise alatt úgy állt a templomban, mint egy faszobor. Pedig én mindent elkövettem, hogy megtérjen. Még keresztet is vetettem. Meglestem, hogyan csinálják mások és utánoztam őket. Aztán mikor a többiek letérdeltek, én is letérdeltem, ami nagy áldozat volt a részemről, mert piszkos lett a térdem. És közben folyton a gyóntatószék felé nézegettem, de ő mindegyre nem reagált. Még azt is megkockáztattam a vége felé, amikor láttam, tervem dugába dől, hogy gyengéden megtszíftottam a könyökömmel és odasúgtam neki: Nem akarsz gyónni?

Úgy nézett rám, mint aki nem normális. Márminem nem ő, hanem én. De ez csak egy pillanatig tartott és megint olyan lett, mint egy szobor.

Mit mondjak?

A templomban csatát vesztettem, de még nem adtam fel a reményt. Majd utána... Sétálunk egyet és színvallásra kényszerítem. Minden jól is indult, de akkor belénk botlottak azok a szerencsétlen Erzsikéék és mindent elrontottak. Nekem megint jónak kellett lennem, a régi Áginnak, kislánynak stb. De azért nagyon muris volt, mert megbeszéltük, hogy a felnőttek a gyerekeiket másokkal neveltetik és ez olyan furcsa. Én nem mondom, eleinte dühös voltam, hogy megzavartak minket, de aztán mégis jó volt, hogy jöttek, mert az Erzsike helyes leány és okos. Olyan talpraesett, pedig két copfja van. Abban állapodtunk meg, hogy nem követjük a felnőtteket, hanem új utakon fogunk járni. Fogalmam sincs, hogy ezt hogyan gondolták, de a dolog tetszik nekem. Tudod, kedves Naplóm, mi nők szeretjük az újat. Új cipőt, új harisnyát, új ruhát... Miért ne szeretnénk akkor az új utakat is? Most nagyon kíváncsi vagyok, hogy milyen új útról van itt szó?

De persze, az aranykeresztről nem tudtam még semmit. Ó, milyen borzasztó ez!

Könnybe lábad a szemem és a drága nagyira gondolok!

* * *

Most reggel van és mindjárt suliba kell indulnom, de ezt még gyorsan leírom.

Bevallom neked, kedves Naplóm, hogy amikor fölébredtem, önkéntelenül is a templom jutott eszembe. Valahogyan olyan jó érzés vesz rajtam erőt, ha rágondolok. Kamasz olyan imponáló volt, amint sziklaszilárdan ott állt mellettem. Ó, annál fájóbb arra gondolni, hogy mit is követett el...

De hát olyan biztos ez?

Elhatároztam, kedves Naplóm, ha megjövök a suliból előkeresem a nagyí régi, vastag imakönyvét és abból fogok imádkozni, hogy ne Kamasz legyen a tolvaj. De azért ne neved ki engem!”

19.

„Bonifác egy rettenetes alak! Ki nem állhatom! Egyszerűen semmibe vett! Női büszkeségemben megsértett!

Persze, kedves Naplóm, neked fogalmad sincs arról, hogy ki az a Bonifác? Tegnapelőtt még nekem sem volt. De most már tudom. Sajnos tudom!

Képzeld, egy sofőr. Egy taxisofőr!

Ha kiöltöznék az új ruhámba, amit farsangra kaptam és telefonon taxit rendelnék, és ő jönne: Szélesre tárná a kocsi ajtaját és mélyen meghajolna: Kezitszókolom, hová tetszik parancsolni? Még a sapkáját is levinné... Biztosan így tenne. Neked mi a véleményed, kedves Naplóm?

Dehát persze, mert a mackóruha volt rajtam és a homlokom tintás volt, attól a bűdös töltőtolltól, meg attól, hogy magyar dolgozatot írtam, egyszerűen letegezett és egyáltalán nem akart tudomást venni arról, hogy én már nagylány vagyok.

Pedig mondtam neki.

De ő nevetett és azt merte válaszolni, örüljek, hogy még kislány vagyok. Ebből láthatod, hogy valóban annak is tart. Ami sértés és sohase fogom neki megbocsátani.

Jaj, bocsáss meg, kedves Naplóm, elfelejtettem elmondani, hogy miért is jött hozzánk a Bonifác. Hiszen

mi sohasem szoktunk taxin járni. Poci hozta magával. Tudod, a Poci, akiről már írtam beléd. Egyszerűen lefűlte Bonifácot és elhozta hozzánk. Áthívta Kamaszt is és négyesben tanácskoztunk.

Ó, édes tanácskozás!

Mert igaz ugyan, hogy mély tüskét szúrt a szívembe Bonifác, mélyen sértve női önérzetemet, de mégis az ő jelenlétének köszönhetem, hogy az a bánat, ami rágott, édes örömmé változott. Mert kipattant minden! Érted, kedves Naplóm? Minden! Képzeld, nem Kamasz a tolvaj!! Ő csak meg akart tréfálni, de rosszul ütött ki a dolog, amiben én is hibás vagyok. De ezt nem merem leírni, mert akkor be kellene látnom, hogy kapzsi voltam, ami egy nagylányra szégyen és a Nagyira sértés, akit semmibe sem vettem.

Ó, mennyire sajnálom ezt! Ki sem mondhatom!

Most már azon kell lennünk, hogy kiderítsük, hová lett a kereszt?

Bevallom neked, hogy este megint elővettem a Nagyi imakönyvét és imádkoztam azért, hogy fény derüljön erre a gazságra.

Mert mégiscsak az!

De ki sem mondhatom neked, mennyire örülök, hogy Kamasz ártatlan! De ez más lapra tartozik...

Bonifác még azt is mondta, hogy ne nagyon ugráljunk, mert ki tudja, hogyan került az a feszület a Nagyihoz. Ezzel Nagyi emlékét is megsértette és ebből láthatod, hogy kiről van szó!

Ó, kedves Naplóm, megismerkedtem egy újfajta embertípussal, aki azon töri a fejét, hogy ártson nekünk, fia-

taloknak. Már az is megfordult a fejemben, hogy ezt azért mondta, mert ő lopta el a keresztet és így akar rávenni, hogy hagyjuk abba az egészet, mármint a nyomozást.

Persze egy lehetőség van még. Tudniillik az, hogy Janka meg Flóra megtalálták és eltitkolják. Ha ez így lenne, akkor őket is a rosszakaratú felnőttek közé kellene sorolnom, de nem akarok előre ítélni. Bár elég valószínű a dolog.

Most jut eszembe, még az is lehet, hogy csak Janka találta meg és titkolja Flóra elől, vagy éppen fordítva. De ez már igazi nagyvárosi rémtörténet lenne. Egyelőre nagyon szomorú vagyok, mert fogalmam sincs, hogyan kerítjük elő a drága Nagyfi hágyatékát? De Bonifác bízott, hogy majd segítségünkre lesz.

Éppen ő???!!!

Közben el is felejtettem, hogy tintás a homlokom, és csak este vettem észre, amikor a tükörbe néztem. De így van az, amikor az embernek anyuja dolgozik és nem ér rá, hogy a lányát figyelmeztesse. Egyébként nekem is nevetnem kellett, amikor megláttam magam. Mostmár igazán nem tudom én sem, hogy fiú vagyok-e vagy lány? Bocsnat, kedves Naplóm, ez sajtóhiba. Azt akartam írni, hogy nagylány vagyok-e vagy kisleány?

Amikor befejeztük a tanácskozást Kamasz, meg Poci elkísérték Bonifácot, én meg magamra maradtam és írás-hoz fogtam. Kinn hull a hó, de a szobámban nagyon jó meleg van és jólesik, hogy kiönthetem a szívemet lapjaidon. De most pontot teszek, mert a magyart még be kell fejeznem.

Hű, most csöngettek! Ki lehet?"

Elkísértem a villamosig Bonifácot meg Poci. Furcsa – gondoltam –, hogy egy taxis is villamoson jár... De még furcsább, amit Bonifácról megtudtam. Nem ő mondta el, hanem Poci. Ők már nagyon jól megértik egymást, úgy láttam.

Amikor Bonifácot villamosra raktuk, Poci nem ment vele, hanem visszakísért. Csendesen hullott a hó, az utcák üresek voltak, a kiskertekben lapuló házak ablakai-ban barátságos fények hívogattak, a kivettázott város zaja elhalkult. Olyan megnyugtató volt minden. Az is, amit Poci elmesélt.

Már ott álltunk a házunk előtt, amikor befejezte.

– Hát csak ennyit akartam mondani! – Viszlát!

Hirtelen megfordult és sebesen elhúzott, a sarkon végképp eltűnt. Magamra maradtam a csendes hóhullásban. Az utca másik végéről, valaki nehézkesen közeledett. Pillanatig gondolkoztam, aztán Ágiék kapuja felé indultam. Már ott álltam és ujjamat a csengőre illesztettem, amikor a közeledő nehézkes járás meggyorsult. Megnyomtam a csengőgombot. Valaki megszólalt mögöttem:

– Te vagy az, Kamasz?

Hátra fordultam. Ági apja volt.

– Én vagyok, János bátyám. Ágival szeretnék beszélni.

– Hát csak gyere be.

Előkotorászta a kulcsait és ajtót nyitott. A ház felől ajtócsapódás hallatszott és sietős lépések.

– Apu, te csöngettél? – hallom Ági hangját az apja háta mögött.

– Vendéged van – mondotta és maga elé tessékelt, aztán becsukta a kertkaput és kulcsra zárta. A kulcscsomó élesen csörömpölt, amint zsebre tette.

– Szia, Kamasz, miért jöttél vissza?

– Nem zavarlak, Ági?

– A magyar dolgozat... de azért csak gyere be. Hiszen egészen behavazódunk!

A szobában Ági asztala tele volt könyvvel, füzettel. Vonalzó, ceruzák, radír, tinta, toll.

– Hát tessék – kerített a kezével félkört az asztal felé –, így állunk.

– Nem tartlak fel soká, hiszen már eléggé kitanácskoztuk magunkat.

– De azért ülj csak le.

Leültünk. Az apja a szomszéd szobában kényelembe tette magát. Hallani a motorozását.

– Ági – kezdtem kis szünet után, miközben ő a tollával játszott és ábrákat firkált egy papírdarabra –, mit szólsz mindehhez?

A toll megállt a kezében, de nem nézett fel.

– Jó, hogy így történt..., illetve, persze, nem egészen jó, de...

– Hogy érted ezt?

Elpirult.

– Kamasz, bocsánatot kell kérnem tőled.

– Neked, tőlem?

– Igen, képzeld, én meggyanúsítottalak, hogy te loptad el...

Erre a lehetőségre persze nem gondoltam eddig, s ezért most megdöbbenett. Lassan lett csak világossá el-

öttem, hogy Ági gyanúja jogos volt. Hiszen senki más nem tudott a keresztről. Vagy legalábbis úgy tudtuk, hogy senki más nem tud róla. Lassan ezt mondtam:

– A feltevésed jogos volt.

– Hogy jogos, vagy nem jogos, nem tudom, de... de mindenesetre rémes...

– Mi volt benne rémes?

– Az, hogy te... Kamasz, ugye nem haragszol?...

Hogy te tolvaj vagy!

Ági apja átment a szobán és bevonult a fürdőszobába. A víz csobogása behallatszott hozzánk.

– De most... – folytatta Ági – most már minden jól van.

– Hát minden éppen nincs jól. Fogalmunk sincs, hogy hol lehet a Nagyi fészülete..., illetve a te fészületed...

Elhallgattam.

Ági rendezgetni kezdte a könyveit, közben megjegyezte:

– Ez a Bonifác gyanús alak.

– Ne gyanakodj rá, Ági.

– Még te is véded? Hát nem elég gyanús, hogy azt mondta, ne nagyon ugráljunk, mert ki tudja, honnan vette a Nagyi ezt a keresztet?

– Értelek, Ági, de nincs igazad.

– Megmondom az egészet apuéknak.

Összeráncoltam a homlokom.

– Megteheted, Ági, de ezzel nem segítesz. És... és nekem is kellemetlenül jönne.

– Igaz... – felelte halkán és abbahagyta a rendezgetést az asztalon, majd kis szünet után megkérdezte:

– Gondolod, hogy ez a Bonifác tényleg tud segíteni, ahogy megígérte? Majd választ sem várva hirtelen hozzátette: Milyen furcsa név ez: Bonifác?

– Ő maga is furcsa ember, de jó irányban.

– Hogy érted ezt? Aki furcsa, az már gyanús is, hogy nem jó. Nem akarok most senkit bántani, de ott van Janka, meg Flóra... Hát ők csak elég furcsák, és...

– Ugyanezt mondják ők is rólunk. Mi kölcsönösen furcsák vagyunk egymásnak...

– Kamasz, ne filozofálj... Tudom, ilyenkor a történelemtanárunk azt mondja, hogy korforduló, meg két generáció, meg új világ, meg ifjúság: tiétek a jövő, meg ilyesfélét...

Persze mindezt Ági nem egészen így mondta, hanem sokkal gyerekesebben. De én csak így tudom leírni. Ennek során azon is el kellett gondolkodnom, hogy a gyerekcipőkből aligcsak hogy kinőtt fiatalok, milyen nehezen tudnak a gyerekek nyelvén beszélni, eszük járása szerint gondolkozni. Azt hiszem, jobban felnőtteknek kell lennünk, hogy újból megértsük a gyerekeket. Ezzel, persze én is Bonifác pártjára szegődtem, mert kiderült, hogy Ágit kislánynak tartom még. Amint hogy akkor valóban még az is volt.

De, mintha Áginak igaza lenne. Lám filozófálok. Pedig korántsem az a célom.

– Ági – kezdtem egészen más hangon –, képzeld, Bonifác pap...

Nem felelt azonnal. Két kezével megfogta az asztal szélét, és hátratolta a felső testét. A szék két hátsó lábán

hintázott, előre-hátra. Aztán hirtelen abbahagyta a hintázást:

– Ebből is láthatod, hogy szélhámos. Hogyan lehet egy taxisoőr pap?

– Szerzetes volt...

Ági vállat vont:

– Én ehhez nem értek.

– Mit nem értesz? Tanultál a történelemben a szerzetesrendekről?

– Ja? Olyan ő is?

– Nem egészen olyan... A szerzetesek nem egészen olyanok, mint ahogyan mondják...

Újra vállat vont:

– Ehhez nem értek. Kamasz... De azt tudom, hogy a papok nem detektívek.

– Hát ez igaz! – nevettem nagyot.

– Na, látod. Akkor hogyan akar ez a Bonifác rajtunk segíteni?

– Azt nem mondta, hogy hogyan, csak azt, hogy akar. Majd meglátjuk.

Nyílt a fürdőszoba ajtaja, és Ági apja visszament a másik szobába.

– De engem letegezett, lekislányozott – mondta Ági durcásan, amikor az apja már nem volt a szobában.

– És nem volt igaza?

– Miért? Én még neked is kislány vagyok?

A kezére néztem. Jobb kezének mutatóujja csupa tinta volt. Észrevette a pillantásomat. Egy darabig maga is nézegette a tintás ujját.

– Úgy látszik, igazad van.

Elnevette magát. Felállt, kiment a fürdőszobába. Amikor visszajött, a kezében hozott valamit. Rövid kis rudacska volt. A kályha felé tarott vele. Elhaladt előttem és láttam, hogy rúzs van a kezében. Kinyitotta a kályhaajtót és bedobta. A tűz sisteregve fellángolt. Nem csukta be azonnal az ajtaját, hanem belebámult a lángokba. Mikor ellobbant, felegyenesedett:

– Megpróbálok egy darabig még kislány maradni – mondta, és kiismerhetetlen fintort vágott. Aztán olyan határozottan csukta be a kályhaajtót, mintha valaki orra előtt csapta volna be sietősen, mielőtt még meggondolná: esetleg mégis, ne eressze-e be inkább?

21.

„Kedves Naplóm! Képzeld, újból kislány lettem. És képzeld, csuda jól érzem így magamat. Először is, ha ki-megyek az utcára, nem kell rendesen felöltözködni, ami már magában véve is nagy nyereség. Kimehetek mackóban is, tintás ujjal. Aztán a srácok se mérnek végig olyan szemtelenül. Sőt, sehogyan sem mérnek végig. Észre sem vesznek. Már azon gondolkozom, hogy copfot is nő-vesztek, mint Erzsike. De ez még nem biztos. Mert abba bele lehet kapaszkodni és abból pofozkodás lenne, amit én nem szeretek. De ha a becsüLETEMET kell megvédeni, kész vagyok arra is. A rúzsomat, tudod, elégettem. A kölnimmel ezt nem tehetem, de ráöntöttem az egészet a szomszédék macskájára, a bűdösre! Most legalább már nem bűdös.

Anyu persze, folyton molesztál, hogy hogy nézek már megint ki. Vegyek tiszta kötényt, menjek fodrászhoz. Olyan akarok lenni, mint Janka? Sohase megyek így férjhez! Meg stb. De én azt feleltem, hogy most ez a divat. Így imponálok a fiúknak. És ez igaz is. Mert Kamasznak is, meg Bandinak is, meg Pocinak is így imponálok. És ők rendes srácok. És hát persze Bonifácnak!

Visszavonok minden sértést! Bonifác egy rendes ember. Sofőr és pap. Ezt nem egészen értem, de hol áll az írva, hogy nekünk manapság, mindent meg kell értenünk?

Bonifácban még azt sem értem, hogy ő úgy rendes ember, hogy tulajdonképpen nem is rendes. De nem lehet rá megharagudni. És sohase mondja, hogy menjek templomba... pedig pap. Igaz, hogy azt se mondja, hogy menjek taxival, pedig taxisofőr. De olyan jóságos arca van és olyan huncut a szeme, hogy muszáj nevetni, ha eszembe jut. Még a végén tényleg elő tudja keríteni a nagy keresztyét. Ezek a taxisofőrök sok mindenhez értenek. Hát még a papok! Titokzatos emberek. Bonifác például tud villanyt is szerelni. Nem tudom, hogy hol tanulta? És képzeld, még főzni is. Meg is látszik rajta, mert olyan kövér. De ebben tévedtem, mert nagyon keveset eszik. Ez igaz. Magam láttam, mikor egyszer nálunk főzött vacsorát és velünk is evett. Apu és anyu akkor színházba mentek. Az olyan muris volt. Ott volt Kamasz, meg Poci, meg ő. És természetesen én is. Azért jöttünk össze, hogy a keresztyében tanácskozzunk. Ő lecsót főzött, ami kitűnő volt, és azt mondta, hogy Jankáék nem tudnak a keresztről. Elment hozzájuk és kifaggatta őket. Elmesélte, hogy egészen oda voltak, mikor megtudták, hogy pap és majdnem

a tenyerükön akarták levinni az ötödik emeletről. De ő azt mondta, hogy biztosabb, ha saját lábán megy le. Úgy látszik, Jankáék mégsem egészen olyanok. Most a következő lépés, hogy a kárpitost kell megkönyékezni. Amikor megtudta, hogy ki az a kárpitos, szinte följajongott. Rendes, templomba járó ember – mondta. Ezen én megütköztem, mert mi nem vagyunk templomba járó emberek, ezek szerint – Bonifác mértéke szerint – nem is vagyunk rendes emberek. De bevallom neked, kedves Naplóm, szeretném, ha nemcsak Kamasz, tartana rendes embernek, hanem Bonifác is. Mert megnyerte a szívemet. Azért, amikor kiment a konyhába, kitettem a kisasztalomra a nagy imakönyvét. De ez nem volt képmutatás, mert én néha szoktam is belőle imádkozni. Nem tudom, hogy miért, de szoktam. Később aztán észre is vette az imakönyvet, és én alig vártam, hogy megkérdezze: szoktál belőle imádkozni? De nem tette! Úgy csinált, mintha észre sem vette volna! Hát ez a Bonifác! De én nem tudom, miért van ez, de azóta még inkább szoktam imádkozni belőle, hogy ne legyenek képmutató előtte, amit szívemből utálok. És azt is bevallom neked, hogy Kamasszal újból közösen olvassuk a nagy hittankönyvét. Már előre élvezem, hogy a Boni – ezentúl csak így írom, mert a neve sok tintát fogyaszt –, egyszer majd megkérdezi, hogy hány Isten van? És én tudni fogom: Csak egy Isten van. És egy Istenben hány személy van? Egy Istenben három személy van.

Mit szólna mindehhez, kedves Naplóm? Egészen megváltoztam ugye? Pedig közben maradtam a régi. Ezt nem tudom, hogy hogyan van? De így van.

Nem akarok pletykálni, de Boni, meg Poci csuda jól megértik egymást. Sülve-főve együtt vannak. Azt is megtudtam, hogy Pocinak még öt testvére van és igen jó feje. Mindig kitűnő tanuló volt, de azért kellett dolgozni mennie, hogy segítse a családját. Hiába, öt éhes száj, az öt éhes száj. Mert azt már tudom, hogy ahol gyerekek vannak, ott a papák, meg a mamák sohasem éhesek. Igaz, Poci még nem papa, de olyan pótpapa. Irtó rendes tőle, hogy ezt teszi, pedig még egyetemi tanár is lehetett volna belőle! Amilyen fej!

Tegnap bezúgtam a Gertrúd néninél. Irtó dühös volt egész órán és még engem is bezúgatott. Pedig engem szeret. Pukkadjon meg! Majd kijavítom. Ilyen egy rap-szodikus nő. Akárcsak a magánélete. Az iskolában: Lenin-szobor. A lakásában: Mária-szobor!”

22.

– Én igazán nem értem – mondta Ági –, hogy a bűn miért olyan rettenetesen nagy dolog? Mikor hozták a tüzelőt és a ló nem akart húzni, a kocsis nagyot káromkodott. És mi történt? Semmi! A nap épp úgy tovább sütött, a kocsi kerekei épp úgy forogtak és... és a kocsis épp úgy megkapta a fizetését...

A tölgyfa alatt ültünk Ágival és hittant tanultunk. Elhatároztuk, hogy a nyáron elsődözők leszünk. – Szokatlan idő – mondta Bonifác, de azért egyengette az utunkat, hogy sikerüljön. Így hát készültünk. Az évvárók már megvoltak. Ági kilábalta az általános iskolából, én tovább tolattam egy osztállyal a gimnáziumban. Ági is gimnazista akart lenni.

– Ha én Isten lennék – folytatta bölcsekedését Ági –, úgy intézném, hogy aki bűnt követ el, azon észre is lehessen azt venni. Például megfeketednék az arca...

– Mondd már, ha egyszer aztán fekete lenne, akkor vétkezhetnék amennyit csak akar. Nem vennék észre rajta.

– Hohó! Én nem úgy csinálnám! Minden bűnre, egy árnyalattal lenne csak sötétebb a képe. Ebből aztán lehetne látni, hogy ki a bűnösebb?

– Dehát a négerekkel hogyan állna a dolog? – vetettem közbe nevetve.

– A négerek... a négerek... – gondolkozott el Ági egy darabig. A négerek... Aztán hirtelen felderült a képe: – Azoknak fordítva lenne! Elsápadnának.

– Szóval a rendes néger fekete volna, a rendes fehér ember pedig fehér. A vétkes néger fehér, a vétkes fehér ember meg fekete. Akkor a bűntelen néger, meg a bűnös fehér ember egyformák volnának... Éppúgy az ártatlan fehér, meg a bűnös néger...

– Igazán olyan utálatos vagy, hogy folyton filozofálsz. Én nem így gondoltam... És különben is... mégis jó, hogy így van, ahogyan van. Mert hátha valamelyik fehér megfeketednék és mert jól áll neki, inkább maradna a bűnben. Vagy a néger megfehérednék és inkább mindig fehér akarna maradni... Különösen nálunk nőknél volna ez veszély. Nem gondolod, Kamasz? Sohasem lehet tudni, hogy a divat hogyan változik?

Félrebillentette a fejét és rézsút nézett rám, lelógó haja alól.

– Igazán nem tudom, hogy melyikünkben veszett el nagyobb filozófus!

– Egyikünkben sem – rázta meg a fejét –, mert az élet még előttünk áll. És mindkettőnkől lehet még...

A házuk irányából, a bokrok között, fehér ruha libbent. Fölkaptam a fejemet és Ági mondata is félbeszakadt.

– Ki lehet az? Dugd el hamar a könyvet.

Becsúsztottam az ingembe. A fehér jelenség megállt és lehajolt. Virágot tépett, valamelyik ágyásról, aztán tovább közeledett. Elérte a szélső bokrot és kilépett a tölgyfa körüli kis térségre.

– Erzsike!

Meglepetten ugrottam fel.

– Szevasztok!

Ági is felállt, de elfelejtette viszonzni a köszönést. Mindketten meglepetten néztünk, mert nem a copfos Erzsike, hanem egy nagylány állt mellettünk.

Erzsike mosolygott és élvezte a meglepetésünket.

– Szevasztok – ismételte kis szünet után.

– Szia, Erzsike... mi történt veled?

– Vége az általános iskolának! – nevetett, aztán hozzátette: Bizony vége...

Ági végignézett magán. A kék, kopott mackóruha volt rajta:

– Hm, én is kijártam már az általános iskolát.

– De neked van most mit bepótolnod – állapította meg talpraesetten Erzsike.

– Lehet, hogy igazad van...

Ági elgondolkozott.

– Gyere, Erzsike, ülj le. Ide ülj a kabátomra.

Leakasztottam az ágról és leterítettem a fűbe.

- Ülj rá bátran. Nem árt neki.
Erzsike letelepedett.
- Mit csináltok itt?
- A négerekről beszélgetünk – felelt gyorsan Ági.
- A négerekről? – álmélkodott a másik.
- Hát persze! Ki a jobb? Egy fehér néger, vagy egy fekete fehér ember?
- Erzsike gondolkodott egy darabig.
- Én azt hiszem – vágta ki aztán –, én azt hiszem, hogy a fehér ember akkor jó, ha fehér, a fekete meg akkor, ha fekete. Ha a fehér fekete akar lenni, a fekete meg fehér, abban valami hiba van.
- Megalakítjuk a filozófuskört! Meglátod, Kamasz, megalakítjuk. És Erzsike lesz az elnöke. Én már előre rá-szavazok!
- Én is rád szavazok, Erzsike – mondtam –, de most fontosabb volna ha elárulnád, hogy miért jöttél és hogy hol hagytad a copfodat?
- Tulajdonképpen veled akartam beszélni, Kamasz, de nem baj, ha Ági is itt van. Sőt, jó, hogy itt van.
- Irtó kíváncsi vagyok – izgult Ági és lábával ide-oda rugdosott a fűben –, de azért ha útban vagyok, nyugodtan elmehetek. Felállt és mélyen meghajolt.
- Fogadjunk, hogy azonnal leülsz, ha mondok valamit – folytatta Erzsike –, képzeljétek, Bandi megkérte a kezemet!
- Ági kirúgta maga alól a lábát és szempillantás alatt a fűbe huppant. Alighanem én is eltátottam a szájamat. Erzsike enyhén elpirult.

– És hogyan csinálta? – kérdezte Ági, mikor első meglepetéséből magához tért. Felugrott, odajött a kerítéshez és tíz ujjával belekapaszkodott.

– Eljött hozzánk és azt mondta, hogy akar a szüleimmel beszélni. Anyu nem volt otthon, csak apu. Azt mondtam neki: eredj, ott van a szobában. Megfogta a kezemet: Gyere velem. Ez már iskolaév után volt és a copfomat anyu levágatta. Bementünk apuhoz. Bandi katonásan megállt előtte:

– János bátyám – kezdte a mondókát –, elvinném a lányát, feleségül, ha ideadja, és ha ő is akarja.

– Micsoda? – kapta fel a fejét apu, mert éppen újságot olvasott. Végignézett rajtunk. Te szövőtechnikus akarsz lenni nem, Erzsike?

– Igen, apu, de... de Bandi sohasem szólt nekem erről...

– És mit éreztél akkor – kíváncsiskodott közbe Ági.

– Mit tudom én?... De olyan furcsa volt... de nem volt rossz.

– Na és apád mit mondott?

– Hát én nem bánom, ha Erzsike is akarja... Dehát előbb csak legyen technikus...

– Én is éppen így gondoltam – felelte katonásan Bandi.

– Akkor rendben van.

Apa újból az újságjába merült, mi meg ott álltunk előtte szóltalanul. Kis idő múlva letette az újságot:

– Ti tulajdonképpen nem a mai világba valók vagytok – nézett ránk fürkészően.

– Miért, apu – szólaltam meg végre.

– Mert manapság nem így megy a leánykérés.

– Hát hogyan?

– Hogyan-hogyan? Hát egyszerre bejelentik a szülőknek és kész. Vagy még azt sem, hanem csak a házasság után... De azért Bandi nem mondom, van benned is egy kis modern beütés... Meg sem kérdezted a dolog felől a leányt.

– Ó – nevetett Bandi –, ez a legmodernebb... de azt hiszem hallgatólagosan már megegyeztünk.

– Hát rendben van! – nevetett apu, vállat vont és kiment a szobából.

– Te mit szólsz hozzá, Erzsike? – fordult akkor hozzám Bandi.

Most vettem csak észre, hogy milyen elegánsan van kiöltözve.

– Én nem bánom, Bandi, de meg kell várni amíg kész leszek a tanulással.

– Mondtam, hogy én is így gondoltam.

– Akkor rendben van a dolog.

– Tényleg, rendben van, Erzsike?

– Egészen rendben.

Bandi, eddig jókedvű volt és mosolygott, most... most egészen megváltozott. Továbbra is mosolygott ugyan, de egészen másként nézett rám. Valami egészen más volt most a szemében. Én azt hiszem, hogy így néz valaki, ha boldog... Én legalábbis azt láttam rajta.

– És te is boldog voltál? – kottyantott megint Ági közbe.

– Ó – pirult el kissé Erzsike –, azt hiszem igen...

Mindnyájan elhallgattunk. Kis idő múlva újból Erzsike szólalt meg:

– Bandi irtó rendes volt. Azt mondta: tudod, Erzsike, ha modern lennék, akkor most megcsókolnálak. De én ultramodern vagyok, ezért most nem kapsz pusztit csak ha eljegyeztelek. Egy cukrászdába azért eljössz velem ugye?

– Igen – feleltem –, de előbb benézünk a templomba.

– Nem, Erzsike. Nemcsak benézünk, hanem be is megyünk. És tényleg bementünk. Olyan jó volt Bandi mellett imádkozni!...

– Hát ez tényleg ultramodern történet. Ha a Gertrúd megtudja, megpukkad!

Ezt Ági mondta.

– Nem is biztos. Hátha örülne neki... Ti ne mondjátok el ám senkinek! Én is csak azért mondtam el nektek, mert... mert valakinek el kellett mondanom! Képzeljétek, tegnap történt az egész!

Fölugrottam, de nem vigyáztam eléggé és a Hittankönyv kiesett az ingem alól. Erzsike utánakapott.

– Ti hittant tanultok? – kerekedett el a szeme.

– Persze! – felelte Ági szemtelenül –, hiszen mondtam, hogy éppen azon vitatkoztunk, hogy ki jobb ember a fehér néger, vagy a fekete fehér bőrű...

Erzsike Ágira nézett, majd rám. Újra Ágira és újra rám.

– Én nem értem ezt a hittant! – kiáltotta, sarkon fordult és eltűnt a bokrok között, amerről jött.

A fűszálak, a virágok, a bokrok zöld lombja összekacagott a nyomán.

Elismerem, hogy ez a fejezet unalmas lesz, de igazán nem tehetek róla, hogy úgy történt, ahogyan történt. Illetve, hogy majdnem minden úgy történt, mint az előző fejezetben.

Megint csak a tölgyfa alatt ültünk Ágival – közöttünk persze a kerítés –, és tanultuk a hittant. Abban már tegnap, Erzsike távozása után megegyeztünk, mégiscsak okosabb, ha nem látszik meg az emberen, hogy vétkezett. Mert teszem azt, aki egyszer megfeketedett, az nemcsak a divat miatt akarna továbbra is fekete maradni – ilyen gondolat persze csak nőnek juthatott eszébe –, hanem sokszor daczból is. Ha már fekete, akkor maradjon fekete. Vagy szégyellné, ha újból fehéren látnák. Na, mi az, – röhögnének a haverok –, megjavultál? És még ráadásul nemcsak Istent sértenénk meg a bűnnel, hanem lépten-nyomon az embereket is. Teszem azt beszélgetek valakivel nyájasan és udvariasan, és egyszerre csak egy árnyalattal elsötétül az arcom. Ebből partnerem megsejthetné, azt gondoltam róla, hogy marha. Amint, hogy úgy is van, mert ezt meg ezt mondta.

– Dehát akkor a jónak kellene megmutatkoznia rajtunk – vélte látszólag komolyan Ági, de az is lehet, hogy csak kötekedni akart.

– Teszem azt – mondtam neki –, adsz egy koldusnak egy forintot, akkor minek kellene történnie, he?

– Nem így értem, Kamasz. Ha jót teszünk, a legjobb ha senki sem tud róla. Én legalábbis azt tartom. Nem akarom bántani Jankát, de...

Ráültött a szájára.

– Látod, Kamasz, most már feketedne az arcom.

Nevetett és megrázta a fejét.

– Úgy értem, hogy miért nem tudjuk azt valamiképpen, hogy a megszentelő kegyelemben vagyunk-e? Mikor az olyan nagy dolog!

Itt közbe kell vetnem, hogy olvasóim közül nyilván sokan nem tudják, hogy mi a megszentelő kegyelem. Én se régóta tudom. Bonifác atya magyarázta meg. Ismétljem most meg, amit ő mondott? Nem teszem. Inkább megadom az atya címét annak, akit érdekel. Felkeresheti. A Lajhár utcai garázsban déltájban megtalálható. Ott ebédel és délután kezd. Általában ez a beosztása, ha csak nincs valami zűr.

– Nézd, Ági – feleltem –, véleményem szerint éppen azért, mert olyan nagy dolog, jobb, ha nem látszik meg rajtunk. Képzeld, ha teszem azt, a szentek dicsfénye jelennék meg a feje fölött annak, aki nincs halálos bűnben, hanem lelkén ott a megszentelő kegyelem...

– Éppen ez az! Aki megszentelő kegyelemben van, az szent. Miért ne lehetne feje fölött a glóriola, vagy minek mondta az atya...?

– Először azért, mert akkor, akinek nincs, arról mindenki tudná, hogy halálos bűnben van. Akinek pedig van, az hamarosan elvesztené. Legalábbis a nők. Mert mindig túlkörben nézegetnék magukat, hogy jól áll e nekik?

– Hm, és ti talán nem? – nyelvelt Ági és csípőre tette a kezét –, ti még titokban ki is szidoloznátok... Illetve nem, mert arra lusták vagytok. De anyut megkérnétek, hogy intézze el, míg alusztok, a cipőpucolással együtt.

– Az még hagyján! – nevettem –, de ti nők, ha elveszne az igazit hamissal pótolnátok.

– Miért ne? Ki hord manapság valódi ékszer?

– Igazad van, Ági, ritka ember az olyan, aki valódi ékszer hord...

Minden átmenet nélkül elkomolyodott.

– Te, Kamasz, tényleg így van. Tele vagyunk hamis dolgokkal. Tele vagyunk hazugsággal... És... és be is vallom neked, hogy sokszor elgondolkozom, nem csapom-e be Bonit? Igazán hiszem én azt, amit magyaráz? Néha olyan szép és igazán lelkesítő. Néha meg egészen hihetetlennek hangzik. Például, hogy az Isten emberré lett... meg, hogy Jézus kenyérré lett, hogy megehesünk... meg ilyenek...

Elgondolkozva nézett maga elé, aztán újból fölélénkült:

– De ne hidd, Kamasz, hogy nem hiszek! Hiszek. Őszintén mondom, hogy hiszek. De olyan furcsa, hogy az Istennek ilyen gondolatai támadnak... Nem?

– Sokszor én is úgy vagyok vele, Ági – ismertem el –, de eszembe jut, amit az atya mondott egyszer. A hit az élő valami. Csírából indul el és fejlődik, növekedik, terebéjesedik. És, hogy vigyázni kell rá, mint tavasszal a palántára. Állandóan gondozni kell. Öntözni, trágyázni, tisztogatni... És nagyon óvni, amíg gyenge, hogy el ne pusztuljon...

– Igaz, most egészen másképp hiszek mint az elején... Sőt néha olyan erősnek érzem magamat, hogy azt hiszem, mindenkit meg tudnék győzni! Mindenre tudnék vállalkozni! Olyankor olyan jó, hogy tudok hinni! Olyan jó...

– Bevallom neked, Ági, hogy én azért tartom fontosnak a hitet, mert feleletet ad az élet, a halál, a szenvedés...

– Szevasztok – szakított meg egészen váratlanul egy öblös hang. Mindketten felpillantottunk. Bandi állt előttünk egészségesen, mosolygósan, problémamentesen.

– Mi bajotok van nektek a halállal, meg a szenvedéssel? – kérdezte mosolygós szemrehányással.

Akartam valamit mondani, de nem engedett szóhoz jutnom.

– Majd én megmondom nektek, hogy mi a megoldás. A megoldás az, hogy elveszem feleségül Erzsikét.

Nyílt barna szemével leste a hatást.

– Jó megoldás, mi? – egészítette ki saját magát.

– Ojjé – ugrott fel, Ági – már megelőztek!

– Nem baj – legyintett barátságosan –, megegyeztünk Erzsikével, hogy senkinek sem mondjuk el, csak nektek. Szóval már járt itt?

– Igen, tegnap. Gratulálunk Bandi.

– Na ne siess, nem lesz mindjárt lagzi. Erzsike előbb még tanul, én meg elmegyek katonának.

– Nem mi siettünk – nevetett Ági.

– Az ilyet jókor kell kezdeni. Már úgy értem, ha ketten megértik egymást. És a próbaidő így elég hosszú lesz. Ha kitart mellettem, mfg katona leszek, rendben van. Ha meg nem, akkor jobb is, hogy odébbáll. Aki két évig nem bír kitartani egyvalaki mellett, hogyan fog egy egész életem át?

– Hallom, Bandi, elmentetek a templomba... – mondta Ági csendesen.

– Mi van abban? Már jó néhány vasárnapja együtt szoktunk misére járni. Igazán ismerős helyre mentünk. De a cukrászdában már nehezebb volt az eset – nevetett vidáman.

– Mi volt abban nehéz?

– Olyan sok finomság volt ott, de nem tudtuk, hogy hogyan hívják. Csak a krémet ismertük meg a tortát, meg a mignont. Először azt ettünk. De Erzsike a következő fordulónál nem hagyta magát. Odament a pulthoz és ujjával rábökött: Ezt kérem, meg ezt, meg ezt.

– És te is bökdöstél?

– Á, nem! Én csak annyit mondtam: én is ugyanazt kérem. Miért ne gyakoroljuk már most, hogy egy ízlésen legyünk?

– És hány forduló volt? – kérdezte Ági huncutul.

– Képzeld, négy!!

– Bandi, vigyél el engem is a cukiba – mondta Ági könnyörgő hangon.

– Vigyen el a Kamasz! – pislantott rám ravaszul Bandi. Ági enyhén elpirult:

– Ő még csak gimnazista. Egy hétre tíz forint zsebpénzt kap. Azt megeszi maga.

– Az önző! – csóválta rosszallóan a fejét Bandi.

– És mikor lesz az eljegyzés? – szoltam közbe.

– Látod, Ági? Most másra tereli a szót.

– A szenzáció, fiam, most ti vagytok. Szóval?

– Szóval, majd ha leszereltem... De képzeljétek, a stafíring már megvan.

– Ne beszélj! – csodálkozott Ági –, olyan jól állnak az Erzsikéék?

– Hát persze. Amikor beszélgettem az apjával, az eljegyzésről, nevetett és választás elé állított. Azt mondta: Mit akarsz inkább hozománynak: egy szobabútort, vagy egy aranykeresztet. Tudtam, hogy huncutság van a dologban – az Erzsike apja nagy kópé, és persze, hogy a szobabútort választottam. Azt mondtam neki: Nézze, János bátyám, a szobabútor, az szobabútor. Kereszt nem kell a házassághoz. Elég kereszt maga az asszony. Még ha eleinte aranyporos is. Az arany lekopik – és a kereszt megmarad –, hát ezen az öreg nagyot nevetett. Még a könnyei is potyogtak. Aztán beleütött a markomba: Jól van, Bandi, megegyeztünk.

Valami átcikázott rajtam. Ott álltam a sarki kárpitosműhely előtt. Erzsike libbent elém kosárral. Hová mész, Erzsike? Ebédet hoztam apunak. Sietek. És leszaladt a lépcsőn a műhelybe.

– Monddd, Bandi, mi az Erzsike apja, hogy ilyen gavaléros staffirungot kínált?

– Jó szakmája van. Kárpitos.

– Igazán? Hol a műhelye? – kérdeztem izgatottan.

– Jó helyen. A Tövis és a Csertő utca sarkán.

– Az tényleg jó hely...

Elsápadtam, mert Ági rám szólt.

– Mi bajod, Kamasz? Ne izgulj, nem kell hogy cukrászdába vigyél.

– Ez felhívás keringőre? – nevetett Bandi.

– Nem akarok keringőzni, de úgy megennék egy krémest – sóhajtott Ági, csakhogy ti olyan smucigok vagytok.

Ágiék háza felől elnyújtott kiáltás hallatszott:

- ÁÁÁÁÁgi!
- Nesze neked krémes! Anyu hív.
- Majd legközelebb kipótoljuk – vigasztalta Bandi –, engem meg Erzsike vár. Szia, Ági!
- ÁÁÁÁÁgi! – ismétlődött a hívó szó a ház felől.
- Megyeeek!! – kiáltott vissza Ági. – Szevasztok! – köszönt el tőlünk és elkezdett futni a házuk felé.

24.

Suli után rohantam a garázsba. Szerencsére Bonit még ott találtam. Egy puha ronggyal a kocsija ablakait törölgette. Nem tudom mit törült rajta, mert így is csuda fényes volt. A tegnapi értesülés után muszáj volt vele beszélnem. Éspedig minél hamarább.

– Atya – lihegtem a futástól csapzottan –, csakhogy még itt találom!

Nem hagyta abba a törölgetést, úgy felelt vissza, hogy rám sem nézett.

– Mi a baj, Kamasz?

– Nincs baj, atya, ellenkezőleg...

Hátrafordult és ujját az ajkára téve jelezte, hogy óvatosabban beszéljek.

– Szóval, Boni bácsi – suttogtam, alig bírva lelkesedésemmel –, képzelje, megvan a kereszt!

Pillanatra megállt kezében a rongy, aztán tovább törölggett.

– Nem hiszem, hogy már meg volna – felelte lassan.

– Miért nem? A Bandi mondta. De mondja Boni bácsi, igaz, hogy az Erzsike annak a kárpitosnak a lánya?

– Igaz, hogy van neki lánya, akit Erzsikének hívnak, de én igazán nem tudhatom, hogy egyezik-e azzal az Erzsikével, akit te kérdeztél.

Mellettünk feltúrázott egy kocsit, alig hallottuk egymás hangját. Benzinbűz facsarta az orromat. Boni észrevette:

– Nem ízlik?

– Nem számít – legyintettem. – De én azt hiszem egyezik. Idén végzett az általános iskolában és eddig két copfja volt, de már levágatta.

– Stimmel – mondta röviden Bonifác atya és összehajította a rongyot. – De mi köze van ennek az aranykereszt-hez?

– Na hallja, atya?! Megkérték az Erzsike kezét és az apja aranykeresztet kínált a vőlegénynek hozományul.

– Igazán...? – kérdezte vontatottan és beült a volán mellé.

– Igazán. A legkomolyabban.

– Hm...

Benyomta az indítót. A motor felbúgott.

– János, nekem nem említett semmiféle aranykeresztet... De a vőlegényjelöltet persze ismerem. Rendes gyerekek.

– Igen, a Bandi rendes srác...

Leállította a motort és kifordult az ülésen, lábával letámaszkodott a garázs betonjára. Éppen szemben álltam vele. Egy darabig fürkészve nézett.

– Tudod, Kamasz – mondta aztán –, nem hiszem, hogy olyan könnyű a dolog az aranykereszttel. Keresztet azt hamar talál az ember az életben... De aranykeresztet?

Visszafordult a kocsijába, újból benyomta az indítót, bevágta az ajtót, kapcsolt és lassan gázt adott. A kocsi megmozdult.

– Szevasz, Kamasz – szólt ki az ablakon – viszontlátásra!

Faképnél hagyott. Ez a Boni! Mindig ilyeneket csinál. Kiismerhetetlen! De a végén mindig jó jön ki belőle. Gondoltam, most is így lesz. Meglóbáltam a táskámat és elindultam kifelé. Az utcán belém ütközött Poci. Nagyon sietett, akárcsak én az előbb.

– Hő, Kamasz! Itt van még az atya?

– Az orrod előtt húzott ki. Nem láttad?

– Nem, a csuda vigye el a sietősségét! A beiratkozást akartam vele megtárgyalni.

– Micsodát?

– A beiratkozást.

– Miféle beiratkozást?

– Hát nem tudod? – Az atya rábeszélte, hogy iratkoz-
zam be a dolgozók iskolájába.

– Érettségizni akarsz?

– Mondd, Kamasz, nehéz az?

– Ha már túl van rajta az ember, akkor nem...

– Nagyon megvígasztalsz...

– De igaza van az atyának, jó, hogy tovább tanulsz.

– Én sem bánom, de magamtól nem merem nekivágni. Tudod, a testvéreim... De Boni nagyon biztatott. Ne félj, Poci – mondta –, mi is heten voltunk testvérek, mégsem haltunk éhen. Csuda egy alak, mindennek neki mer vágni.

– Remélem a mi ügyünknek is...

– Mi az? Van valami?

Poci egészen felvillanyozódott.

– Nyomon vagyunk, fiam.

– Mi a manó?

– A kárpitos elszólta magát.

– Hogyhogy elszólta magát?

– Képzeld, tegnapelőtt nálunk volt az Erzsike és...

Szájamra ütöttem:

– Bocsáss meg, nem mondhatok semmit. Elégedj meg azzal, hogy a kereszt majdnem biztos, hogy a kárpitosnál van.

– És az atya mit mondott?

– Hm... elég furcsát. Nem is értem egészen, mit akart mondani?

– Miért? Mit mondott?

– Azt mondta: Tudod, Kamasz, nem hiszem, hogy olyan könnyű a dolog az aranykeresztel. Keresztet azt hamar talál az ember az életben... De aranykeresztet?

– Talán rájött, hogy nincs is aranyból az a feszület?

– Lehet... Bár nem valószínű...

– Vagy talán nem lehet majd az öregtől kicsalni?

– Hát hiszen letagadhatja, ha akarja. De az atya azt mondta, hogy rendes templomba járó ember.

– Ó, láttam én már templomba járó embert, aki egyáltalán nem...

Jobb keze mutatójával rábökött a saját mellére és rám kacsintott:

– Itt vagyok például én... Látod, milyen szemforgató vagyok!

Bizonyosságul ide-oda forgatta a szemgolyóit.

– Neked tulajdonképpen nem a dolgozók iskolájába kellene beiratkoznod, hanem a színészakadémiára – nettem Pocin.

– Magam is azt hiszem. Írtó képmutató vagyok!

Kicsit elgondolkozott, aztán hozzátette:

– Itt van az atya is... Azt hiszi, hogy én ilyen, meg olyan belevaló srác vagyok... De félek, hogy csalódni fog...

– Azt csak bízd rá, akit ő kezelésbe vesz, abból formál is valamit. Nézz ránk!

– Egyelőre csak rád tudok nézni, fiam, mert egyedül vagy. De sejtem, hogy Ágira céloztál...

– Persze... Hát el tudtad volna hinni, még néhány hete, hogy rövidesen elsőáldozók leszünk?

Poci megállt és megvakarta a füle tövét:

– Tényleg elsőáldozók lesztek?

– Jól befűzött az atya, mi?

– Akkor van némi reményem, nekem is.

– Hogy hogy?

Megfogta a vászonkabátom gombját.

– Nézd Kamasz, ha ti elsőáldozók lesztek... akkor lesz talán még belőlem is érettségizett... érettségizett...

Kereste a megfelelő szót, de nem találta.

– Bútortologató – segítettem ki zavarából Pocit.

– Ezaz fiam. Érettségizett bútortologató. Nagyon jó. Igazán jó... Micsoda lehetőségek! – sóhajtott fel, csavart egyet a gombomon és elengedte. – Kamasz, írtó meleg van, meghívlak egy fagyira.

Ott állt a fagyaltos kis kocsijával a járda szélén.

– Milyet együnk?

– Mindegy, csak hideg legyen.

Poci kiméretett két tölcsér vegyeset. Az egyiket a mar-
komba nyomta, a másikat nyomban nyalogatni kezdte.
Egy darabig szóltanul baktattunk egymás mellett.

– Poci – álltam meg néhány lépés után – tulajdonkép-
pen pizsokság, hogy elfogadtam. Ez a testvéreidnek járt
volna.

– Ne izgulj, fiam, ők is kaptak, mikor elsődözők vol-
tak.

– De én még nem voltam!

– De rövidesen leszel. Biztos vagyok benne, hogy nem
lépsz vissza. Na, szevasz!

Felugrott a befutó villamosra, fagyalttal a kezében. A
kalauz meglátta a kocsi belsejében. Már is indult feléje.
Poci kifordult a peronajtóban az úttest felé, hatalmasat
nyelt a fagyiból, a maradékot egyszerre bekapta, ször-
nyűt nyelt. Egész teste hideglelősen megrázkódott. Még-
pedig nagyon. Mikor a kalauz villogó tekintettel kiért a
peronra, Poci ártatlan ábrázattal fordult felé:

– Kérek egy derült vonalat.

– Hogy érti ezt? – morgott a kalauz ellenségesen.

– Villámlás és mennydörgés nélkül – nevetett Poci és
az egész peron vele nevetett.

25.

„Életem legboldogabb napja! Legalábbis eddig. Kép-
zeld, kedves Naplóm ma elsődöző voltam! Ilyen vén
fejjel! Nem is tudok elaludni, mert tele vagyok örömmel,

pedig ma annyit csavarogtam, hogy szinte fáj a lábam. Azért mondom, hogy szinte, mert ha pár évvel öregebb lennék, biztosan fájna is. Én legalábbis így hallottam az idősebbektől. Egyszer például – ez még régen volt –, megkérdeztem Flóra nénit: Drága Flóra néni, hogy van, hogy érzi magát? Ő megdörzsölte a lábát és azt mondta: Én jól, kislányom, csak a lábam... a lábam! De ez most nem tartozik ide, mármint Flóra néni lába, hanem egészen másról akarok beszámolni.

Szóval az elsőáldozás!

Boni csudajól előkészített, Kamasszal együtt fújtuk a tudnivalókat, mint a karikacsapás. De sokkal fontosabb volt, hogy megtanított imádkozni. Mert hiszen tanított engem a nagy is még kicsi voltam, szerettem is azokat a verses imákat: Én Istenem, jó Istenem... meg ilyesfélétet, de amikor nagyobb lettem, én bizony untam és abba is hagytam. De most szeretek újból imádkozni. Mert én magam imádkozom. Nem könyvből, nem mások szavával. Milyen furcsa is volna, ha elmennénk valakihez látogatóba és egy előre elkészített szöveget olvasnánk fel neki papírosból, aztán köszönnénk és eljönnénk. Ezt Boni mondta és nekem muszáj volt nevetnem, mert igaza volt. Azóta a jó Istennel én sem könyvből szoktam beszélgetni, hanem saját szavaimmal, illetve gondolataimmal.

Megvallom, kedves Naplóm, hogy tegnap éjjel alig aludtam valamit. Akár hiszed, akár nem, sokat sírtam a bűneim miatt. Hogy lehettem eddig ilyen buta liba? Hogy engedhettem meg például, hogy azon a házibulin Géza táncközben megcsókoljon? Persze volt bennem egy kis drukkk, amikor a gyóntatószékbe mentem, de amint bent-

voltam és az atya keresztet vetett rám és nagy papírlapról olvasni kezdtem a bűneimet, egyszerre elpárolgott minden félsz belőlem. Amikor befejeztem, az atya először nem szólt semmit. Aztán lassan megkérdezte:

– Hány éves maga, gyermekem?

Megmondtam. Egy kicsit gondolkozott, aztán még néhány kérdést tett, a bűneimre vonatkozólag. Én igyekeztem nagyon őszintén felelni és egyre könnyebbnek és bátrabbnak éreztem magam. Végül az atya ezt mondta:

– Gyermekem, adjon nagyon hálát Istennek és a boldogságos szent Szűznek. Úgy látom Isten irgalmából, maga megőrizte keresztségi ártatlanságát. Ez nagy dolog. Igen nagy dolog!

Erre olyan öröm lett úrrá a lelkemen, hogy legszívesebben nagyot kiáltottam volna, de azt mégsem illett a gyóntatószékben. De fogalmam sem volt, hogy miért, mert még csak nem is sejtem, hogy mi az a keresztségi ártatlanság, de nem mertem megkérdezni, mert féltem, hogy elillan az öröm. Nem baj, majd megkérdem Bonit.

Amikor kijöttem, káprázott a szemem, irtó könnyűnek és boldognak éreztem magam. Hamar letérdeltem és nagyon sokáig elbeszélgettem Vele.

A Kamasz másnál gyónt és nem is találkoztunk csak a szentáldozásnál, az áldoztató rácsnál. Egymás mellett térdeltünk, illetve nem egészen egymás mellett, mert köztünk volt Poci, én mellettem Erzsike Kamasz mellett meg Bandi. Őket ugyanis meghívtuk erre az eseményre és ők mind velünk áldoztak. Sokan tolongtak körülötünk, de persze fogalmuk sem volt, hogy itt most milyen ünnepség zajlik le mellettük. Elég, hogy mi tudtuk. Poci

is, Bandi is, meg Erzsike olyan helyesek voltak hozzánk, hogy azt ki sem lehet mondani.

És milyen jó volt szentáldozás után imádkozni! Én nem is tudom, mi volt velem? Folytak a könnyeim és kész. Ez volt az én egész imám, de jól esett. Nagyon jól!

És ezután jött az újabb meglepetés. És ezt Boni okozta. Mert Boni sajnos nem lehetett jelen, mert taxizni ment. Így volt beosztva és nem tudta elcserélni. Hát amikor kiléptünk a templomból a nagy tömeg közepette, hozzánk furakodik egy taxisofőr és ránk szól: – Erre tessék. A Boni volt és odavezetett a kocsijához. Mi csak ámultunk-bámultunk, de ő azt mondta: – Üljetek be, elmegyünk reggelizni.

– Csuda jó ötlet – kiáltotta Poci –, srácok, hamar beülni! – és már tuszkolt is bennünket befelé. Bóni beült a volánhoz, Poci előre ült melléje, bevágta az ajtót, megelégedetten hátranézett és azt mondta:

– Mehetünk, atya.

És képzeld, kedves Naplóm, felvitt bennünket a János-hegyre, a kilátóhoz. Micsoda gyönyörű út volt! Az erdőben lassan hajtott, hogy élvezzük a természetet. Nap-sugaras volt minden és madárdalos. Mi csak ültünk egymás mellett és boldogok voltunk. Alig beszéltünk. Csak Poci. Ő minden fát, madarat ismert. Szinte helyszíni közvetítést adott az erdőről. Honnan szedte ezt a tudományát? Nekem természetrajzból mindig ötösöm volt, de feleannyit sem értek az erdőhöz, mint Poci. Boni egész út alatt nem szólt semmit. Pedig én úgy szerettem volna volna tőle megkérdezni, hogy mi az a keresztségi ártatlanság, de nem mertem a többiek előtt. Gondoltam,

majd, ha fent leszünk. De persze Boni ezúttal sem tagadta meg önmagát, amint megérkeztünk, kiugrott a kocsiból, kinyitotta az ajtaját, hogy mi is kiszállhassunk, csupa mosollyal az arcán megrázta a kezünket és röviden csak ennyit mondott: Gratulálok. Mi meg akartunk neki mindent köszönni, de ő beugrott a kocsiba és már indított. Pillanatra azonban megtorpant, belekotorászott a zsebébe, két kis papírcsomagot húzott elő és a markunkba nyomta. Mármint Kamaszéba, meg az enyémbé. És a legnagyobbat Pociéba. – Majd elfelejtettem – mondotta – mielőtt még megköszönhattük volna, gázt adott és elfüstölt. Ott álltunk mind az öten a kilátó tövében és szóltanul bámultunk utána. Poci hangja térített magunkhoz:

– Boni jól elbánt velünk. Ez nem így volt megbeszélve.

– Mi az, ti összebeszéltetek?

– Hm... egy kicsit... Hiszen elsődíjazás után következik az ünnepi reggeli... De azt nem mondta, hogy nem tart velünk!

Kamasszal ott álltunk szóltanul, kezünkben a kis csomaggal.

– Mi lehet benne – kíváncsiskodott Erzsike – nézzétek meg.

– Tényleg, mi lehet benne?

Felbontottuk. Egy-egy rózsafüzér került elő a selyempapírból.

– De én nem tudok ezen imádkozni! – forgattam kezemben a kis jószágot örömmel.

– Majd megtanítalak – ajánlkozott Erzsike. – Bandi meg majd Kamaszt.

– Rendben van – rikkantott közbe Poci –, de mielőtt az első leckét vennétek, reggelizzünk meg. Írtó éhes vagyok!

Bontogatni kezdte a nagyobb csomagot.

Reggeli után felmáztunk a kilátóra, gyönyörködtünk a szép vidékben, majd elhatároztuk, hogy csavargunk egyet az erdőben. A kilátó körül egyre fokozódott a vasárnapi kirándulók zaja, itt volt az ideje, hogy elinduljunk. Találtunk egy erdei csapást, jelzés nélkül. Rátértünk. Poci biztatott, ne féljünk, ő ismerős erre felé. Ez csendes, jó út.

Egy darabig némán bandukoltunk. Erzsike néhány harangvirágot tépett, Poci a bogarakat leste. Lassan elhalakult mögöttünk a kirándulók zaja. Ekkor Erzsike megállt.

– Mondanék valamit – kezdte és Bandi kezébe nyomta a harangvirágokat.

Poci, aki néhány lépésre az erdőbe tért, hogy egy hangyabolyt vegyen szemügyre, felegyenesedett. Kamasz, az élen megállt és visszafordult:

– Mondjál, Erzsike.

Bandi megszagolta a virágokat és elfintorította az orrát. Erzsike észrevette és megcsóválta a fejét. Hamar közbe szóltam:

– A színét nézd, Bandi, a színét! Milyen szép, halványkék!

Erzsike elnevette magát:

– Nem a virágokról akartam beszélni...

– Hát miről, Erzsike? Csupa fül vagyok. Poci otthagytta a hangyabolyt és odajött hozzánk.

– A villanyrendőr már zöldet jelez. Most végre mehetünk... – mondta Erzsike huncutkás mosollyal és ráncpillantott. Kamaszra, meg rám.

– Ez nagyon érdekes – állapította meg Poci – hát akkor induljunk is.

– Persze – hagyta helyben Erzsike a javaslatot.

– De jól megértitek egymást – öblösödött Bandi hangja a háttérből. – Fogalmam sincs, hogy miről beszélsz Erzsike. Ti értitek, Kamasz?

– Nem nagyon...

– Pedig egyszer együtt álltunk meg az utcasarkon és nem mehettünk tovább, mert pirosat jelzett a villanyrendőr.

– Persze! Emlékszem! – derült fel Bandi arca.

– Én is emlékszem – szólaltam meg csendesen.

– És előtte arról beszéltünk – fűzte tovább a szót Erzsike –, hogy miért ne járhatnánk mi új utakon? – Emlékeztek rá?

– Tényleg, emlékszem – dörmögött közbe Kamasz.

– Én nem emlékszem – kotnyeleskedett bele Poci –, de ez egészen természetes is, mert nem voltam ott. De azért csak folytasd, mert érdekesebb, mint a Piszkos Fred...

– Szóval, akkor arról beszélgettünk, hogy miért kell nekünk kitaposott, pláne, félretaposott ösvényeken járunk?

– Miért? Ezt kérdem én is: miért? – tette csípőre a kezét Poci.

– És azt is mondtuk, hogy mi majd keresünk magunknak való utat. Én már sejtettem akkor ezt az utat, de még nem egészen világosan. Az az út volt, amelyet Bandival

és még néhány rendes fiúval meg lánnyal már régóta járunk. És amelyik utat ti – és akkor Erzsike ránknézett, mármint Kamaszra és rám – kerestetek... De akkor még tilosra állt a jelző és nem indulhattunk. Nos, most zöldet mutat...

– Nem egészen értelek, Erzsike – szólt közbe Kamasz.

– Mit nem értesz, Kamasz!? Világos minden, mint a kétszer kettő! Ma mind a ketten megkezdtétek az igazi életet. Az út szabad, menjünk ezentúl együtt. Tudjátok – tette hozzá kis szünet után – én igazi, mai felvilágosult lány akarok lenni. Ha akarjátok: a legújabb típusú huli-gina. Sportot űzők abból, hogy rendes legyek. Egy rendes lány a mai világban! Ez csak elég ultramodern, nem? Most piszkos dolgokat mondok, de kimondom: Nem volt még esetem senkivel, nem estem át abortuszon és még soha nem csókolóztam senkivel. Az ideálom pedig ez: Szeretni akarom az Istent és majd a férjemet, akit soha nem akarok csereberélni. És gyereket akarok, sok gyereket, mert szeretek babával játszani... Mert nő vagyok és igazi édesanya akarok lenni... Nekem ilyen az ízlésem. Ti mit szóltok hozzá?

Kedves Naplóm, mit lehet ehhez szólni?

Odamentem, megöleltem és megcsókoltam ezt az ultramodern huszadik századbeli okos kis hulinát. Erzsike a legfiatalabb közöttünk, de lepipált mindnyájunkat! Úgy kell nekünk! A modernnek már a múlté! A jövő: az ultramodernké!

Hű, már éjfél van! Anyu átszólt, hogy oltsam el a lámpát és aludjak. Szót fogadok. Kedves Naplóm, jó éjszakát!

Nagyon boldog vagyok!’’

NAGYON!!!!!!”

Ősszel beállt a teljes uborkaszезon. Bandi elment katonának. Poci a dolgozók iskolájában koptatja a padot, azonkívül Boni latinra tanítja. Ez az ő különységük. Erzsike technikumba jár. Vagy tanul, vagy otthon segít az anyjának vagy levelet ír Bandinak... Ági úgy döntött, hogy kitüntetéssel fog érettségizni és erre az előkészületet már megkezdte. Írtó tempót diktál. Egyetemre akar menni. Mi maradt más hátra, mint hogy én is tanuljak.

Ezekről az esztendőkről tehát nincs mit írnom. Nem is bánom, mert az egyetem egyre jobban lefoglal. Baromi vastag könyvet kell bemagolni.

Ágival azért persze találkozunk olykor a tölgyfa alatt, ha nem is olyan sűrűn és Bonival is. Sőt vele gyakrabban, mint Ágival. Ezekben az esztendőben a tulajdonképpeni élmény ő volt a számomra. Erzsike ultramodern eszményét férfikiadásban ő fogalmazta meg nekünk. De erről talán majd máskor.

Ági viszont gyakrabban van együtt Erzsikével. Ők mindenáron ultrák akarnak lenni. És érdekes, van már aki utánozza őket. Az ember nem is akarná elhinni...

És ami az aranykeresztet illeti, úgy látszik a nyomozás teljesen befagyott. Erzsike apja nem akar semmit sem tudni róla.

Még Boni tudománya is elakadt.

(Vége az első résznek!)

II. RÉSZ

1.

Jó néhány év múlva, amikor lakásomon találkoztunk, hogy megünnepeljük a diplomámat, Bandi nem volt közöttünk. Nem jött el. Nemcsak erre az alkalomra. Már rég nem jár közénk. Három évig volt katona és szorgalmasan levelezett Erzsikével, egyszerre aztán megszakadt közöttük minden. Leszerelése után sem jelentkezett. Erzsike sápadt volt és zárkózott, de egyszerű életmódján nem változtatott. Látszott rajta, hogy szenved, de szenvedésével nem volt senkinek terhére. Most is eljött. Már kész textilipari technikus. Maga keresi a kenyerét. Nagy virágcsokorral jött és kedvesen gratulált.

Ági is átlépett a szomszédból. Ő még tanul. Éspedig éptésznek ő is. Utolsó évét ősszel kezdi. Kitűnően vizsgázik, de ennek ellenére egyáltalán nem komolyodott meg. Olyan, mint volt négy éve. Vagy akár nyolc éve. Az orra éppoly kihívóan fitos, az arca éppoly nevetségesen szeplős, a haja... nos a haja reménytelenül vihartól tépett szalmakazal. Abszolút szélcsendes, derült időben is.

Pocinak erről az a véleménye, hogy Áginál a vihar belül van. Ott, ahonnan a hajzat kinő. Lehet. Egyébként Poci idén érettségizett éspedig kitűnően. Tulajdonképpen most őt is ünnepeljük. Az elmúlt esztendőben latinul is nagyon megtanult Boni jóvoltából.

Bonifác a régi. Ő az egyetlen, aki közülünk ezekben az esztendőkbén nem vitte semmire. Még mindig taxisoőr. Most őt is várjuk ide, de késik. Pedig anyu is, meg Ági is, meg Erzsike is mindenféle finomságokat készítettek erre az alkalomra és alig várjuk, hogy hozzáfoghasunk. A két nagylány a sarokba tolt asztalnál rakosgat, rendezget. Időnként kiszaladnak a konyhába és újabb tá-lakkal érkeznek vissza. Tányérok csörömpölnek, poharak koccannak, a kezük nyomán a szendvics és a süteményhalmazból szemet gyönyörködtető és ínycsiklandó hidegbüfé alakul a szoba sarkában. Az utolsó simításokat végzik. Ági még kisiet valahova és két üveggel meg dugóhúzóval tér vissza. Az egyik üveget az asztal alá állítja, a másikat Poci kezébe nyomja a dugóhúzóval együtt:

– Ehhez neked jobban kell értened, Poci – mondta –, húzd ki a dugót.

– Hogyne – felelte a fiú –, hiszen tudod, nagy pincészetünk van és a fazék paprikáskrumpli mellett egy üveg tokaji is elfogy nálunk mindennap!

Ági meghúzta Poci haját:

– Hallod-e Poci! Nem úgy értettem, hogy máris értesz hozzá! De a választott szakmádban, a borhoz érteni kell fiam. És jó, ha már most kezded gyakorolni magad. Az ember sohase tudhatja! Majd azt mondják a papok: Ez az Ági semmire sem tanított meg?

– Tudják is azok, hogy ki az az Ági!?

– Hogyhogy? Hát nem tudják?

Olyan ártatlanul csodálkozó arcot vágott, hogy mindnyájan hangosan felneveltünk.

– Hát a Bonin kívül, nem nagyon hiszem...

- Boni sem ismer engem... Úgy igazán...
- Kis szünetet tartott, aztán folytatta:
- Azt hiszi, hogy ilyen vagyok, meg olyan. Pedig semmilyen sem vagyok. Ezt mindenki tudhatja!
- Halk pukkanás hallatszott, Poci kihúzta a dugót.
- Tedd az asztalra – rendelkezett Ági –, illetve ha már a kezében van tölts. Ide, meg ide, meg ide.
- Sorra adogatta a poharakat és Poci töltött.
- Na, most pedig Isten éltesen mindnyájunkat! A mérmök urat meg az érett urat.
- Odakoccintotta poharát előbb az enyémmhez, aztán Pociéhoz, végül Erzsikéjéhez.
- Látod, Erzsike, rajtunk nincs most semmi ünnepelni való.
- Majd meglátjuk. Hátha ízlik amit sütöttünk. A jó háziasszonyt is lehet ünnepelni.
- Fogta a tálat és kínálni kezdett.
- Finom – állapította meg Poci, miután lenyelte az első falatot.
- Meg lehet enni – biggyesztetem el az ajkamat.
- Mi az, hogy meg lehet enni? – csattant fel Ági. – Itt mindent dicsérni kell. Akár ízlik, akár nem. Csak hódolat illet, nem bírálat – szavalta Madách-hot.
- A jó pogácsáért nem jár semmiféle hódolat. Még nem hallottam a világtörténelemben, hogy jó pogácsáért hódoltak volna valaki előtt. Teszem azt Antonius Kleopátra előtt!
- Elismerem, hogy ilyet nem jegyzett fel eddig a történelem – nyelvelt vissza Ági –, de ezután fog. Éspedig

pontosan erről a pogácsáról és pontosan arról, aki ezt sütötte.

Hirtelen elkomolyodott:

– Apropó, feljegyzés! Légy szíves, Kamasz... ó, bocsánat – ütött a szájára –, mérnök úr! Mi van azokkal a feljegyzésekkel... Mármint a mi viselt dolgainkról... Jó, jó, tudom, ne ingasd a fejed. A tanulás. Meg a vizsgák... meg a satöbbi... De most túl vagy mindenén!? Mégis csak meg kellene azt csinálni. Már úgy értem befejezni... Illetve...

Elgondolkodott.

– Tulajdonképpen nincs befejezve semmi... Semmi a mi életünkben... Egyáltalán semmi. Én azt hiszem, az élet sohasincs befejezve...

– Igen – szólalt meg halkán Erzsike. – Tele vagyunk nyitott kérdésekkel. Kamasz is azt mondja, nem történt velünk semmi ezekben az esztendőkből. Pedig...

Elhallgatott és úgy tett, mint, akinek dolga akadt a szendvicses tálak körül.

– Pedig – mondta kis szünet után, de újból elhallgatott. Erőt vett magán és így folytatta:

– Sokat faggattatok, hogy mi történt velünk. Mármint Bandival meg velem. Illetve közöttünk. Mindig kitértem. Most nem akarok. Olyan szálak fűznek össze bennünket, hogy azt hiszem jogotok van tudni, hogy mi történt. De... de erről beszélni nehéz... Nos, egy éve, mikor Bandi leszerelt, visszaküldte a leveleimet. Itt vannak.

Előkotort a ridiküljéből egy kis köteget és könnyed mozdulattal az asztalra dobta.

– És... és itt vannak az ő levelei is, amiket nekem küldött... Ezekből mindent megtudhattok. Én... én csak azt kérem, Kamasz, hogy... igen... írd tovább a mi történetünket. És a tiéteket is. Mindnyájunkét. Nem hiszem, hogy igaz volna, hogy a mi fiatal éveink eseménytelenül teltek el... Annyi mindent mondanak és gondolnak rólunk, fiatalokról, pedig... pedig igazán nem is ismernek minket...

Elhallgatott és mi is hallgattunk.

Ági szólalt meg először:

– Én azt hiszem, Erzsikének igaza van – mondta hal-
kan. Igaz, a mi történeteink befejezetlenek, sőt talán csak
ezután kezdődnek... Tehát... tehát csatlakozom Erzsike
véleményéhez: Kamasz, írd tovább a mi történetünket.

Kezébe vette az asztalra dobott levélkötegeket.

– Az anyagot, fiam, rendelkezésedre bocsátották. Itt
van. Ne is húzódozzál. Nyáron megírod és kész. Mi az
egy építésznek? Regényt írni!

– Ennek a regénynek hat szereplője van. Ez a levélcsomó
csak kettőről szól – válaszoltam kelletlenül.

– És a többit nem ismered?

– Épp az előbb mondtad, hogy még Boni sem igen ismer.
Ez így is van. Velünk nemsokat törődsz mostanában.
Nem ez a véleményed Erzsike?

– Azért néha beszélgettünk mi is. Ha nem is olyan sokat,
mint azelőtt – vélte a kérdező.

– De éppen eleget ahhoz, hogy beszámolj rólam Kamasznak.

– Magadnak kell beszámolnod, Ági. Ez a te dolgod.

– Még, hogy az én dolgom!? Az én dolgom volt a szendvicsek elkészítése. Az én dolgom volt a bor beszerzése...

– A papa pincéjéből – csípett közbe Poci. Ági megsemmisítő pillantást vetett Pocira.

– Szóval a bort beszerezni... Teríteni. Erzsikét rávenni, hogy eljöjjön, Bonit meghívni. Pocival kihúzatni a dugót. És közben tanulni, vizsgázni, Kamaszárt drukkolni stb., stb. Mit akartok még?!

– Mit, Ági? A naplódát!

Elkerekítette a szemét.

– Honnan tudod, hogy naplót vezetek?

– Gondolom, nem hagytad abba, amikor ideadtad néhány éve a füzetet...

– És még mindig ülsz rajta...

– Nem ülök rajta. A fiókomban őrzöm.

– Most melléje akarod zárni a többi feljegyzésemet is?

– Ha ide adod... Bocsáss meg, Ági, ez kissé agresszíven hangzott. Nem akarom elkérni, nem akarok feltételeket szabni. De ha tényleg hozzálátnék a további íráshoz, azt hiszem nagy segítséget jelentene a számomra, ha... ha ide tudnád adni. Persze, csak, ha akarod... ha akarod...

Megvakarta a fejét.

– Erzsike, te mit szólna ehhez?

– Egy fiúnak és egy lánynak a levelezése sokkal intímebb dolog, mint egy napló. És különben is, tudtommal közöttetek nincsenek titkok.

– De vannak – szóltam közbe gyorsan megragadva az alkalmat valamihez, aminek a végére szerettem volna járni!

– Tényleg, vannak titkaid előttem? – kérdezte Ági félig tréfásan, félig komolyan.

– Nem titkok, csak titok.

– Hm...

– És most el is fogom mondani. Majd meglátjuk, hogy mit szólsz hozzá?

– A titkokat nem szeretem. Inkább kimegyek – szólt közbe Poci, felhörpintette a borát és felállt.

– Ül le Poci, mert úgy is leülsz, ha hallod.

– De nem akarom hallani.

– Pedig meg kell. Ezt nektek ma mindnyájatoknak meg kell tudnotok. Persze, szeretném, ha Boni is itt volna. Sőt, ő elsősorban. De úgy látszik valami közbejött.

– Talán valami esküvőre rendelték – vélte Erzsike.

– Hiszen éppen erről van szó – vágtam bele a sűrűjébe, de a hangomon érzett, hogy kissé izgatott vagyok.

– Esküvőről? – álmélkodott Ági.

– Hát olyan gyorsan azért nem megy a dolog. Még a huszadik században sem. Az esküvő előtt jön az eljegyzés.

Ágira pillantottam. Elsápadt és lassan a szívére szorította mind a két kezét.

– Az eljegyzés előtt pedig a leánykérés.

Poci meglepetten nézett rám. Erzsike a ruhájával babrált.

– Megkérted valakinek a kezét? – kérdezte Ági alig hallhatóan.

– Még nem kértem meg. Csak meg fogom kérni.

A szobában csend feszült. Egy ostoba nagy légy neki-repült az ablaknak és izgatottan kereste a kijáratot a sza-

badba. Ági mély lélegzetet vett, leeresztette a kezét, az élet visszatért az arcára.

– Kamasz – mondta egészen nyugodtan –, mi olyan régen vagyunk jó barátok. Érthető, hogy érdekel a sorsod. Sőt, nemcsak engem, hanem mindnyájunkat. Hiszen társaságunk új taggal fog gyarapodni... Feltéve, ha továbbra is igényt tartasz a barátságunkra. Szabad tudnunk, hogy kinek kéred meg a kezét?

Lassan felálltam és odaléptem eléje. Megfogtam mind a két kezét és a szeme közé néztem.

– A tiédet, Ági – mondtam. – Mit szólsz hozzá?

– Az enyémet?! – képedt el.

Erélyesen kopogtak az ajtón. Elengedtem Ági kezét és mindnyájan az ajtó felé fordultunk.

– Tessék – mondtam –, szabad!

Boni atya lépett be. Mosolygott, de mosolya az arcára fagyott, amint végignézett rajtunk.

– Valami baj van? – kérdezte fürkészően.

– Az imént kértem meg Ági kezét – feleltem gyorsan.

– Ó, csak ennyi az egész? Remélem, igent mondtál Ági! – nevetett.

– Nem jutottam szóhoz, mert atya ránk kopogott.

Mostmár Ági is mosolygott.

– De előbb, persze be kell fejezni az egyetemet – mondta az atya.

– Persze – felelte, Ági.

– Én is úgy gondoltam – szögeztem le álláspontomat.

– Akkor rendben van a dolog.

– Tényleg, rendben van, Ági? – néztem újból a szeme közé.

– Azt hiszem rendben van – vállat vont és enyhén elpirult.

– Hát ezt az ügyet elintéztük volna – mondta Boni és újságot húzott elő a belső zsebéből. – De itt van a másik. Az asztalon kiterítette a napilapot.

– Itt van, olvassátok!

Ujjával egy cikkre mutatott.

„Megkerült a X-i múzeum évekkel ezelőtt ellopott aranykeresztje.”

– Ez a mi keresztünk – suttogta Ági, miután a rövid híradást átfutotta. – A leírásról és a képről ráismerek.

– De hogyan került szegény nagyihoz? – kérdezte Ági egészen megdöbbent hangon.

– Nem tudom – felelte Bonifác atya –, de most már érteitek, hogy miért nem fordultunk a rendőrséghez.

– Atya tudta, hogy a nagy keresztje az ellopott kereszt?

– Azt nem tudtam. De tudtam, hogy néhány éve eltűnt abból a múzeumból egy aranyfeszület és... és valahogy gyanút fogtam. Magam sem tudom, hogy miért? Hiszen nem is láttam a nagy keresztjét...

– Most mi lesz?

– Semmi, megvárjuk, hogy mire vezet a nyomozás. Ha kíváncsiak ránk, majd vallunk.

– Szegény nagy – suttogta Ági és könnybe lábadt a szeme.

Erzsike másra akarta terelni a beszélgetést.

– Képzeld, atya, Kamasz tovább írta a regényünket, de Ági nem akarja a naplóját odaadni.

– Hát hiszen lehetnek a naplóban olyan feljegyzések, amik nem valók nyilvánosság elé – vélte az atya.

– Ó, az én naplómban nincsenek olyanok – mondta könnyedén Ági.

– Hát akkor?

– Ha gondolja, atya, odaadhatom... Hiszen Erzsike is odaadta a levelezésüket, a...

Halkan kopogtak az ajtón.

Az atya sajnálkozó pillantást vetett Erzsikére, aztán az ajtó felé fordult:

– Várunk még valakit?

Vállat vontam.

– Nem tudom ki lehet?

– Tessék.

Az ajtó lassan kinyílt. Komoly, barna arc jelent meg az ajtófélfá keretében. Meglepetten álltunk fel. A meleg, sötét szemek végigsiklottak rajtunk... Csend volt. Az ostoba légy még mindig azon erőlködött, hogy az ablakon át jusson ki a szabadba. Zümmögése, dongása bántóan hangzott a csendben.

Az új vendég akart valamit mondani, de nem lelt a hangjára. Még mindig a küszöbön állt és nézett bennünket. Kereste az alkalmas szavakat, de nem találta. Tehetetlenül felemelte mind a két karját, aztán újból leengedte.

– Visszajöttem... – szólalt meg végre. A hangja mélyen, bársonyosan zengett. Bandi hangja volt. Bandi jött vissza.

2.

Másnap elővettem Erzsike és Bandi otthagytott levelét. Végigolvastam őket. Eleinte kis ellenkezéssel nyúltam utánuk, de utóvégre felhatalmaztak rá és legalább fény

derül arra a folyamatra, amire Bandi tegnapi, váratlan megjelenése tett pontot. De minek vágjak elébe az eseményeknek? Szóval elolvastam a leveleket és úgy döntöttem, hogy Erzsikének igaza van. A mi történetünket folytatni kell.

Megvallom, nem tudtam abbahagyni az olvasást és mire a végére értem, azt is beláttam, hogy nekem tulajdonképpen nem sok ímivalóm akadt. Szerencsére! Mert ez volt egyetlen gyenge pontja Erzsike és Ági unszolásának. Írni! De ki szeret írni, amikor az ember annyit irkált-firkált, rajzolt, számolt egyetemi évei alatt, hogy ugyancsak elment a kedve az ilyesfélétől. Legalábbis egyelőre! Én nyáron úszni akarok, meg evezni, megmászni a Kékest, meg Gallyatetőt, meg ilyenfélét. De írni?!

Az is segítségemre sietett, hogy Ági ideígérte a naplója újabb részeit. Azután Poci is kezeskedett érte, hogy majd segítségemre lesz. Majd elmond egyet-mást. És igaz az is, hogy magam is készítettem néhány feljegyzést azokról a beszélgetésekről, amelyek Boni atya és közötttem zajlottak. Néha csendben, néha viharosan, néha barátságosan, néha mennydörgés közepette. De igaz, hogy ezekből a beszélgetésekből többet tanultam, mint az egyetemen. Ott megtanultam házakat, itt életet építeni. Azért is mertem nekivágni...

A kertben megszólalt az egyezményes jel. Ági hív. Mit akarhat? Hiszen még kora reggel van!

Felkaptam magamra valamit és lesiettem. Ott állt a kerítés túlsó oldalán, hátát nekitámasztotta a tölgynek.

– Kamasz, alig aludtam az éjjel – kezdte, köszöntése-
met nem is viszonzta –, te komolyan gondoltad azt,
amit tegnap nekem mondtál?

Elnevettem magam:

– A legkomolyabban.

Felülről megvakarta a fejét. Már ahogyan szokta:

– Ez furcsa. És anyunak, apunak szóltál már róla?

– Persze.

Jobb lábát térdben behajlította és talpát nekitámasztot-
ta a fa törzsének.

– És mit szóltak? – kérdezte kis szünet után.

– Nagyon természetesnek találták.

– Tényleg?

– Tényleg.

Újabb szünet.

– És a te szüleidnek is szóltál?

– Szóltam.

– És... és ők... nekik mi a véleményük a dologról?

– Te tudod, te vészed el. Ezt mondta az apám.

– És édesanyád?

– Azt nem mondom meg.

Kissé elsáppadt.

– Miért nem?

– Mert még elbáznád magad.

Most meg elpirult.

– Ágikám, te úgy változtatod az arcszíned, mint a ka-
méleon.

– Most ne izélj velem, Kamasz. Ez egy komoly dolog.

Mozdulatlanul maga elé meredt. A jobb talpa még
mindig a fának támaszkodott.

– És Boninak mi a véleménye? – kérdezte némi töprengés után.

– Nyugodtan megkérheted. Ezt mondta.

– Ilyen röviden?

– Ilyen röviden. Ő már így szokta. Tudod.

– Igen...

Megint elhallgatott. Most lassan lecsúsztotta a lábát a fáról.

– És gondolod, hogy én jó feleség leszek? – kérdezte halkán de nem nézett rám.

– Lehet, hogy másnak nem, de nekem jó.

Ezt félig tréfásan, félig komolyan mondtam, de mindenképpen határozottan.

– Kamasz, te nem ismeresz engem... Én még irtó kamasz vagyok! Nem te vagy a kamasz, hanem én... Nem is tudom magam elképzelni, mint feleség... Én még-legszívesebben... legszívesebben... – szipogni kezdett és folytak a könnyei –, legszívesebben iskolás lennék.

A könnyei kissé meghatottak. Általában a könnyek mindig meghatnak. Tudom, ez gyenge oldalam.

– Hát nem akarsz a feleségem lenni?

– De akarok!

Teljes erejéből bőgött. Csendesen néztem, hogyan rázza a zokogás.

– Tényleg sírni való dolog az én feleségemnek lenni – szögeztem le –, dehát már előre ennyire zokogni!?

Könnyei fátyolán keresztül lassan átszűrődött a napsugár. Ági mosolyogni kezdett. Keze fejével elmaszatoalta a könnyeit, úgy, mint kislány korában, aztán odajött a kerítéshez, és mindkét kezével megmarkolta a rácsot:

– Szamár vagy, Kamasz. Nem azért sírok! Hirtelen megrázta a fejét és megint elöntötték a könnyek.

– Látod! Ez az első becéző szó, amit jövődöbelimnek mondok. Jól nézünk ki! Kamasz, én csuda komolytalan vagyok!! Mit fogsz te kezdeni velem?

– Mit Ági? Veled együtt fogunk házakat építeni. Jó lesz? Családi házakat, lakóházakat, otthonokat boldog családok számára. Amilyenekről Boni atya álmodik! Ahol szeretik az Istent és szeretik egymást! Érted, Ági? És a mi családunk is ilyen lesz, ugye? És legelőször magunknak építünk ilyen fészket! Én már tervezem is. És majd a vázlatokat megmutatom és megbeszéljük, jó? Na ne sírj. Ez igazán nem sírni való... Miért sírsz, Ági? Ágica...?

– Azért, mert... mert boldog vagyok... olyan boldog... Hát nem érted? Te csacsi!

Ijedten üttött a szájára, de könnyein át újra mosolygott.

A pályaudvar felől éles fütty hallatszott. Valahol hangosan csapódott egy ajtó és a kert végében lustán ballagott a szomszédék sárga cicája, a bokrok árnyékában. A nap egyre magasabbra hágott, meleg lett.

– Ági, ideadnád a naplódát?

– Hogyne, hogy még meggondold magad!

– Bár mi lesz benne, nem gondolom meg magam. A naplódát becsaphatod, de Boni atyát nem. És én is régen ismerlek már... és éppen eléggé.

– Hiszen éppen azért nem értem... Vállat vont és furcsa grimaszt vágott.

– Kiteszem magamat, fiam, a teljes csődnek – szavalta mély hangon –, a fiatalság áldozata leszek, hogy meg-
szülessék az írás okulásukra, Kamasz, a naplót odaadom!

Mélyen meghajolt egy láthatatlan színpad láthatatlan rivaldafényében, láthatatlan közönség előtt. Aztán, hirtelen felém fordult:

– Te, Kamasz – mondta egészen más hangon – hozd ki a házunk leendő tervrajzait, én meg kihozom a naplóm. Jó? Viszlát!

Könnyedén szaladt végig a napban fürdő sárga kerti úton. A haja vidáman, gondtalanul lobogott.

3.

„Kedves naplóm! Ma jöttem rá, hogy a gimnazista sapka milyen hasznos dolog. Főleg arra jó, hogy összefogja az ember haját. Én azt hiszem, kedves naplóm, hogy azért áll mindig égnek a hajam, mert annyi butaságot kell tanulni, hogy attól igazán csak égnek állhat a haj. Bár vannak lányok, akiknek nem áll égnek, hanem egészen sima, de az a gyanúm, hogy leragasztják. Mert, hogy ez a Gertrúd miket mond!? Képzeld, most is tanít a gimiben.

Azonkívül elmentem Jankához, meg Flórához, ami nagy megalázódás részemről azok után, amik közöttünk történtek. De Boni rávett, mert – amint mondja – most gimnazista vagyok és mutassam meg magamat így a néniknek. Azonkívül, hátha valamit mégis csak megtudok a keresztről. Így behálózott Boni! Hát muszáj volt elmennem. A nénik különben nagyon aranyosak voltak és egyáltalán nem is prédikáltak, ami engem teljesen meglepett. Sőt kihozott a sodromból, mert azt hittem, hogy

megint lesz jogom dühöngeni és hamarosan faképnél hagyhatom őket. De nem prédikáltak. Úgy látszik Boni velük is olvastatja a Szenírást, mint velem. Abban olvastam, Szent Pál egyik levelében, hogy nők hallgassanak az Egyházban és ha valamit nem értenek, kérdezzék meg otthon a férjüket. De igaz, hogy ez nem áll egészen Jankára, meg Flórára, mert ők nem a templomban szoktak nekem prédikálni, hanem otthon. Azonkívül férjük sincsen. És még ráadásul nem is tudom, hogy volna-e valami a világon, amihez Janka nem értene? Tehát szent Pál csődöt mond náluk. Pedig nem ártana, ha ezt a tanácsát megfogadnák. De úgy látszik mégis megfogadták, mert ezúttal a prédikáció elmaradt. Ne hidd, kedves Naplóm, hogy ezt a mondatot Madáchtól plagizáltam, amikor Lucifer felébreszti Ádámot a francia forradalom után, mint Keplert, és azt mondja neki: A nyakazás ezúttal elmaradt. Ez elég zavaros Keplerrel meg a francia forradalommal, de majd ha tanuljuk, biztosan jobban meg fogom érteni. De azért magyar órán már egyszer szóba került, azután, hogy megnéztük a Nemzetiben és az a buta Ili, azt kérdezte Ilonka nénitől, aki a magyar tanárunk és nagyon helyes, hogy milyen nyakleves maradt el a francia forradalomban? Hát ilyen buták a nők! Bár igaz, hogy a francia forradalomról sem tanultunk eddig még úgy igazán.

Amikor Boninak beszámoltam a látogatásról Jankánál, meg Flóránál nagyon megdicsért és azt mondta, hogy nem is vagyok olyan elvetemült, mint amilyennek kinézek. Ez furcsa volt, de Boni így szokott udvarolni és én örültem neki, hogy... hogy tényleg jó lehettem.

Már nem is haragszom sem Jankára, sem Flórára.

De a nagy keresztjéről nem akarnak semmit sem tudni, ami legalábbis gyanús. Hát valamit, valami icipicikét csak tudhatnának róla!?

Újabban Kamasz mindig a hittannal szekál és azzal, hogy olvassuk közösen a Szentírást. Ez legalábbis vallási türelmetlenség nála. És ezt meg is mondtam neki. De ő azt válaszolta, hogy sok pótolni valónk van, mert annyi időt elvesztegettünk Isten nélkül. Ez a megállapítás szíven ütött engem és sokat elgondolkoztam rajta. Bevallom, kedves naplóm, hogy szeretek imádkozni és már nem is a nagy imakönyvből, hanem a saját fejemből.

Boni azt tanácsolta, hogy arról gondolkodjunk, amit a Szentírásban olvastunk. És látod, már meg is van az eredménye, mert kisütöttem azt a dolgot Jankáról meg Flóráról, amit Szent Pálnál olvastam. Boni ugyan nevetett, amikor elmeséltem neki, és azt mondta, hogy soha se lesz belőlem rendes keresztény, de én megmutatom neki, hogy azért is lesz. Adott egy kis elmélkedés könyvet és abból naponta végzek elmélkedő imát egy negyedórát. Már nagyon megszerettem és hiányzik, ha elmarad. Az elmélkedések az Úr Jézus életéről szólnak az evangéliumok alapján... Persze ezek után, te azt hiszed, kedves Naplóm, hogy már egészen farizeus lettem és szemforgató álszent. De ez nem így van, mert újabban szoktam anyunak segíteni a konyhában mosogatni és közben egyáltalán nem forgatom a szememet. Amit pedig azelőtt nem szívesen csináltam. Már mint a mosogatást.

Hát így állunk!''

„Kedves Bandi!

Nagyon megörültem levelednek. Olyan jó, ha írsz! Többször is elolvasom, apu már ki is nevet érte. Annak meg különösen megörültem, hogy rövidesen szabadságra engednek. Már számolom a napokat.

Elég sokat kell tanulnom, otthon meg segítenem, így gyorsan repül az idő. Néha az atyával is kell tanácskoznom, az is időt vesz igénybe. De igaz, hogy megéri.

Képzeld, napi áldozó lettem! De, ne hidd, hogy az ő tanácsára! Ő ilyeneket sohasem szokott tanácsolni. Azt akarja, hogy magunk jöjjünk rá, hogy mit kell tennünk. Én főleg azért határoztam el erre magamat, mert az osztálytársaim nagyon furák. Hogy ne mondjam romlottak. Egészen más a felfogásuk, mint a mienk. Nem elég modernek. Tudod?! Nekik még az tetszik, ha fiúkkal összevissza lógnak és léhaskodnak. Én csak úgy tudom meghatározni azt, ami közöttük történik. Ölelgetés, csókolózás, kétértelmű viccek, meg ilyesfélék. Bandi, te sohase voltál ilyen. Hála Istennek! Megvallom neked, hogy amikor már kezdtem megérteni, lehettem úgy tíz-tizenkét éves, hogy a lányok férjhez mennek és a fiúk megnősülnek, azóta minden nap imádkoztam jó élettársért. Azt hiszem, ezért vezetett Téged utamba a jó Isten! De azért el ne bízzad magad!

Nekem is vigyáznom kell. Képzeld, a múlt héten, utolsó óránk után a magyar tanárunk megvárta a villamos megállónál. Illetve úgy intézte, hogy ugyanarra a villamosra szállt, mint én. Amikor átszálltam, ő is. Nekem

nem tűnt fel a dolog, mert Nagy Katival feszengettünk, – Nagy Kati újabb barátnőm –, de amikor átszállás után egyedül maradtam, hozzám furakodott, és azt mondta, hogy fontos beszélőnivalója van velem, engedjem meg, hogy haza kísérjen. Fogalmam sem volt, hogy mit akar. Gondoltam talán, hogy az iskolai ünnepséggel kapcsolatban akar valamit, vagy a tanulóközösségre vonatkozólag és mert éppen le kellett szállni, hát megálltam a járdán, és megkérdeztem: Mit tetszik tanár úr? Ő egy kicsit ötölgött, el is pirult, aztán kibökte: Engedje meg Erzsike, hogy meglátogassam magát... illetve magukat. Ez meglepett és gyanútlanul kérdeztem: Miért? Ha a szüleimmel akar valamit, szívesen beküldöm őket. Ne tessék ilyen hosszú utazással fárasztani magát. Képzeld, erre ő azt felelte: Nem a szülei miatt akarom én megtudni, hogy hol lakik, hanem maga miatt. Rögtön megértettem, hogy miről van szó. És most kapcsoltam csak, hogy miért szokott velem annyit az óráin foglalkozni. Bár igaz, hogy szeretem a magyart és ötösöm is van belőle. Azt mondtam neki: Kérem tanár úr, ennek semmi értelme sincs. Nekem vőlegényem van. Sarkon fordultam és otthagytam. De azért ne gondolj róla rosszat. Igaz, hogy fiatal, de az osztályban, sőt eddigi tapasztalatom szerint az osztályon kívül is igen tartózkodó velünk lányokkal szemben. Kati úgy tudja, hogy templomba is jár. Dehát mindegy. Megmondtam neki a magamét és remélem – éppen azért, mert rendes – megértette a dolgot. Megírtam ezt neked, hogy tudjál erről.

A minap, amikor Rólad beszélgettünk, apuval, azt ígérte, hogy ha tényleg kitartunk egymás mellett esküvő-

re meg akar bennünket lepni valamivel. Ugyan mivel? Azt akarja, hogy majd arra a feszületre esküdjünk, amit tőle kapunk ajándékba. Ennek nagyon megörültem. De, hogy apu már ilyeneken jártatja az esztét? Hol van még az?! Igaz, azt írtam a levél elején, hogy repül az idő. Hát csak röpüljön is! Mindig úgy örülök, ha arra a napra gondolok! Messze van még, de Isten segítségével majd elérkezik! Minden nap imádkozom Érted, Bandi! Hogy jó maradjál és baj ne érjen. Írd meg majd, pontosan, hogy mikor érkezel, ha szabadságra jössz.

A viszontlátásig szeretettel üdvözlő:

Erzsi

Kedves Erzsike!

Csak röviden tudok írni, mert mindjárt sorakozó lesz. Megyünk ki a lőtérre. Leveledet gyorsan elolvastam, de most kiviszem magammal és majd újra elolvasom. A lőtéren lesz rá idő, amíg sor kerül rám. A napi áldozásnak nagyon megörültem. Legalább helyettem is... Sőt helyettünk is! Mert nemcsak a te osztálytársaid „furák” hanem az én harcos kollégáim is. Köszönöm, hogy őszinte voltál és megírtad azt az esetet a tanár úrral. És köszönöm, hogy okosan és határozottan jártál el. Szabadságra jövő hét szombatján engednek. Este hétre Nálatok leszek!

A viszontlátásig üdvözlő:

Bandi

u.i. A feszületet mondd el Boni atyának!

Az egyetemi menzáról jöttem és irtó dühös voltam. Egyenesen Boni standjához mentem. Ha nincs már ott, hát megvárom. Várok, ha kell estig is. Bánom is én!?

Ott volt. Beültem mellé a kocsiba és bevágtam az ajtót. Nagyot fújtam. Rámmosolygott:

– Szervusz, Kamasz, mi a baj?

– Dühös vagyok atya!

– Miért?

– Magamra.

– Mi okosat követtél el?

– Semmi okosat. Hiszen éppen ezért vagyok dühös.

– Na mondd el. De távirati stílusban, mert jöhet valaki.

– Jó. A menzán mellém ült Piri. Már meséltem róla.

Azt mondta, tudja, hogy templomba járok. Pedig intelligens embernek tartott. És képzelje, atya, elszégyelltem magam. Illetve szégyelltem magam, hogy megtudták rólam, és kinevettek.

– És mit mondtál nekik?

– Azt mondtam, hogy járok és kész. Utóvégre vallásszabadság van.

– Szóval elvesztetted a fejedet.

– El.

– És tulajdonképpen mit kellett volna mondanod?

– Nem tudom. Ezért vagyok dühös. Tudom az istenérveket, ismerem az egyháztörténetet és mégsem jutott semmi okos felelet az eszembe. Atya mit felelt volna a helyemben:

– Talán ezt: az igazán tudományos világnézet: vallásos világnézet.

– Erre még jobban nevettek volna.

– Hát persze. Sőt meg is kérdezték volna, hogy hogyan gondolod ezt az ostobaságot? És erre ajkbiggyesztve csak azt válaszoltad volna, hogy minden modern tudós vallásos. Mármint a nagyok. Aztán a fejükre olvasztad volna Einsteint, Plankot és Heisenberget. Köztudomású, hogy mind a három Istenhívők. Hozzá tettem volna még: én sem akarok okosabb lenni náluk. És rögtön másra tereltem volna a beszélgetést.

– Atya mindjárt megtalálja a kellő választ. Igen itt a volán mellett, ha magafajtaival beszélget, könnyű. De olyan alakokkal mint Piri, aki még ráadásul csinos is, a nyelve meg jól fel van vágva és... és úgy látom nem vagyok egészen közömbös a számára...

Kissé elpirultam.

– Tudom, hogy nem könnyű. De azt hiszed, hogy az én kollegáim között nem adódik hasonló helyzet? Súlyosbítva még azzal, hogy tudják, pap vagyok, nőtlenségben élek.

– Igen, gondolom...

– Ami pedig azt illeti, hogy kinevetnek azzal egyet se törődj! Az nevet, aki utoljára nevet!

– Hogy érti ezt, atya?

– Hogy? Úgy, hogy majd meglátjuk kinek lesz kedve az utolsó ítéleten nevetni. Aki ott nevetni tud, az ezt a mosolyát átviszi magával az örökkévalóságba. És akinek arcára fagy majd a mosoly, mert hallja az ítéelő szót: Távozzatok tőlem, átkozottak, annak meg végleg kétségbe-

esés és rémület torzul a képére ugyancsak egy örökkévalóságra.

– De ha ilyeneket mondok, még jobban kinevetnek.

– Persze. Azért jegyezd meg Kamasz, hogy akár menzán, akár másutt, de többekkel egyszerre ilyeneket nem lehet megtárgyalni. A tömeg majdnem mindig ostoba és destruktív. Már eleve szemben áll azzal, aki valamire rá akarja venni. Nagy a tehetetlensége, nehezen mozdítható. De ha négy szemkőzt vagy a Pirivel, vagy mással, könnyebben megy a dolog.

Természetesen nem azonnal. Sok türelem kell hozzá. És imádság... Képzeld írt nekem Bandi. A keresztről is írt valamit. Holnapután szabad vagyok. Mondd meg Áginek, hogy délután felkeresem.

Jött egy dagadt férfi, megkopogtatta az ablakot:

– Szabad?

– Kérem, tessék.

Kiszálltam a kocsiból és átléptem a villamosmegállóhoz, Boni meg elfüstölt a dagadt alakkal a Körút irányába.

6.

„Tegnap szenzációs felfedezést tettem. Képzeld, kedves Naplóm, rá kellett döbbennem, hogy manapság nemcsak a fenőttek bu... – bocsánat – kevésbé okosak, hanem a fiatalság is. Én ezt nem is hittem eddig. De az osztálytársaimnak sikerült bebizonyítaniuk. Író vitánk volt a suliban. Igaza volt Kamasznak, ha fiatalok valami ko-

moly dologról beszélnek manapság, akkor vagy az Istenről, vagy a szerelelmről folyik a szó. Hát nálunk folyt! Folyt? Nem! Áradt! Hömpölygött!!! Ezúttal nem Istenről, hanem a szerelemről. De, hogy milyen butákat beszéltek össze-vissza!?!

Én persze az igazi női eszmény mellett szálltam síkra. Az abszolút tisztaság és az anyaság eszménye mellett. Képzeld kiderült, hogy az osztályban egyedül képvisellem ezt az álláspontot ilyen szélsőségesen. Voltak akik teljesen ostobának tartottak, mások meg csak félig. Általános vélemény: a huszadik században mindent szabad. Szerelem házasság előtt, szerelem házasságon kívül, gyermekgyil... nem írom ki, de úgyis tudod, miről van szó, kedves Naplóm – szóval születés előtt szabad (születés után gyilkosság) válás házasságkötés után... csodálom, hogy nem került szóba a többnejűség és a többférjűség. Utóvégre miért ne? A hu-sza-dik szá-zad-ban!

Ilyeneket mondtak: Na hallod, az atomkorszakban...? Na hallod az úrhajózás korában...? De én nem értem ezt a logikát. Hát mi összefüggés van az atomkorszak és a szemérmetlenkedés között? Vagy az úrhajózás és a terhesség megszakítása között?

Szóval sötét fejek! Reménytelenül sötét fejek! Hát ilyet? Én azt hittem, hogy lehet majd valamit kezdeni velük.

Valamit, ami a – hogy én se maradjak ki a szólásmondásokból – a hu-sza-dik-szá-zad fiatalságához méltó!

De amikor azt kérdeztem tőlük, hogy melyik akarna három férfinak a felesége lenni, az ellen persze mindannyian tiltakoztak.

Rá kellett jönnöm, hogy ez náluk csak elvi fecsegés, adják a nagyot.

Persze engem kinevetnek. Ósdi, maradi, avasszagú, klerikális – meg ilyen jelzőkkel tisztelnek meg. De te tudod, kedves Naplóm, hogy ez nem igaz, mert én minden jó dologban benne vagyok és, ha valamit rendeznek engem sohasem tudnak kihagyni belőle. Egyébként középiskolai női törvívó bajnok vagyok és ezzel mindnyájukat lehengetlek. Ha a vívással rukkolok elő, hallgatnak és elsomfordálnak. De csak végső esetben játszom ki ezt az ütőkártyát, mert a dicsekvés nem kenyerem.

Azt is mondják, hogy nem vagyok modern. Csakhogy Boni kitanított, hogy más ám a modernkedés és más a modern. Meg is mondtam nekik: ti moderkedők vagytok, nem modernek. Vagyis azt szeretitek, ami divatos, feltűnő... Aki pedig modern, az igyekszik a kornak a szükségleteit észrevenni és azokban helyt állni. Csak nem gondoljátok, hogy a mi korunknak – a híres hu-sza-dik-szá-zadnak – szemérmetlenkedésre, házasságtörésre, válásra és magzatelhajtásra van szüksége? Erre persze, megint hallgatnak.

És van egy főtromfom. Ezt sohasem kell kijátszanom, kijátszódik magától. A rendes srácok az órák közötti szünetekben meg tanítás után hazamenet általában körém szoktak gyűlni. Nem én tartom őket rendes srácoknak, de ez a lányok közfelfogása róluk. „Ilyen férjet szeretnék magamnak...” „Nem bánnám, ha udvarolna nekem...” „Olyan jól el lehet vele beszélgetni...” „Udvarias, rendes srác...” meg ilyesféleképpen nyilatkoznak ezekről a fiúkról. Ha mi lányok a folyosón állunk és beszélgetünk

egymásközt, s egyikük-másikuk hozzánk jön, hát egészen oda vannak a gyönyörűségtől. De hamarosan meg kell tudniuk, hogy az én kedvemért jöttek oda. Ezért persze irigyelnek is. Ha nem így volna, nem volnánk lányok... Pedig én nem vagyok sem szép, mint Lola, sem hódító jelenség, mint Éva, sem kétértelműen szellemes, mint Pösze, még csak a legjobb tanuló sem vagyok az osztályunkban, és mégis...

A titkát ennek tudom. Nem tudtam, de most már tudom. Boni tanított meg rá. Egyszer benyitott hozzánk éppen nagyon ki voltam öltözve és beillatosítva. Szelíden végigmért és csendesen ezt mondta:

– Ági, ne akarj minden áron szép lenni. A kegyelem majd úgyis széppé tesz.

Én azt hiszem, kedves Naplóm, az vonzza hozzám a rendes fiúkat, hogy szeretem az Istent. Dehát, hogyan magyarázzam én meg ezt azoknak a buta libáknak?

Tegnap járt nálunk az atya. Megkért, hogy írjam le neki pontosan, hogy milyen volt a nagy aranykeresztje. Nagyon figyelt rám, úgy látszik mindent jól és pontosan emlékezetébe akart vésni. Kérdeztem, hogy minek kell az neki? – Érdekli – ennyit válaszolt és másra terelte a szót.

7.

„Kedves Bandi!

Nem hiszem, hogy okod volna aggódni Erzsike miatt. Az az eset a tanárral nem komoly dolog. Erzsikét sokkal jobban ismerem, semhogy feltételezném róla, hogy el-

hűtlenkednék tőled, csak azért mert egy tanárról van szó. Nekem is elmesélte az egész esetet. Ha titkolná, akkor esetleg gyanakodhatnánk. De így?! Légy egészen nyugodt. Tűzbe merem tenni érte a kezemet.

Hanem ha van valaki, akit féltetni kell akkor az a te szegény Poci haverod. Minél közelebb állok a nagy lépéshez annál alkalmatlanabbnak tartom rá magamat. Nagyon ócska fráter vagyok én ahhoz, hogy ilyesmire vállalkozzam. Úgy érzem mostanában, hogy tulajdonképpen az atya beszélt rá. Az, hogy kiskoromban szerettem ministrálni?! Más is szeretett! Hogy szeretek imádkozni? Más is szeret. És én nem is szeretek mindig. Egyelőre bizonytalan vagyok afelől, hogy mit tegyek. Az atya persze váltig hajtogatja: kitartani, csak kitartani! Az érettségit szerzem meg, a többit majd meglátjuk azután. Így hát tanulok, de egyre jobban lógó orral. Ölel:

Poci''

„Hé Poci!

Miféle hangok ezek?! Alkalmatlan vagyok, ócska fráter vagyok, bizonytalan vagyok, lóg az orrom! Ez nem méltó egy sráchoz, aki akkora szekrényeket szokott kocsira emelni, meg lerakni. Boninak igaza van. Ki kell tartanod. Tanulj és kész. Csak nem akarsz szégyent hozni a fejünkre? Nahát!

Örülök, hogy ilyen jó véleménnyel vagy Erzsike felől. Magam is. De az ördög sohse alszik. Vigyázzatok rá! Hiszen még nagyon fiatal és egy ilyen hétköznapi villany-szerelőn kívül, más fiút nem ismert talán eddig. Meg azután azt írod: jobban ismerem, semhogy feltételezném ró-

la, hogy elhűtlenednék tőled csak azért, mert egy tanárról van szó. Hát éppen ez az. Ha nem csak a tanár kezdene neki tetszeni benne hanem... Ha így volna, azonnal félreállnék az útjából. Ahhoz menjen férjhez, akit igazán szeret. Persze a tanár úr most előnyben van, mert majdnem minden nap látja, beszélhet vele, míg én... Érted, Poci, ugye?

A kereszttel mi van? Erzsike apja olyan furcsa kijelentést tett erre vonatkozólag. Rögtön eszembe jutott, hogy egyszer tőlem is kérdezte, hogy mit akarok nászajándékkul: egy szobabútort, vagy egy aranykeresztet? Én tréfának vettem a dolgot és persze a bútort választottam. És most megint előhozakodott vele. Olyan gyanús a dolog...

Pocikám, kereszt az van itt is elég, ha nem is aranyból...

Ölel:

Bandi''

8.

Ebben az időben a helyzetem egyre nehezebb lett. No nem a tanulás miatt, sem Ági miatt, sőt még a nagyi keresztje miatt sem. Hanem magam miatt. A kamaszkoron már régen túljutottam és akkor nem is volt semmi különös problémám. Lehet, hogy Ági miatt. De most nem tudom, hogy mi van velem? Piri az oka? Vagy a kollegáim? Vagy... vagy talán csak most vagyok az igazi kamasz korban?

Tele vagyok kísértésekkel, nyugtalanságokkal és Ági társaságában néha zavarba jövök. Szerencsére, ritkán találkoznak. A fiúk, ha megsejtik fájdalmas állapotomat, még ugratnak is. Mert bizony fájdalmas állapot ez! Megmondtam az atyának is. És azt is mondtam neki, hogy miért rossz most minden? Most, amikor igazán jó akarok lenni. Miért nem akkor, amikor még nem tudtam, amit most már tudok Istenről, bűnről, kegyelemről...

Boni nagyon megértő volt hozzám. Most ismertem meg őt igazán. Olyan volt, mint a legjobb barát. Nagyon megvigasztalt és megerősített. Bátorított. Azt mondta: Hallod-e Kamasz, most legalább méltán rászolgálsz a nevedre! Ha korábban érnek ezek a kísértések, biztosan elbuktál volna. Most erősít az imádság, a szentségek... És... és akkor talán nemcsak te buktál volna el, hanem mást is bukásba rántottál volna...

Megértettem, hogy mire céloz... Illetve, hogy kire. Ettől egészen elborzadtam. Igen, jobb most mint akkor. Akkor, amikor ő is nagylánynak érezte magát...

– Küzdj bátran, férfiasan! – biztatott az atya. – Ne engedj semmiben! Légy kemény, szigorú! Csak semmi könnyelműség! És minden marad, amint volt. Az imádság, a gyónás-áldozás, az önmegtagadások. Enélkül nem megy, fiam! Isten, kegyelme nélkül nem tudsz helytállni!

Mit mondjak? Küzdöttem. Sokszor szinte vérre menő küzdelem volt. És minél több győzelmet arattam magam felett, annál bátrabb lettem. A srácokat, ha léhaskodtak, letorkolltam. Volt hozzá erőm. Ha kinevettek, mégjobban letromfoltam őket. Piri is kinevetett. Lekezelt, leki-csinyelt. Nem törődtem vele. Mondtam is, ha így nem

tetszem neki, mehet. Erre három napig került. Eleinte a hátam mögött pusmogott, lesajnálóan mosolygott, a többi fiúval, lánnyal megtárgyalt. De én nem engedtem. Egyszer aztán előadás után, amikor hazafelé tartottam, hozzám szegődött. Egészen más volt, mint három napja. Csendesen lépdeltünk egymás mellett. Végülis megszólalt:

– Kamasz, neked tulajdonképpen igazad van...

Nem válaszoltam. Lehet ez újabb fogása. Kis idő múlva megismételte:

– Belátom, hogy igazad van...

– Nem hinném, hogy három nap alatt ennyire megváltoztál volna.

– De megváltoztam... Illetve nem változtam meg, hanem kijött belőlem az, aki voltam és aki igazán vagyok... igazán...

Megálltam és ránéztem:

– Igazán? Én meg igazán nem tudom: most színész-kedsz-e vagy három nappal ezelőtt játszottál szerepet?

– Nemcsak három nappal ezelőtt játszottam szerepet, hanem... hanem mióta nagylány vagyok...

– És mióta vagy nagylány?

– Tizenöt éves korom óta.

– Ezt már ismerem.

– Mit ismersz?

Megdöbbenve nézett rám.

– A tizenöt éves nagylányokat.

– És otthagytad azokat is?

– Nem kellett otthagynom, mert rövidesen megjött az eszük. Illetve az esze...

– Csak egy volt?

Nem feleltem.

– Hogy hívják?

Csak kis szünet után válaszoltam:

– Végeredményben mindegy. Megjött az esze és kész.

A tied is megjöhetne.

– Azt hiszem megjött...

Csendesen lehelte maga elé a szavakat.

– Majd meglátjuk – feleltem kurtán és faképnél hagytam.

Piri tényleg megváltozott, de nem ez az én nyomorúságom. A kísértések egyre tartottak, és néha már úgy éreztem, hogy lankad az erőm. Megmondtam az atyának. Újra csak biztatott. Kitartani! A jóban ki kell tartani! Aki meghátrál gyáva! Mit gondolok én, hányan küszködnek így hozzám hasonlóan? A fiataloknak is vannak ám keresztjeik, nemcsak az öregeknek! Nemcsak a nagyiknak. A keresztet becsülettel hordozzuk. A keresztelhordozás: megváltás. Magunk és mások boldogságát váltjuk meg vele.

Ezt nem értettem. Meg is kérdeztem tőle, megmagyarázta. A tisztán töltött ifjú évek záloga a boldog házasság életnek! Ágira gondoltam és azt mondtam:

– Rendben van. De a mások boldogsága?

Elgondolkodva válaszolt:

– Talán mások helyett hordozzuk ezt a keresztet... akik hasonló kísértésben elbuknának... Tönkre tennék a maguk és mások életét is... Másokért is helyt kell állnunk! Másokért is! A szentek is sokszor rettenetes kísértéseket álltak ki... És gondold meg, Kamasz, ez aztán a győzelem! Az igazi győzelem! Mennyien buknak el eb-

ben a küzdelemben! Én nem tartozom közéjük! Én helyt álltam! Győztem! Micsoda nagyszerű győzelem ez! Bátoran és nyugodtan nézhetek a jövőndőbelim szemébe, aki gyermekeimnek édesanyja lesz!

Mély lélegzetet vett:

– Csak kitartani! Csak kitartani! Aki megijed, meg-inog, csak picit is enged: elbukott.

És én folytattam a küszködést. Az egyetemen a fiúkkal szemben egyre keményebb lettem. A lányok Piri miatt eddig sem nagyon közeledtek hozzám. Lassan elszigetelődtem közöttük. Nem törődtem vele. Legalább nem kell a léhaságaikat hallanom. Legalább több időm marad a tanulásra. De meddig fog ez tartani? És meddig fogom bírni?

Egy délután Poci várt az egyetem kapujában.

– Na végre! Csakhogy leértél! A többiek már elmentek.

Tényleg, valamiképpen a végére maradtam és lassan cammogtam lefelé a lépcsőkön.

– Szervusz Poci. Mi van veled?

– Rád várok.

– Ez kedves tőled. De miért?

– Ráérsz?

– Megyek haza.

– Gyerünk együtt.

– Jó.

Elindultunk a sötétedő Duna-parton. Egy darabig szótlanul bandukoltunk egymás mellett. Tavaszodott, a levegő langyos volt. Selymes lombozat sarjadt a fákon és valami kellemes illat úszott a levegőben.

– Boni elküldött Jankáékhoz – kezdte Poci és rámpillantott.

Összeráncoltam a homlokom, mint akinek messziről kell visszahoznia a gondolatait, hogy megértse, miről van most szó.

– Jankáékhoz? – nyújtottam el a kérdést. – És miért?

– Fiam, a nyomozásban egy lényeges lépést kihagytunk. Jobban mondva kettőt.

– Miféle nyomozásban...? Ja, vagy úgy! Igen... Miféle lépést?

– Csodálom, hogy az atya figyelmét is elkerülte... Emlékszel, hogy a néni taxival vitette lakására a karszéket. Nos igen. De ki vitte fel neki az emeletre, a lakásba?

– Hát a taxisofőr, nem?

– Úgy érted, hogy a Boni?

– Persze, persze... az atya volt a taxisofőr...

– Fiam, hol jár az eszed?

Nagyot sóhajtottam. Poci folytatta:

– Szóval az atya csak bevitte neki a fotelt a kapu alá.

A néni azt mondta, majd a házfelügyelőt megkéri...

– Hát akkor az egyik már meg is van.

– Dehogyan van. Éppen ez az, hogy nincs.

– Nem értelek, Poci.

– Nem a házmester vitte fel a fotelt.

– Nem? Hát ki?

– Éppen jött valami fickó és a néni megkérte.

– És felvitte neki?

– Fel.

– Ki volt az?

– Nem tudjuk.

– Hát a néni nem ismeri a házban lakókat?

– Azt mondta, hogy nem házbeli.

– De még akkor is... Együtt mentek a nénivel, nem csinálhattott semmit.

– Igen. Együtt mentek egészen a lakásajtóig. Ott Janka kinyitotta az ajtót és előre ment. Sőt bement a szobába és szólt Flóra néninek. A fickó addig egyedül volt a kar-székkal.

– Értem...

Mind a ketten elhallgattunk. Szinte akaratlanul, de mégis valamiképpen közös megegyezéssel ballagtunk le-fel a rakpart lépcsőin a víz színéhez. Egy gőzös erőlködött a folyó közepén, szemben a vízsodrással. Néhány uszályt vontatott maga után. Poci leült a lépcsőre, kavi-csot kapott fel oldala mellől és behajította a vízbe. Én is leültem.

– Ma nem kellett iskolába menned? – kérdeztem kis szünet után.

– Ma nem. Ma otthon kellett volna tanulnom. De mon-dom, hogy Jankánál voltam. Nem is bánom.

Most ő sóhajtott nagyot.

– Mi bajod van Poci? – néztem csodálkozva, a mindig vidám fiúra.

– Elment a kedvem az egésztől... A tanulástól, meg... meg...

Legyintett egyet.

– Poci, így nem szabad beszélned...

– Olyan vagyok, mint az a küszködő hajó. Látod?

Láttam. Keményen verte a lapátja a vizet, de alig ha-ladt.

– Dolgozik erősen – mondtam –, és halad is...

– Az nem haladás, fiam... Nehéz a sleppje...

Megértettem, hogy az uszályokra céloz.

– A tanulás...? – firtattam Poci sleppje után.

– Nem.

Megrázta a fejét.

– Hát?

Állát két öklére támasztotta és úgy bámult maga elé a vízbe.

– Nem is tudtam – mondta lassan –, hogy ilyen nehéz.

– De, Poci, mi a nehéz? – kiáltottam meglepetten. Hiszen mindig úgy ismertem, hogy neki soha semmi sem nehéz.

– Az embernek a családja, fiam. Én azt hiszem, nem tudom otthagyni őket...

Elhallgattunk.

– Boninak szóltál? – kérdeztem halkán kis idő múlva.

– Még nem.

Megint hallgattunk. Aztán megint én szólaltam meg:

– Én is bajban vagyok...

– No? – kapta fel Poci a fejét.

– Tudod... – kezdtem, de Poci közbe vágott.

– Nem kérdeztem. Kamasz, hogy mi a baj. De azt most én is kérdezem: szóltál az atyának?

A hangja egészen józanul csengett. Mintha nem is az előbbi Poci beszélt volna.

– Szóltam – feleltem halkán.

– Akkor rendben van.

– Igen, rendben. Azt mondta, hogy kitartani! És azt is mondta: nekünk fiataloknak is lehetnek keresztjeink.

– Lehetnek – mondta Poci elgondolkodva. Aprópó, kereszt – kapta fel a szót és a hangja megélenkült –, szóval a nyomozásban egy másik kihagyást is csináltunk.

– Éspedig?

– Éspedig? Hát ki vitte a karszéket a kárpitoshoz? Ezt is jó volna tudni?

– Tényleg! És ki vitte?

– A viceházmester.

– Beszéltél vele?

– Nem. De éppen arra akarlak megkérni, hogy holnap szólj az atyának. Nem tudom, merre kószált ma? Sokáig vártam a standon. Holnap meg már nem érek rá. Délelőtt melő, délután suli.

– Jól van Poci, szólok. És személyleírást nem adtak a nénik erről a valakiről, aki felvitte nekik a fotelt.

Poci megvakarta a fejét:

– Hát hiszen adtak! De az egyik szőkének és alacsony-nak látta, a másik meg barnának és középtermetűnek. Most aztán igazodj el rajtuk.

– Jobban ki kell faggatni őket.

– Én is azt hiszem. De mindjárt a vallásról kezdtek beszélgetni, így hát gyorsan elszeleltem. Elég, ha Boni tőm ebben az irányban...

Nevetett. Megint a régi Poci volt. Felállt és nyújtózott egyet. Hosszan az uszályos hajó után nézett.

– Hát hiszen – mondta élénken –, hacsak valami aranykeresztet kellene cipelni, azt még szívesen elviselné az ember!

Megropogtatta az ülésben megdermedt derekát, aztán kezét nyújtotta és engem is felrántott.

„Kedves Atya!

Eddig nem sokat zaklattam leveleimmel, de most, úgy érzem, muszáj írnom, mert nagyon komoly dologról van szó, Erzsikéről...

Már régebben beszámolt nekem arról, éspedig egészen őszintén, hogy az egyik tanára sokat legyeskedik körülötte. Fiatal ember és magyart tanít. Egyszer el is kísérte, illetve csak akarta, de Erzsike otthagya. Mégis, majdnem minden levelében említést tesz róla. Amint írja, azért, mert nem akar semmit sem eltitkolni előttem. De nekem az az érzésem, hogy azért ír róla, mert jólesik neki, ha megemlítheti őt. Azt hiszem érti, atya, hogy mit akarok mondani...

Én Erzsikét nagyon szerettem, szeretem most is és szándékaimban nincsen változás. Azaz, hogy mégis... Ha Erzsike boldogabb lenne a tanár úrral, én inkább félreállok az útjából.

Hiszen, ha csak becsületből tartana ki mellettem, s közben igazán őt szeretné, nem lenne boldog a házasságunk.

Nálunk a szolgálati idő három év. Még kettő hátra van. Igaz, hogy néha hazaengednek szabadságra és olyankor együtt lehetünk Erzsikével, de a tanár urat szinte mindennap látja. Nem is csodálnám, ha egy tanár jobban imponálna neki, mint egy villanyszerelő...

Megvallom, hogy mindennap imádkozom azért, hogy ez az ügy rendesen intéződjék el. Azt szeretném, hogy Erzsike igazán boldog legyen. De azt nem szeretném, hogy a „tanárához” menjen feleségül. Mert kiderülhet,

hogy a jó és kedves tanár rossz ember és rossz férj. Én nem mondom, hogy így van, de lehetséges. Atya hogyan vélekedik erről? Nem mondom, hogy nem fájna, ha le kellene mondanom Rólát, és soha nem is fogok olyat találni, mint Ő. Éppen azért nem is fogok soha megnősülni, de ha ő így boldogabb lesz, el akarom ezt viselni!

Kérem, Atya, imádkozzék értünk.

Szeretettel üdvözl:

Bandi.”

„Kedves Bandi!

Köszönöm bizalmadat és őszinteségedet. Nagyon örültem férfias állásfoglalásodnak. Ritka manapság, mint a fehér holló. De azt hiszem, kissé sötétben látsz. Ismerem Erzsikét. Hiszen tudod. Egyelőre úgy látom, hogy Hozzád ragaszkodik. Éspedig őszintén. Persze az emberi szívnek van egy rejtett, titkos lüktetése, járása, amelyről maga sem tud. Illetve, amikor észreveszi, már alig tudja befolyásolni. Erzsikével is történhet ilyesmi. Hiszen igazad van abban, hogy a magyar tanárjával gyakran találkozik, ha nem is a saját jószántából, de kényszerűségből. És ez, észrevétlenül mégiscsak hathat rá. Ez azonban ellensúlyozható! Azt tanácsolom Neked, hogy még gyakrabban írjál és ha eltávozásra van alkalom, hát használd ki és csak gyere. Ez maga is áldozat, mert hosszan kell utaznod és csak néhány órát tölthetsz Erzsikével. De hűséges szeretetnek ez a megnyilvánulása nyilván nem marad észrevétlen előtte. Persze ez költséges mulatság, de mert komoly értékek forognak kockán, nem szabad fukarkodnunk. Tudom, hogy most szűkiben vagy a forintnak.

Azért engedd meg, hogy előlegezzem a szükséges útiköltséget. Majd ha újból keresni fogsz visszafizeted. Ezzel a levéllel egyidejűleg postára is adtam egy százast. Mi az egy ilyen taxisofőrnek?! Egyetlen szombaton játszva bejön a borra valókból...

Azért ne lógasd az orrod; ne rágódj, és... és ne hagyd magad!

Ölel:

Boni a'''

10.

„A manó vigye el azt a huszadik századot! Itt állok a kellős közepén teljesen egyedül! Azt mondják ezek a buta libák, hogy én még a múlt században élek! Ellenkezőleg!! Nekem az a véleményem, hogy már a huszonegyedikben!!! Mert az, ami itt megy, így nem maradhat! Én mondom nekik, de éppen csak, hogy le nem hülyéznék. Erre még nem bátorodtak föl, mert ennél mégiscsak nagyobb a tekintélyem. Főleg a rendes fiúk miatt, akik kitartanak mellettem, én mondtam Bonifácnak, hogy milyen lehetetlen alakok és nem is értem, miért nem értenek meg engem, mikor olyan világos minden, mint a kétszer kettő négy. Nagyot nevetett és megmagyarázta nekem, hogy miért nem értenek meg engem. Illetve minket, huszonegyedik századbelieket. Bár most rájöttem, hogy ez nem jó, ha a jövő századba teszem magam; mert akkor meg azt mondják: jó, te a jövő embere vagy, de mi a jelenben élünk. Persze azt már nem értük meg, hogy a jövő

emberének a szerencséje a jelenben kovácsolódik. A huszonegyedik század emberének ők adnak majd életet. Az ő gyermekeik lesznek. Dehát törődnek is azzal!

Kedves Naplóm, ez majdnem olyan mint egy vezércikk, pedig én nem akarok újságíró lenni. Sőt, semmilyen író! De most azt mégis leírom, amit Bonifác mondott. Ez neked is fog tetszeni! De ha nem is tetszenék, akkor is el kell viselned, mert Te az én Naplóm vagy és azt írok beléd, amit akarok!

Tehát Bonifác: Ha a fazék, amiben főzni szoktál Ági (ezt csak udvariasságból mondta, mert tudja nagyon jól, hogy nem szoktam főzni) megreped és a sarokba hajítod, idővel a repedés csak nőni fog rajta. Ha egy növényt megkarcolsz, az nem engedi, hogy a sebe tovább nőjön, hanem szépen beforrasztja. Saját maga. A fazék miért nem forrasztja be saját repedését? Mert nem él. És ha tudna gondolkozni és mondanák neki, hogy van ám olyan is, hogyha valaki megreped, az nem reped tovább egészen a teljes pusztulásig, hanem szépen begyógyítja magát, biztosan nevetni kezdene, és azt állítaná, hogy ez lehetetlen. Éspedig azért, mert a fazéknál tökéletesebb valami nem is létezik és lám a fazék sem képes a saját repedését rendbehozni.

Nos, mit lehet kezdeni egy ilyen rövidlátó, konok fazékkal?

De menjünk tovább. Láttál már sziklás hegyoldalba kapaszkodó fenyőfát? Minél jobban tépi a vihar, annál mélyebben ereszti a gyökereit, annál jobban kapaszkodik, ragaszkodik a saját helyéhez. Az állat egészen másképpen viselkedik. Nincs helyhez kötve. Ha vihar kelet-

kezik, szépen odébbáll szélvédett helyre. De mondd el azt csak a fenyőnek! Ki fog nevetni. Nem hiszi el! Pláne, ha azt tanácsolnád neki, hogy eressze el azt a sziklát és sétáljon védett helyre! Egészen kétségbe lesz esve! Hiszen, amint egy kicsit is enged, azonnal letépi a vihar és a mélybe taszítja! Oda a léte, az egzisztenciája! És különben is. Ő még sohasem látott és nem is ismer magánál nagyszerűbb valamit (persze, hiszen nincs szeme, hogyan is látott volna!) Még, hogy ilyet, hogy képes legyen valaki a helyéről elmozdulni! És ez tökéletesség?! Nem inkább az, ha valaki minél jobban tud megkapaszkodni ott, ahol van?! Ez az igazi!

Hát beszélj vele! – fűzte hozzá az atya rezignáltan. Aztán – folytatta –, nézd a kocát az ól sarkában! Rőff, rőff! Az igazi élet: jóllakni. Mindenfélével. Beleállni a vályúba és úgy szürcsölni. Aztán elnyúlni a napon és szunyókálni. Mondd neki: De kedves Rőfi, vacsora után szépen megfürdünk, felöltözködünk és hangversenyre megyünk. Közben kitakarítják az ólat – pardon, lakást –, és többé nem szabad ám belepiszkolni! A huszadik században egy intelligens koca a kultúra áldásait is élvezze ám! Vagy ha esetleg botfűlű – amiről igazán nem tehet –, itt vannak a tudományok, lehet tanulni, gondolkodni, alkotni – nem mindig csak rőfögni!

Rőfi persze mindezt nem hiszi. Az igazi élet a malacélet. Lehetetlen, hogy legyen nagyobb boldogság az evésnél és az alvásnál, szebb hang a csámcsogásnál és rőfögésnél, nagyobb higiénia egy takarosán összerondított disznóólnál! Szamárság. Zene, tudományos gondolkodás, erények – mint például mértékletesség –, meg ilyenfélék:

nincsenek is. Sőt, ha lennének, egyenesen borzasztó lenne. Már úgy értem, ha lennének és nekem erre törekednem kellene! Röff, röff!

Mikor Boni ezt elmondta, annyira nevettem, hogy a könnyeim is csorogtak. De ő megkérdezte: Azt hiszed, mi emberek különbek vagyunk? Egészen hasonlóan viselkedünk a természetfeletti világgal szemben. Azt gondoljuk, hogy a teljesítményeink csúcsa az, amit eszünkkel, akarattunkkal, szorgalmunkkal, egyszóval testi-lelki képességeinkkel magunk körül kialakítottunk. Egyenesen tiltakozunk az ellen, ha a természetfeletti világ magasabb igényekkel lép fel. Azt mondjuk, hogy olyan nincs is. Nem is lehet. És, ha lenne is és nekünk törekednünk kellene arra, az számunkra nem volna jó. Tönkretenné az emberi életet.

Az emberek tehát tiltakoznak a hitből fakadó élet ellen. Pedig ezt teljesítené ki az igazi emberi életüket, tenné őket igazán boldoggá! Mert egy magasabb szférába emelné életüket. És emeli is azokét, akik elfogadják.

Látod, Ági – mondta az atya –, a fazéknak, a holt anyagnak fogalma sincs, hogy van élő is. A növénynek fogalma sincs, hogy van helyhez nem kötött érzéklő élet. Az állat nem is sejti, hogy milyen lehet az, amikor nemcsak az ösztönök kormányozzák életét, hanem az értelem és az akarat. Sőt, a felhozott példák szerint egyenesen szerencsétlenségnek, saját létük pusztulásának tartanak, ha felsőbb zónába akarná valaki emelni őket. Pedig saját létük nem pusztul el, csak értékesebbé válik. Hiszen az anyag az élőben nem semmisül meg. A vegetatív élet is megmarad az érzéklő életben. Az emberben is mind-

ezek megvannak és hordozzák a szellemi életet. Hát így a természetfeletti élet sem teszi tönkre az ember természetes életét, hanem magasabb szférába emeli. Persze minden létsík ragaszkodik a saját létformájához. Bizonyos tehetetlenség, gyanakvás és ellenállás van benne a tökéletesebbel szemben. És ez bennünk emberekből is megvan. Le kell tehát győznünk, hogy emelkedni tudjunk. Mint a holdrakétának, le kell győznie a föld vonzó erejét, hogy a másik szférába átrepülhessen. Nekünk is le kell győznünk, a természetes emberi szféránk vonzó erejét, hogy Istenhez emelkedhessünk...

Phű! Csakhogy a végére értem. Kibírtad, kedves Naplóm? Na ne mérgelődj! Ne felejtsd el, hogy már egyetemista krónikásod van. Utóvégre! Azonkívül én nem is tehetek róla. Ezt nem én találtam ki hanem Bonifác, akit te is nagyon jól ismersz és – tudtommal –, nagyra is becsülsz.

A leírtakat muszáj volt azonnal Kamasszal is közölnöm. Kiszaladtam a naplómmal a kertbe és elfütyültem a Boci-bocit. Ez visszakanyarodás a nomád állapotokhoz, elismerem. De ebben megegyeztünk Kamasszal – ugyanis nyakig vagyunk a kultúrában.

Kamasz mindjárt kijött. Szőmyen gyűrött volt, mert ész nélkül tanult. Azt mondta nem is bánja, hogy kifütyültem, legalább kiszellőzik a feje. Erre én felolvastam neki a fenti sorokat. De ő röviden azt felelte, hogy ez bizonyára nagyon érdekes, de most nem tud vele foglalkozni. Majd a vizsga után, hajlandó még egyszer meghallgatni és ha nagyon kívánom hozzászólni...

Rendben van – mondtam –, akkor beszéljünk másról.

Tegnap keresett egy kollégád. Jobban mondva egy kolléganőd. Pirinek hívják. Fél oldalról szemtelenül ránéztem. Elismerem, hogy a pillantásom szemtelen volt. Nem tudom ezért pirult-e el, vagy Piri miatt?

Azt felelte, hogy jó lenne, ha kezelésbe venném Pirit. És hogy azért nem volt itthon tegnap, mert Pocival beszélgetett a Duna-parton. Én nem kérdeztem, hogy miről, ő meg nem mondta. De elmeséltem, hogy mennyi bajom van a kolléganőimmel és, hogy sok keserűséget okoznak nekem, ha nem is látszik meg rajtam. Ő titokzatosan azt felelte, hogy miért legyen nekem jobb dolgom mint nekik? Ebből megértettem, hogy Pocival nyilván a nem jó dolgukról beszélgettek.

Kamasz végre azt is kérte, hogy imádkozzam érte. Ezt megígértem. Erre fölugrott és besietett a házukba. Én is visszaballagtam a szobámba és bánatosan leírtam ezeket a sorokat.

Most mit csináljak, kedves Naplóm?

Kamasz ki van cserélve!

Piri miatt?’’

11.

Megtettem, amit Poci kívánt. Felkerestem az atyát és elmondtam neki a szőke-barna fiút, meg a vicét. Megvakarta a fejét.

– Így nem sokra jutunk. El kellene menni Janka néniékhez.

Kis szünetet tartott és gondolkozott.

– El kellene menni – folytatta aztán –, és el kellene nekik mondani mindent. Mindent, Kamasz! Érted?

Élesen nézett rám.

– Ha mindent megtudnak, hátha visszaemlékeznek majd olyan részletekre is, amelyekre eddig nem sok ügyet vetettek, pedig a mi szempontunkból fontosak!

– Látogassam meg őket és szolgáltassam magamat ki nekik? – vettem át a szót, megsejtve, hogy az atya mit is akart tulajdonképpen.

– Gondolatolvasó vagy, Kamasz!

Mit tehettem? Nekivágtam a kellemetlen megbízatásnak.

Májusi eső csapdosta az aszfaltot. Az emberek beszaladtak a kapuk alá, vagy a házak falához lapultak. Az úttest síkos lett és fényes. A befutó autóbusz messze fröcskölte a lefolyó körül habzó szennyes vizet, az emberek megvárták, míg a busz körül elcsendesedik a hullámverés, aztán egy rohammal szaladtak az eresz alól a kapaszkodóhoz. A kocsiban meleg volt, a levegő párás, izzadságszag terpeszkedett és ázott ruha bűze. Valaki gyöngyvirágot szorongatott a markában, de az áporodott levegő elnyelte az illatát. A tömött busz ajtaja lassan, nehézkesen csukódott. Elindultunk. Egy hórihorgas munkás és egy középtermetű srác között átnyúlva kaptam meg a jegyemet. Az eső egyre verte a várost és én a sarokba préselve azon tűnődtem, hogy hogyan is találjak ki a néniknek. Rosszul éreztem magamat. Nem egészségileg, hanem lélektanilag. Ez a kellemetlen megbízatás úgy látszik, némi büntetése meggondolatlan tettemnek. De hát sejthettem én akkor, hogy mi fog kerekedni ebből a gye-

rekesnek induló leckéztetésből? Mert hiszen csak Ágit akartam megleckéztetni, azért mert nagylány! Azért, mert engem le mert nézni. És mi lett belőle?! Mármint nem Ágiból, hanem az én bosszúmból?!

A busz lökött egyet és megállt. Az ajtók kinyíltak. Emberek préselődtek le és újabbak nyomakodtak föl. Az eső egyre tartott. A kalauz lelkesen biztatta utasait, hogy lépjenek előre, más is akar utazni, engedjék az ajtót becsukni, mert addig nem indulunk stb., stb. Az ajtó végre tényleg becsukódott és mi elindulhattunk. Kibírhatatlan nyomás nehezedett az oldalamra és ha egy váratlan fékezés a kocsi eleje felé nem zsúfolja az embereket, alighanem kinyomták volna belőlem az életet. Ez sem lett volna utolsó megoldás, hogy elkerüljem ezt a látogatást. Arra is gondoltam, ha nem áll el az eső, én bizony nem szállok le a buszról! Igazán nem kívánhatja Boni, hogy bőrig ázzam. Nem, nem szállok le! Ilyen zuhogó esőben! Majd holnap elküldöm Ágit. Ő holnap ráér. Én meg nem! Utóvégre az ő keresztjéről van szó és az ő nagynénjeiről! Meg aztán nők jobban is tudnak ilyen kényes feladatokkal megbirkózni. Egy kis hízelgés, néhány finom, dicsérő elismerés és el van intézve. De én az egyenes dolgokat szeretem. És ha kipakolok, mit fognak szólni? Elájulnak? Vagy prédikáció lesz? Kidobnak? Mit tudom én?! Lám, lám esik az eső, egyre esik. Igaz, hogy nem olyan nagyon, mint az előbb, de mégis esik. Tehát nem szállunk le. Megyek tovább. A végállomásig. Ott szépen megfordulok és gyerünk haza... No, mi az? Megszakad a felhő?! Egy kis eltévedt sugár. Napsugár. Nyilván eltévedt! Ahol esik, ott felhő van. És ahol felhő, ott

nem süthet a nap! De jaj! Szűnik az eső! Határozottan szűnik. Sőt, már nem is esik. Nem. Egyáltalán nem. Az emberek is mind kiszaladtak az utcára... De vigyázzatok! Ez csak csalfa játék! Hiszen látszik, hogy mindjárt megint beborul! Utóvégre tavasz van! Május! Egyik zápor éri a másikat.

Félrecsavartam a nyakamat és az ablakból felpillantottam az égre. Kék volt. Reménytelenül kék. Az autóbusz e pillanatban elegánsan odaívelt a járda széléhez. A Kaulauz bejelentette: Tövis utca. Itt vagyok. Le kell szállnom. Nincs mentés. Bocsánat, szabad? Igen, szeretnék leszállni. Egy nyomás, egy tekergőzés, újabb nyomakodás és lent vagyok. Az aszfalt nedves, a nap hucutul kacag, az emberek vidámak. Melyik az a ház? Ja, ez az? Huh de komor! Szürke. Egész szürke. Hej, Kamasz!

* * *

– Jaj, lelkem, hát ez nagy könnyelműség volt – ingatta fejét Janka, amikor úgy ahogy elmondtam az én történetemet.

– Bizony nagy – bólogatott rá Flóra.

– De azért igaza volt, mert az a haszontalan Ági megérdemelte.

– Bizony meg – hagyta helyben Flóra.

– És tulajdonképpen saját könnyelműségének áldozata lett. Hogyan lehetett a drága nagyfi foteljét borravalónak odaadni! Borravalónak!!!

– Igazán borzasztó – fuvolázta Flóra.

– Maga tehát jót akart és... és nem is tudom, hogy nem emiatt komolyodott-e meg az Ági is?

Sarokban ültem a fotelben, amelyről éppen szó volt és nagyon kicsinek éreztem magam benne. De az utóbbi szavakra kezdett megjönni a bátorságom. Bizonyos mértékben kihúztam a derekam és mosolyogni próbáltam.

– Igen – mondtam –, az Ági tényleg megkomolyodott...

– Ugye, maga is tapasztalta?

– Ugye tapasztalta? A lelkem megkomolyodott...

– Igen, határozottan megkomolyodott. Különösen mióta egyetemre jár.

– Igen, mostanában különösen helyes. Nagyon kedves hozzánk is.

– Bizony nagyon kedves... de magáról sohasem beszélt... Bocsásson meg, nem értettem a nevét...

Nagyot nyeltem.

– Engem arrafelé röviden csak Kamasznak hívnak. Ági is...

– Maga az? – villanyozódott föl Janka – maga az? Nem is hittem...

Végigmustrált.

– Igazán nem hittem. Én azt gondoltam, hogy maga olyan ... olyan... – nem haragszik meg ugye? – olyan külvárosi suhanc. Hát ahogyan Ági néha mesélte. És sokkal fiatalabbnak is gondoltam! Egy Kamaszt!?

– Ó, az Ági igazán kedves, hogy így becézi magát – fuvolázta Flóra és közben bájos pillantást vetett rám.

– Igen, az Ági nagyon kedves tud lenni...

– Lám, lám... ingatta a fejét Janka és a szeme sarkából hosszan és fürkészően újból végigmustrált.

Muszáj volt hamar közbelépnem.

- Igen, igen, különösen Pocit kedveli nagyon.
- A Pocit? – kerekedett el a nénik szeme. – Ki az a Poci, kedves Kamasz, ha meg nem sértem?
- Poci? Nagyon derék fiú. Rakodómunkás a BÁV-nál. Ő kapta a fotelborrávalót. Gyakran együtt van vele Ági... A nénik láthatóan megrendültek.
- Egy rakodómunkással?!!
- Persze. Becsületes gyerek a Poci. Öt testvére van.
- Igen... igen, hiszen járt itt nálunk. Tényleg olyan becsületes képe van... De, hogy sülvé-főve együtt vannak?!
- Bocsánat, ezt nem mondtam... Valami ijedt felismerés lett úrrá hirtelen Jankán.
- Kamasz – kiáltotta élesen –, nem az a Poci... Elharapta a szót, és Flórára nézett. Flóra elsápadt.
- Kétségtelen, hogy Pociék szegények, a Poci pedig nagyon ügyes – fűtöttem alá Janka gondolatának.
- Ez rettenetes! És még ráadásul kikezdett a mi Áginkkal! Pedig milyen becsületes képe volt!
- De milyen! – tódította Flóra –, hiszen éppen ez az!
- Igen – mondtam ártatlanul –, a külsőre nem mindig lehet adni.
- Hogyan? Hát maga is azt gondolja...?
- Én nem gondolok semmit. Semmi rosszat... A felebarátomról...
- De hát ha bizonyítéka van róla?! – szólt közbe Flóra.
- Miféle bizonyíték?
- Igen, Flóra! A Kamasz nem beszélt semmiféle bizonyítékokról. Megbocsát ugye, hogy így szólítottam?
- Janka bájos pillantást vetett rám. Könnyedén meghajoltam.

– Nem szabad gyanúsítanunk, Flóra, igazán nem. Hiszen nekem is csak úgy véletlenül jutott eszembe. Mint lehetőség. Hiszen elég kézenfekvő, hogy az embernek ilyesmi eszébe jut...

Flóra enyhén elpirult, de nem szólt semmit.

– Na dehát, hogy az Ági, meg az a Poci...?

– Most ez igazán nem fontos – szóltam közbe kegyetlenül.

– Még hogy nem fontos? Magának nem fontos?

– Most nem, a kereszt a fontos. A szegény nagyfi születése.

– Szegény nagyfi... Jól mondja... Szegény nagyfi...

A nénik szemét előntötte a könny és újból bizalomra gerjedtek irántam.

– Hát mit tegyünk? – kérdezték egyszerre és mindketten rám néztek.

– Nagyon fontos volna tudni azt, hogy Poci kezén kívül még kinek a kezén ment keresztül a szék, amíg újból idejutott, a lakásba.

– Kinek a kezén... kinek a kezén...? – gondolkozott el Janka, hát egy fiatalember hozta fel először ide. Aztán a vice vitte át a kárpitoshoz és ő is hozta vissza.

– Ki volt az a fiatalember? Nem tetszenek őt ismerni?

– Hát honnan ismernénk? Ott ácsorgott éppen a kapualjban.

– Azóta nem látták? Nem errefelé lakik?

– Nem láttuk azóta. Nem tudjuk, hol lakik.

– És ha véletlenül mégis meglátnák az utcán, megismernék?

– Hogyne ismerném meg! – erősködött Janka.

– Azt hiszem, én nem ismerném meg – lehelte maga elé Flóra.

– Hát hogyan nézett ki az a fiú?

– Középtermetű, barna fiú volt.

– Szó se róla, Janka! Biztos, hogy szőke volt! Hiszen láttam, amikor behozta a szobába! – villanyozódott fel Flóra.

– Rosszul láttad.

– Már miért láttam volna rosszul!? Rajtam volt a szemüveg. Igenis jól láttam.

Flóra összeszorította az ajkát és meg volt sértve.

– És különben sem hozta be ide. Mert lerakattam vele az előszobába. Hiszen másnap már átvitettük a kárpitoshoz. Bizony rosszul emlékszel, Flóra!

– Megint én emlékszem rosszul! Megint nekem nincs igazam...

Orra elé emelte a zsebkendőjét, majd könnyeit törölgette.

– Nekem sohasincs a házban igazam... Nekem mindig hallgatnom kell... Pedig szőke volt. Olyan, mint az én Zoltánom... Ó, Zoltánkám, te megvédenél engem, ha még élnél...

Omlottak a könnyei.

Janka fagyos maradt.

– Zoltán a vőlegénye volt – tette hozzá magyarázólag Janka, felém fordulva, hogy a ház jó hírnevét megvédje. Szóval biztos lehet benne, hogy a fiú barna volt és közepes termetű. Elég mély hangon beszélt, és mosolygós volt a szeme. Semmi gyanúra nem adott okot.

– Igen... de hiszen a külső gyakran csal... Itt van az a Poci is.

A nénik felfigyeltek, mintha csípés érte volna őket. Flórának is azonnal elálltak a könnyei.

– Az Ági tényleg tetszik neki?

– Úgy látom.

– És ő is tetszik Áginak?

– Úgy látom.

– Rettenetes! – csapták össze a kezüket egyszerre.

– Egy rakodómunkás!

– Egy tróger!

Elállt a lélegzetük és rámbámultak. Én sem szóltam semmit. Kis idő múlva mégis úrrá lett rajtam a keresztényi irgalmasság.

– De Poci nem marad ám tróger!

– Neeem?

– Nem.

– Tanul?

– Tanul.

Ezen elgondolkodtak és így megint csend támadt a szobában.

– És minek tanul? – kockáztatta meg óvatosan a kérdést Janka.

– Papnak – feleltem kurtán és szemem sarkából figyeltem a hatást.

A szemek elkerekedtek, az állak leestek.

– Maga viccel, kedves Kamasz... ilyen idős hölgyekkel nem illik viccelni... – mondta durcásan Flóra.

– Trógerből pap lesz? – tette föl a kérdést a gyakorlatias Janka.

– A pap is tróger – feleltem és újból lestem a hatást.
Teljesen el voltak képedve.

– De Kamasz! Ilyet mondani!

– Ilyet?!

Ingatták a fejüket és botránkoztak rajtam. Egy darabig élveztem a helyzetet aztán újból megkönyörültem rajtuk.

– Hogyne! A mi bűneinket cipeli...

– Ó, maga gonosz! – mosolyodott el Janka és még a karomat is meglökte kissé.

– Maga gonosz! – visszhangozta Flóra és ő is mosolygott.

– Az a gonosz, aki a feszületet ellopta – tereltem gyorsan a mi ügyünkre vissza a beszélgetést.

– Dehát ki tehetette? Az a barna fiú?

– Szőke... – szólt közbe Flóra.

– Az a barna fiú – hallgattatta el Janka szigorú pillantással a nővérét –, vagy a vice? De a vicét már harminc éve ismerem. Soha semmi kifogás nem volt ellene a házban. Templomba is jár az egész család.

– Majd meglátjuk – szóltam gyorsan és felálltam.

– Ó, bárcsak megtalálnák! És ígérem, hogy nem szólok senkinek, amint kérte! Hallgatni fogunk, mint a sír, kedves Kamasz...

– Mint a sír...

– Köszönöm szépen. Kezüket csókolom.

– A viszontlátásra.

Amint felugrottam a buszra, a zápor újra rákezdett.

„Kedves Bandi!

Egészen szomorú lettem, hogy csak ilyen rövid ideig voltál idehaza. Olyan rossz volt, amikor az állomáson elindult veled a vonat és te integettéél nekünk. Addig néztem utánad, amíg csak az utolsó vagon is el nem tűnt a szemem elől.

Képzeld, amikor hazaértem, a tanár úr várt rám. Apuval beszélgetett. Láta, hogy szomorú vagyok, de nem kérdezte meg, hogy miért. Apu biztosan megmondta, hogy Téged kísértelek ki az állomásra. De azért azon volt, hogy megvigasztaljon. Végül aztán előállt, hogy menjünk moziba. Megvette már a jegyeket. Én persze nagyon tiltakoztam. De ő apunak is hozott jegyet, és apu moziba akart menni. Micsoda butaság, mondta apu, csak nem akarod, hogy én egyedül menjek a tanár úrral a moziba? Mit tehettem? Elmentem velük. De egész idő alatt nagyon szomorú voltam és Rád gondoltam. Hazajövet apu azt mondta, hogy igazán kedvesebb lehetnék a tanáromhoz. Majd még megbuktat a végén, ha így bánok vele. De én megnyugtattam, hogy nem fog megbuktatni, mert tudom az anyagot. De mégis – mondta apu –, legyél csak kedvesebb hozzá.

Olyan nehéz így élni Bandi. Olyan jó volna, ha már végleg itthon lennél.

Sokat imádkozik érted, és szeretettel gondol Rád:

Erzsikéd.”

„Kedves Erzsike!

Bevallom, nekem is nehéz volt a szívem, amikor elindult a vonat és eltűntél a szemem elől. De még akkor is integettem. Gondoltam, te jobban látod az én lobogtatásomat, mint én a tiedet abban a tömegben. Talán jobb is, ha nem jövök olyan gyakran Pestre. Minek nehezítsük a szívünket? A vonaton behúzódtam a sarokba és elmondtam a rózsafüzért.

Nem haragszol, de meg kell írom, nekem úgy tűnik, hogy édesapád nem volt olyan kedves hozzám, mint máskor. Mi lehet ennek az oka? A tanár úr? Látod, ő elmehet veled moziba, én nem. Vigyázz magadra, Erzsike!

Köszönöm a leveledet! És az imádságot. Én is naponta Istennel beszélgetek Rólad.

Szeretettel köszönt:

Bandi.”

„Kedves Bandi!

Ne légy csacsi! A moziba csak apu kedvéért mentem el. Igazán. Sokat gondolkoztam azon, hogy nem túl nagy áldozat-e a részedről, hogy olyan sokat utazol, csak azért a néhány óráért, amit együtt tölthetünk. Bármennyire is jól esik Veled lenni, mégsem kívánhatom meg tőled ezt a nagy strapát. Ha szabadidőd van, inkább pihenj! Úgyis eléggé lefogytál! Most csak rövid vagyok, mert meg kell írom még a magyar dolgozatot.

Sok szeretettel gondol Rád hűséges:

Erzsikéd

ui. Ági és Kamasz is üdvözlőnek. Meg vannak sértve, hogy nem értesítetted őket, hogy jössz és így nem láthattak.”

„Megismerkedtem Pirivel. Piri nekem újabb kereszt. De egyáltalán nem aranyból. Én nem mondom, hogy nem helyes, de nem biztos, hogy komolyan gondolja, hogy ő is az ultrák közé kerüljön. Tudod, kedves Naplóm, nekünk nőknek van egy finom érzékünk, amellyel megsejtjük, hogy mi az igaz. Nem úgy értem, hogy az igazságot sejtjük meg, egy matematikai tételt, vagy egy metafizikai igazságot, mert ehhez ész kell és ez nekünk nincs mindig elegendő. Hanem azt érezzük meg, hogy valakiben mi lakik igazán. Úgy belül. Ez azért különös, mert az ember sokszor maga is azt hiszi, hogy komolyan gondolja ezt, vagy amazzt, komolyan érez így, vagy úgy, igazán akarja ezt, vagy azt – pedig szó sincs róla!

Ezt, talán, te nem érted kedves Naplóm, de mindjárt megmagyarázom.

Nos Piri ultramodern akar lenni. Éspedig becsületesen. Belátásból. Meggyőződésből. Meg belátta és meggyőződött róla, hogy a mai fiatal lányoknak, ez a megfelelő, rendes, kíváncs stb. stb. Pedig egyáltalán nem azért akar közénk tartozni. Hanem egyszerűen azért, mert Kamasz is közénk tartozik. Nos érted? Mit magyarázzam még tovább?

Persze ezt nekem senki sem mondta és nem is láttam semmi olyat, amiből erre következtetni lehetne. De ez mégis így van. Én tudom, hogy így van. Ha te nő volnál, kedves Naplóm, te is tudnád...

Ha nem törődnek Pirivel, azt hiszem hamar kibújna a szög a zsákból és Kamasz hamar hátat fordítana neki. Dehát lehet vele nem törődni? Ilyen önző érdekekből?

Ha meg komolyan meggyőzőm, ha komolyan közénk áll, akkor... akkor a Kamasz számára neveljem őt így át?

Hm... Úgy látszik féltékeny vagyok...

Vállalom Pirit? Vagy hagyjam?

Ha vállalom, odafurakodik közénk. Kamasz és én közém.

Ha nem vállalom? Elsodorják a barátnői és a barátai!

Kamasz is azt mondta, hogy ne hagyjam Pirit magára, mert elzüllik. Ő ismeri. Pedig kár volna érte, mert sok érték van benne. Ezen aztán nagyon elgondolkoztam. Mindig szívesen megteszem azt, amire Kamasz kér, de most pont ezt tegyem meg neki? Tudom, hogy ő nem gondol semmi rosszra, de az a bizonyos érzésem megsúgta, hogy miért olyan fontos Kamasznak a Piri „megtérése”.

De mégsem tehetem, hogy magára hagyjam azt a lányt!

És honnan tudom, hogy éppen mi ketten Kamasz meg én... No de hagyjuk ezt... Kedves Naplóm, mit monddjak? Letérdeltem a szobám padlójára. Ne nevéss ki, bizony letérdeltem és sokáig imádkoztam. Arcomat a kezembe temettem és úgy imádkoztam.

Amikor felálltam, úgy gondoltam, hogy ezt a keresztet is vállalom kell. Nekem kereszt és... és a Pirinek boldogulás... És, ha nem csalódom, Kamasznak is...”

* * *

„Poci egy utálatos! Itt volt és azt mondta, hogy abba-hagyja az egészet. Nem neki való! Nem a tanulás, mert hiszen az könnyen megy, hanem ez a hivatás. Meg aztán hagyja ott a testvéreit? A szüleit? Akkor már inkább maradj tróger. Többet ér egy jó tróger, mint egy rossz pap. Ezt hajtogatta szüntelen.

Mondtam neki, hogy talán valaki ráült a fejére? Nevetett és azt válaszolta, hogy nem hiszi. De én bizonygattam, hogy igen. Azt is mondtam neki, hogy pontosan ilyen trógerék valók manapság papnak, mert rendes emberből való pap van elég. Erre kicsit megingott és megkérdezte, hogy tényleg így gondolom? Egészen így – feleltem neki.

– Képzeld Pocikám, bemész a melósok közé és megemelsz egy háromrészes szekrényt, aztán felteszed a kocsi-ra. Csak úgy két barátságos szó között. Fiam, azonnal meggyóznak nálad. Még ott helyben, az udvar sarkában.

Mosolyogtam és végigmértem a fiút.

Ő is elmosolyodott.

– Aztán tudod – folytattam –, olyan is kell, aki rendet tud teremteni a sok utcagyerek között. Leáll velük snúrozni, meg fullározni, meg ilyeneket. A papi szeminárium-ban ezt nem tanítják. Ilyen tantárgy nincs, snurológia, fullárológia, grundológia...

Poci tétován ide-oda nézegetett, és egyre jobban mosolygott.

– Focizni azért szoktak a kispapok is, tudod, de nem rongylabdával. Annak pedig külön technikája van... Mindenkit azzal kell megetetni, amit szeret...

– Gondolod? – mondta Poci és félrebillent fejjel nézett rám a szemé sarkából.

– Aztán neked, a kezed se lesz soha túl tiszta, a cipőd se túl fényes és olyan szagos szappanod sem lesz, amely eleve kizárja a paprikáskrumpli szagának kedvelését... Tudod, Boni mondta, hogy Keresztes szent Jánosnak az a véleménye, hogy aki szereti a finom illatokat, az nem szereti a szegényeket. Nálad ez az eset sem forog fenn.

– Köszönöm szépen – mondta Poci és a kezére nézett.
– Nagyon szívesen. Udvaroljak még neked? Azonkívül komolytalan vagy, jópofa, gátlástalan... Egészen papnak való!

– Hagyd abba Ági, mert még meggyőzől...

– Aki meg van győzve, azt nem kell már meggyőzni.

– Rendben van – nevetett Poci –, de van egy feltételem!

– Ki vele! – biztattam –, gyorsan!

Ó, ha tudtam volna, kedves Naplóm, hogy mire biztatom?

– Rendben van – ismételte meg Poci –, de neked velem kell jönnöd.

Nagyon huncutul nézett rám.

– Nekem?

Két kezemet a mellemre szorítottam. Szinte elállt a légzetem.

– Az ilyen féle papnak, mint amilyennek engem ecsegettél, hozzá hasonló segítség is kell. Egyházközségi nővér...

– Azt akarod, hogy apáca legyek?

Poci tréfált, de engem úgy szíven ütött a gondolat, hogy alig kaptam levegőt.

– Hol vannak ma apácák? – nevetett a fiú.

Teljesen megnémultam. Egy darabig Poci arcát mustárgattam, aztán lesütöttem a szememet és a szőnyeg mintáin szaladt végig a tekintetem.

– Azt hiszem, ez talán nem is lenne olyan nehéz... – mondtam és a szívem hevesen kalapált. – Egy ilyen pap mellett... tettem hozzá egészen halkán.

– És mi lesz Kamasszal? – ugratott tovább Poci.

– Hiszen éppen ez az – feleltem továbbra is halkán és a szememet nem emeltem fel a szőnyegről. – Most... most éppen azzal foglalkozom, hogy... hogy Kamasz számára valakit... valakit... – hirtelen felkaptam a fejem és Pocira nevettem – át kell képeznem...

Poci zavarba jött. Még sohase láttam zavarban, de most igen. Kis idő múlva megemberelte magát:

– Ági én csak tréfáltam. Bosszút kellett állnom az én kidicsérésemért.

– Én pedig nem tréfáltam, sem a dicséretnél, sem abban, amit az előbb mondtam.

– Beszélj Bonival – mondta röviden és felállt.

– Egy feltétellel – mosolyogtam vissza.

– Mondjad, életem! – huncutkodott újból Poci.

– Lesz belőled tróger-pap?

Nem felelt azonnal. Mélyet lélegzett:

– Talán...

– Akkor most hagyj magamra.

– Elmész Bonihoz?

– El.

– Szia, Ági.

– Szia, Poci.

Mit mondjak kedves Naplóm? Amikor magamra maradtam, ráborultam az íróasztalomra és úgy bögttem, mint a záporosó. Különbem te magad vagy erre a tanúm, hiszen a lapjaid is teljesen átáztak.

Dehát egy lány könnyei is naplóba valók?!

Nem???"

Banditól expressz levél érkezett a címemre. Ez állt benne:

„Kedves Kamasz!

Erzsike írta, hogy Ágival meg vagytok sértve, mert nem jeleztem múltkori jöveletemet. Nos, hát nem akarok újabb sértést elkövetni, ezért közlöm veletek, hogy szombaton Pestre jövök. Képzeld, Kamasz, három nap szabadságot kaptam, mert megnyertem századunk céllövő versenyét. De ezúttal Erzsikét akarom „megsérteni” és neki nem írok. Ti se mondjátok meg, hogy jövök. Hadd lepődjék meg! Tudom, hogy szombaton délután az apja műhelyét szokta takarítani. A vasútról egyenesen oda megyek. Gyertek ti is oda.

Viszlát

Ölel:

Bandi.”

No ez rendes lesz, gondoltam magamban és éppen indulni akartam, hogy Ágit is értesítsem az örömhírről, amikor csöngettek. Ki lehet? Kikapcsoltam a rádiót és leballagtam a kertbe. Esti szürkület volt, s nem ismertem fel, hogy ki áll a kapuban.

– Szervusz, Kamasz – előzőtt meg egy jól ismert hang az utcáról. Piri volt.

– Szervusz.

Szó nélkül nyitottam ajtót és Piri belépett. Igen elegáns volt. Észrevette, hogy észrevettem.

– El akarlak csalni ma este – mondta és sejtelmesen rám mosolygott.

– Gyerünk be – mondtam röviden.

Fölkattintottam a villanyt. Sárga fény hullott szerte a szobában.

– Ül le, Piri. Foglalj helyet.

Óvatosan letelepedett, hogy ruháját össze ne gyűrje. Bekapcsoltam a rádiót. Valami divatos slágert játszott. Bandi levele ott feküdt az asztalon...

– Levelet kaptál? – kíváncsiskodott Piri.

– Igen. Expresszlevelet. Rágyújtasz?

– Köszönöm. Azt hiszem nem...

– De te szoktál dohányozni?!

– Leszoktam erről a szokásomról.

– Úgy látom, Ági nagy népnevelő!

Nevettem.

– Úgy látszik.

Ő is nevetett, és nevetésében volt valami kényszeredettség.

– Hát hova akarsz elcsalni Piri?

– Wagner-est lesz a Károlyi kertben.

– Nem kapunk már arra jegyet Piri.

– Már megvannak a jegyek.

– Ez túl huszáros megoldás. Hátha nem is érek rá ma este?

– Remélem ráérsz?... Miért nem ülsz le?

– Engedj gondolkoznom.

Föl-alá sétáltam a szobában.

– Ne gondolkozz soká. Müller, a híres német Wagner-énekes énekel.

– Ez csábító. De... de kettesben menjünk?

– Hát a mamámat igazán nem hívhatom el! Vidéken van és különben sem értené Wagnert. Egyszerű falusi asszony.

Újra föl-alá kezdtem sétálni. Piri észrevette zavaromat.

– Kamasz, ne légy csacsi. Manapság mindenki így csinálja. Nincs ebben semmi. Hiszen magad mesélted, hogy voltál te már az Ágival is kirándulni kettesben.

– Akkor még kicsik voltunk és később mások is csatlakoztak hozzánk. Ha valaki meglát bennünket, tudod, hogy nem lesz az egyetemen nyugtunk.

– Mit törödsz te azzal?

– Az egyetemen tudják, hogy Ágival is jóban vagyok.

– Hogyne. És azt is tudják, hogy Ági meg én mi is jóban vagyunk.

Megálltam előtte és fürkészően néztem rá:

– Biztos ez?

Futó zavar jelent meg az arcán.

– Szeretem Ágit, mert törődik velem.

– És te is törödsz vele?

– Igyekszem őt megérteni. Szeretnék olyan lenni, mint ő...

Rámtévedt a pillantása, de rögtön lekapta rólam a szemét, megfordultam és kibámultam az ablakon át a sötét kertbe. Néhány pillanat múlva az asztalhoz léptem és tétován felemeltem Bandi írását.

– Ez a levél Áginak is szól és minthogy sürgős azonnal át is viszem neki. Éppen indulni akartam hozzá, amikor csöngöttél.

– Csatold ezt is hozzá – mondta Piri és a ridiküljéből előkotort két papírszeletet.

– Hiszen ez hangversenyjegy! – kiáltottam föl. – Azt akarod, hogy vele menjek? Sajnálkozva, de mégis bizonyos nagyrabecsüléssel pillantottam az elegánsan kiöltözött leányra.

Piri kiismerhetetlen arckifejezéssel mosolygott vissza rám.

– Azt akarom, hogy mind a hárman menjünk. Előhúzott egy harmadik jegyet is.

Fellélegzettem. Ez már megoldás! Mert alapjában véve nagyon is akartam menni. Akartam menni Wagner kedvéért és akartam menni Müller kedvéért. És... és nem tagadom, akartam menni Piri kedvéért is.

– Akkor most átviszem a levelet és a jegyet és a nevedben meghívom Ágit. Légy szíves menj be addig édesanyámhoz.

Ági azonban nem volt otthon. Edzésen volt és én erről teljesen megfeledkeztem. Igaz, hogy ha hazajön, hamar átöltözik és még utólérhet bennünket. Noteszemből kitéptem egy lapot és ráfirkantottam:

„Pirivel elmentünk a Károlyi kertbe, a Wagner-estre.
– Okvetlenül gyere utánunk! Müller énekel!

A Bandi levelét majd megbeszéljük!

Kamasz.”

A jegyet és a levelet és az üzenetet odaadtam az apjának.

* * *

De hiába vártuk Ágit a Károlyi kertben. Egymás után élveztük a szebbnél-szebb áriákat a Tannhäuserből, a Lohengrinből, varázslatos volt a Nürnbergi mesterdalnokok, nekem mégis egyre jobban lohadt a kedvem. Folyton a nyakamat tekergettem nem jön-e valahol? A szünetben végig is jártuk Pirivel a nézőteret, hátha eltévedt. De nem. Nincs sehol.

– Talán nagyon későn ért haza – vélte Piri.

– Nem tudom... Sohase szokott későn hazajámi...

– De azért élvezted, ugye Kamasz? Ó, a Tűzvarázs milyen hátborzongató volt! És a Bolygó hollandi! A viharzó tenger! És Müller igazán nagy művész! Ugye milyen remek, hogy eljöttünk?

– Igazán szép hangverseny – feleltem kényszeredetten.

Gyönyörű júniusi éjszaka volt. Enyhe és illatos. Lopva Pirire pillantottam. A szeme csillogott, élvezte a zenét, élvezte, hogy fiatal és csinos, élvezte, hogy valakinek a társaságában van, aki nem egészen közömbös előtte. Észrevett. Futó, de annál mélyebb pillantást vetett rám, aztán úgy tett, mint aki újból elmerül a zenében. Éreztem, hogy a helyzet kezd veszélyes lenni. Bonira gondoltam. Aztán Ágira. Aztán Poci teherhajójára és uszályaira. Nem! Nem szabad engednem! Még nem vagyok kész a tanulmányaimmal. Szamárság volna minden komolyabb lépés ezen a téren. És... és Piri vajon tényleg megváltozott? Illetve az lett, ami volt azelőtt? Amint ő mondta? Hiszen alig ismerem igazán. Bár... bár lehet ez az este valaminek a kezdete... És miért ne ismerkedhetnék meg Pirivel jobban? Hiszen ha mindig tartózkodó vagyok

semmit sem tudhatok meg róla igazán! Ez pedig igazságtalanság vele szemben! Biztos, hogy nagyon megváltozott az utóbbi időben!

Tapsvihar térített magamhoz ábrándozásomból.

– Pompás! – kiáltotta Piri mellettem, felállt és úgy tapsolt.

Zúgott a taps. Én is felálltam és összeütöttem a tenyeremet, de a gondolataim egészen máshol jártak.

– Gyere – mondta Piri –, most hazakísérsz, ugye?

Belémcsimpaszkodott.

– Hát Ági mégsem jött el – mondtam, hogy kissé lehűtsem a kedvét és szilárdabb talajt érezzek a lábam alatt.

– De így is szép volt ugye?

– Sajnálom, hogy Ági nem volt itt.

Kissé elkomolyodott.

– Tulajdonképpen én is... Élvezte volna a Wagner-muzsikát... Úgy tudom Wagner-rajongó.

– Szereti Wagnert, de nem Wagner-rajongó. Ági semmiért sem rajong. Szerinte a rajongásban mindig van valami túlzás...

– Lehet... – felelte Piri elgondolkozva. – De most hazakísérsz?

– Egy darabig elkísérlek.

Némán lépdeltünk egymás mellett, a hangverseny közönsége lassacskán eloszlott a mindenfelé nyíló mellékutcákban.

– Ki az a Bandi? – kérdezte kis idő múlva Piri.

– Honnan tudsz róla?

– Ne haragudj, de akaratlanul is átfutottam a levelét. Hiszen ott feküdt az orrom előtt az asztalon.

– Bandi is hozzánk tartozik, de jelenleg katona.

Kiértünk a Duna-partra és a Szabadság-híd felé bandukoltunk. A Gellért-hegy sötét tömbje vaskosan emelkedett a júniusi csillagos égre. A budai oldal lámpásai fényüket a folyó vizében fűdették és a Szabadság-híd lámpasora szaggatottan ívelte át a sötét folyamot.

Piri megállt, és nekitámaszkodott a rakodópart korlátjának.

– Mondd, Kamasz – kezdte elgondolkozva –, miért mondanak minket fiatalokat olyan furcsáknak?

– Miért gondolod, hogy furcsák vagyunk?

– Ó, nem ti... De mégis... Annyit írnak rólunk. Minden újság tele van: a fiatalság így, a fiatalság úgy... Mit szólnak hozzá a pedagógusok? Mit szólnak hozzá a szülők?... Mit szólnak hozzá a fiatalok?

– Bonyolult kérdés ez, Piri. Tőlem hiába vársz feleletet.

– Pedig nektek értenetek kellene ehhez valamit. Ti olyan mások vagytok, mint a többiek... Olyan mások...

Hajókürt hangja szakította meg beszélgetésünket. A Lánchíd felől hajó körvonalai sötétlettek, csak a színes jelzőlámpák fényei sejtették, hogy kis motoros vontatóról van szó. Rohamosan közeledett. Néhány uszályt vitt magával. Az uszályok teste kiemelkedett a vízből. Úgy látszik üresek.

– Tudod, Piri – vettem föl újra a beszélgetés fonalát –, tudod néhány napja a túlsó oldalon ültem egy barátommal lent a lépcsőkön. Akkor is jött egy vontató. De föl felé igyekezett. Az is húzott uszályokat. Megrakottakat. Egészen a víz színéig merültek. Hogy erőlködött, hogy dolgozott, hogy csak valamit is haladjon! Lefelé milyen

könnyen sodorja az embert az ár! Pláne, ha hozzá hasonló üres fejekkel és üres szívekkel örvénylik együtt. De nagyon kell dolgozni, ha az ember az árral szemben akar haladni. Hát még ha rakománya is van! És ugyan melyik fiatal szereti ma az erőfeszítést? Ha most összeöleleznénk és összecsókolóznánk, mint ott azok lenn a vízparton, ezen igazán senki meg nem ütköznék. Csakhogy akkor mi is úsznánk az árral. Ez pedig utálatos dolog.

Elhallgattam. A vontató az üres uszályokkal már messze járt. Nem is láthattuk többé.

– Menjünk tovább – mondta Piri halkan.

Elindultunk.

– Tele van az élet rejtélyekkel – szólt kis idő múlva –, és senki sem magyarázza meg nekünk... senki...

– Illetve, aki magyarázza, rendszerint maga sem ért hozzá. Piri egy rettenetes dolgot mondott nekem a napokban egy festőművész, apának jó barátja.

– Mit mondott?

– Azt mondta, hogy a következő generáció ezt a generációt el fogja átkozni... Érted? El fogja átkozni!... A következő generáció a mi gyerekeink lesznek!

– Istenem...

– És most nem kísérlek tovább. A következő sarokig eltalálsz egyedül is. Itt megvárom, amíg a házmester beenged. De kérek, ne nézz hátra. Biztos lehetsz benne, hogy megvárom míg bemész a kapun. És... és örülünk, hogy ezen az éjszakán tudtunk kicsit az árral szemben úszni.

Kezet fogtunk. Piri nem engedte el mindjárt a kezemet. Kissé felém hajolt, mintha várt volna még valamit. Mintha kevesellte volna a pusztá kézfogást búcsúzóul.

Megértettem és... és megszedültem. De csak egy pillanatra. Valahonnan a lelkem mélyéből Boni szavai jelentkeztek. Kitartani! Csak kitartani! Megkeményítettem magamat és szilárd maradtam. Piri összehúzta a szemét, úgy figyelt. Most ő értett meg engem. Lassan elengedte a kezemet, megfordult és elindult. Tényleg nem nézett hátra és én megvártam, amíg a házfelügyelő beengedi. Vártam még néhány percig. A harmadik emeleten jobbról a második ablakban világosság támadt. Még mindig nem mozdultam. Mintha árnyék jelent volna meg az ablak előtt, de lehet hogy tévedtem. Leeresztették a redőnyt. Résein átszűrődött a világosság. Néhány perc múlva eloltották a villanyt és a harmadik emeleti ablak is vakoskodva meredt a terhes júniusi éjszakába.

– Jó éjszakát, Piri. Aludj jól.

* * *

Amikor úgy éjfél tájban hazaértem Ági ablaka még világos volt.

15.

Lenyomtam a kilincset és benyitottam. Csilingelés hallatszott. Betettem magam mögött az ajtót és megálltam a lépcső tetején. A hátsó falon meglibbent a függöny. Egy leány jelent meg bekötött fejjel és személtáppal a kezében, Erzsike volt.

– Szia, Kamasz! Jókor jöttél! Legalább segítesz! Nevetett.

– Most kezdődik a portörülgetés. Ahhoz talán te is értesz.

– Jókora rendetlenséget csináltál itt, Erzsike.

Tényleg egyetlen bútordarab sem állt a helyén.

– Ja, fiam, szombat van. Heti nagytakarítás.

– Na, akkor add ide azt a portörülőt, hadd hasznosítsam magam.

– Szó se róla. Szépen leülsz én meg főzök egy feketét.

– Majd, ha készen leszünk.

– Fél perc az egész.

– Erre igazán kíváncsi vagyok.

– Akkor maradj még a lépcső tetején.

Erzsike hozzáfogott. Szempillantás alatt végigszaladt a portörülőrúhával az asztalon, a két széken, a fal mentén húzódo padon, a lámpabúrán, amely oly alacsonyan lógott, hogy kis ágaskodással elérte, aztán a két képen – két jelentéktelen olajnyomat –, majd az ablakpárkányon, amely magas volt és egy cserép muskátli állt rajta. Letörölte még az ajtót és a villanykapcsolót is. Aztán felszaladt a lépcsőn mellém, kezelésbe vette a bejárati ajtót is, játékosan megbillentette a csöngőt és rámnevetett. Leszaladt a lépcsőn, mindent helyretolt és félrelibbentette a függönyt.

– Most már lejöhetsz – szólt vissza mosolyogva és elűnt a ronggyal együtt a függöny mögött.

Tényleg le is mentem.

– A váza nincs az asztal közepén – állapítottam meg a tényt és a rend kedvéért kínos pontossággal az asztal geometriai középpontjába helyeztem. Két hervadt rózsaszál fonnyadt benne.

Újból libbent a függöny és Erzsike megjelent. Már nem volt kendő a fején friss volt, haját is megigazította, de a kezén még érzett a nedvesség, amikor kezet fogtunk. Mosakodott, de nagyon sietett. Nem törölte meg egészen szárazra. Nem akart sokáig magamra hagyni.

– Már fő a fekete – jelentette be –, ülj le.

– Köszönöm. Hány személyre főzöd?

– Jön még valaki?

– Ági... és talán Poci is... Esetleg... Vállat vontam.

– Hát tele töltöttem a főzőt, ha nem lesz elég majd újrázunk.

Valaki ácsorgott a műhely előtt, lehallatszott a toporgása, sőt néhányszor el is sétált az ablakok előtt. Lehajolt és be is kukkantott. Erzsike felszaladt a lépcsőn.

– Majd megmondom, hogy ne strapálja magát. Apa már hazament. Jöjjen hétfőn.

Erzsike eltűnt. Lehallatszott, hogy beszélget valakivel. Aztán lassan nyílt az ajtó, a csilingelés hosszan hallatszott. Felpillantottam. A lépcső tetején Piri állt. Kicsit esetlenül, kicsit kihívóan.

– Ági mondta, hogy itt vagy...

– Miért nem hoztad magaddal?

– Nem akart jönni. Azt mondta, talán majd később.

– Menjünk le – szólt közbe Erzsike és letessékelte Pirit.

– Ismeritek egymást? – kérdeztem, amikor leértek.

– Nem... azaz, hogy igen. Hiszen Ági sokat mesélt rólad, Erzsike...

– Képzelem...! Hát csak üljetek le. Mindjárt hozom a feketét.

Leültünk és Piri érdeklődve nézett körül. Elbiggyesztette az ajkát.

– Nyirkos pince...

Erzsike jött, csészék voltak a kezében. Az asztalra tette őket. Újra kiment és hozta a lombikot. Kellemes kávéillat töltötte be a kis helyiséget.

– Tessék cukor is. Szolgáljátok ki magatokat.

– Majd én öntök – háziaskodott Piri. – Hány kockával iszod, Kamasz?

– Itt önkiszolgálás van – tiltakoztam a bizalmaskodás ellen.

– Ahogy akarod...

Kavargattuk a kávékat és hallgattunk. Egy férfi ment el az ablakok előtt, láttuk a nadrágja szarát, hallottuk a lépteinek kopogását. Bórsarkú cipője volt. Sarokvédő is lehetett rajta.

Erzsike megkóstolta a kávéját, forrónak találta és kissé félretolta.

– Tulajdonképpen miért nem jött el Ági? – kérdezte és Pirire nézett.

Piri éppen ajkához emelte a csészét. Vállat vont és rámpillantott. Elpirultam és azt mondtam:

– A fekete kitűnő, Erzsike.

– Örülök, hogy ízlik.

Megint hallgattunk.

– Ezt még igrátok meg és újat főzők.

Erzsike kitöltötte a lombik alját és eltűnt a függöny mögött.

– Itt mi van? – kérdezte Piri a függöny felé bökve.

– Erzsike apjának a műhelye.

- Erzsi apja kárpitos?
- Láthattad a feliraton.

Nyílt az ajtó, éles csilingelés zavarta meg az imént közénk ereszkedett csendet. Felpillantottunk. Elegánsan öltözött férfi állt a lépcső tetején. Nagy piros szegfűcsokor volt a kezében. Kissé zavarba jött, amikor bennünket megpillantott.

- Bocsnát a zavarásért... Erzsikét keresem...

– Mindjárt jön. Tessék csak lejönni – szólt rá Piri határozottan. A lépcső közepén tartott, amikor libbent a függöny és Erzsike megjelent.

- Ó, tanár úr...

– Kezít csókolom, Erzsike... És kértém már, hogy ne szólítson tanár úrnak...

– Milyen szép virágot hozott – élénkült fel Piri. – Dobd ki Erzsike ezeket a fonnyadt rózsákat és hozz hamar friss vizet.

- Igen, mindjárt...

– És hozz egy csészét is a tanár úrnak – kiáltott utána Piri.

A tanár úr leért. Kölcsönösen bemutatkoztunk.

– Tessék helyet foglalni – adtam át a helyemet. – Én majd elférek a lócán.

Letelepedtem a padra. Ők is leültek.

– De milyen szép virágot hozott – lelkesedett Piri.

Libbent a függöny és Erzsike jelent meg. Hozta a vázát.

– Légy szíves tedd a vázába a virágot – kérte Piri. – Én még hozok széket. Úgy látom ma vendégjárás van nálunk.

– Nem ok nélkül – forgatta a szemét Piri hol a tanárra, hol Erzsikére.

– Ide ülj – folytatta, amikor Erzsike behozta a széket. Átadta a helyét a tanár mellett és mellém telepedett. – Kész már a fekete? Majd megnézem. Máris ugrott és el-tűnt a függöny mögött. Erzsike mozdulata félbe maradt.

– Maradjon Erzsike – mondta a tanár kérlelő hangon és gyengéden megfogta a karját, visszahúzta a székre.

Az ajtó felől ebben a pillanatban csilingelés hallatszott, mindhárman felpillantottunk. Valaki megtorpant a lépcső tetején, az ajtót is nyitva hagyta. Bandi volt. Kezében három szál szegfű. Derméden állt és mi is felálltunk.

– Bandi – kiáltotta Erzsike –, nem írtad hogy jössz!? De... milyen jó, hogy itt vagy! Gyere le hamar!

Bandi nem mozdult. Erzsikére nézett, aztán a tanárra, a piros szegfűcsokorra aztán rám. Leengedte mind a két kezét. Markából földre hullott a három szál szegfű. Az egyik a lépcső oldalán Erzsike lábához esett. Bandi még egyszer végignézett rajtunk, hirtelen megfordult és szó nélkül kiment.

– Bandi – kiáltotta Erzsike – Bandi!!!

Felrohant a lépcsőn. Ekkor az utcáról is kiáltások hallatszottak.

– Ő az, ő az! Jöjjön vissza! Halló, fiatalember!

Dobogás hallatszott. Bandi futott el az ablak előtt. Lát-szott a lába. Erzsike feltépte az ajtót, de nem tudott ki-menni. Elállták az útját. Két nő. Két idős hölgy. Janka volt meg Flóra.

– Ő az – hadonásztak izgatottan. – Ő az! Ő lopta el az aranykeresztet! Fogják meg!

– Nem igaz! – kiáltotta Erzsike. – Nem igaz!

Nekitámaszkodott a falnak és sírt.

A tanár fal fehéren állt fel. Piri a kiáltozásra bejött. De azért a feketét is hozta.

– Mi történt itt? – kérdezte meglepetten.

Felsiettem a lépcsőn.

– Kezit csókolom – köszöntem a néniknek. – Kérem jöjjenek le. És Erzsike gyere le te is. Ne sírj.

Karonfogtam és levezettem. A nénik óvatosan követtek. Mire leértünk Erzsike már nyugodtabb volt. Megállt a tanár előtt.

– Többször kértem a tanár urat, hogy ne látogasson meg, hogy hagyjon békén – tette hozzá kissé szenvedélyesebben, de újból fegyelmezte magát. – Nagyon kérem, most hagyjon magunkra... Legyen szíves...

– Kérem, Erzsike, ha maga akarja... igazán... Kezit csókolom.

Elindult a lépcső felé. A nénik előtt menet közben egyetlen meghajtotta magát. Lépcső közepén járt már, amikor Erzsike kikapta a vázából a szegfűcsokrot, de meggondolta magát és csendesen visszatette. Lopva a tanár után nézett. A tanár nem vett észre az egészből semmit. Amikor behúzta maga mögött az ajtót a jelzőharangocska hosszan, bánatosan csilingelt. Mire elhalt a hangja, Erzsike már egészen nyugodt volt.

– Kezit csókolom – köszöntötte a néniket. – Apu már nincs itt, de tessenek helyet foglalni.

– Jaj, lelkem, nem is tudom mit mondjak. Egészen ki vagyok kelve magamból. Ugye mondtam, Flóra, hogy barna volt? Most láthattad! A saját szemeddel. És – bocsánat, Kamasz is láthatta, hogy annak a fiatalembernek,

aki az imént innen kijött barna volt a haja. Nos, ő volt. Igen ő! Ő hozta fel a drága nagy foteljét a lakásunkba.

Janka néni az utolsó mondatokat már kizárólag csak hozzám intézte. És így Flóra is, Piri is, Erzsike is mind ránk figyeltek.

– Ülünk le egy picit – indítványoztam. – Bocsánat, bemutatom a kedves Janka és Flóra néninek egyetemi kolléganőmet: Piri...

– Kezit csókolom... Együtt tanulunk Kamasszal...

– Ti is így hívjátok? – nyújtotta kezét bájos mosollyal Janka.

– Persze. Talán még a professzorok is egymás közt.

– Azt talán mégse... kockáztatta meg Flóra az ellenvetést.

– Ki tudja? A professzorok is huncut emberek. Sok közöttük a kopasz...

Janka és Flóra nem tudták milyen arcot vágjanak ehhez a számukra szokatlan és tiszteletlennek tűnő megállapításhoz.

– Tényleg ez a fiú hozta el a karszéket a néniktől, aki az imént kiment? – vágtam közbe gyorsan, hogy a lényeges mederbe terejem a beszélgetést.

– Hát persze! És most hagyták elszökni. Erzsikére néztem. Elsápadt.

– Bandiért tűzbe teszem a kezem! – mondta csendesén.

– Ó, leányom, az ilyen külvárosi mindenfélék...

– Bandi a vőlegényem – vágott közbe most már éles hangon Erzsike.

– A vőlegényed? – álmélkodott a két néni egyszerre.

Pirire néztem. Piri kissé elsápadt.

- Tényleg a vőlegényed? – kérdezte ő is.
- Talán beszéljünk másról. Mit parancsolnak a nénik? Mivel szolgálhatunk? Majd megmondom apának.
- Ó, semmivel, leányom. Igazán semmivel. Csak éppen erre jártunk. Dehát ilyen a véletlen?
- Felálltak.
- Ne mondjak semmit apusnak?
- A nénik megértették. Elindultak fel a lépcsőn.
- Üdvözljük apust. Majd legközelebb...
- Kezit csókolom.
- A jelzőharang hosszan, pletykásan csacsogott, amikor a nénik betették az ajtót.
- Most mi lesz? – kérdezte Piri kíváncsian.
- Hazakísérem Erzsikét.
- Veletek mehetek?
- Most nem Piri – beszélni valóm volna Erzsikével. Pirinek nem tetszett a dolog. Erzsike észrevette.
- De azért valamiben segíthetnél, Piri. Igazán...
- Kérően nézett a nála fejjel magasabb leányra.
- Tessék Erzsike?
- Légy szíves vidd magaddal ezt a csokrot innen.
- Kiemelte a tanár szegfűt a vázából, lecsurgatta a vizet és papírba csavarta a végét.
- Szívesen. De egy pillanatra várj még. Piri felsietett a lépcsőn, felemelte Bandi két szál szegfűjét és az üres vázába illesztette.
- De még ezt is...
- Lehajolt és felszedte a harmadik szálát is. Azt is a vázába csúsztatta. Aztán odament Erzsikéhez átölelte és megcsókolta. Fejével biccentett felém. Nem szólt egy

szót sem. Felkapta az asztalról a szegfűcsokrot nesztele-
nül felsietett a lépcsőn és kilépett az utcára.

Erzsike ráborult az asztalra és sírt.

16.

„Kedves Bandi!

Végtelenül sajnálom, hogy félreértetted azt a helyzete-
tet, amikor ráknknyitottál apa műhelyében. Isten előtt
mondom: semmi közöm a tanár úrhoz. Többször kértem
már, hogy ne látogasson meg, nincs semmi értelme. Azt
is megmondtam neki, hogy a Te menyasszonyod va-
gyok. Hogy nem utasítottam vissza erélyesebben? Utó-
végre ő is ember. És igazán, rendes ember. Ne gondold,
mert tanárom, talán azért. Amit pedig az a két néni kiál-
tott Rád, azt úgysem hittem el és most sem hiszem el.
Hogy segítettél nekik a fotelt felvinni, azt nagyon is el-
hiszem. De, hogy a beléje rejtett aranykeresztet Te vitted
volna el, az úgy sem igaz.

Kérlek írd hamarosan. És amint újból elengednek, gye-
re! Személyesen majd jobban lehet tisztázni mindent.

Szeretettel üdvözlő:

Erzsike.”

* * *

A levélre válasz nem érkezett.

* * *

„Kedves Bandi!

Erzsike panaszkodott nekem, hogy nem válaszolsz a levélére. Bizonyítom, hogy Erzsike ártatlan. Hiszen ott voltam én is. Láthattad. Igazságtalanság volna következtetéseket vonni egy helyzetről, amelyet nem tisztáztál egészen. És még egyet. Tisztáznod kell a nénik vádját is. Nem miattam. Ismerlek téged, úgy sem hiszem el. De Erzsike miatt. Sokat sír, ami tőle szokatlan. Kérlek, Bandi, írd!

A régi barátsággal ölel: Kamasz’’

* * *

Erre a levélre sem érkezett válasz.

Kissé megdöbbentünk. Poci lóhalálában leutazott Bandihoz.

– Hogyne kérem, visszajött. Pontosan bevonult. Rendes gyerek az! De most egy hetes gyakorlaton vannak – adták meg a felvilágosítást a laktanya kapujában.

Poci tehát dolga végezetlen tért vissza.

Akkor megkértük Boni atyát, hogy lépjen közbe.

Erzsikétől már tudta, hogy mi történt. Azt válaszolta, hogy mást sem tesz, mint naponta közbelép. Megértettük, hogy minden nap imádkozik Bandiért. Egy hét múlva aztán ő is írt.

* * *

„Kedves Bandi!

Ha az embert az életben váratlan dolog éri, keserűség, vagy csalódás, nem jó mindjárt mindent faképnél hagyni! Pláne megfutamodni! A helyzetekkel bátran szembe kell nézni! Megértelek, Bandikám, de a látszat néha csalám! Hiszen ismerjük Erzsikét mind a ketten. Nem volna

részéről sem okos, sem igazságos, feltételezni valamit, amiről nem győződte meg. Kérlek, írd minél hamarabb és írd meg miképpen vélekedsz erről?

Imáiba foglal és a régi szeretettel gondol Rád
őreg barátod:

Boni a...''

* * *

„Kedves Atya!

Köszönöm kedves sorait. Én már régen elintéztem ezt magamban. Most itt volt az alkalom, hogy végre is hajtsam. Nem akarok Erzsike boldogságának útjába állni. Egy tanár mégiscsak méltóbb férj számára, mint egy vilánszerelő. Kérem ne is írjanak, mert csak nehezítik a helyzetemet. De fő, hogy Erzsike boldog legyen!

Üdvözl:

Bandi.

* * *

Amikor az atya a levelét felolvasta önkéntelenül is kiszaladt a számon:

– Azért mégis furcsa, hogy az aranykeresztről nem ír semmit.

– Miért írt volna? – kérdezte az atya. – Én sem írtam neki róla. Nyilván maga is képtelenségnek tartotta a vádat és tudja, hogy mi is annak tartjuk.

– Igen, de miért futott el olyan vadul, amikor a nénik kiáltozni kezdtek...?

– Nem a nénik kiáltozása miatt futott...

– De akkor is olyan furcsa nekem, atya, hogy Bandi sohasem mondta, hogy ő vitte fel a karszéket az emeletre.

- Biztos, hogy ő volt?
- Biztos. Újból felmentem a nénikhez és kifaggattam őket.
- Hm... Bandi szerény fiú, nem akart kérkedni azzal, hogy jót tett.
- Lehet...

17.

„A Bandi nem megy a fejembe! Ez viccnek hangzik, kedves Naplóm, pedig ilyen komoly dologgal nem szabad viccelni. És én nem is viccelek. Erzsike mindent elmondott őszintén. A tanárnak kiadta az útját, a Bandi meg faképnél hagyta. Magára maradt. De életmódján nem változtatott semmit. Elárulta, hogy eddig csak egy tized rózsafüzért szokott naponta imádkozni, most egy egészet. Ráér. Nem kell a Bandinak írni. Úgy sem válaszol. Viszont igaz, hogy többet gondol Rá; de imádsággal együtt könnyebb elviselni, a... a – most nagy szót írok le: a szenvedést. Mert szegény Erzsike bizony szenved.

De elárulom, hogy valami bajom nekem is van. A Kamasz miatt. Tudom, hogy neki megmutatta Boni atya a Bandi válaszát, de Kamasz nem akar beszélni róla. Valamit titkol. És hát... persze, hogy a Jankától, meg a Flórától mindent megtudtam... A drága nagyfiú feszületét szinte már egészen elfelejtettem. Most megint minden felkavarodott bennem.

Ráadásul még a Piri is kerül a Bandi váratlan látogatása óta. Pedig már olyan jóban voltunk! A Piri kezdett rendszeresen imádkozni. Templomba is járt már. És úgy

terveztük, hogy ha megkapja a diplomáját az egyetemen, mielőtt nekivágna az életnek, életgyónást végez, amint illik. De most kerül engem. Vajon abbahagyott mindent? Vagy mi ütött belé? Kedves Naplóm, te igen bölcs vagy, mert szörnyen tudsz hallgatni, súgd meg nekem, mi történt itt?

Egyébként Kamasz miatt már nem nagyon izgulok. Mármint más szempontból, nem úgy, mint fentebb írtam Róla. Érted, ugye, kedves Naplóm? Megmondtam a Boninak, hogy elmegyek a Pocival a vadak közé misszióba, akár Afrikába, vagy Grönlandra. Mindegy. De az is jó lesz, ha szakácsnő leszek a plébániáján. Boni erre azt mondta, hogy ez butaság, ami egy egyetemistára sértés. Meg is mondtam neki, de ő kitartott az álláspontja mellett. Nem azért tanulok építésznek, hogy a Pocinak jó ebédeket főzzek. Dehát persze – tette hozzá elgondolkozva –, a missziókban építészekre tényleg nagy szükség van. – Úgye? – mondtam felvillanyozódva, de ő egykedvűen végigmért és azt válaszolta: De nem az Északi sarkon. – Rendben van, akkor megyek a Déltre. – Nem mész sem az Északira, sem a Déltre, hanem megvárod, hogy Istennek mi a szándéka veled. – Nem is tudtam, hogy Istennek szándékai vannak velem? – feleltem. – Ó, te libácska! Hát Istennek minden emberrel van szándéka! Mindenkitől vár valamit! – Ez megint sértés volt és éppen azon gondolkoztam, hogy mivel toroljam meg, amikor hirtelen az jutott eszembe, hogy hátha Istennek tényleg az a szándéka velem, hogy ne menjek se misszióba, se Pocival szakácsnének, hanem... hanem... Elkezdtem bögni.

– Atya, kérem – szipogtam – én olyan szomorú vagyok a Piri miatt.

– Megértelek, Ági – felelte halkán.

– Egyáltalán nem ért meg, Atya. Hiszen még nem is mondtam, hogy Piri faképnél hagyott.

– Téged?

– Igen. Már napok óta felém sem néz.

Az atya hosszan hallgatott. Aztán nagy szeretettel és megértéssel nézett rám:

– Ági – mondta együttérző hangon, ami úgy esett, mintha a szívemet simogatta volna – Ági, én úgy gondolom, hogy te inkább a Kamasz miatt vagy szomorú... De persze ebben a Piri is benne van.

Elkerekedett szemmel néztem rá:

– Hát persze! – kiáltottam és most már teljes erőmből böngtem.

Egy kicsit várt és amikor elcsendesedtem, ezt mondta:

– Látod, Ági, ellopták tőled az egyik keresztet, kaptál helyette másikat. Minden embernek van keresztje. Kisebb, nagyobb, nem egyformák. De aranykeresztje csak annak van, aki szeretetből hordozza a magáét. Szeretetből Isten iránt, szeretetből egymás iránt. A szeretet aranyozza be a keresztet. Érted ezt Ági? A legigénytelenebb kereszt is értékessé lesz, ha bearanyozzuk. Érted Ági?

Mit tehettem, kedves Naplóm? Nem lehetett nem érteni. Igent bólintottam a fejemmel és letöröltem a könnyeimet.”

Utolsó szigorlatom előtt a folyosón álldogáltam és vártam, hogy rám kerüljön a sor. Kibámultam az ablakon és néztem az utcát. Délelőtt volt, úgy tizenegy óra körül, a nap végigsütött az aszfalton és egy-kettőre felszárította, pedig csak az imént járt erre az öntözőkocsi. Azon voltam, hogy eltereljem gondolataimat a vizsgáról, a hosszú kemény munkában beemelt anyagról, a tételekről, a lehetőségekről, egyszerűen mindarról, amit ez az egy szó jelentett: szigorlat.

Valaki megérintette a karomat. Megfordultam. Piri állt előttem. Látszott rajta, hogy sietett. Köszönés helyett megkérdezte:

– Izgulsz?

Vállat vontam, ami azt is jelenthette, hogy igen, azt is, hogy nem. De alapjában véve azt is, hogy „lehetne izgulni, de nem érdemes”.

– Olyan régen láttalak, Piri – mondtam aztán kissé szemrehányóan – mintha... mintha kerülnél engem... Valamiben talán túl „kamasz” voltam?

Megrázta a fejét.

Valahol nyílt egy ajtó, s mindketten önkéntelenül odanézünk. De nem, még nem engem hívtak. Kissé idegesen elnevettem magam.

– Annyin átestünk már, épp az utolsótól izguljunk?

– Igazad van. Nem érdemes. Engem most jobban érdekelne, hogy mi van veled, Piri, tulajdonképpen?

Nevetett.

– Csak annyi az egész, hogy jó tanítványa vagyok Áginak.

- Nem értelek.
 - Nem baj. Elég, ha én értem.
 - Dehát Ági nem kerül engem... nem nagyon...
 - Éppen azért kerüllek én.
 - Tehát igaz, hogy kerülsz.
 - Hm... igaz.
- Elhallgattunk.
- És tulajdonképpen miért, Piri? – kérdeztem kis idő múlva.
 - Te is szigorlatoztatsz?
- Nevetve nézett rám.
- Ha akarod, igen.
 - Rendben van, de ez lesz az utolsó.
 - No, ne olyan tragikusan, kislány!
 - Nem nagyon tragikus, de így van. Vidéken helyezkedtem el.
 - Megszakítod velünk a kapcsolataidat?
 - Igen, azaz, hogy nem...
- Eddig az ablakon kibámulva kérdezgettem. Most félsoldáról rásandítottam:
- Rejtvényekben beszélsz, Piri.
 - Nézd, Kamasz, rövid leszek.
- Megfordult és nekitámaszkodott az ablakpárkánynak. De a takarítónő közeledett a folyosó végéről, Piri tehát újból visszafordult az ablak felé.
- Emlékszel arra, amikor azon a szombaton Erzsikénél voltunk? Az apja műhelyében? – És jött az a tanár a piros szegfűcsokrával?
 - Emlékszem.
 - Aztán jött a Bandi és kitört a gyalázat...

Elhallgatott. Végighúzta mutatóujját az ablaküvegen és a körme hegyével megkoccintotta.

– Nos – folytatta és futó pillantást vetett rám –, nos az az eset nagyon tanulságos volt számomra.

Autóbusz dübörgött el alattunk, a folyosóablakok megremegetek.

– Akkor nagyon megértettem valamit – tette hozzá, amikor újból csend lett. Ha csak téged ismernék, talán nem lennének gátlásaim. De mióta Ágit ismerem, tényleg megváltoztam. Ő egészen más, mint mi. Nem tudom, hogy miért? Illetve csak sejtem...

– Hogyan érted azt, hogy más mint mi?

– Ő, nem mi kettőnkéről van szó, hanem rólunk, mai lányokról... Hiszen te és Ági nagyon hasonlóan gondolkodtok.

– És ezért hagysz faképnél minket?

– Nem. Hanem azért, mert Ági jóvoltából kezdek én is úgy gondolkodni, ahogy ti.

– Nem értelek...

– Pedig a dolog nagyon egyszerű! Ha még a régi Piri volnék, semmit se törődnék azzal, hogy kettőtök közé állnék. Sőt, sportot úznék abból, hogy...

Valahol a folyosó végéről a nevemet szólították. Piri elmosolyodott.

– Na, fiam indulj!

Idegesség szaladt át rajtam.

– Kár – mondtam erőt véve magamon. – Te biztosan érdekesebb dolgokat mondtál volna most nekem, mint amiket én fogok nekik mondani odabent. Megvársz?

– Imádkozom érted, hogy sikerüljön.

Visszafordult az ablak felé. Egy pillanatig feszülten néztem, aztán hirtelen megfordultam és elindultam a nyitva hagyott ajtó felé...

Amikor újból kint voltam a folyosón, Piri már nem állt az ablaknál. A folyosó egészen üres volt.

A szigorlatom kitűnően sikerült.

19.

Siettem haza, de nem várt otthon senki. Pedig eddig minden komoly vizsgám után Ági ott leselkedett a kertkapuban és már messziről integetett:

– Széna? Szalma?

A Piri után, Ági is faképnél hagy? Észrevettem, hogy újabban kerül. Nem kifejezetten. Nem megy át a másik oldalra, ha az utcán szembetalálkozunk, nem is bújik el előlem. De valahogyan az előre megsejtett alkalmakat kijátsza. Éspedig ügyesen. Olyan jó ürügyeket talál, olyan körmönfontan rendez el mindent, hogy senkinek sem lehet kifogása a kifogásai ellen.

Kihívjam? Fűtyüljem a Boci-bocit?

Egyszerűen nem veszi tudomásul és nem jön.

Menjek én át?

Ezt férfiúi önérzetem nem tartotta méltó megoldásnak.

Közben kiögyeletem a kertbe. Nem is mentem be a lakásunkba. Akaratlanul is a tölgyfához vezető útra tévedtem, pedig igazán nem is figyeltem, hogy merre megyek. Akkor lepődtem meg, amikor az utolsó bokor mögül a tisztásra léptem. Egy fehér gomolyag kuksolt a

tölgy alatt. A gomolyag nagy, vaskos könyvet tartott a kezében és teljesen el volt merülve benne.

A gomolyag Ági volt.

Ági tanult.

No lám, füttyszó nélkül is itt vagy – gondoltam és hangosan intonáltam:

– Boci, bo-ci tarka...

A gomolyag ijedten becsapta a könyvet, és felkapta a fejét, sőt fel is állt.

Most már minden kétséget kizárva világosan látszott, hogy a fehér gomolyag tényleg Ági. Tudniillik felülről beletúrt a hajába, olyan mozdulattal, ahogyan erre felé csak ő szokta, aztán sóhajtva becsukta a könyvet és még mélyebbet sóhajtva megállapította:

– Se füle, se farka...

Ledobta a könyvet a fűre és gyorsan mellé ült. Úgy nézett rám letről féloldalt felemelve a fejét:

– Aproó, sefülesefarka, hogy sikerült?

– Nagyon megtisztelő a kérdésed, Ági. De előbb mondd meg, hogy a sefülesefarkán mit kell értenem? Magamat, a vizsgámat, vagy amit a vizsgán feleltem, vagy az eredményt?

– Én nem tudom megmondani, Kamasz, igazán... De így kellett mondanom, így jutott az eszembe...

– Mindig gyanítottam, hogy a hajad is azért áll olyan csudamód, mert ilyen csuda-gondolatokba eresztí a gyökerét.

– Lehet... Poci is ezt tartja.

Halálosan komoly volt. Annyira komoly, hogy hangosan fel kellett nevetnem.

– Na látod – mondta és maga is mosolygott. – Ül le, Kamasz – kínált helyet – és amikor letelepedtem, kíváncsian nézett rám:

– A vizsgád, Kamasz?

– A szokott – feleltem tompán.

– Gratulálok... jó érzés mi? Én még gürcölhetek egy egész esztendőt.

– Irigyzel?

– Persze!

Kinyújtotta a lábát a fűben és csendesen elgondolkodott.

– Pirivel mi van? – kérdezte kis idő múlva.

– Piri eltűnt.

– Eltűnt?!

– Na nem olyan nagyon – nevettem Ági elképedésén – csak nem várt meg, amíg a végére értem.

– Olyan jól ment már vele minden és most hetek óta felém sem néz.

– Ó, nagyon jó befolyással voltál rá, igazán... Egészen megváltozott...

– Tényleg? Úgy gondolod?

– Látom rajta... Illetve láttam...

Ági egy marék fűvet tépett, aztán szerteszórta maga körül.

– Akkor miért kerül bennünket? Illetve engem? – kérdezte elgondolkodva, és öt ujjával gondosan összegereblyezte a fűszálakat.

– Azt igazán csak ő tudja... De majd visszahozzuk, Ági, jó?

– Ahogy gondolod – felelte óvatosan – aztán felkapva a fejét gyorsan hozzátette:

– Persze, vissza kell hozni. Miért kallódjék el újból? És... és hogyan akarod?

– Ha megkaptam a diplomámat, bulit rendezünk. És arra meghívjuk őt is. Te leszel a háziasszony, meg Erzsike. A nagyokat nem engedjük beleszólni. Kivéve Bonit. Őt is meghívjuk. Jó? És... és Bandit is...

– Tudod, hogy merre van?

– Tudom. Az atya leszerelése óta állandóan szemmel tartja.

– És hogyan akarod?

– Úrok neki.

– Ha szegény, ludas a keresztben, nem fog eljönni... De én nem hiszem, akár hogy is emlegetsz bizonyos gyanús körülményeket...

– Ha nem jön, tényleg csak megerősít a gyanúmban. Akkor megpróbálhatjuk tovább bonyolítani az ügyet ezen a szálon.

– Te csak ne bonyolíts semmit. Minden nap imádkozod: Bocsásd meg a mi vétkeinket, miképen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek. Én már régen megbocsátottam a károkozónak, bárki legyen is az.

– Nekem is? – vetettem közbe félig tréfálkozva, félig komolyan.

Ügyet sem vetve a közbeszólásomra, folytatta.

– A mi fő gondunk most nem az, ami elmúlt, hanem ami van... És ami lesz – tette hozzá elgondolkozva.

– Hát, ami van, azzal még csak megbirkózunk valahogy, de, ami lesz? Ági, melyikünk lát a jövőbe?

– Én nem mondtam azt, hogy próféták vagyunk, de a jelen mégis csak magában hordozza a jövőt és így befolyásolhatjuk.

– Írtó megkomolyodtál! – lepődtem meg előbbi mondatán. Úgy látom nem építésznek készülsz, hanem filozófusnak.

– Helyes. Építészfilozófusnak, vagy filozófusépítésznek. Avagy: filozofáljunk az építészetről, vagy építsünk filozófiát...

Elnevette magát és felém fordult:

– Teszem azt, filozofáljunk Piri és Erzsike jövőjének építéséről...

– Vagy építsük Piri és Erzsike életfilozófiáját – vettem át a szót.

Ági elismerő pillantást vetett rám:

– Látom, Kamasz, már te is komolyodsz... De még van mit tanulnod... világos, hogy Erzsike életfilozófiáját nem kell építenünk. Sem nekünk, sem másnak... Fölépítette azt ő maga. Éspedig elég jól... Illetve felépítette benne a kegyelem... Te mint vélekedsz erről?

– Azt hiszem igazad van. Erzsike kiforrott jellem. Kézben tartja magát... És így a jövőjét is.

– Na látod. De Pirivel más az eset. Piri nem tud logikusan gondolkodni.

– Inkább azt sejtettem meg, hogy ő nagyon is logikus... De mindegy. Te biztosan jobban ismered.

– Attól félek, hogy azért hagyott faképnél, mert nagyon logikátlan következtetéseket vont le utolsó találkozásunkkor bizonyos eseményekből.

– Én meg azt hiszem, hogy inkább azért, mert nagyon is logikus következtetéseket vont le...

– Tudod, hogy miről beszélgettünk akkor?

– Nem tudom. De te most szépen elmondod jó?

Nem felelt mindjárt. Letépett egy fűszálat és a szájába vette.

– Itt ültem vele a fa alatt – kezdte némi szünet után. – Akkor is ilyen szép, napsugaras idő volt. Tiszta és világos volt körülöttünk minden. Én persze azt hittem: bennünk is. Mert én nagyon nyugodtnak és józannak éreztem magamat. De kiderült, hogy Piri tele van kételyekkel, forrongással. Beszélt nekem a rossz papokról, meg mindenféle könyvről, amikkel különféle helyeken eddig traktálták. Azt mondta, hogy meg van mérélyezve.

– De Ági, hol van itt a logikátlanság?

– A következtetésekből, amiket levont. Ha vannak rossz papok, akkor nyilván az eszme sem helyes, amelyet hirdetnek. Ő persze ezt nem így mondta, de a lényege ez volt.

– És te mit feleltél rá?

– Mit lehetett erre felelni? Azt mondtam neki, hogy ha akad matematika tanár, aki elhibáz egy levezetést, vagy egy példát ez még nem jelenti azt, hogy az egyszeregy nem igaz. Vagy, ha volna olyan nyelvtanár, aki hazudna, ebből teljesen illogikusan következtethetnénk, hogy a nyelvszabályok, amelyeket tanít önmagukban nem igazak. Úgy sorba vehetnénk mindenféle emberi működést, szakmát, tudományt. Azért mert egy orvos elrontja a gyomrát, azért jól orvosolhat más beteg gyomrokat. És így tovább...

– És Piri mit szolt?
– Lehet, hogy így van, majd gondolkozom róla. Ezt felelte.

Újabb fűszálat tépett, de nem vette a szájába, hanem az ujjá köré tekerte.

– Igazad van, Kamasz, legjobb lesz, ha meghívod... És persze Bandit is. A többit majd meglátjuk.

Hirtelen hangot változtatott:

– Te, mondd, Kamasz, jó túl lenni a vizsgákon?

– Még hátra van az államvizsga.

– Mi az neked! Irtó bulit rendezünk, meglátod, irtó buli lesz! De most azt javasolom, hogy menj és írd Bandinak. Engem meg hagyj magamra, mert lelkem kimondhatatlanul szomjazik, hogy a szent tudomány titkaiba elmerüljön...

Lapozott néhányat a vaskos kötetben, aztán végignyúlt a fűvön, feje alá igazította a könyvet és behunyta a szemét.

Mit mondjak?

Ezek után igazán nem mertem tovább zaklatni. Hadd merüljön el lelke a szent tudomány titkaiba. Lábujj-hegyen távoztam. Mégis a szélső bokor védelme alatt visszalestem. Még mindig hanyatt feküdt, de a szeme nyitva volt. Elvirágzott pittypangot tartott a kezében és nagy igyekezettel fújta, míg a kis ejtőernyők mind szerelibbentek körülötte. Szellő támadt és a felhőcskét átso-dorta a szomszédék kertjébe. Ági felült és sajnálkozva nézett utána. Jó darabig így maradt. Aztán nagyot sóhaj-tott, a fűben heverő könyv után nyúlt és felütötte. Látszó-lag a szent tudomány titkainak tanulmányozásába me-

rült. De ki tudná megmondani, hogy a gondolatai tényleg merre jártak? Elindultam a házunk felé. Bementem a szobámba, levélpapírt fűztem az írógépbe, de nem támadt semmi okos ötletem. Ráhajtottam a fejemet a billentyűkre és gondolkoztam. Néhány perc múlva lassú világosság derengett a szigorlattól agyongyötört agytekervényeimben. Felemeltem a fejem, pár pillanatig még izlelgettem az imén támadt gondolatot, aztán sebesen kopogtatni kezdtem

„Kedves Bandi!...”

De minek fárasszak bárkit is azzal, hogy a levelet – elég hosszúra sikerült –, itt leközlöm. Meg aztán fölösleges is, hiszen a következőkben úgysis kiderül, hogy miről lehetett benne szó? Bár elismerem, lehetséges, hogy nem annyira az én levelemnek volt sikere, mint inkább annak a néhány sornak, amit Erzsike fűzött hozzá.

20.

Szóval megrendeztük az én megünneplésemet. De erről már írtam. Sőt, arról is, hogy nem hiába hívtam Bandit.

Bandi tényleg beállított.

Mindnyájan meglepetten és megilletődötten álltunk fel, mikor az ajtóban megjelent. Nem jött szó az ajkára, és mi sem tudtuk, hogy mit mondjunk neki. Végül ő törte meg a csendet.

– Visszajöttem – mondta és végigpillantott rajtunk.

Most az atya megmozdult.

– Jól tetted, Bandi, hogy visszajöttél. Mit is csináltunk volna nélküled Erzsikével? És te mihez kezdtél volna nélküle?

– Igen... mondta Bandi tompán... És köszönöm, Erzsike, hogy vártál rám.

– Tudtam, Bandi, hogy vissza fogsz jönni... Hiszen te közénk tartozol.

– Igen...

Az atya gyengéden karon fogta és bevezette.

– Szervusztok...

Kezet fogott mindnyájunkkal. Erzsikét a végére hagyta.

– Erzsike, ne haragudj rám..., de azt hiszem, jobb, hogy így történt.

– Tudom, Bandi. Mind a ketten kiálltuk a tűzpróbát. Nem, Atya?

– Ülünk le – indítványozta Boni atya, és mi szót fogadtunk.

A szeme csillogott. Hol Bandira, hol Erzsikére nézett. Aztán meg rám és Ágira. Végül tekintete megnyugodott Poci. Mosolyogni kezdett.

– Mit szólsz ehhez, Poci? – kérdezte és azon volt, hogy a hangja könnyed, tréfálkozó legyen, de átcsillant rajta meghatódottsága.

– Nagyon klassz nap – állapította meg Poci. – Minden olyan klasszul sikerült. Kivételesen még az Ági pogácsája is.

Erre mindnyájan elneveltük magunkat. Még Bandi is.

– Képzeld, Bandi, Kamasz megkérte a kezemet. Éppen az imént, mielőtt te jöttél – jelentette be Ági és kissé elpirult.

– Igazán? – villanyozódott föl Bandi – Igazán? Gratulálok!

Odaugrott hozzám átölelt, sőt két oldalról meg is csókolt. Aztán Ágihoz lépett.

– Gratulálok, Ági! Igazán gratulálok! De veled azért nem merem megtenni azt, amit Kamasszal...

– Testvérek vagyunk – mondta Ági és leheletfinoman megcsókolta Bandi arcát. – Te vagy az első fiú, aki tőlem csókot kapott és biztos vagyok benne, hogy Kamasz nem sajnálja tőled.

– Ez kedves volt, Ági – lepődtem meg ennyi egyszerű tisztség láttán. A tiszteletnek és a szeretetnek eddig nem ismert keveréke támadt bennem Ági iránt.

– Ó, Kamasz, ne udvarolj. Még komolyan elszégyellem magam – mentegetődzött Ági és tényleg el is pirult.

Kissé zavart csend támadt. Boni atya a háttérben szemlélte ezt a kis együttest, amely tulajdonképpen már régóta egészen az övé. Nem zavarta meg a mi zavarunkat. Csak élvezte. Volt ebben a megilletődött csendben valami üde, szemérmes tartózkodás. Volt benne a szeretetnek valami megnevezhetetlen áramlása. Láthatatlan, fölfoghatatlan és mégis mindnyájunkat átjáró áramlás. Volt benne valami erő, megnevezhetetlen feszültség és éreztem, hogy képesek volnánk ezt a híres huszadik századot a sarkából kiforgatni. Tudtam, hogy a többiek is így éreznek. Valami feszült bennünk. Valami, amiért évek óta dolgoztunk és ami nem küszködés nélkül érett meg bennünk. Tudtam, hogy mindnyájan célhoz értünk. Tudtam, hogy Erzsike Bandi felesége lesz. Tudtam, hogy Ágival egy életen át igen boldog leszek. És tudtam – igen, lelkem teljes meggyőződésével tudtam, hogy Pocit Isten akarja papnak. És, hogy most, ezekben a percekben

Poci is teljesen megértette ezt. Mindezt tudtam. És tudta Boni atya is. Lassan odajött az asztalhoz és egyenként végignézett rajtunk.

– Na látjátok... – mondta jóságosan és újból csillogott a szeme.

Ekkor váratlan dolog történt. Ági felugrott, elkapta az atya két kezét:

– Köszönjük szépen – kiáltotta.

– Igen! Igen! – kiáltottunk mi is. – Köszönjük szépen, atya!

Fölugráltunk és közrefogtuk.

– No, no – tiltakozott Boni –, üljetek azonnal a helye-
tekre, mert szétütök köztetek.

Maga elé tartotta a két kezét és megpördült a saját tengelye körül.

– Na jó, hát nem bántjuk – biztosította Poci az atyát.

– Ezúttal még nem. Üljetek le srácok.

– De hátra van még a fekete leves – jött meg a kedve Bandinak is a tréfálkozáshoz.

– Halljuk, halljuk! – kíváncsiskodott Ági.

– Mindnyájatok, de különösen az atya színe előtt, újból és véglegesen megkérem Erzsike kezét.

– Ha odaadja! – rántott egyet a vállán az atya.

– Persze, hogy odaadja – nevetett Erzsike és Bandi felé nyújtotta mind a két kezét.

A fiú megfogta.

– Várj csak – mondta, és bal kezét elengedve, jobbával a zakója zsebében turkált. Kis dobozkát vett ki belőle.

– Poci gyere ide. Nem engedem el Erzsike kezét, mert még meggondolja magát.

Erzsike meglepett arcot vágott.

– Nyisd ki – rendelkezett Bandi.

Poci kezébe vette a kis dobozkát, mi meg kíváncsian köréje sereglettünk. Poci pillanatig élvezte a helyzetet, a mi feszült érdeklődésünket. Huncutul végig pillantott rajtunk. Aztán fölemelte a szeme magasságáig kicsit kinyitotta és belekukkantott, úgy, hogy mi ne láthassuk.

– Jé! – kiáltott fel meglepetten és a nyitott skatulyát hirtelen az asztalra borította.

– Ez éppen a Bandi meg az Erzsike ujja rá illik! – szólt és felemelte a dobozkát.

Két karikagyűrű feküdt előttünk az asztalon. Két arany jegygyűrű. Egy kisebb, meg egy nagyobb.

Erzsike elsápadt és szabad bal kezét a szívére szorította.

– Erzsikém – szólalt meg Bandi és mély barna szeme ragyogott –, éppen eleget vártál rám. Elfogadod ezt? Most mindjárt?

– El, Bandi... De hiszen apu még nem tudja...

– Már tudja...

– Szóval eljegyzést ünnepelünk – állapította meg Boni atya.

– Atya mit szól hozzá? – kérdezte Erzsike az atyára pillantva.

– Ó, a Bandira nyugodtan rábízhatod magad. Akár azonnal is.

A fiú nem is várt több felszólításra. Fogta a kisebb gyűrűt és rábúzta Erzsike ujja. Aztán a maga ujját tartotta Erzsike felé. A leány kissé tétovázott. Lassan nyúlt csak a gyűrű után. Előbb az atyára nézett, aztán Ágira, aztán Po-

cira végül reám. De minden szempárból csak biztatás sugárzott feléje. Felemelte a jegygyűrűt és óvatosan Bandi ujjára húzta. A fiú gyengéden megcsókolta Erzsikét. Erzsike úgy fogadta, mint aki egészen természetesnek találja, hogy a vőlegénye előttünk megcsókolta őt.

– Őriási! – kiáltotta Poci. – Gratulálunk!

Tényleg mindannyian odatolódtunk és gratuláltunk nekik.

– Mikor lesz az esküvő? – harsogta ismét Poci hangja a zsvajt!

– Hát mikor legyen? – kérdezte Erzsike és Ágira nézett.

Ez fontos és közérdekű kérdés volt, mindnyájan elcsitultunk tehát.

– Minél hamarább – mondta Ági. – Éppen eleget vártatok egymásra.

– De mi titeket is meg akarunk várni. Ugye, Bandi?

– Pontosan így gondoltam én is.

– Egy évig akartok várni?

– Igenis akarunk. Mi veletek együtt akarunk az oltár elé lépni.

Ezt Bandi mondta teljes meggyőződéssel.

– Persze – licitált rá Erzsike –, már gyakorlatunk van a várásban.

– Hát, ha akkora gyakorlatotok van, akkor már igazán megvárhatjátok, míg engem felszentelnek! Mi az az öt-hat év nektek? – szólt közbe Poci és közben ide-oda forgatta a szemét.

– Te pap akarsz lenni? – képedt el Bandi.

– Képzeld! Méghozzá az Ági beszélt rá!

– Poci, ez nem igaz – tiltakozott Ági. – Ilyesmire nem lehet senkit rábeszélni!

– Hohó! Hát a snurológia, meg a fullárológia, meg a grundológia?

Most Boni atya is előre lépett.

– Miket beszélsz, te Poci? – kérdezte.

– Ó, ezeket Ágitól tudom...

– Atya, éppen olyan jól ismeri, mint ti – rázta meg a fejét Ági kissé kihívóan. – Fogadni memék, hogy a garázs mögött az udvaron szokott a kollégáival snúrozni, meg fullározni. És a rongylabdát csak azért nem rugdosák ott, mert szűk a hely. És ezek új tantárgyak lesznek a teológián.

Boni atya akkorát nevetett, hogy a könnye is kipotyogott.

– Most legalább láthatod, Kamasz – mondta –, hogy kit veszel el.

Nem volt időm, hogy megfeleljek, mert Bandi közbeszólt.

– Tényleg, Poci, igaz?

Poci összecsucsörített a száját, felkerekített a szemét és többször igent intett a fejével.

– Ez aztán a meglepetés! – kiáltotta Bandi. – Hát akkor itt első sorban neked kell ma gratulálnunk!

– Inkább az atyának – tolta Poci Bandit az atya felé.

– Szóval, mikor lesz az esküvőtök? – kérdezte gyorsan az atya.

– Hát Pocikám, ne haragudj, téged nem várunk meg. Jó lesz nekünk, ha egy taxisofőr-pap ad össze – adtam meg mindnyánunk nevében a feleletet.

– De a gyermekeinket majd te fogod kezelésbe venni
– szögezte le Erzsike és alig észrevehetően elpirult. Aztán felénk fordult:

– Mikorra tervezitek?

– Hát mire Ági készen lesz. Jövőre ilyenkor. Ugye, Ági?

– Persze. És atya fog bennünket esketni. Ebből nem engedünk. Tetszik tudni, hogy én milyen makacs vagyok. Nálam csak egy makacsabb van közöttünk. Erzsike.

– Ezt a kérdést illetően, azt hiszem, igen – szögezte le Erzsike.

– Hát, ha akarjátok, gyermekeim... – mondta az atya és úgy tűnt, hogy kissé elérézékenyedett.

Pillanatilag csend támadt a szobában. Mindnyájunknak tele volt a szíve örömmel. Nagyon boldogok voltunk. De lehetett ezt elmondani? Illett volna hangos szóval meghirdetni...?

Tényleg csak pillanatilag tartott az egész. És jó is volt, hogy csak eddig tartott. Ilyen boldognak, csak pillanatilag érezheti magát az ember. Mintha Bandi megsejtette volna ezt. A pillanat boldog feszülése éppen engedni készült, amikor megszólalt:

– Tulajdonképpen olyan furcsa – mondta –, hogy az aranykeresztet nem is kérdeztétek.

– Ez egyáltalában nem furcsa, Bandikám – vélte Ági.
– Abból, hogy eszünkbe sem jutott, láthatod, hogy a te neved ezzel az üggyel kapcsolatban komolyan sohasem került szóba közöttünk. És, hogy te sem hozakodtál elő vele, ebből láthatjuk, hogy ezt te is tudtad.

– Nem aranykeresztet hozakodtál elő – kotnyeleskedett bele Poci –, hanem arany gyűrűkkel. Ez végeredményképpen mindegy. Hogy keresztet raknak az ember vállára, vagy bilincset a kezére, ez végtére egyre megy. Még ha aranyból is van. Éljen a szabadság! – kiáltotta teljes lelkesedéssel.

– Jól nézünk ki? – pillantott fel Ági. – Megállj, Kamasz, még a végén meggondolom magam és tényleg elmegyek a Pocihoz szakácsnének.

– Még arról is volt szó?

– Mi az, hogy!

– Én már kitarok Bandi mellett – állapította meg Erzsike – és amondó vagyok, hogy ami a keresztet, meg a bilincseket illeti, hát neked is lesz részed benne, Poci-kám. Ugye, atya?

Boni hümmentett egyet, aztán az órájára nézett.

– Tízkor kezdek – mondta és felállt.

– Jaj, de kár – sajnálkozott Bandi. – Elkísérjük atya... Erzsikére pillantott.

– Persze, hogy el – egyezett bele Erzsike. Úgy is itt az ideje, hogy hazamenjünk.

* * *

Amikor apuék hazajöttek az Operából a házunk már csendes volt. A villanyt eloltottam én is, de nem tudtam elaludni.

Tele voltam hálával és örömmel.

Tele voltam ujjongással és erővel.

Fogalmam sem volt, hogy így és annyira lehet örülni?!

Tudtam, hogy ez az öröm teljesen tiszta bennem.

Tudtam, hogy a tisztaság forrása eddig nem is sejtett örömömnnek.

21.

Egy piciny felhő azonban mégis végigsuhant a derült égen. Annak az újságcikknek folytatása lett. Arra a hírre gondolok, amit Boni mutatott nekünk a megtalált aranykeresztről.

Az atya idézést kapott.

Még aznap este eljött hozzánk.

Ágival a tölgyfa alatt üldögéltünk. Végére járt már a nyár, augusztusi hőség terpeszkedett a házak és a kertek között és csak este felé enyhült valamelyest a meleg. Nálunk azonban különösen kellemes volt ilyenkor, mert kiadósan locsoltunk esténként és ez lehűtötte a levegőt. Most is így volt. Friss petúnia illat úszott a bokrok között és töltötte be a tölgyfa alját is.

Én már állásban voltam és dolgoztam, Ági meg utolsó egyetemi évére készült. Éppen arról beszélgettünk, hogy karácsonykor tartjuk eljegyzésünket, amikor nyikordult a kavics a kerti úton és alig, hogy felfigyeltünk a lépésekre, már ott is állt előttünk az atya.

– Laudetur... álltunk fel örömmel. – Jöjjön, atya, üljön le közénk. Olyan szép este van.

– Igen – mondta az atya elgondolkozva.

Leült a főre és hozzátette:

– Hadd hűtőm le kissé a kedveteket. Most ránk nézett és mosolygott.

– Helyesbíték – folytatta. – tulajdonképpen nem is a ti kedveteket hűtöm le, hanem az enyémet. Illetve már le is hűtötték.

– Mi baj van, atya? – kérdezte Ági és közelebb húzódott hozzám.

– Tudod, Ági én szerettelek volna benneteket a nagy keresztyével megesketni. Nagyon bíztam benne, hogy fog menni a dolog. Hogy elő tudjuk keríteni addigra. Most már látom, sajnos, lehetetlen...

– Miért? Mi történt, atya? – kérdeztem és egy icipici bűntudat kúszott föl a szívem mélyéből.

Az atya észrevette.

– Te igazán nem tehetsz róla. Sőt, jobb hogy így történt. Legalább Ágiék...

Legyintett egyet.

– Behívattak a múzeumba – tette hozzá tárgyilagos hangon.

– Atyát? – kerekedett el Ági szeme. – És miért?

– Hogy nézzem meg a keresztet.

– Hát honnan tudták, hogy köze van hozzá?

– Kinyomozták – mondta az atya titokzatosan és szeme sarkából leste elképedésünket.

– Nem úgy van közöm hozzá, ahogyan ti gondoljátok, hanem másképpen – folytatta kis szünet után. – Ők azt a másképpent nyomozták ki.

– Ez nagyon izgalmas – villanyozódott fel Ági. – És... és, mi az a másképpen, ahogyan köze van atyának a kereszthez?

– Tudod, Ági – kezdte az atya szélesen a mondókáját – én nem voltam ám mindig taxisofőr?

– Tényleg? – képedt el Ági. – Én pedig azt hittem...
Úgy gondoltam, hogy a püspöke egyenesen taxisofőrnek nevezte ki a felszentelése után.

– Képzeld, nem. Először az H...i plébániára kerültem.

– Igazán? És egyáltalán nem is volt akkor taxija? Hát elhiszed, ezt Kamasz?

– Nem. Taxim nem volt. Csak egy aranykeresztet...
Mintha darázs csípett volna meg.

– Micsoda? – kérdeztem teljesen meglepetten.

Ez a fordulat Ágit is megdöbbenetett.

– Kérem, atya, mondja el – szólt csendesen.

– No nem olyan izgalmas a történet, mint ahogyan gondoljátok. Amikor odaérkeztem mint újmisé, nagy buzgósággal töviről-hegyire átkutattam mindent. Padlás-tól a pincéig és a templom összes kamráját. Volt elég. És lim-lom is volt benne elég. Az egyik szekrény alján mindenféle rongyokba becsavarva találtam egy keresztet...

– Jaj, de izgalmas – suttogta Ági. – És...?

– Kiderült, hogy aranyból van. Kiderült, hogy a barokkor idején ajándékozta a püspök kedvelt plébánosának valami személyes szolgálatáért. A plébános pedig a templomra hagyta. De amikor Napóleon serege arra járt a kereszt eltűnt. Egyszerűen eltűnt. Akkortájt halt meg a plébános is. Az a hír járta, hogy a franciák ellopták és magukkal vitték. Tehették, mert a pap beteg volt. Tehetetlenül beteg. De ez nem volt igaz. Nem vitték azt a franciák magukkal, hanem a plébános eldugta előlük. Szóval ezt a keresztet találtam én meg fiatal káplán koromban. Aztán a Keresztény múzeumba került, míg onnan jó néhány éve eltűnt. Nos engem azért hívtatok, hogy

megnézzem, felismerem-e azt a keresztet amit annak idején én találtam meg?

– És felismerte, atya? – kérdezte Ági izgatottan.

– Fel, Ági. Sajnos fel...

Ági csak kis szünet után kérdezte meg:

– Dehát hogyan került a nagyihoz?

A hangja fojtott volt.

– Nem érdemes azt firtatni, Ági...

– És hogyan került most vissza a múzeumhoz? – kérdeztem én. Ki találta meg?

– Tettem én tapogatózó kérdéseket – felelte az atya – de nem voltak hajlandók semmiféle felvilágosítást adni. Így hát én sem firtattam tovább. És ugyan mi hasznunk volna belőle, ha tudnánk?

– Igaza van atyának – lehelte Ági. – Tényleg mi hasznunk volna belőle?

Boni felállt és nyújtózott egyet.

– Kaptok majd egy tisztességes feszületet fából és arra fogtok esküdni – mondta és a hangja józanul csengett.

22.

Karácsonykor tényleg megtartottuk az eljegyzést. Olyan volt, mint minden más eljegyzés. Családi körben, papákkal és mamákkal, Janka és Flóra nénivel és persze Boni atyával, Erzsikével és Bandival. Csak Poci hiányzott. De ő már a szemináriumban van és nyakra-főre írja a vidám leveleket. Persze nekünk is gratulált. Mi meg

küldtünk neki az eljegyzési lakomáról egy kiadós csomagot. Ági külön sütött a számára tortát.

De eljegyzés előtt akartam még valamit Ágival tisztázni. A felfogását általában ismertem már erről a dologról, de úgy gondoltam, hogy ezt a kérdést mégis tisztáznunk kell. Teljesen és félreérthetetlenül. Csak nem tudtam, hogyan fogjak hozzá. Az úgy bármennyire is szent, mégis kényes. Aztán jó ötletem támadt. Tulajdonképpen Ági adta meg hozzá az indítást.

Úgy terveztük, hogy az eljegyzés szentestén lesz. Vagy tíz nappal előtte ezt mondtam Áginak:

– Ági, holnap megvesszük a jegygyűrűket, jó?

– Huh! Az aranybilincseket?

Féloldalról rámforgatta a szemét.

– Na jó, nem bánom – mondta aztán hanyagul.

Majd fölvellanyozódva hozzátette:

– Te, Kamasz, de előtte meggyónunk és megáldozunk ám?!

– Nagyon jó – feleltem. – Tehát reggel fél nyolckor, érted jövök.

* * *

Amikor másnap reggel kiléptem a kapunkon, hallom, hogy Ágiék ajtaja is csapódik. Mire a kertjükhöz értem, már meg is jelent a házuk sarkánál. Mosolygott, de valahogyan ünnepélyes volt, mégis egyszerű és üde. Nagyon megbámulhattam, mert picit elpirult.

– Szervusz, Kamasz – sietett a köszönéssel, hogy magamhoz térítsen.

– Szervusz, Ági.

Kezet fogtunk. Kissé megilletődve álltunk egymással szemben. Aztán mindketten elneveltük magunkat, és felhúztuk a kesztyűnket.

– Na gyerünk, fiam – mondta Ági és belém karolt.

Hideg szél söpört végig az utcákon és végleg lerázta a fákon még itt-ott kapaszkodó leveleket. Szürke felhők kergetőztek az égen és valahonnan hópelyheket sodort a szél a lábunk elé.

– Havazni fog – állapította meg Ági és megrázta a fejét.

– Igen – mondtam elgondolkozva és azt fontolgattam, hogy talán most alkalmas lesz, ha szóvá teszem. Éppen hozzá akartam kezdeni, amikor Ági megelőzött.

– Olyan furcsa – mondta – olyan álomszerű minden... Elgondolkozott.

– Hogy minden így történt – tette aztán hozzá.

Egy picit hallgatott, én meg nyeltem egyet.

– Emlékszel – kezdte újból egészen felélénkülve –, amikor összevesztünk a fa alatt? Mikor még kicsik voltunk? A te kalandod, meg az én kalandom miatt? Meg később, mikor nagylány voltam... Emlékszel? Azóta sem volt piros a körmöm...

Lehúzta a kesztyűjét és megnézte ujjait.

– Így sem rossz, ugye?

Elbiggyesztette az ajkát és felém mutatta a kezét, aztán gyorsan visszabújtatta a kesztyűjébe.

– Huh! Hideg van.

Szólanul mentünk néhány lépést. Fejét kicsit a vállamra hajtotta:

– Azért egy nagy bánatom van ám, Kamasz...

– Bánatod? Ugyan micsoda, Ági?

– Nem találtam senkit, aki úgy szeretne élni, mint mi... Te, Kamasz, nem vagyunk mi különcök?

Néhány pillanatig gondolkoztam:

– Ági, mi boldogok vagyunk – mondtam aztán. – Ugye?

– Igen, Kamasz. Azt hiszem... Ez így van... biztos, hogy így van...

– Gondolod, hogy boldognak lenni különbség manapság?

Csak kis szünet után felelt:

– Attól félek, fiam, hogy igen...

Hullani kezdett a hó.

– Milyen kár, hogy így van... – állapította meg aztán és még hozzátette:

– De azért ők is boldogok... A maguk módján...

Odaértünk a templomhoz. Leráztuk magunkról a havat és beléptünk.

* * *

Amikor véget ért a szentmise, gyengéden megérintettem a mellettem térdepelő Ágit.

– Gyere – súgtam oda halkán.

Csendesen felállt. Kiléptünk a padból. Végimentünk az oszlopsor mellett, de a kijárat helyett balra fordultam. Arra van a kis Mária-kápolna. Valaki térdepelt bent a félhomályban. Az oltár közepén a kis szobrot csak gyengén világította meg a kerek ablakból ráhulló fény. Művészi szobor volt ez, modern, egyenes vonalakkal, mégis áradt belőle a bensőség, és valami különös bájoság és áhitat ömlött el rajta. Néhány szál virág díszítette az oltárt. Egy gyertya égett az oltár előtt a padlóra ragasztva.

Beültünk a hátsó padba. Ültünk és csendben voltunk. Itt nem volt olyan hideg, mint a főhajóban. Vártam, hogy egyedül maradjunk. Most reccsent a pad. A térdeplő görnyedt alak felegyenesedett. Öreg ember volt. Amint elcsoszogott az oltár előtt, esetlenül meghajtotta magát a szobor felé. Hosszú kabátja meglegyintette a gyertya lángját. Néhányat nyugtalanul lobbant, aztán újból megbékélt.

– Ági – suttogtam, amikor magunkra maradtunk.

A hangomban lehetett valami különös, mert Ági felém fordult s a félhomályban is láttam, hogy nagy kérdő szemmel néz rám.

– Tessék – suttogta vissza.

– Valamit tisztáznunk kellene, Ági – nyeltem egyet. – Még mielőtt a gyűrűket megvennénk.

Elhallgattam és ő is hallgatott.

– Ismerem a felfogásodat erre vonatkozólag – kezdek újra –, de tudod más az, ha elveink csak úgy általában és elméletileg vannak meg és más az, ha azok bennünket érintenek... közvetlenül...

– Mit akarsz mondani, Kamasz? Mire célzol?

– Ági, mi néhány nap múlva eljegyezzük egymást. És néhány hónap múlva férj és feleség leszünk. Nekünk ismernünk kell kölcsönösen erre vonatkozó felfogásunkat. Mert szerintem ez a becsületes dolog.

– Ó, Kamasz, már sejtem, mire célzol – suttogta. – Az én álláspontom egészen világos. Nemcsak elméletileg, hanem magamra alkalmazva is. Én nemcsak a feleséged akarok lenni, hanem édesanya is. Éspedig annyiszor, ahányszor az Isten akarja...

Elhallgatott. Valaki meglibbentette a kápolna ajtajában a függönyt és belépett. A gyertya fellobbant és erősebb fényt vetett az Istenanya arcára.

– Köszönöm, Ági, hogy ilyen könnyűvé tetted számomra ennek tisztázását. És... és biztosíthatlak, hogy nekem egészen hasonló a felfogásom...

* * *

Teljesen hófehér volt minden, amikor megvettük a jegygyűrűket.

23.

Ezzel a fejezettel tulajdonképpen kilépünk inkognitónkból. De nem tehetek másképp. Ugyanis abból, hogy Bandiékkel együtt tartottuk esküvőnket és pedig nászmissével, ki ne jöhetne rá arra, hogy kikről van szó? Hiszen nem gyakoriak a nászmissével kötött házasságok, pláne két jegyespárral.

De most már mindegy. Így történt és nem akarok az igazságtól eltérni, sem az esküvőnket ebből a történetből kihagyni. Mert nem is lehet. Hogy miért? Rövidesen kiderül.

Ott térdeltünk tehát mind a négyen, Erzsike és Bandi, Ági és én az oltár előtt, fent a szentélyben és Boni ott állt előttünk. Ági és Erzsike nagyon szépek voltak. Butaság ezt elmondani, mert a menyasszonyok mindig szépek, de mi Bandival úgy láttuk, hogy ők még másképpen is szépek. Nagy összeszedettségben imádkoztak és mintha tudomást sem vettek volna a körülöttük levőkről.

Jobbra-balra a családtagok részére készítettek helyet és a szülők után különösen Janka és Flóra néni voltak megtisztelve, akikkel lám, ezen a napon én is atyafiságba keveredtem.

A templom tele volt. Az Ági kollégái és Erzsike kollégái, a Bandi kollégái és az én kollégáim megtöltötték a padokat és akinek nem jutott hely, a padok között állt.

És hát persze itt volt a Poci! A Poci tisztelendő úr. Ő ministrált! Nem tehetek róla, de amikor megláttam őket, mármint az atyát és a Pocit könnyek gyűltek a szememben és egészen elszorult a torkom. Persze a Poci szülei és öt testvére is ott voltak a szentélyben.

Az orgona elhallgatott és az atya megkezdte az esketési szertartást. Olyan csend lett a templomban, hogy tisztán hallottam Ági lélegzetvételét magam mellett.

Alig hangzott el az atya beszéde, amely rövid volt és talpraesett, amint ez egy taxisofőr-paphoz illik, máris Poci állt elénk – Poci reverendában és fehér karingben! – orrunk alá nyomott egy kifényesített tálcát és halkán azt mondta:

– Kérem a jegygyűrűket.

Lehúztuk az ujjunkról és egymás mellé tettük a tálcára. Ugyanígy Bandiék is.

Boni atya megáldotta a gyűrűinket:

– Áldd meg, Uram ezeket a gyűrűket, melyeket a te nevedben megáldunk. Akik ezeket a gyűrűket viselni fogják, legyenek egymás iránti hűségben állhatatosak, maradjanak meg békében és szent akaratomban, éljenek mindig kölcsönös szeretetben. A mi Urunk Jézus Krisztus által.

Poci ráfelelte:

– Amen.

Az atya azután meghintette szentelt vízzel a gyűrűket, majd ezt mondta:

– Mivel azzal a komoly elhatározással léptetek az oltár elé, hogy katolikus házasságot kötsetek egymással, csókoljátok meg, és húzzátok fel egymás ujjára a hűség gyűrűjét és mondjátok utánam:

Ekkor az atya kiemelte a tálcáról Ági gyűrűjét és az ajkamhoz közelítette. Kissé előre hajoltam és gyengéden megcsókoltam. Majd mutató és hüvelykujjam közé fogva Ági gyűrűsujjára húztam és közben az atya szavait ismételtam:

– Az Atyának, és Fiúnak és Szentlélek Istennek nevében, viseld ezt a gyűrűt hűséged jeléül. Közben Ági tekintetét kerestem, de ő leengedte szempilláit.

Azután Ági következett. Majd Bandi, s végül Erzsike.

Poci visszahelyezte a kis tálcát az asztalkára, az atya pedig odaállt Ági és én elé. Futó pillantást vetett ránk, a szeme mosolygott, de az arca komoly maradt.

– István – mondta – kis szünet után – kérdezlek téged: megfontoltad Isten előtt szándékozat és kényszer nélkül jöttél ide, hogy menyasszonyoddal házasságot köss?

– Igen – feleltem határozottan.

– Ígéred-e – kérdezte tovább –, hogy leendő feleségedet tiszeteled és szereted, hozzá hűséges leszel, míg a halál el nem választ benneteket egymástól?

– Ígérem.

– Elfogadod-e a gyermekeket, akikkel Isten megajándékozta házasságotokat, és úgy neveled-e majd őket, ahogy az a keresztyény édesapának kötelessége?

Mély lélegzetet vettem, csak azután feleltem:

– Igen.

Kimondtam hangosan, hogy igen. Egyszer mondtam csak ki. De belül százszorosan visszhangzott bennem: Igen, igen, igen, igen... Még akkor is, amikor Boni atya már Ágít kérdezte hasonló módon. És csak akkor csendesedtem el, amikor Bandiék előtt állt.

A hátunk mögött már nem volt olyan halálos csend, mint az előbb. A közönség, kollegáink, barátaink, ismerőseink és az ismeretlen kíváncsiskodók csendesen fészkelődtek, itt-ott suttoztak is.

Az atya most ismét elénk lépett.

– Anyaszentegyházunk tanítása, szerint – emelte fel a hangját és tekintete végigfutott a templomon, mire újból egészen csend lett –, Anyaszentegyházunk tanítása szerint a házasság szentségének kegyelmei akkor töltik be lelketeket, amikor Isten oltára előtt, az Egyház hivatalos képviselőjének és a tanúknak jelenlétében kölcsönösen kijelentitek, hogy egymásnak házastársai akartok lenni.

– Az Úr Jézus ezt a kölcsönös kijelentést emelte szentségi rangra, és kötötte hozzá egy egész életre szóló kegyelmi ajándékát. Ez a szent pillanat most érkezett el. A jó Isten jelenlétében nyissátok ki lelketeket a kegyelem befogadására: élő hittel, reménységgel és szeretettel, és így nyilvánítsátok ki házassági szándékotokat.

– Fogjatok egymással kezét...

Kezet fogtunk Ágival. Egészen meglepődtem, hogy Ági milyen férfiasan fogta meg kezemet. Önkéntelenül is az jutott eszembe, hogy ez a kéz, sohasem fogja elengedni az enyémet... De már hallom újból az atya szavát:

– És én átkötöm egybefonódott kezeteket a stólával, annak jeléül, hogy a házasság, melyet meg akartok kötni, Isten előtt felbonthatatlan lesz.

És tényleg át is kötötte stólájával a kezünket, azután nyugodtan és erősen megpihentette kezét a miénken.

– István – fordult hozzám határozott hangon – nyilatkozzál Isten és az Anyaszentegyház színe előtt, akarod-e a jelenlevő Ágnest feleségül venni?

Amilyen határozottan kérdezte, olyan határozottan feleltem:

– Akarom.

Ági mintha picit jobban megszorította volna a kezemet.

– Mondjad tehát utánam:

– Ágnes, Isten szent színe előtt, feleségül veszek.

Most az atya Ágihoz fordult:

– Ágnes, nyilatkozzál Isten és az Anyaszentegyház színe előtt, akarsz-e a jelenlevő...

Jaj, az atya itt egy pillanatra megtorpant. Csak nem fogja... csak nem felejtette el a nevemet... csak nem fogja azt mondani, hogy Ka...

– Istvánhoz feleségül menni – hallom megkönnyebbülni a Boni hangját.

Ági is felpillantott az atyára, mint később bevallotta, készen arra, hogy – Igent mondjon, ha a Boni egy kamaszhoz akarta volna hozzáadni.

– Mondjad tehát utánam:

– István, Isten szent színe előtt, feleségül megyek hozzád.

Most pillantottunk először egymásra Ágival. És pedig már mint férj és feleség. Nem tudom mit láttam Ági szemében akkor. Bátorságot, erőt, tisztaságot, hűséget... Nem tudom... Igazán nem tudom... De valami mélységes hála és megbékéltség szállt a szívembe. Olyan hálás voltam akkor Istennek, hogy Ágit nekem adta...

De már hallottam is az atya hangját:

– Most megkötött házasságokat az Egyház nevében érvényesnek tanúsítom és megáldom azt, az Atya és Fiú és Szentlélek Istennek nevében.

Keresztet vetett ránk, Poci pedig ráfelelte:

– Amen.

Ezután Erzsikéék házasságkötése következett egészen hasonló módon, majd középre jött, felemelte a tekintetét és körülhordozta az egybegyűlteken:

– Titeket pedig – mondotta – akik jelen vagytok, tanúnak hívlak ehhez a két szent életszövetséghez, amely Isten akarata szerint felbonthatatlan, amit Krisztus Urunk e szavakkal fejez ki: Amit Isten egybe kötött, ember szét ne válassza.

És most következett a nagy meglepetés. Ó, mekkora szemeket meresztettünk Ágival! És mekkora szemeket meresztett Erzsike és Bandi! Alig tudtam az eskü szavait az atya után mondani, pedig Poci még a szöveget is elém tartotta:

Mert mi történt?

– Most pedig – folytatta az atya a szertartást –, ősi magyar szokás szerint, esküvel is erősítsétek meg azt, amit

az imént egymásnak ígértetek. Tegyétek ujjatokat a feszületre és mondjátok utánam az eskü szavait...

Poci ezalatt ismét a kis asztalkához ment, leemelt egy kendőt valamiről, azt a valamit a kezébe vette és odahozta hozzánk. Feszület volt. De...

Elállt a lélegzetem...

Aranyfeszület volt... Nem! Lehetetlen! Ez teljességgel lehetetlen! A nagyfi feszülete volt!

– Ági – makogtam halkan, de ő csendesen karomra tette a kezét.

– Térdeljtek le – mondta a Poci halkan. – És kérem a kedves tanúkat, térdeljenek az ifjú pár mellé.

Poci az én tanúm kezébe nyomta a feszületet.

– Tessék tartani.

Most az atya hangját hallom:

– Jobb kezedet, tedd a feszületre, bal kezedet a szívedre.

Mondanom sem kell, hogy az első kísérlet fordítva sikerült. Pedig tudtam, hogy mit kell csinálnunk a szertartáson, hisz a Bonival alaposan megbeszéltük, sőt Ágival is próbáltuk. De hát ki gondolta volna, hogy én ma, erre a feszületre...!

Egészen melegem lett. Gépiesen ismételtem az eskü szavait – míg csak a végére nem értünk.

– Isten engem úgy segéljen! – hangzott az utolsó mondat.

– Isten engem úgy segéljen – ismételtem.

– Most csókold meg – mondta az atya. Megcsókoltam és azután a feszületet átadták Ági tanújának a kezébe.

Éreztem, hogy Ági már nyugodt mellettem. Tisztán hallottam csengő hangját:

„– Isten engem úgy segítjen.

Nagyasszonyunk, a szeplőtlen Szűz Mária,

És Istennek minden szentjei,

Hogy a jelenlevő Istvánt szeretem,

Szeretetből hozzá megyek feleségül,

Istennek rendelése szerint.

A római katolikus Anyaszentegyház
törvénye szerint.

És hogy őt el nem hagyom,

Mindhalálig,

Semmiféle bajában.

Isten engem úgy segítjen!

Ági is megcsókolta a nagyfi feszületét, és ez a csók nagyon áhitatos volt és kissé hosszabb, mint az enyém.

De már hallom is a Bandi mély, melegzengésű hangját, majd Erzsike világos, tárgyilagos esküjét. Odapillantottam. Erzsike édesapját láttam, amint egészen magába-gömnyedve, fejét kezébe hajtva... hm... imádkozik? Lehet... De, hogy a nagyfi keresztje! – ötlött megint az eszembe. Honnan kerítette elő Boni? Vagy csak kölcsönkérte a múzeumtól? Igen! Igen! Bizonyára ez az! ... Furcsa, hogy Erzsike apja nem nézi, hogy a lánya hogyan mondja az esküt. Még mindig úgy térdel ott mozdulatlanul... Erzsike... Hogy sugárzott az arca, amikor a templom előtt odasúgta nekem: Képzeld, apa meggyónt. Áldozni is fog most. Tíz év óta először... Én is örültem Erzsike közlésének és odasúgtam Áginak. Ági komolyan

bólintott. Egyáltalán Ági egész idő alatt olyan komoly, hogy rá sem ismerek. Most is...

De nem töprenghettem tovább, mert a Boni újból középre jött és megáldott bennünket.

Poci visszavitte a feszületet a kis asztalkára. Most már nem takarta le.

Az atya levette a palástot. Poci ráadta a miseruhát.

Az orgona felzúgott.

Folytatódott a mise. A mi nászmisénk. Az első, mise, amilyen mint férj és feleség veszünk részt Ágival.

* * *

Lassan haladtunk kifelé a templom hajóján keresztül. Az atya középen. Jobbról Bandi és Erzsike fogták a stóláját, balról Ági meg én. Az atya kezében tartotta a feszületet. A kollégáink és kolléganőink két oldalt álltak és mi mosolygó sorfal között vonultunk ki, lassan, méltóságteljesen. A sok kedves arcon azonban nem a hétköznapi megszokott mosoly ült. Megilletődés, együtt örülés, biztatás, jókívánságok... A szeretet sorfala között vonultunk ki, egyre kijebb. Nem lehetett nem érezni, nem fel-fogni a felénk sugárzó szeretetet...

Kiértünk a templom előcsarnokába. Az atya megállt. Elengedtük a stólát, ő kissé előrelépett és megfordult s így ismét szemben álltunk fele. Végigpillantott rajtunk, arca komoly volt, de a szeme kimondhatatlan szeretetet sugárzott felénk.

– Ági – szólalt meg halkán – ez a tiéd. Illetve a tiétek – pillantott rám is.

Felénk nyújtotta a feszületet.

- A múzeum ide adta? – dadogta Ági meglepetten.
- Ez nem a múzeum keresztje. A múzeumé egy kicsit más. Ez a nagyí feszülete. Ági megragadta és a szívéhez szorította. Erzsikének jött meg leghamarább a hangja:
- De honnan került elő? – kérdezte, hangjában árnyalatnyi szorongással és futó pillantást vetett Bandira.
- Apád talán meg tudja mondani, ha akarja – felelte Boni jószágon, majd felemelte a jobb kezét és hüvelykujjával sorjában kis keresztet rajzolt a homlokunkra. Megfordult és elindult vissza a templomba.

24.

Egy esztendő házasságunk már és ebben az esztendőben nálunk laktunk. Én átköltöztem Ágihoz, Bandiék meg az én szobámba. Közben lázasan építettük ikerházunkat. Közösén fogunk lakni Bandiékkel. Erzsike, meg Bandi már régóta gyűjtötték erre a pénzt. Csinos összegük van a takarékbán. Egy éve én is keményen takarékoskodom. Megtehettem szüleim jóvoltából. És Ági is hozott magával valamit. Ő is a szülei és ... lám –, Janka és Flóra néni jóvoltából!

Néhány nap múlva költözködünk. Ági egy csomó palántát rakott kosarába, aztán az egyik fiókból nagy óvatosan gyufásskatulyát húzott elő.

- Mi ez, Ági? – kérdeztem kíváncsian.
- Nézd meg!

Kihúztam. Hogy mi volt benne? Egy makk. Tölgy-makk.

– Minek ez Ági?

– Ez a mi tölgyfánkról való – mondta nevetve. – Majd odakint elültetjük a kertünkben. De éppen a Bandiék, meg a mi kertünk határára. Hát ha másoknak is hoz boldogságot?!

Kissé elpirult, majd kikapta a kezemből a dobozját, bedobta a kosárkába és a kosarat a karjára akasztotta, aztán belém karolt:

– Induljunk.

A lépcsőn kissé jobban támaszkodott rám és én óvatosan vezettem le, mert... mert rövidesen kisbaba lesz nálunk.

Amikor a villamosra vártunk – többen álldogáltak a járdaszigeten –, valaki suttogva megszólalt mögöttünk:

– Nézd, a Kamasz meg az Ági! Milyen boldogok!

Igaza volt. Nagyon boldogok vagyunk!

(vége)

Kiadja a KORDA Könyvkiadó
6000 Kecskemét, Trombita u. 6. (T.: 76/328-977)
Felelős vezető: dr. Bujdosó Gabriella
Megjelent a MERCATO BT. gondozásában (T.: 76/321-197)
ISBN: 963 8004 07 x
Petőfi Nyomda Kecskemét
Felelős vezető: Sebesvári László vezérigazgató

Ára: 142,- Ft

Két mai fiatal elhatározta, hogy
közreadják életük történetét.
Nincs benne semmi különös
és mégis...

Megrendelhető: **KORDA Könyvkereskedés**
6000 Kecskemét,
Trombita u. 6.
Tel.: (76) 328-977